NR INDEKSU: 346 543 ISSN 1506-4026

Nr 19/2004 (155) 1.09 – 14.09

To prostsze niż myślisz

Dwutygodnik

Komputer ŚWIAT

www.komputerswiat.pl

tylko 4,50 zł w tym 7% VAT

Komputer pod kontrolą

Kompletny poradnik, jak sprawdzić, do czego Twoje dziecko wykorzystuje komputer

s. 20

Dla początkujących i zaawansowanych

Zostań grafikiem!

Wielki kurs Paint Shop Pro 8 część 1

s. 62

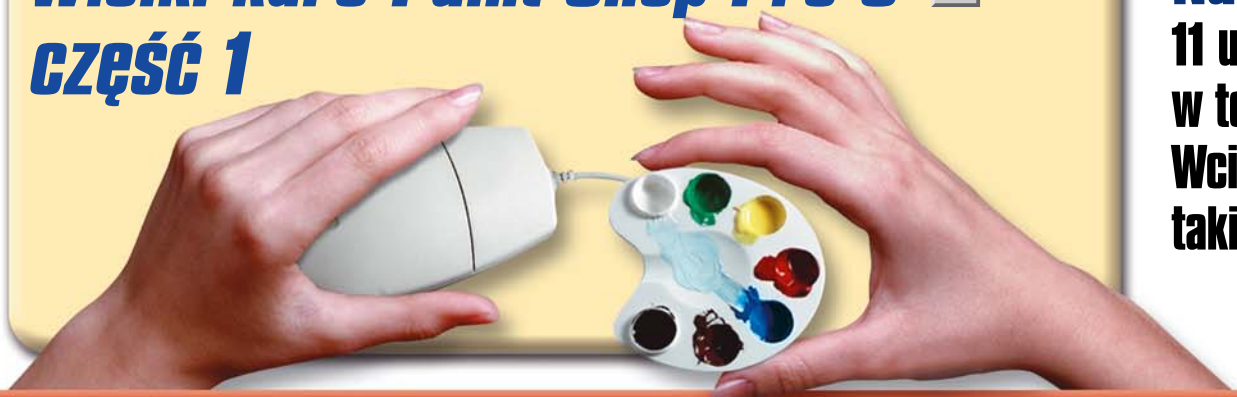

Internet s. 42

Internet zamiast podręczników

Test 18 portali edukacyjnych

Profesor Bralczyk krytykuje ściągi dostępne w internecie

Telekomunikacja s. 68

SMS za friko

Skąd i jak wysyłać darmowe SMS-y

Dla ambitnych s. 52

Audio pod dywanem

Układamy kable do głośników

Test sprzętu s. 30

Napędy DVD

11 urządzeń w teście. Wciąż warto kupić taki napęd!

ISSN 1506-4026

9 771506 402049 19

Test programów: Aplikacje do elektronicznego wizażu s. 38

Shaping the Future

Zaawansowana technologia

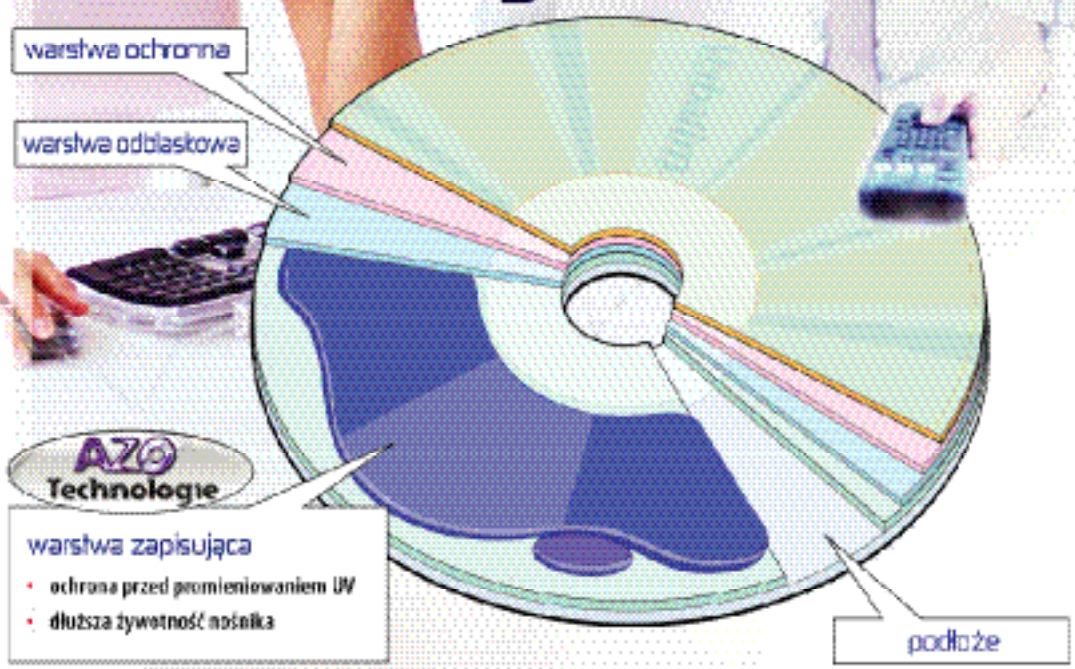

Verbatim - najwyższa jakość, niezawodność, ochrona danych

MO
CD
DVD
TAPE MEDIA
FLOPPY DISK
ACCESSORIES
PRINTER
CONSUMABLES
MEMORY CARDS
DIGITAL DEVICES

Live It!

Verbatim

www.verbatim-europe.com

Importer nośników CD i DVD:

PLATINET POLSKA
A Company You Can Trust

30-798 Kraków, ul. Christo Botewa 6
☎ +48 (12) 650 80 10, 650 68 10 • ✉ biuro@platinet.pl

Od redaktora Komputer ŚWIAT

Wiesław Małecki

Drodzy Czytelnicy!

Mówi się, że w internecie jest wszystko. Skoro tak, to nie brakuje tam pewnie stron przeznaczonych dla uczniów. To prawda. Można na nich znaleźć wiele pomocy naukowych w postaci opracowań, wzorów matematycznych czy tablic fizycznych. Sprawdziliśmy, ile z nich pożytku (czytaj od strony 20).

Uczniowie mający dostęp do internetu, a jest ich w Polsce już sporo, chętnie szukają w sieci dodatkowych materiałów. Są one opracowane w ciekawszej i bardziej przystępnej formie niż w szkolnych podręcznikach. Popieram, korzystanie z sieci WWW dla poszerzenia i utrwalenia wiedzy to doskonały pomysł.

Na internetowych witrynach edukacyjnych aż roi się od ściąg. Uczniowie pewnie zacierają ręce – wiedza w pigułce to panaceum na chroniczny brak czasu w erze aut, komputerów i zajęć pozalekcyjnych z informatyki.

Nie chcę moralizować (od czego w końcu są rodzice?:)), jednak mocno przestrzegam przed polecanym przez niektóre portale chodzeniem na skróty. Ściągi być może pozwolą Wam zaliczyć klasówkę. Niektórym może nawet dostać promocję do następnej klasy. Nie pozostawią jednak z pewnością wiele w głowie. Ba, czasem mogą w niej nawet bardzo namieszać. Szczególnie te przygotowane przez nieuków, a takich jest dużo. Pamiętajcie o tym, rozważając skopiowanie ich z internetu.

wmalecki@komputerswiat.pl

Nowości

Sprzęt 4
Karty graficzne: Nowe nie musi być drogie ..6
Programy 8
Internet 10
Dla ambitnych 11
Gry 12
Audio/Wideo/Foto 14
Telekomunikacja 15
Rynek 16
Przed mikrofonem 18

Temat z okładki

Niebezpieczny internet:
W sieci bez strachu 20
● Rodzice do dzieła! 20
● Kodeks karny o hakingu 22
● Komputer pod ochroną 23

Test sprzętu

Z okładki **Napędy DVD: Szkiełkiem i okiem** . 30
● Wyniki testu 36

Test programów

Z okładki **Programy do wizażu:**
Wirtualna metamorfoza 38
● Wyniki testu 40

Internet

Z okładki **Portale edukacyjne:**
Nie wszystko złoto... 42
● Wyniki testu 44
Kącik webmastera 50
Ciekawe strony 51

Dla ambitnych

Z okładki **Instalacja kabli: Kable w ukryciu** .. 52

Magazyn

Ja, robot 54
Krzyżówka 56
Na luzie 57

Wskazówki

Prosto do wyjścia 58
● Windows 98/Me/XP 58
● Excel 97/2000/XP/2003 60
● Word 97/2000/XP/2003 60
● Internet Explorer 6 60
● Opera 7 61

Poradnik

Z okładki **Kurs Paint Shop Pro, cz. 1:**
Mysz zamiast pędzla 62
● Skąd wziąć Paint Shop Pro 62
● Otwieramy i powiększamy 63
● Wycinamy i obracamy 63
● Zaznaczamy fragment obrazka 64
● Narzędzia malarza 64

Audio/Wideo/Foto

Nowości filmowe i muzyczne 66
Program TV 67

Telekomunikacja

Z okładki **SMS-y z internetu:**
SMS za friko 68
● Bezpłatne ogólnodostępne internetowe bramki SMS polskich sieci GSM 69

Rynek

Prawa klienta, cz. 5:
Naiwność pod młotek 70
Najniższe ceny w kraju 72
Najlepsze na rynku 73
Kiosk 76
Mix – prasówka, statystyki, intermonitor .. 77
Listy Czytelników 78
Porady prawnika 78
Najlepsze adresy WWW 80
Na czatach z Komputer ŚWIATEM 81

Od redakcji

W następnym numerze 82
Stopka redakcyjna 82

FOT. OKŁADKA: MAURITIUS/PHOTOZONE/SUNSET/FLASH PRESS MEDIA/M. NELKEN/montaż Komputer ŚWIAT

online Komputer ŚWIAT — Co ciekawego na stronie www.komputerswiat.pl

Zapłać kartą

Wirtualny sklep Komputer ŚWIATA wzbogacił się o nową opcję. Można płacić za czasopisma kartami kredytowymi obsługiwanymi przez Polcard.

1 Wpisujemy do przeglądarki internetowej adres www.komputerswiat.pl i wciskamy Enter. Następnie klikamy na link Sklepik.

2 Wybieramy kliknięciem czasopismo, które chcemy kupić.

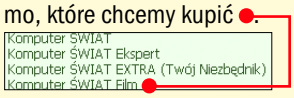

3 Na liście klikamy na egzemplarz, który nas interesuje.

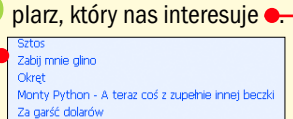

4 Klikając myszą, wybieramy przycisk.

5 Wpisujemy, ile egzemplarzy chcemy kupić, i klikamy na , a następnie na link Zakończ zakupy i złóż zamówienie.

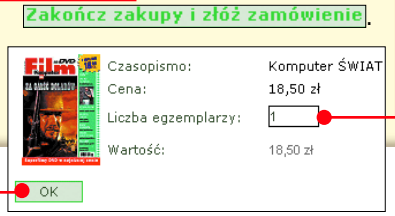

6 Wybieramy myszą sposób, w jaki ma być wysłana przesyłka.

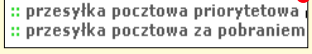

7 Klikamy na PolCard w celu wybrania płatności kartą. Wypełniamy formularz i klikamy na Dalej, Wyślij oraz Zapłata. Zapłaty dokonujemy na stronie PolCardu.

ekspresem

Japoński łącznik

Pochodząca z Japonii firma IO Data opracowała urządzenie o nazwie USB-USB. Ma ono umożliwiać przenoszenie danych bez pośrednictwa peceta pomiędzy urządzeniami wyposażonymi w złącze USB (na przykład cyfrowym aparatem fotograficznym a zewnętrzną nagrywarką CD). Cena i termin polskiej premiery japońskiego łącznika nie są jeszcze znane.

Info: ➜ www.iodata.jp

Dane u chomika

Ponad 2 GB informacji ma się zmieścić na jednocalowym przenośnym dysku twardym firmy Verbatim. Talerz wewnątrz małego twardziela ma wirować z prędkością 4200 obrotów na minutę, a do komputera urządzenie podłącza się przez port USB 2.0. Termin polskiej premiery – jeszcze nieznany. Cena – około 1000 złotych.

Info: ➜ www.verbatim.com

Palmtop w mundurze

Na wyposażenie żołnierzy amerykańskich w Iraku trafiły specjalne, zmilitaryzowane wersje palmtopów. Komputery mają pracować w bezprzewodowej sieci, tajemnicą pozostaje natomiast zainstalowany w nich system operacyjny. Specjaliści przypuszczają, że jest nim Linux, wcześniej bowiem wojacy nie byli zachwyceni palmtopami z okienkami Microsoftu.

Info: ➜ www.engadget.com

Chudy chce grać

Porządny monitor LCD

Firma Samsung – ostatnio rzadki gość Nowości Komputer ŚWIATA – ma nową propozycję skierowaną do komputerowych graczy. Chodzi o monitor LCD z serii SyncMaster – 710N. Ekran o przekątnej 17 cali ma wyświetlać obraz w rozdzielczości 1280 [illegible]le. Amatorów g[illegible]nak, zdaniem S[illegible]skusić inne paramet[illegible]tora: przede wszystkim [illegible]sność obrazu (300 cd/m^2 [illegible]t o często spotykana wartość w monitorach LCD), wysoki kontrast (600:1) oraz czas reakcji matrycy na poziomie 12 ms (im ten parametr jest niższy, tym lepsza jakość dynamicznych obrazów). Funkcjami monitora można sterować za pomocą przycis-ku myszy.

Info: (022) 6074400
➜ www.samsung.pl
cena: ok. 1900 zł

Ceny siedemnastocalowych wyświetlaczy LCD powoli maleją. Ale minie jeszcze trochę czasu, zanim na taki monitor będzie stać każdego z nas...

[illegible]ku to ofer[illegible]ków gier i ki[illegible]anów

GeForce na szóstkę?

Kolejna karta graficzna

Na wrzesień 2004 roku firma NVIDIA przewiduje rynkową premierę nowej karty graficznej z serii GeForce 6. Model oznaczony symbolem 6600 to, zdaniem producenta, coś zarówno dla miłośników gier, jak i fanów oglądania na ekranie peceta filmów wideo. Na pokładzie karty oprócz procesora graficznego znalazło się 128 MB pamięci 01 DDR. Jest tylko jedno ale – wrześniowy GeForce ma współpracować z nowoczesną magistralą 02 PCI Express. Użytkownicy komputerów pozbawionych tego złącza będą musieli nieco zaczekać na wersję karty przystosowaną do gniazda 03 AGP.

Info: NVIDIA ➜ www.nvidia.com
cena: ok. 970 zł

Prognoza Komputer ŚWIATA

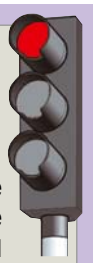

To fatalnie, że NVIDIA nie wprowadziła od razu wersji karty ze złączem AGP. Jej kariera będzie trudna – większość użytkowników nie stać na nowy pecet z gniazdem PCI Express.

Festiwal Logitecha

Nowe zestawy głośników

Pod kryptonimem X firma Logitech ukryła dwa nowe zestawy głośników. Oba, zdaniem producenta, przyniosą satysfakcję zarówno melomanom czy kinomanom, jak i amatorom komputerowych gier. Wysoką jakość dźwięku (szczególnie średnich tonów) ma zapewnić nowa technologia o nazwie Frequency Directed Dual Drivers. Do wyboru mamy dwie orkiestry o różnym składzie: trio i sekstet. Pierwsza to zestaw X-230, złożony z 04 subwoofera i dwóch głośników satelitarnych. Jego całkowita moc ma wynosić 32 W. Ponad dwa razy mocniejszy (70 W) jest komplet X-530. Jego załoga to subwoofer i pięć satelitów.

X-530 to ponoć pełne bogactwo przestrzennego dźwięku

Info: Logitech, tel. (022) 8448278
➜ www.logitech.com
ceny: X-230 – ok. 250 zł, X-530 – ok. 400 zł

hity Komputer ŚWIAT Notowania z giełdy

15 sierpnia 2004

Podane wartości przedstawiają największe zwyżki i spadki cen sprzętu na Warszawskiej Giełdzie Komputerowej w dniach 14-15.08.2004 roku w porównaniu z poprzednim tygodniem

Produkt nazwa	aktualna cena w zł	wzrost lub spadek ceny w zł
Procesor Pentium 4 3,0 GHz BOX	930	▼ 120
Karta graficzna ATI Radeon 9600 Pro 128 MB	610	▼ 30
Pamięć DDR 512 MB PC-2700 Kingston	380	▼ 20
Nagrywarka Lite-On DVD WD-832S BOX	380	▼ 20
Dysk twardy Maxtor 80 GB 7200 rpm	300	▼ 10
Płyta główna ASRock P4VT8	190	▼ 10

Współpraca: Serwis Warszawskiej Giełdy Komputerowej http://wgk.waw.pl/

Warsztat z fotkami

Skaner dla bardziej wymagających

Mamy nowy skaner z serii Perfection oferowany przez firmę Epson. Model 2480 ma zamieniać na postać cyfrową dokumenty w przyzwoitej rozdzielczości 2400x4800. W komplecie ze skanerem znalazła się przystawka do slajdów i negatywów. Podobnie jak w niektórych modelach konkurencji w urządzeniu Epsona zastosowano technologię, która ma przywracać dawną świetność zniszczonym przez czas fotografiom.

Info: For Ever, tel. (022) 6383385
➜ www.for-ever.com.pl
cena: ok. 600 zł

Skaner sprzedawany jest z programem do rozpoznawania pisma FineReader 5 i aplikacją PhotoImpression 5 – do obróbki zdjęć

na plusie

Tysiące za twardziela

Serwisy naprawiające sprzęt komputerowy nie zawsze są rzetelne wobec klientów (Komputer ŚWIAT kilkakrotnie publikował świadczące o tym listy czytelników). Jednak na opieszałych majstrów od pecetów znalazł się bat. Jeden z polskich sądów okręgowych orzekł wypłatę odszkodowania przez serwis użytkownikowi, w którego oddanym do naprawy pececie sformatowano dysk twardy, kasując wiele ważnych danych. Odszkodowanie wynosi – bagatela – 25 tysięcy złotych.

na minusie

Jak po grudzie...

Niełatwą rynkową drogę do sukcesu mają przenośne komputery zwane tabletami PC (opis jednego z takich modeli ukazał się w Nowościach w numerze 4/2004). Firma analityczna Canalys podaje, że w drugim kwartale 2004 roku nabywców znalazło na świecie 35 tysięcy tabletów PC. W tym samym czasie chętnych na zwykłe notebooki było ponad 3,5 miliona. Zdaniem specjalistów tablety są zbyt drogie, brakuje też do nich dobrego oprogramowania. Liderem rynku tabletów jest koncern HP.

Gryzoń do walizki

Wygodna mysz optyczna

Coś dla użytkowników komputerów przenośnych: myszy o wymownej nazwie Traveller Optical (traveller to po angielsku podróżnik). Producent, firma Media-Tech, podkreśla zalety gryzonia: 05 **sensor optyczny**, który ma precyzyjnie prowadzić kursor na ekranie, a także możliwość regulacji przez użytkownika długości kabla (po zakończeniu pracy można go zwinąć w całości). Wygoda pracy z urządzeniem spoczywa na barkach trzech przycisków i rolki do przewijania dokumentów oraz zawartości stron WWW. Do peceta Traveller Optical podłącza się za pośrednictwem portu USB. Cena – ze średniej półki, porównywalna z cenami konkurentów.

Info: Media-Tech, tel. (022) 7603999 ➜ www.media-tech.pl cena: ok. 100 zł

Regulowana długość kabla myszy może być wygodnym rozwiązaniem, szczególnie podczas podróży z notebookiem

Tak zabezpieczony komputer przenośny złodziej będzie musiał ukraść wraz z całym stolikiem. Ale, niestety, cena za poczucie bezpieczeństwa jest dosyć wysoka...

Notebook na smyczy

Zabezpieczenie przed złodziejami

Komputer przenośny jest łakomym kąskiem dla złodziei. Firma Kensington chce nam zaoferować cerbera, który uniemożliwia ponoć kradzież notebooka. Chodzi o komplet PocketSaver złożony ze stalowej linki i szyfrowego zamka. Za jego pomocą da się przykuć komputer na przykład do stołu. Kensington twierdzi, że prawie 100 procent sprzedawanych dzisiaj notebooków wyposażonych jest w kompatybilny z PocketSaver uchwyt. Po uwolnieniu komputera z uwięzi linka ma się łatwo kryć w przeznaczonym do tego schowku.

Info: Kensington, tel. (022) 7377300 ➜ www.kensington.pl cena: ok. 260 zł

Wybieg dla myszy

Praktyczna podkładka

Dobra mysz do notebooka to nie wszystko – gryzoń musi mieć jeszcze właściwe podłoże do działania w terenie. Odpowiednie rozwiązanie zapowiada na koniec 2004 roku firma LapWorks. Chodzi o dołączaną do notebooka podkładkę pod mysz, której można wygodnie używać ponoć w każdych warunkach. Całość o nazwie Laptop Desk UltraLite jest składana, a po rozłożeniu jej wymiary to 55 cm długości i ponad 27 cm szerokości. Niestety, nie wiadomo, czy z zalet podkładki będą mogli skorzystać polscy użytkownicy notebooków.

Podkładka ma być łatwa w montażu i wygodna w użytkowaniu

Info: LapWorks ➜ www.leptopdesk.net cena: ok. 120 zł

Maluch z dobrym okiem

Kolejny komputer kieszonkowy

Znana już na rynku rodzina komputerów kieszonkowych iPaq firmy Hewlett-Packard (HP) stała się liczniejsza dzięki modelowi rx3715. Sercem kieszonkowca jest procesor S3C 2440, który do pomocy ma 152 MB pamięci RAM. Obraz pokazuje kolorowy wyświetlacz o przekątnej 3,5 cala. Według HP dla użytkowników przygotowano kilka atrakcji. Jedną z nich ma być wbudowany cyfrowy aparat fotograficzny z czterokrotnym 06 **zoomem cyfrowym**, a także możliwość odtwarzania filmów (między innymi w formacie 07 **MPEG-1**) i muzyki (w formacie 08 **MP3**).

Palmtop HP ma pracować pod dyktando systemu Windows Mobile 2003 SE

Wymiana danych pomiędzy palmtopem a innymi komputerami ma się odbywać przez złącze 09 **Bluetooth**.

Info: Hewlett-Packard Polska tel. (022) 5657700 ➜ www.hp.pl cena: ok. 2770 zł

Co to właściwie jest...

01 DDR
Rodzaj pamięci SDRAM cechujący się dwukrotnie większą szybkością działania niż starsze moduły.

02 PCI Express
Nowy standard złącza PCI. PCI Express może przesyłać dane z dwukrotnie większą prędkością (250 MB/s) niż tradycyjne PCI.

03 AGP
Rodzaj gniazda rozszerzeń przeznaczony do szybkiego przesyłania danych pomiędzy kartą graficzną a procesorem.

04 subwoofer
Subwoofer to głośnik przeznaczony do odtwarzania najniższych częstotliwości dźwięków (tak zwanych basów).

05 sensor optyczny
Element, który w myszach optycznych zastępuje tradycyjną kulkę.

06 cyfrowy zoom
Oprogramowanie w cyfrowym aparacie fotograficznym pozwalające na powiększanie albo pomniejszanie fragmentu zdjęcia.

07 MPEG-1
Standard kompresji obrazów wideo oraz dźwięku pozwalający zapisać 30 klatek z rozdzielczością obrazu 352 na 240 w każdej sekundzie filmu.

08 MP3
Rodzaj kompresji dźwięku do plików o niewielkich rozmiarach z zachowaniem wysokiej jakości nagrania.

09 Bluetooth
Standard bezprzewodowego łączenia urządzeń przenośnych na niewielkie odległości (do 10 lub 100 metrów).

Nowe nie musi być drogie

Przyzwyczailiśmy się, że najnowsze karty graficzne są drogie. Tymczasem dwaj najwięksi producenci przygotowali niespodziankę – wprowadzane na rynek urządzenia nie kosztują dużo

NVIDIA GeForce FX 5500 i ATI Radeon 9550 to dwa układy przeznaczone na rynek tanich kart graficznych. Na pierwszy rzut oka rzeczywiście można odnieść wrażenie, że pojawiły się szybkie i tanie karty. Oznaczenia obydwu modeli sugerują, że są one związane z GeForce FX 5600/5700 i Radeonem 9500/9600, czyli z kartami ze średniej półki.

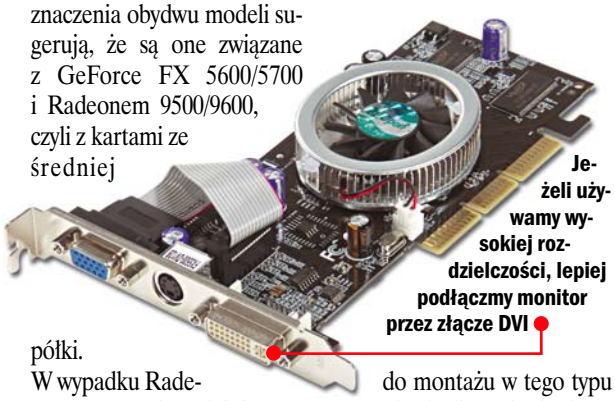

Jeżeli używamy wysokiej rozdzielczości, lepiej podłączmy monitor przez złącze DVI

W wypadku Radeona to prawda, gdyż jest on oparty na układzie z serii 9600 (RV350). Jednak GeForce FX 5500 to następca modelu 5200 (NV34).

Testowane karty mają takie same lub nieco wyższe częstotliwości pracy niż starsze modele, ale za to szerokość magistrali dostępowej do pamięci została ograniczona do 64 bitów. Oznacza to wyraźne zmniejszenie wydajności w grach. Wyniki testów wskazują, że obydwa modele nie nadają się do grania w wysokich rozdzielczościach. Jedynie starsze gry będą działały płynnie.

Testowane karty mają kształt umożliwiający montaż w komputerach typu barebone (bardzo małe obudowy ze specjalnie przygotowaną płytą główną ze zintegrowanymi prawie wszystkimi komponentami) lub slim (płaskie obudowy leżące lub stojące). Jednak tylko firma AOpen dołączyła w komplecie dwa cokoły (tak zwane śledzie) do montażu w tego typu obudowie. Taka budowa kart powoduje, że jedno ze złącz monitorowych jest podłączone do karty taśmą sygnałową. W wypadku Radeona 9550 nie powoduje to żadnych problemów, ale w GeForce FX 5500 występują zakłócenia obrazu po zmianie rozdzielczości pulpitu na większą niż 1152x864. Zakłócenia znikają, gdy podłączymy monitor przez złącze DVI. Na szczęście w komplecie znajduje się przejściówka, dzięki której można podłączyć monitor z wtyczką D-Sub do wspomnianego złącza.

Układ chłodzący Radeona to sam radiator. Praca przy pececie z tą kartą to przyjemność

Wyniki testu		1. miejsce		2. miejsce	
Producent		**HiS**		**AOpen**	
Model		**Excalibur 9550**		**Aeolus FX5500**	
Dostawca		**Komputronik**		**Pronox**	
Telefon kontaktowy		**(061) 8359400**		**(032) 2075600**	
Strona WWW dostawcy	**Waga**	**www.komputronik.pl**	**Ocena**	**www.pronox.pl**	**Ocena**
Serwis	**10%**		**3,90**		**4,10**
Okres gwarancji*	3%	24 miesiące	4	24 miesiące	4
Sposób naprawy	2%	naprawa lub wymiana u sprzedawcy	3	naprawa lub wymiana u sprzedawcy	3
Telefon pomocy technicznej	2%	(061) 8359484	3	(032) 2075793	4
Strona WWW producenta	3%	www.hisdigital.com	5	www.aopen.nl	5
Jakość obrazu	**12%**		**5,17**		**4,33**
Jakość obrazu	10%	bardzo dobra	5	dobra	4
Rozdzielczość maksymalna dla 16,7 milionów kolorów przy częstotliwości odświeżania 75 Hz	1%	2048 x 1536	6	2048 x 1536	6
Maksymalna częstotliwość odświeżania dla rozdzielczości 1024x768 i 16,7 miliona kolorów	1%	200 Hz	6	200 Hz	6
Wydajność	**48%**		**2,06**		**1,50**
Comanche 4 1024x768	3%	38 klatek na sekundę	4	21 klatek na sekundę	3
Comanche 4 1024x768 AAx4[1]	3%	19 klatek na sekundę	2	9 klatek na sekundę	1
Comanche 4 1600x1200	3%	16 klatek na sekundę	2	11 klatek na sekundę	2
Comanche 4 1600x1200 AAx4[1]	3%	6 klatek na sekundę	1	4 klatki na sekundę	1
Gunmetal 1024x768	3%	9 klatek na sekundę	1	4 klatki na sekundę	1
Gunmetal 1024x768 AAx4[1]	3%	8 klatek na sekundę	1	4 klatki na sekundę	1
Gunmetal 1600x1200	3%	4 klatki na sekundę	1	2 klatki na sekundę	1
Gunmetal 1600x1200 AAx4[1]	3%	3 klatki na sekundę	1	2 klatki na sekundę	1
Unreal Tournament 2003 1024x768	3%	52 klatki na sekundę	6	34 klatki na sekundę	4
Unreal Tournament 2003 1024x768 AAx4[1]	3%	32 klatki na sekundę	4	13 klatek na sekundę	2
Unreal Tournament 2003 1600x1200	3%	20 klatek na sekundę	3	14 klatek na sekundę	2
Unreal Tournament 2003 1600x1200 AAx4[1]	3%	8 klatek na sekundę	1	5 klatek na sekundę	1
Aquamark 3 1024x768	3%	14 klatek na sekundę	2	7 klatek na sekundę	1
Aquamark 3 1024x768 AAx4[1]	3%	11 klatek na sekundę	2	5 klatek na sekundę	1
Aquamark 3 1600x1200	3%	7 klatek na sekundę	1	4 klatki na sekundę	1
Aquamark 3 1600x1200 AAx4[1]	3%	4 klatki na sekundę	1	2 klatki na sekundę	1
3DMark 03 1024x768		1657 punktów		919 punktów	
Obsługa i instalacja	**10%**		**4,10**		**4,10**
Instalacja	2%	bardzo łatwa	6	bardzo łatwa	6
Instrukcja obsługi	2%	angielska kompletna	1	angielska lakoniczna	1
Ilość i rodzaj wyjść monitorowych	3%	D-Sub, DVI	5	D-Sub, DVI	5
Dodatkowe gniazda	3%	wyjście S-video	4	wyjście S-video	4
Inne dane	**20%**		**4,15**		**4,00**
Zgodność z DirectX 9	3%	jest	6	jest	6
Tryp pracy magistrali AGP		AGP x8		AGP x8	
Procesor graficzny		RV350		NV34	
Częstotliwość taktowania procesora/pamięci (MHz)		250 MHz/392 MHz		230 MHz/320 MHz	
Ilość pamięci/czas dostępu/szerokość magistrali		128 MB/5 nanosekund/64 bity		128 MB/6 nanosekund/64 bity	
Sposób chłodzenia		radiator		radiator z wentylatorem	
Poziom hałasu wytwarzanego podczas pracy	5%	chłodzenie pasywne (0 dB)	6	mała (46 dBA)	4
Sterowniki	2%	Windows 98, Me, NT, 2000, XP, Mac OS, Linux	5	Windows 95, 98, Me, NT, 2000, XP, Linux	6
Dołączone dodatki i kable	5%	kabel S-video, przejściówka DVI/D-Sub	4	przejściówka S-video/kompozyt, przejściówka DVI/D-Sub, dwa cokoły niskoprofilowe	5
Dołączone oprogramowanie	5%	brak	1	brak	1
Ocena pośrednia	**100%**		**3,24**		**2,84**
Punkty dodatnie/ujemne		możliwość zamontowania w obudowie barebone lub slim	+0,05	możliwość zamontowania w obudowie barebone lub slim	+0,05
				zakłócenia obrazu wyświetlanego przez złącze D-Sub w wyższych rozdzielczościach	-0,20
Ocena końcowa			**3,29**		**2,69**
Jakość[2]		**dostateczna**		**dostateczna**	
Cena		**355 zł**		**349 zł**	

[1] AAx4 (Antialiasing x 4) - czterokrotne wygładzanie krawędzi obiektów [2] Testy pojedynczych urządzeń nie stanowią przeglądu rynku, a zatem nie jest w ich wypadku wyliczany parametr Cena/Jakość

*Niezależnie od gwarancji udzielonej przez producenta kupującemu przysługuje prawo do roszczenia z tytułu niezgodności towaru z umową do 2 lat od momentu odebrania produktu od sprzedawcy (art. 10 pkt 1 ustawy z dnia 27 lipca 2002 r. o szczególnych warunkach oraz o zmianie Kodeksu cywilnego)

Wymień grubego !

Wymień swój monitor kineskopowy na nowy panel LCD Iiyama!
Tylko w autoryzowanych punktach sprzedaży!

Dokładnych informacji i adresów sklepów szukaj na stronie internetowej **www.iiyama.pl** lub pod numerem infolinii.

ProLite E2406-S
15", panel TN Wide Angle
rozdz. 1024 x 768 / 75Hz
czas reakcji 23 msec.
kontrast 450:1, jasność 380 cd/m²
głośniki 2 x 1,5 W

iiyama

Iiyama jest zarejestrowanym znakiem towarowym Iiyama Corp.

www.iiyama.pl | Bezpłatna infolinia: 0800 IIYAMA (44 92 62)

ekspresem

Opera bez hakerów

Twórcy przeglądarki stron WWW Opera proponują nową wersję programu oznaczoną sym-

bolem 7.54. Ma ona zawierać istotną poprawkę: poprzednie edycje aplikacji zawierały błąd, który umożliwiał hakerom podglądanie poczty elektronicznej użytkownika Opery. Nowa przeglądarka dostępna jest za darmo w internecie.

Info: ➜ www.opera.com

Coraz chudsza kasa...

Z szacunków firmy Business Software Alliance (BSA) wynika, że od początku 2004 roku firmy produkujące programy straciły w Polsce na skutek piractwa 68 milionów złotych. To, niestety, trzykrotnie więcej w porównaniu z podobnym okresem 2003 roku.

Info: ➜ www.bsa.org/polska

Paczka w drodze...

W sierpniu 2004 roku Microsoft ma udostępnić długo oczekiwany darmowy Service Pack 2 (SP2) do systemu Windows XP – zestaw poprawek, który usprawnia ponoć działanie okienek (chodzi między innymi o blokowanie reklam na stronach WWW, obsługę sieci bezprzewodowych i poprawę bezpieczeństwa systemu). Niestety, po zainstalowaniu SP2 niektóre programy innych producentów niż Microsoft nie działają poprawnie. Polska wersja SP2 spodziewana jest we wrześniu 2004 roku.

Info: ➜ www.microsoft.com

Dyktowanie na ekranie

Nauka ortografii i pisowni

Początek września i rozpoczęcie nowego roku szkolnego to dobry moment na premierę aplikacji o nazwie Dyktando. Tytuł mówi właściwie wszystko – według wydawcy, firmy Play, program ma pomóc zarówno uczniom szkół, jak i nieco starszym użytkownikom w opanowaniu niełatwych zasad ortografii i pisowni obowiązujących w języku polskim. Do naszej dyspozycji jest niemal setka różnych dyktand, które mają utrwalać reguły poprawnego stosowania w wyrazach takich liter jak ż, rz, u czy ó. Naszym pomocnikiem w programie ma być wirtualny Asystent. Do wyboru są też dwie wersje tak zwanych skórek, które pozwalają na zmianę wyglądu okna aplikacji.

Info: Play, tel. (022) 8325430, ➜ www.play.com.pl cena: ok. 20 zł

Większość ćwiczeń w programie wymaga od nas uzupełnienia konkretnych słów literami zgodnie z zasadami ortografii

Tak jak podczas olimpiady na ekranie peceta można walczyć o złoto na przykład na torze wioślarskim

Powtórka z Aten

Sportowo-edukacyjna zabawa dla dzieci

Letnia olimpiada w Atenach właśnie dobiegła końca, jednak wspomnienia o niej są wciąż świeże. Dzieci (w wieku od sześciu lat) będą mogły nadal przeżywać olimpijskie emocje, tyle że na ekranie domowego peceta. A to dzięki programowi zatytułowanemu Bolek i Lolek – olimpiada letnia. Jest to gra, w której użytkownik może wcielić się w jedną z ośmiu postaci (między innymi w tytułowych bohaterów popularnej kreskówki). Później dzieci startują w wybranej konkurencji (jest 14 dyscyplin – między innymi biegi na 100 i 400 metrów, skok w dal, kajakarstwo oraz wioślarstwo). W trybie treningu użytkownik może szlifować swoje umiejętności oraz śrubować wyniki. Do dyspozycji ma być też tryb rozgrywki wieloosobowej. Program niezbyt drogi, ale bez graficznych fajerwerków.

Info: Aidem Media, tel. (058) 5229224, ➜ www.aidemmedia.pl cena: ok. 30 zł

hity Komputer Świat — Bestsellery 30.07 – 12.08.2004

Ranking najlepiej sprzedających się programów w sieci sklepów Media Markt od 30 lipca do 12 sierpnia 2004

Źródło: Media Markt

			cena*	ocena w teście
1	**Norton Internet Security 2004 PL** Symantec	narzędziowy	399	-
2	**Norton AntiVirus 2004 PL** Symantec	antywirusowy	799	bardzo dobra
3	**Norton SystemWorks 2004 PL** Symantec	narzędziowy	389	-
4	**Panda Antivirus Platinum 7.0** Panda Software	antywirusowy	249	bardzo dobra
5	**AntiVirenKit 2004** G DATA	antywirusowy	119	bardzo dobra
6	**CorelDRAW 9 PL** Corel	graficzny	799	dobra
7	**English Translator 3.2** Techland	tłumacz	269	dobra
8	**CorelDRAW 11 EDU** Corel	graficzny	269	celująca
9	**FotoOffice 2** G DATA	menadżer zdjęć	99	bardzo dobra
10	**Deutsch Translator 2.0** Techland	tłumacz	249	dobra

*Obowiązuje w Media Markt

Procek przy tablicy

Program testujący procesor

Procesor peceta (zwany w komputerowym żargonie prockiem) wzięli na warsztat programiści z polskiej firmy MCS Studios. Proponują oni aplikację MCS CPU Benchmark przeznaczoną do testowania sprawności zarówno jednostek firmy AMD, jak i Intela. Program oddaje w nasze ręce 11 testów, które mają przećwiczyć procesor w obróbce grafiki i aplikacjach biurowych oraz w grach. Dobra wiadomość: narzędzie jest dostępne za darmo.

Info: MCS Studios,
➜ www.mcsstudios.com/pl

Wypałka bez portfela

Program do nagrywania płyt

Oznaczenie 3.0.19 ma najnowsza odsłona programu CDBurnerXP Pro przeznaczonego do nagrywania danych na krążkach CD lub DVD. Według twórcy narzędzia pozwala ono w prosty sposób (nawet dla początkujących użytkowników, za pomocą techniki przeciągnij i upuść) zapisać na nagrywalne płyty nie tylko pliki z informacjami, lecz także te z muzyką (w formacie 01 **MP3** czy 02 **WMA**) oraz filmy DVD. Z nowości w bieżącej wersji programu poprawiono ponoć rozpoznawanie przez aplikację konkretnych (głównie nowych) nagrywarek i usprawniono jej współpracę z systemami operacyjnymi Windows NT/2000/XP.

Info: CDBurnerXP Pro, ➜ www.cdburnerxp.se

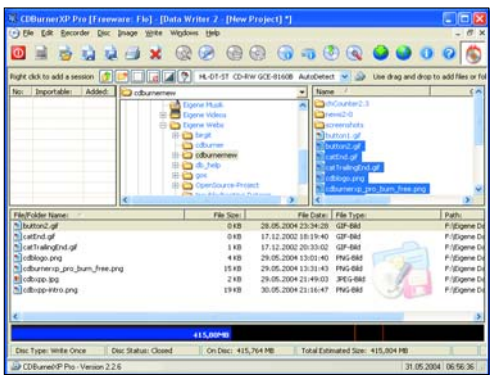

Program dostępny jest za darmo. Jego mankament to brak polskiej wersji językowej

na plusie

Koniec plagiatów?

Sprytny 12-latek z Australii jest autorem programu, który ma ułatwić rozpoznawanie prac naukowych, które są plagiatami lub kompilacją dzieł opublikowanych wcześniej w internecie (taką metodę stosuje wielu studentów). Aplikacja o nazwie Punching Plagiarism opiera się na internetowej wyszukiwarce Google i ma rozpoznawać, czy fragment konkretnej pracy nie został podejrzany przez autora w globalnej sieci.

na minusie

Historyczne kłamstwo

Na Zachodzie ukazała się gra Codename: Panzers. Jej twórcy z niemieckiej firmy CDV Software sugerują, że 1 września 1939 roku to Polska rozpoczęła drugą wojnę światową. Rozgrywka pełna jest motywów rodem z hitlerowskiej propagandy. Polska wersja gry (premiera 27 sierpnia) została ponoć złagodzona. Niewielka to pociecha – w Europie sprzedano już pół miliona egzemplarzy Codename: Panzers.

Okna dla ubogich

Tańsza wersja Windows

Październik 2004 ma być momentem rozpoczęcia przez Microsoft sprzedaży tańszej wersji Windows XP – Starter Edition. Okna mają być niestety poważnie okrojone (tylko jedna wersja językowa, ograniczona rozdzielczość obrazu i praca w komputerowej sieci). System będzie dostępny jedynie w trzech wybranych przez Microsoft krajach rozwijających się: Indonezji, Malezji i Tajlandii. Komputer ŚWIAT zapytał Bartłomieja Danka, rzecznika polskiego oddziału Microsoft, o szanse pojawienia się tanich okienek w Polsce. – *Na razie wiadomo, że decyzja o rozszerzeniu projektu na inne regiony zapadnie po analizie doświadczeń z wymienionych krajów.* – mówi Danek. – *Do tego swoistego eksperymentu zostały wytypowane trzy kraje, w których stopa piractwa komputerowego jest bardzo wysoka.* Za kilka miesięcy Starter Edition powinna pojawić się na dwóch rynkach – nieoficjalnie mówi się o Rosji i Brazylii. Polsce niestety pozostaje czekać w kolejce...

Info: Microsoft, ➜ www.microsoft.com, cena: ok. 150 zł

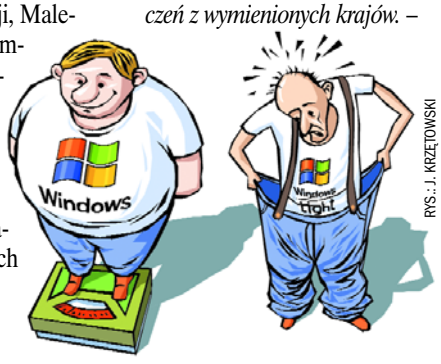

RYS.: J. KRZETOWSKI

Program skanuje system i informuje o liczbie potencjalnych szpiegów

Łowca szpiegów

Usuwanie programów szpiegujących

Podczas instalowania darmowych programów z internetu często możemy natrafić na zaszyte w nich podstępne aplikacje zwane 03 **spyware**. Jednak firma Lavasoft przekonuje, że nie trzeba się ich bać – wystarczy zainstalować narzędzie o nazwie Ad-Aware SE Personal 1.03. Program ma przeglądać między innymi rejestr Windows i dysk twardy, węsząc w poszukiwaniu szpiegów. Odnalezionych zaś ma czekać tylko jeden los: banicja z komputera. Ad-Aware SE Personal 1.03 dostępny jest za darmo.

Info: Lavasoft ➜ www.lavasoftusa.com

Jabłko ma Web

Przeglądarka stron WWW do macintoshy

Coś dla internautów, którzy używają komputerów firmy Apple: OmniWeb 5.0. Jest to 04 **przeglądarka stron WWW**. Program ma możliwość ukrywania witryn w tak zwanych zakładkach (miniaturowe obrazki mają przez cały czas pokazywać zawartość strony) i umożliwiać sprawne surfowanie w internecie. OmniWeb 5.0 działa tylko z systemem operacyjnym MacOS X w wersji 10.2 lub wyższej. Za darmo dostępny jest 30-dniowy 05 **shareware**. Pełna edycja jest płatna.

Obrazki w zakładkach (po lewej) ułatwiają surfowanie w internecie

Info: OmniGroup, ➜ www.omnigroup.com cena: ok. 120 zł

Co to właściwie jest...

01 MP3
Rodzaj kompresji stratnej sekwencji dźwiękowych do plików o stosunkowo niewielkich rozmiarach z zachowaniem wysokiej jakości zapisanego dźwięku.

02 WMA
Opracowany przez Microsoft format kompresji dźwięku porównywalny z MP3, jeżeli chodzi o stopień kompresji oraz jakość dźwięku.

03 spyware
Oprogramowanie, które umożliwia pobieranie informacji o użytkowniku komputera bez jego wiedzy. Dane przesyłane są do zainteresowanych, na przykład do firm reklamowych. Spyware może przedostać się do komputera jako wirus lub wskutek zainstalowania konkretnego programu.

04 przeglądarka stron WWW
Program, który umożliwia wyświetlenie na ekranie zawartości strony WWW.

05 shareware
Program, który można otrzymać i rozpowszechniać za darmo. Jeżeli po upływie okresu testowego (często 30-dniowego) użytkownik zdecyduje się zatrzymać program, powinien zapłacić jego autorowi.

Złoty Komputer odwołany

Z przyczyn niezależnych od redakcji tegoroczna edycja plebiscytu Złoty Komputer zostaje odwołana. Wszystkich Czytelników serdecznie przepraszamy.

ekspresem

Wirtualny zapach

Japońska firma K Optimom, prowadząca sieć kawiarenek internetowych, uruchomiła z początkiem sierpnia nową, pilotażową usługę zapachową. Po wejściu na specjalne strony WWW system Kaori – czyli po japońsku zapach – wysyła z komputera sygnał do generatora zapachów umieszczonego w jego pobliżu. Ten z kolei emituje odpowiednią woń do aktualnie prezentowanego na ekranie obrazka. Na razie nie odnotowano doniesień o błędach w działaniu systemu i generowane zapachy zgadzają się z oryginalnymi. Co jednak, kiedy padnie system i wirtualne zapachy przestaną odpowiadać obrazkom na odwiedzanych stronach?

Policja znów w akcji

Policja w Tychach przeszukiwała na początku sierpnia mieszkania prywatne, konfiskując dyski twarde i płyty. Na celowniku organów ścigania znalazły się osoby udostępniające i ściągające pliki multimedialne za pomocą programu o nazwie Direct Connect, w sieci lokalnej operatora Media-Com. Jak dotąd nie są znane rezultaty tej akcji, ale można przypuszczać, że rekiny piractwa śpią spokojnie i śmieją się w kułak, widząc kłopoty płotek.

Flota aut

Samochody dla przedsiębiorstw

Jak rozliczać koszty prywatnego użytkowania służbowych aut? Na te i inne pytania znajdziemy odpowiedzi w serwisie Flota

Portal Moje Auto razem z wydawcą samochodowych magazynów branżowych, takich jak Flota czy Flota Auto News, stworzyli nowy serwis internetowy. Znajdziemy w nim informacje dotyczące problematyki zarządzania flotą samochodową w małych i dużych firmach. Na stronach są materiały i porady mające ułatwić zmniejszenie kosztów użytkowania aut.

Info: ➜ www.flota.mojeauto.pl

Sklep Nokii

Telefony i akcesoria

Nokia Poland uruchomiła sklep internetowy. Poza telefonami można w nim kupić także bardziej wyspecjalizowane produkty, takie jak medalion cyfrowy RX3.

Info: ➜ www.nokia.com.pl/nokia/sklep/online

Dokładne informacje o nowej usłudze znajdziemy, klikając na łącze

Szukaj lokalnie

Oferta dla serwisów regionalnych

Wyszukiwarka NetSprint oferuje nową usługę o nazwie Regionalne Serwisy Opiniotwórcze. Kierowana jest do serwisów lokalnych, a polega na możliwości darmowego dodania wyszukiwarki do stron miast czy organizacji społecznych. Wersja, którą w ten sposób udostępnia NetSprint, może dostosować sposób wyświetlania wyników do wyglądu danego serwisu. Inicjatywa firmy spotkała się już ze sporym zainteresowaniem serwisów miejskich.

Info: ➜ www.netsprint.pl

Strona smakoszy

Dla lubiących dobrze zjeść

Kuchnia to nowy serwis portalu Gazeta.pl. Znajdziemy w nim informacje niezbędne dla gotujących, piekących i smażących.

Autorzy strony są przekonani, że znajdą na niej coś dla siebie zarówno nowicjusze potrzebujący porad z zakresu nauki gotowania, jak i mistrzowie szukający inspiracji i wymiany doświadczeń.

Info: ➜ www.gazeta.pl/kuchnia

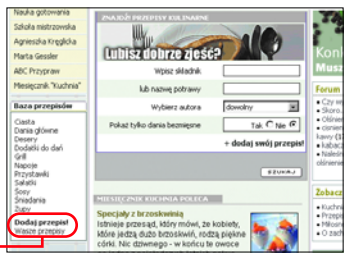

Jeśli chcemy dodać nasz przepis do bazy, klikamy myszą na

Strona nie wygląda może zbyt pięknie, jednak broni się zawartością merytoryczną

Jak w banku

Wszystko o pieniądzach

Wygodne narzędzie umożliwiające porównanie ofert polskich banków – to atut nowego serwisu poświęconego finansom. Na stronie znajdziemy aktualne informacje o kredytach, leasingu, oprocentowaniu kont i kart płatniczych. Nie zabrakło porad dotyczących oszczędzania i inwestowania pieniędzy, kursów walut oraz słownika pojęć bankowych. Te są, niestety, dla klientów zbyt mało czytelne.

Info: ➜ www.banki.pl

Nowe wirusy w internecie

Komputer ŚWIAT i firma Trend Micro prezentują najnowszą porcję groźnych komputerowych wirusów.

Nazwa wirusa	Opis	Groźny infekcji	Szkodliwość
WORM_ BAJOS.A	Próbuje zapisać na dyskietce swoją kopię. Nie ma właściwości niszczących.	☠	☠
BKDR_ MOONLIT.A	Backdoor, umożliwiający hakerowi przejęcie kontroli nad komputerem. Zmienia rejestr tak, aby uruchamiać się przy każdym starcie systemu, a następnie otwiera losowe porty w komputerze i nasłuchuje na nich komend wydanych przez zdalnego użytkownika.	☠	☠☠☠
TROJ_ LEMIR. NS	Trojan, który wykrada hasła do internetowej gry Legend of MIR 2, a następnie wysyła je do zdalnego użytkownika.	☠	☠
BKDR_ DEADSOCK.A	Program typu backdoor, który wyszukuje bibliotekę **.DLL** o nazwie **CYGWINB19.DLL**, oraz plik tekstowy będący plikiem konfiguracyjnym tego programu. Działa jak serwer IRC, który może wykonywać określone komendy IRC.	☠	☠☠☠
TROJ_ PASSPRO.C	Po uruchomieniu się trojan ten zapisuje swoje kopie w folderze systemowym Windows oraz dokonuje kilku wpisów w rejestrze, które powodują, że program uruchamia się za każdym razem, kiedy otwierany jest plik o rozszerzeniu **.TXT** lub **.EXE**	☠☠☠	☠
TROJ_ STRTPAGE.FW	Trojan, który zmienia ustawienia przeglądarki Internet Explorer tak, że każde wyszukiwanie przekierowywane jest na stronę www.thebestsearch.net/search.php	☠	☠

Stopień zagrożenia: ☠ – małe ☠☠ – duże ☠☠☠ – bardzo duże

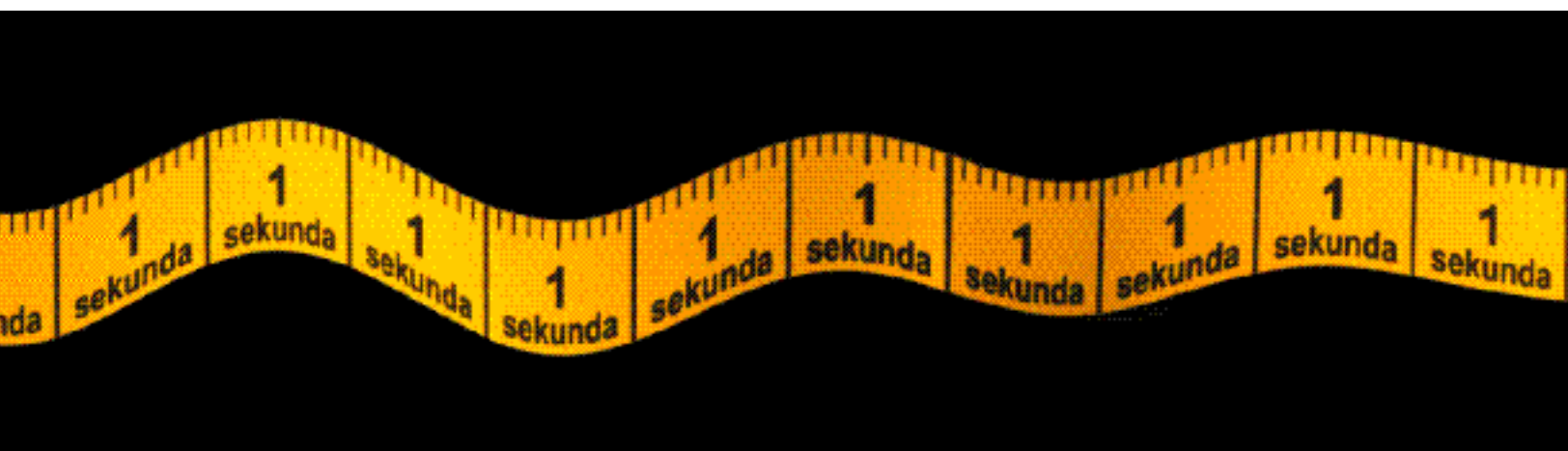

Laserowa drukarka Ricoha ma obsłużyć niewielką sieć złożoną z kilku komputerów

Aficio w drużynie

Nowa drukarka laserowa

Sprawne drukowanie dokumentów w niewielkich grupach roboczych – to ma być podstawowe zadanie kolejnej laserówki firmy Ricoh ze znanej już serii Aficio. Model oznaczony jako CL1000N odda, według producenta, w nasze ręce w ciągu minuty osiem stron kolorowych lub 31 stron czarno-białych wydruków w maksymalnej rozdzielczości 1200x600 01 **dpi**. W laserówkę wbudowano kartę sieciową, port USB oraz podajnik na 250 arkuszy papieru.

Info: Ricoh Polska, tel. (022) 6081503, ➜ www.ricoh.com.pl cena: ok. 5000 zł

Jeden dla wszystkich...

Przydatny ruter do niewielkiej sieci

Firma Trust zapewnia, że ma sposób na to, by z jednego łącza internetowego mogło jednocześnie korzystać kilku użytkowników. Chodzi o 02 **ruter** 350BR Broadband Router. Niewielką skrzynkę można podłączyć na przykład do kablowego modemu (przez złącze RJ45). W obudowie znalazły się gniazda do czterech pecetów. Dodatkowym zabezpieczeniem ma być wbudowany w ruter 03 **firewall**.

Diody na przednim panelu rutera mają pokazywać, który z komputerów korzysta właśnie z internetu

Info: Trust Polska, tel. (022) 8739812, ➜ www.trust.com cena: ok. 200 zł

Fotki na wystawę

Nowy skaner firmy HP

Prostą obsługę skanera Scanjet 4070 Photosmart mają zapewnić cztery przyciski funkcyjne umieszczone na obudowie urządzenia

Z myślą o amatorach fotografii firma HP przedstawiła nowy skaner – Scanjet 4070 Photosmart. Producent twierdzi, że pracę ze zdjęciami ułatwia specjalny uchwyt, który ma pomieścić do 12 fotek o wymiarach 10x15 cm. Możliwa ma być także jednoczesna zamiana na postać cyfrową kilku zdjęć i zapisywanie ich w oddzielnych plikach w pamięci peceta. Maksymalna rozdzielczość urządzenia to 2400 dpi. Do dyspozycji jest funkcja automatycznej korekcji (Automatic Photo Correction), która bez naszego udziału poprawi ponoć jakość skanowanych obrazów. Jest też przystawka do slajdów i negatywów.

Info: Hewlett-Packard Polska, tel. (022) 5657700, ➜ www.hp.pl cena: ok. 650 zł

Duża porcja na talerzu

Dwuwarstwowe krążki DVD

Dwuwarstwowa płyta DVD: raj dla kinomanów

Firma Traxdata przedstawiła na rynku płyty DVD przystosowane do tak zwanego dwuwarstwowego zapisu. Dzięki nowej technologii nagrywania jeden krążek ma pomieścić do 8,5 GB danych (na przykład cztery godziny filmu DVD lub 120 godzin muzyki w formacie 04 **MP3**). Płyty są przystosowane do zapisu w tempie 2,4x.

Info: Bestcom, tel. (061) 6649929, ➜ www.bestcom.com.pl cena (za jedną sztukę): ok. 44 zł

Większe okno Belinei

Nowy monitor LCD

Ekran o przekątnej 20,1 cala ma nowy monitor LCD firmy Belinea. Model 102025 wyświetla obraz w rozdzielczości 1600x1200 pikseli. Szczegóły mają być wyraźnie widoczne pod kątem 170 stopni w pionie i poziomie.

Nowa Belinea ma spełnić oczekiwania najbardziej wymagających użytkowników

Info: Maxdata, tel. (022) 5435800, ➜ www.maxdata.pl cena: ok. 4000 zł

Co to właściwie jest...

01 dpi
Parametr liczbowy opisujący wydruki. Jego miarą jest liczba punktów (ang. dots) na długości jednego cala (około 2,5 cm). Im większa liczba dpi, tym obraz jest ostrzejszy, jakość barw możliwych do uzyskania wyższa i tym samym jakość wydruku lepsza.

02 ruter
Urządzenie łączące dwie sieci komputerowe, na przykład LAN z siecią internet odpowiedzialne za przesyłanie informacji pomiędzy tymi sieciami. List elektroniczny czy też strona WWW wyświetlana w oknie przeglądarki, zanim zapisana zostanie na dysku twardym odbiorcy, przechodzi przez pewną liczbę ruterów.

03 firewall
Urządzenie mające zabezpieczać sieć komputerową przed dostępem i działaniami osób niepowołanych z zewnątrz. Firewall lokowany jest na styku sieci lokalnej i internetu i uniemożliwia bezpośrednią komunikację komputerów z zewnątrz (internet) z komputerami sieci LAN.

04 MP3
Rodzaj kompresji sekwencji dźwiękowych do plików o stosunkowo niewielkich rozmiarach (zwykle około jednej dwunastej rozmiarów oryginalnego pliku), z zachowaniem wysokiej jakości zapisanego dźwięku.

ekspresem

Zapowiedzi wydawnicze na wrzesień

CDPROJEKT

Matmoludki: Wysokogórska łamigłówka, Matmoludki: Logiczna podróż Riverdeep
Full Spectrum Warrior THQ
Juiced: Szybcy i Gniewni Acclaim
Podbój Rzymu JoWooD

CENEGA

Shellshock: Nam 67 Eidos Interactive
Rainbow Six: Athena Sword, Chessmaster 10000 UbiSoft
Tajemnica Janatris Cenega Publishing

EA GAMES

The Sims 2 Maxis
NHL 2005 EA Sports

LEM

Richard Burns Rally SCi
Call of Duty: United Offensive, Doom 3 (PL), Rome: Total War Activision

Rajdy po raz piąty

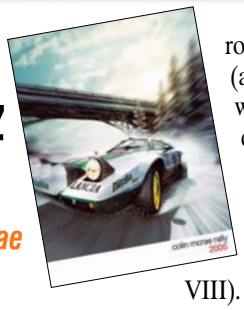

Colin McRae Rally 2005

Na początku października na sklepowych półkach powinna pojawić się polska wersja symulacji rajdowej Colin McRae Rally 2005. W grze zasiądziemy za kierownicą aut rajdowych (autorzy gry przygotowali ponad 30 pojazdów – znajdziemy wśród nich Toyotę Celicę GT4, Lancię Stratos, a także Mitsubishi Lancer Evo VIII). Poza znanymi z poprzednich edycji gry rajdami przybyła trasa na terytorium Niemiec.

Wymagania sprzętowe: nieznane
Info: CD Projekt, tel. (022) 5196919
➜ www.cdprojekt.info cena 99 zł

W sumie dostępnych będzie dziewięć rajdów – każdy składa się z ośmiu odcinków specjalnych

Gra wydana będzie w angielskiej wersji językowej na płycie DVD

Prosto do bramki

Pro Evolution Soccer 4

Kolejna edycja popularnej gry piłkarskiej powinna pojawić się na naszym rynku w październiku tego roku. W Pro Evolution Soccer 4 zmodyfikowano system kontroli piłki – dzięki temu podania są bardziej precyzyjne, można też skuteczniej obronić się przed atakiem przeciwnika. Po raz pierwszy w tej serii gier na murawie boiska pojawia się sędzia (do tej pory o jego decyzjach informowały komunikaty na ekranie). Poprawiono także jakość grafiki, wygląd piłkarzy jest bardziej szczegółowy – widać, jak w trakcie gry brudzą się ich stroje.

Wymagania sprzętowe: nieznane
Info: CD Projekt, tel. (022) 5196919
➜ www.cdprojekt.info cena: 159 zł

hity Komputer Świat — Bestsellery 16.07 – 12.08.2004

Prezentujemy ranking najlepiej sprzedających się gier w dniach od 16 lipca do 12 sierpnia 2004

Źródło: Media Markt

			cena*	
1	**Shrek 2** LEM	zręcznościowa	79	
2	**Soldiers Ludzie Honoru** CD Projekt	strategiczna	89	
3	**Harry Potter i więzień Azkabanu** EA Polska	przygodowa	119	
4	**ToCA Race Driver 2** CD Projekt	rajdy samochodowe	89	
5	**Syberia II** Cenega	przygodowa	79	
6	**Sacred** Cenega	RPG	89	
7	**Sąsiedzi** CD Projekt	logiczno-przygodowa	59	
8	**The Sims Deluxe Edition** EA Polska	strategiczna	79	
9	**Far Cry** Cenega	strzelanina 3D	99	
10	**Euro 2004** EA Polska	sportowa	119	

Premiera tej polskiej gry planowana jest na październik

Znów na wojnie

Mortyr II

Przenosimy się do roku 1944 i wcielamy w postać alianckiego agenta. Naszym zadaniem jest walka z setkami przeciwników. Przygotowano kilka rodzajów broni – do najciekawszych należy karabin z tłumikiem.

Wymagania sprzętowe: Pentium III 800 MHz, 256 MB **Info:** Licomp Empik Multimedia, tel. (022) 6517324
➜ www.lem.com.pl cena: 49 zł

Sekunda po sekundzie

SIEMENS
mobile

Siemens CX65
NOWOŚĆ

- 13 cm² wyświetlacza
- wbudowany aparat cyfrowy VGA z funkcją kamery
- pięciokrotny cyfrowy zoom

Siemens C65
NOWOŚĆ

- wbudowany aparat fotograficzny
- kolorowy wyświetlacz
- edytor zdjęć

Mierzymy sekunda po sekundzie!

Mija sekunda po sekundzie, ale w Idei liczą się tylko te, które wykorzystasz.
W nowej promocji Sekunda po sekundzie otrzymujesz aż do 12 darmowych godzin,
a wszystkie Twoje połączenia rozliczane są co sekundę. To oferta na miarę Twoich potrzeb!

Informacja Handlowa 0 801 234 567; Koszt połączenia: 1 jednostka taryfikacyjna wg cennika TPSA; www.idea.pl

IDEA

Łączy Cię z ludźmi

Co to właściwie jest...

01 equalizer
Equalizer (korektor graficzny) służy do wzmocnienia lub osłabienia wybranego zakresu częstotliwości dźwięku.

02 zoom optyczny
Obiektyw zoom przybliża lub oddala obiekt przeznaczony do sfotografowania bez straty jakości.

03 zoom cyfrowy
Oprogramowanie pozwalające na pomniejszenie lub powiększenie zdjęcia. Obraz jest cyfrowo rozciągany, co powoduje spadek jakości zdjęcia.

04 DVD
Rodzaj nośnika danych, który z wyglądu przypomina krążek CD, ale może pomieścić o wiele więcej danych. Na płycie DVD można zmieścić cały film fabularny.

05 MP3
Typ kompresji plików dźwiękowych pozwalający zmniejszyć ilość miejsca potrzebnego do zapisania muzyki na płycie lub dysku przy małej stracie jakości.

06 USB
Port komunikacyjny komputerów. USB 1.1 ma szybkość transferu 12 Mb/s. Nowy USB 2.0 przesyła dane z szybkością do 480 Mb/s.

07 pamięć flash
Typ pamięci stosowany w aparatach cyfrowych i odtwarzaczach MP3. Służy do przechowywania i przenoszenia danych.

Na wszystkie okazje

Nowa odsłona PowerShota

Do aparatu dołączona jest karta pamięci Compact Flash o pojemności 32 megabajtów

Aparat cyfrowy PowerShot A85 to następca popularnego modelu PowerShotA70 Canona. 4-megapikselowy PowerShot A85 ma ekran LCD o przekątnej 1,8 cala oraz 13 trybów fotografowania z trybem specjalnym, w którym znalazło się sześć scenek predefiniowanych – plaża, pod wodą, na śniegu, fajerwerki, wnętrza i zdjęcia przyrodnicze. Aparat ma dziewięciopunktowy pomiar ostrości oraz możliwość rejestracji klipów wideo z dźwiękiem w rozdzielczości VGA (640x480 pikseli).

Info: Canon, tel. (022) 5723000, ➜ www.canon.pl cena: 1599 zł

Amplituner ma moc 7x125 W i został wyposażony w dekodery siedmiokanałowych formatów dźwięku

Ustaw się sam

Nowy amplituner Denona

Amplituner kina domowego AVR-2105 ma funkcję automatycznej kalibracji dźwięku oraz automatyczny **01 equalizer**, które dostrajają dźwięk z głośników za pomocą dołączonego do amplitunera mikrofonu. Urządzenie sprawdza, emitując i badając testowe tony, zgodność fazy głośników i ich odległość od miejsca odsłuchu. Potem automatycznie dobiera odpowiednie opóźnienia oraz poziom głośności kanałów. Oczywiście, funkcja tylko ułatwia obsługę – dostroić głośniki można również ręcznie.

Info: Horn, tel. (022) 3315555, ➜ www.horn.pl cena: 2995 zł

Nowy Photosmart

Niedroga cyfrówka HP

Photosmart R507 jest, jak gwarantuje firma HP, łatwy w obsłudze. Wygodzie nie są zachwycające, ale wystarczą dla początkujących fotoamatorów. Aparat jest wyposażony w matrycę CCD 4,1 megapiksela oraz obiektyw z trzykrotnym **02 zoomem optycznym** (aparat ma też **03 zoom cyfrowy** 7x). Cyfrówka pracuje w trybie pełnej automatyki lub użytkownik może wszystkie parametry zdjęcia ustawić ręcznie. Do aparatu można dokupić stację dokowania.

Cyfrówka wyposażona jest w funkcję ułatwiającą robienie zdjęć panoramicznych (łączonych z kilku klatek)

Info: HP, tel. (022) 5666000, ➜ www.hp.pl cena: 1299 zł

Miniaturowe filmy

Przenośny odtwarzacz DVD

Wszystko pięknie, ale co to za frajda oglądać filmy na ekranie niewiele większym od paczki papierosów?

Przenośne DVD Xoro HSD 705 to mniejszy brat nagrodzonego w ubiegłym roku na targach IFA odtwarzacza Xoro HSD 700. Do urządzenia można podłączyć słuchawki lub zamienić go w stacjonarny odtwarzacz. Urządzenie odtwarza płyty **04 DVD** – DVD-R/RW, DVD+R/RW, a także zgrane na płytę pliki **05 MP3**. Odtwarzacz jest urządzeniem typu CodeFree, czyli odtwarza płyty z całego świata.

Info: Komsa Polska, tel. (071) 3330403, ➜ www.xoro.pl cena: 1299 zł

Kluczyk z danymi

Odtwarzacz MP3

Urządzenie ma złącze USB 1.1 – starszego typu. Dlatego transfer danych trwa dość długo

Niewielki, poręczny, ale i niezbyt tani odtwarzacz MP3 wprowadza do sklepów Komputronik. Mpio FY300 może służyć jako klucz **06 USB** do przenoszenia różnych danych cyfrowych. Urządzenie ma też tuner radiowy i może spełniać rolę cyfrowego dyktafonu. Do wyboru są dwie wersje odtwarzacza z wbudowaną **07 pamięcią flash** 128 i 256 MB. Oczywiście różnią się ceną.

Info: Komputronik, tel. (061) 8359400, ➜ www.komputronik.pl cena: 759 zł (256 MB)

Szkoła Linuxa
Pierwsza w Polsce
www.szkolalinuxa.edu.pl
Od października 2 nowe kierunki. Serwisant IT i Programista
Warszawa, ul. Cieszyńska 8, tel. (0-22) 847 69 22, 0 501 16 22 90

Nowości Sony Ericsson

Dla biznesmenów i graczy

W modelu P910i teksty e-maili i SMS-ów można wpisywać, korzystając z odczepianej klawiatury lub za pomocą specjalnego rysika

Nowy okręt flagowy firmy Sony Ericsson – P910i – to urządzenie łączące funkcje telefonu i elektronicznego asystenta (PDA), w którym informacje wpisuje się za pomocą klawiatury lub rysika. P910i pozwala łączyć się z internetem za pośrednictwem sieci komórkowej, wyświetla strony WWW i obsługuje pocztę e-mail. Kolejny model – K500i – ma pełnić rolę telefonu do rozrywki. Wyposażono go w duży ekran o rozdzielczości 128x160 pikseli i 65 tysięcy kolorów, dżojstik oraz 40-tonową polifonię. K500i ma wewnętrzną pamięć o pojemności 12 MB, co pozwala zapisać do 170 gier 2D lub 45 gier 3D. K500i i P910i będą dostępne w III kwartale 2004 roku (ceny nie są jeszcze znane).

K500i pozwala nagrywać krótkie sekwencje wideo

Info: Sony Ericsson, tel. (022) 6916200,
➜ www.sonyericsson.pl

Konkurencja dla Neostrady

Tańsza opcja Net24

Net24 – stały dostęp do internetu dla abonentów Netii dostępny jest w dwóch opcjach – Net24 Premium (szybkość połączenia 640/160 kbit/s, abonament 130 złotych miesięcznie) oraz Net24 Komfort (szybkość 128/64 kbit/s, abonament 55 złotych). Net24 Komfort w odróżnieniu od konkurencyjnej usługi TP (Neostrada 128) nie ma limitów pobieranych danych (w Neostradzie 128 po pobraniu 5 GB danych szybkość pobierania z internetu do końca danego miesiąca wynosi 32 kbit/s). Abonament dla usług Net24 jest niższy niż dla Neostrady.

Info: Netia, tel. 0801 802803,
➜ www.netia.pl

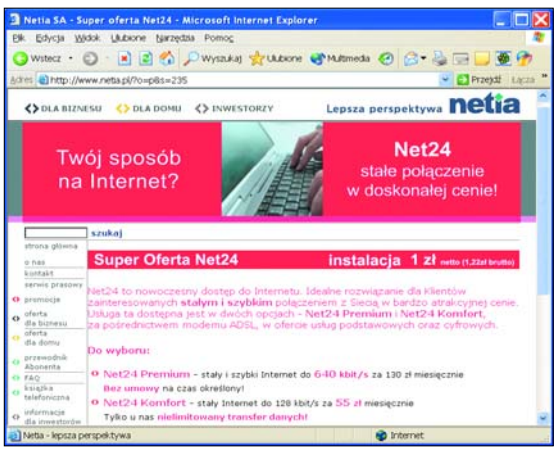

O szczegółach swojej nowej oferty Netia informuje na internetowej stronie www.netia.pl

Z automatów TP drożej!

Telekomunikacja Polska podniosła o ponad 30 procent ceny połączeń z automatów telefonicznych. Od pierwszego sierpnia 2004 impulsy dla połączeń lokalnych naliczane są co 135 sekund (dotychczas co 180 sekund). Oznacza to, że za tę samą kwotę porozmawiamy krócej. Barbara Górska, rzecznik TP: *Zmiana [...] nie wpływa na ceny SMS-ów i e-maili. Koszt ich wysłania to nadal równowartość 1 impulsu z karty elektronicznej TP (0,40, 0,50 lub 0,60 złotego) lub 0,25 złotego z karty SMS.*

Jak zarobić na legendzie

Potworna woda

Okazuje się po raz kolejny, że internet umożliwia realizację najbardziej absurdalnych pomysłów, a w dodatku pozwala na nich zarabiać. Pewien Anglik zaczął dla żartu sprzedawać w serwisie aukcyjnym eBay wodę ze słynnego jeziora Loch Ness. Chyba nie spodziewał się aż takiego sukcesu – internauci tłumem rzucili się do kupowania butelek z wodą, w której ich zdaniem pływał potwór Nessie.

Pomysłowy sprzedawca nie nadążał z wysyłaniem paczek z płynną zawartością. Jeśli wziąć jednak pod uwagę fakt, że za każdą butelkę dostawał 11 dolarów, interes chyba mu się opłacił. Oby tylko słynny szkocki potwór miał gdzie nurkować za kilka lat.

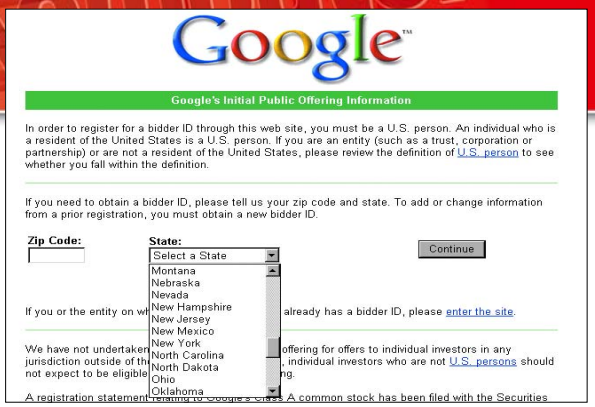

Nebraska, Nevada, Oklahoma... Niestety, ogólnoświatowa wyszukiwarka liczy tylko na pieniądze Amerykanów. Polacy nie mogą zakupić akcji spółki

Cyberakcje

Google wchodzi na giełdę

Ruszył serwis Google, w którym mogą rejestrować się osoby chcące zakupić akcje tej firmy. W planach jest sprzedaż 24,6 miliona akcji w cenie od 108 do 135 dolarów za sztukę. Jeśli akcja sprzedaży się powiedzie, na konta właścicieli Google spłynie 1,66 miliarda dolarów. Co ciekawe, nie wystarczy zapisać się do kolejki oczekujących. W chwili, gdy akcje będą dostępne w sprzedaży, ruszy internetowa aukcja, na której każda z zarejestrowanych wcześniej osób będzie mogła licytować ostateczną cenę. Dzięki tej niestandardowej formie sprzedaży możliwe jest, że planowane zyski mogą wzrosnąć w stosunku do planowanych nawet o blisko 16 miliardów dolarów!

Dla zainteresowanych kupnem akcji na wspomnianej już stronie umieszczono multimedialną prezentację, w której członkowie zarządu wyjaśniają strategię firmy. Nie zabrakło też prospektu emisyjnego. Niestety, akcje mogą kupować tylko obywatele Stanów Zjednoczonych.

Info: ➜ www.ipo.google.com

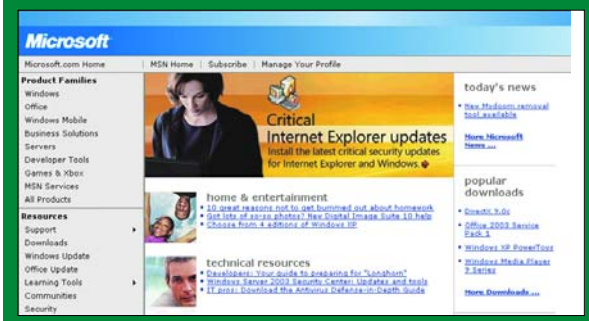

Microsoft najwyraźniej wstydzi się z powodu opóźnionego pojawienia się Longhorna. Na stronie firmy nie znajdziemy ani słowa o przesuniętej premierze

Bill myśli o przyszłości

Nowa strategia Microsoftu

Niezrażony odkładaną wciąż premierą Longhorna Bill Gates przedstawił nową strategię rozwoju firmy. Microsoft stawia na nowy X-box (konsolę do gier) oraz telefonię komórkową. Drugi z kierunków rozwoju powinien zaniepokoić koncern Nokia używający w swoich telefonach własnego systemu operacyjnego. Nie jest tajemnicą, że Microsoft prowadzi z tą firmą wojnę, której cel można określić krótko: Windows CE w każdej komórce. Nowa strategia oznacza zaognienie konfliktu.

Info: ➜ www.microsoft.com

na plusie

Blogi polityków

Coraz więcej polityków zakłada własne sieciowe pamiętniki i dzieli się z internautami szczegółami ze swojego życia. Pierwszym polskim poselskim blogiem był serwis o adresie www.pawelgras.blog.pl Komputer ŚWIAT popiera tę nową modę i ma nadzieję, że przybliży ona VIP-om problemy zwykłych obywateli, którzy komentując notki, nie tylko utyskują na rzeczywistość, ale niejednokrotnie wskazują gotowe rozwiązania legislacyjne. Miejmy nadzieję, że posłowie wsłuchają się w wypowiedzi internautów i nie pójdą śladem eurodeputowanego, Ryszarda Czarneckiego, który nie dopuszcza możliwości komentowania notek.

na minusie

Uwaga na patche do gier

Dwóch 16-latków opublikowało w internecie oprogramowanie udające aplikację polepszającą parametry jednej z popularnych gier, które śledzi, jakie klawisze naciska użytkownik. Hakerom udało się zdobyć hasła do kont bankowych kilku osób. Dysponując danymi potrzebnymi do autoryzacji operacji bankowych, przestępcy kupowali na internetowych aukcjach telefony komórkowe oraz karty pamięci do aparatów cyfrowych. Oszustw dokonywali, korzystając z komputerów w kawiarence internetowej, dzięki czemu śląskiej policji było łatwiej ich zatrzymać. Obaj geniusze siedzą już w areszcie.

Czy dołączanie gry Far Cry do nowych procesorów AMD pomoże w ich sprzedaży? Z pewnością bardziej pomogłaby premiera Longhorna

AMD na lodzie

Czekając na Longhorna

W poprzednim numerze Komputer ŚWIATA znalazła się informacja o kłopotach AMD. Przypomnijmy, że na rynku laptopów coraz gorzej sprzedają się maszyny z procesorami tej firmy. Ratunkiem miały być nowe 64-bitowe procesory AMD, które właśnie pojawiły się na rynku. Tymczasem sytuacja skomplikowała się za sprawą Microsoftu.

Firma ta po raz kolejny przesunęła termin premiery 64-bitowego systemu Windows o roboczej nazwie Longhorn, który ma wykorzystywać wszystkie możliwości nowych 64-bitowych procesorów AMD. Co za tym idzie, zapotrzebowanie na nowe procesory AMD jest o wiele niższe od przewidywanego. Nieoficjalne wypowiedzi szefów AMD są nerwowe. Sugerują oni, że opóźnienie premiery Longhorna to spisek Intela i Microsoftu.

Info: ➜ www.amd.pl

Płać kartą w sieci

Rośnie liczba transakcji internetowych

W pierwszej połowie roku odnotowano znaczny wzrost liczby transakcji online – poinformowała firma eCard SA zajmująca się autoryzacją wirtualnych płatności. To głównie zasługa internautów, coraz chętniej i śmielej używających kart płatniczych.

Info: ➜ www.ecard.pl

Po kliknięciu na ● możemy zapoznać się ze słownikiem trudnych pojęć związanych z płatnościami online

Palec przepustką do pieniędzy

Nadchodzi rewolucja w sposobie logowania się do kont bankowych

Zastąpienie kart płatniczych odciskiem papilarnym to rozwiązanie, które proponuje amerykańska firma Pay By Touch (ang. płać dotykiem). Osoba chcąca uiścić rachunek w sklepie, który będzie korzystać z technologii opracowanej przez tę firmę, będzie przykładać palec do czytnika. Transakcja zostanie automatycznie uwzględniona na koncie bankowym klienta. Pierwsze udane próby działania opisywanego urządzenia miały miejsce w brytyjskim Oxfordshire. Obecnie system jest wprowadzany testowo w amerykańskiej sieci sklepów spożywczych o bardzo wdzięcznej nazwie Piggly Wiggly.

Jedynym jak na razie zastosowaniem urządzeń biometrycznych są gadżety służące do logowania się do komputera

Technologia biometryczna – bo tak naukowo określa się logowanie za pomocą odcisków palców – ma szansę zrewolucjonizować rynek elektronicznych płatności. Powstał już nawet pierwszy polskojęzyczny raport dotyczący tej technologii. Jego autor, Karol Żwiruk, stwierdził: – *Jest mała szansa, by nowa technologia szybko wyparła karty płatnicze. Możliwe jednak, że już wkrótce powstaną pierwsze paszporty i inne dokumenty biometryczne.* Autor raportu zwraca też uwagę na wysokie koszty urządzeń służących do logowania. Kolejny powód, dla którego omawiana technologia zapewne nie zagości szybko w naszych sklepach, jest prozaiczny. Wspomniane już testy przeprowadzone w brytyjskich sklepach dowiodły, że transakcje dotykowe zajmują jak na razie więcej czasu niż podanie PIN-u karty płatniczej.

Info: ➜ www.bankier.pl

Czy witryna sejmowa stanie się obiektem ataków hakerów? Miejmy nadzieję, że nie – administrator twierdzi, że serwer jest zabezpieczony w miarę sił...

Dziura w sejmie!

Czy znajdą się pieniądze na nowy serwer?

W internecie pojawiły się informacje o lukach w bezpieczeństwie sejmowego serwera polegających na możliwości odczytania niektórych plików systemowych z serwera (między innymi pliku z zakodowanym hasłem administratora). Komputer ŚWIAT podążył tym tropem. Marek Pokulniewicz, administrator sejmowego serwera: – *System jest zabezpieczony tak, żeby znajomość haseł niczego nie umożliwiała. [...] Musi tak pozostać przez pewien czas, aż będą możliwości zmiany serwera [...]. To jest uwarunkowane finansami Kancelarii Sejmu.* Zdaniem Komputer ŚWIATA tego rodzaju luk w zabezpieczeniach nie powinno być w domowych serwerach, a z pewnością nie może ich być w serwerach, na których przechowywane są ważne dane!

Info: ➜ www.sejm.gov.pl

Twój nowy aparat cyfrowy...

PHOTON 484
..., który posiada potężny zoom optyczny i zaawansowane możliwości regeneracji w parametry zdjęcia. Wybrany dla profesjonalisty.
podstawowe dane techniczne
matryca rzeczywista 4 megapikseli CCD
matryca interpolowana 8 megapikseli
obiektyw szklany
zoom optyczny 8x (odpowiednik 45-352 mm dla filmu 35mm)
zoom cyfrowy 4x
pamięć wbudowana 16 MB (do 250 zdjęć)
nagrywanie video tak (z dźwiękiem)
899 zł (w tym 22% VAT)
NOWOŚĆ

PHOTON 434
..., który wyróżnia się niepowtarzalną szybkością działania, doskonałym układem optycznym i wyjątkową ergonomią. Przeznaczony zarówno dla profesjonalistów jak i smakoszy fotografowania.
podstawowe dane techniczne
matryca rzeczywista 4 megapikseli CCD
matryca interpolowana 5.5 megapikseli
obiektyw szklany
zoom optyczny/cyfrowy 3x/4x
pamięć wbudowana 16 MB (do 250 zdjęć)
nagrywanie video tak (z dźwiękiem)
999 zł (w tym 22% VAT)

ENTER PC CNET

PHOTON 4i ZOOM-3
..., który oferuje duży wybór zaawansowanych funkcji, dostępnych tylko w cyfrówkach z wyższej półki. Idealny dla początkującego fotoamatora.
podstawowe dane techniczne
matryca rzeczywista 4 megapikseli CCD
obiektyw szklany Ricoh
zoom optyczny/cyfrowy 3x/2x
karta pamięci w zestawie 32 MB (do 380 zdjęć)
ładowarka i akumulatory w zestawie tak
989 zł (w tym 22% VAT)

PHOTON 304
..., który wyprzedza wszystkie aparaty w swojej klasie pod względem jakości wykonywanych zdjęć. Doskonała alternatywa dla tradycyjnego aparatu kompaktowego.
podstawowe dane techniczne
matryca rzeczywista 3 megapikseli CCD
matryca interpolowana 6 megapikseli
zoom cyfrowy 4x
pamięć wbudowana 16 MB (do 95 zdjęć)
nagrywanie video tak
549 zł (w tym 22% VAT)
NOWOŚĆ

OPTIQUE 20 MF
..., który jest niezwykle mały, lekki i poręczny, i który jest także kamerką internetową. Z łatwością zmieścisz go do kieszeni i zabierzesz ze sobą wszędzie.
podstawowe dane techniczne
3 w 1
1. aparat
2. kamera internetowa
3. video
matryca rzeczywista 2 megapikseli CMOS
matryca interpolowana 3 megapikseli
zoom cyfrowy 4x
pamięć wbudowana 16 MB (do 90 zdjęć)
nagrywanie video tak (z dźwiękiem)
kamera internetowa tak
449 zł (w tym 22% VAT)
NOWOŚĆ

KOSZ NA ŚMIECI
..., który jest odpowiednim miejscem na Twój stary sprzęt analogowy.
podstawowe dane techniczne
20 w 1*
pojemność rzeczywista 12 sprzętów analogowych
pojemność interpolowana *20 sprzętów analogowych (po upchnięciu)
pamięć wbudowana niedostępna w tym modelu
szkielet aluminium + stal kwasoodporna
dodatkowe funkcje doskonała wentylacja, kompresja i archiwizacja, możliwość użytkowania bez dopominania, USB 2.0 (opcja)
STAROŚĆ

W reklamie podano sugerowane ceny detaliczne. Realne ceny występujące na rynku mogą się od nich różnić.

Autoryzowany wyłączny dystrybutor:
MULTIMEDIA VISION
tel. (022) 338 9000
www.pentagram.pl
PENTAGRAM

Blu-ray za progiem

Rozmowa z Jarosławem Dębowskim, product managerem cyfrowych nośników danych w TDK Polska, ekspertem do spraw mediów

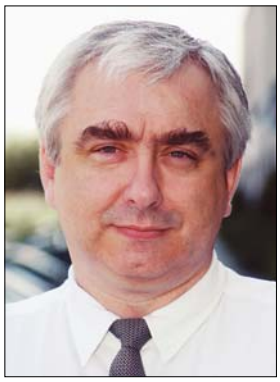

FOT.: M. NELKEN

Komputer ŚWIAT: Na targach CeBIT w marcu 2004 roku przedstawiono pierwszą nagrywarkę wykorzystującą technologię zapisu dwuwarstwowego. Przez następne miesiące coraz więcej producentów wprowadzało na rynek podobne napędy. W ślad za nimi pojawiły się dwuwarstwowe płyty DVD+R DL. Wydaje się, że nagrywanie na dwie warstwy ma przed sobą obiecującą przyszłość...

Jarosław Dębowski: Technologia DVD+R DL to bez wątpienia sukces marketingowy. Czy okaże się sukcesem rynkowym – na to wypadnie nam jeszcze chwilę poczekać. Myślę, że nagrywanie dwuwarstwowe podzieli los technologii CD-RW. Będzie to technologia powszechnie dostępna, ale nie w pełni wykorzystywana. Niegdyś technologia phase-change użyta w CD-RW dała podwaliny standardowi DVD-RW. Podobnie zdarzy się w wypadku dwuwarstwowego DVD – stanie się ono inspiracją do tworzenia nowych standardów, równoległych do Blu-ray czy HD DVD.

Firma TDK przedstawiła już swój napęd dwuwarstwowy (patrz Nowości Komputer ŚWIATA nr 18/2004), ale do dzisiaj nie pokazała swojej wersji dwuwarstwowego nośnika. Co Was powstrzymuje?

W wypadkach nowatorskich technologii zawsze znajdzie się lider, który pokaże pierwsze nośniki. W tym wypadku ta rola przypadła firmie Mitsubishi Chemicals. TDK powinno wprowadzić płyty DVD+R DL w październiku 2004 roku.

Dzisiaj tego rodzaju krążki kosztują od 45 do 60 złotych za sztukę. To stanowczo zbyt wiele...

Kosztują nawet więcej. Z dostępnością też nie jest najlepiej. Ale to naturalny mechanizm rynkowy. Pamiętajmy, że na spadek cen tradycyjnych krążków DVD musieliśmy czekać kilka lat. Na pewno więc płyty dwuwarstwowe nie staniejąw znaczący sposób w ciągu najbliższych miesięcy. Więcej: ten format zapisu nie będzie chyba na tyle powszechny, by ceny nośników osiągnęły poziom kilku złotych za sztukę.

Ostatnio pojawiły się spekulacje, które nie są zbyt pomyślne dla zadomowionego już na rynku zapisu płyt DVD. Według zapowiedzi prędkość nagrywania rzędu 16x to kres fizycznej wytrzymałości nośników...

To nieprawdziwa opinia. Nie ma bariery mechanicznej, która byłaby przeszkodą w dalszym przyspieszaniu zapisu DVD. Oczywiście zdarzają się wypadki, gdy na płytach pojawiają się małe pęknięcia. Wynikają one jednak raczej z wadliwych opakowań – część, na której osadzony jest krążek, potrafi powoli rozsadzać płytę od wewnętrznej strony.

> **Za pięć lat na rynku będzie już osadzony standard Blu-ray lub inna pokrewna technologia zapisu danych**

Firma TDK jest jednym z producentów, którzy intensywnie promują standard zapisu o nazwie Blu-ray. To właśnie on ma być przyszłością w nagrywaniu danych?

TDK od wielu lat wnosi swoją wiedzę i doświadczenie w standard Blu-ray. Obecnie jesteśmy jedynym seryjnym producentem tych nośników. Nasza wiedza pozwala na wytwarzanie czterowarstwowych płyt Blu-ray, mieszczących niemal 100 GB danych, wyposażonych w technologię scratch-proof, dzięki której krążek jest odporny na zarysowania. Technologia ta pozwala na korzystanie z płyt bez specjalnych kaset, co znakomicie zmniejsza koszty nośników i sprzętu.

Kiedy Blu-ray ma szansę na dobre zadomowić się w Polsce?

To nie jest kwestia samego standardu. Chodzi o to, czy Blu-ray będzie u nas do czego zastosować. To wiąże się raczej z wprowadzeniem w Polsce telewizji wysokiej rozdzielczości. W Japonii urządzenia Blu-ray są na rynku od marca 2004 roku. Europa ma być gotowa na przyjęcie naszych mediów w roku 2006.

Jarosław Dębowski przyznaje, że praca jest jednocześnie jego pasją. W domu często z ciekawości testuje nagrywalne płyty różnych firm kupione w zwykłych sklepach. Wyników tych testów nie chce jednak komentować

Jaki standard będzie zatem obowiązywał na rynku, powiedzmy, za pięć lat?

Myślę, że wówczas będziemy mieli do czynienia z obiecującymi początkami właśnie technologii Blu-ray, PDD lub innego, alternatywnego standardu, który w tym czasie może pojawić się na rynku. Mówi się o nowej technologii rozwijanej w Chinach. Ten standard jest jednak przeznaczony wyłącznie na tamtejszy rynek, zatem jego wpływ na rozwój sytuacji na całym świecie będzie znikomy.

Wygląda na to, że poczciwa dyskietka magnetyczna i przeznaczony do niej napęd skazane są na zagładę. Pomimo tego w sprzedawanych dzisiaj zestawach komputerowych wciąż spotykamy ten podzespół...

Trzeba pamiętać, że dzisiaj stacja dyskietek kosztuje połowę tego, co nagrywarka CD, i w dodatku jest coraz mniej potrzebna. Przy obecnych rozmiarach komputerowych plików dyskietka jest po prostu za mała – może wystarczyć co najwyżej do przenoszenia dokumentów tekstowych.

Dla dyskietek magnetycznych jest jednak jeszcze inna alternatywa niż płyty CD. Chodzi o rozwijający się dynamicznie rynek pamięci typu flash. Już dzisiaj w powszechnej ofercie są nośniki o pojemności 128 czy 256 MB...

Pamięci flash obecne są na rynku od kilku lat i można powiedzieć, że znalazły na nim swoje miejsce. Przy zakupie koszt nośnika wydaje się atrakcyjny, a podłączenie do komputera – banalnie proste. Ale w porównaniu z zapisem optycznym, pamięci flash oferują wciąż gorszy transfer, dane uwiecznione na płytach CD są też bardziej trwałe. Uważam, że nośniki flash pozostaną rodzajem używanego na co dzień notatnika, a nie budzącego zaufanie magazynu ważnych informacji.

Dziękujemy Panu za rozmowę.

NTT
SYSTEM®
... i trochę czasu dla Ciebie
AMD
Sempron™
Procesor AMD Sempron™
Wyznacza nowy standard korzystania z komputera
Najlepsza w swojej klasie wydajność podczas codziennej pracy z komputerem.
Kompleksowy zestaw funkcji gwarantuje wyjątkowy komfort pracy na komputerze.
Kompatybilność z najważniejszymi systemami operacyjnymi i ponad 60 tys. najpopularniejszych programów.
Niezawodność gwarantowana przez doświadczonego lidera branży.
Dodatkowe informacje na temat procesora AMD Sempron™ dostępne pod adresem www.amd.pl

NTT System Sp. z o.o.: 04-351 Warszawa, ul. Osowska 84, http://www.ntt.pl;
Dział handlowy: tel./fax (22) 673 10 20, e-mail: handlowy@ntt.com.pl, **Serwis:** tel. (22) 610 09 79

Oddziały NTT System Sp. z o.o. na terenie Polski: 15-111 **Białystok**, Al. 1000-lecia PP. 4, tel./fax (85) 664 75 44, 664 75 45. Serwis: tel. (85) 868 27 42; 85-065 **Bydgoszcz**, ul. Chodkiewicza 17, tel. (52) 340 16 25, 340 16 26, fax (52) 340 11 99, 31-261 **Kraków**, ul. J. Wybickiego 3a, tel. (12) 632 90 91, 632 90 93, fax (12) 632 90 95, 64-100 **Leszno**, ul. Prochownia 25a, tel. (65) 529 47 29, tel./fax (65) 529 95 05; 41-700 **Ruda Śląska**, ul. Kokotek 4, tel. (32) 248 00 30, 248 00 50, fax (32) 243 62 86; 53-680 **Wrocław**, ul. Braniborska 2/10, tel./fax (71) 354 61 08, 354 61 10

Nasze dziecko siedzi całymi dniami przed komputerem. Czy na pewno układa pasjanse, odrabia lekcje albo rozmawia z kolegami z klasy? Warto zainteresować się poczynaniami pociechy w sieci, aby uniknąć kłopotów – czasem bardzo poważnych

FOT.: BE&W

Drogowskaz

W siecie bez strachu	20
Rodzice do dzieła!	20
Kodeks karny o hakingu	22
Komputer pod kontrolą	23

W sieci bez strachu

Komputer podłączony do internetu, świetne narzędzie do zabawy i nauki, bywa także zagrożeniem, szczególnie dla dzieci. Komputer ŚWIAT pokaże

Oprócz zabawy wiele niebezpieczeństw

rodzicom – nawet tym, dla których komputer jest wielką nieznajomą, jak sprawdzać, co robi dziecko w internecie, oraz jak zapobiegać niebezpieczeństwom.

Internet to nic innego, jak świat w pigułce i jak wszędzie, oprócz zwyczajnych ludzi z całego świata i milionów pożytecznych informacji, są w nim przestępcy, dewianci i szkodliwe treści. Nasze dziecko może porozmawiać z rówieśnikiem z Australii, szlifować znajomość języków obcych, korzystać z kopalni informacji niedostępnych w zwykłych bibliotekach. A z drugiej strony – może stać się ofiarą przestępstwa, ale także samo, zauroczone etosem hakera, popełnić karany prawnie występek. Może paść ofiarą pedofila, oszusta, trafić na strony pornograficzne, ściągnąć nielegalne pliki lub kupić w internecie towar, używając numeru karty kredytowej rodziców.

– *Internet to cudowny wynalazek, ale trzeba korzystać z niego z głową* – mówi Jakub Śpiewak z fundacji Kid Protect, zajmującej sie tropieniem i likwidowaniem internetowych zagrożeń. – *Nauczyliśmy się dbać o bezpieczeństwo dzieci w świecie realnym i dokładnie tak samo trzeba zadbać o ich bezpieczeństwo w świecie wirtualnym.*

Jak to zrobić? Przede wszystkim rozmawiać z dzieckiem i poświęcać mu dużo uwagi. Postarać się, aby miało do nas zaufanie i wiedziało, że może powiedzieć o wszystkim, co je spotkało, również w sieci. Najczęściej dzieci się jednak wstydzą albo boją rozmawiać z rodzicami.

– *Kiedyś zapytałem dzieciaka, czy powiedziałby rodzicom, gdyby miał jakieś problemy w internecie, na przykład był zaczepiany przez pedofila?* – opowiada Śpiewak – *A on na to: Zgłupiałeś? Przecież oni mi sieć odetną!*

I psycholodzy, i specjaliści od internetu namawiają rodziców

Rodzicu, naucz się obsługi komputera!

do nauki obsługi komputera i internetu. To przecież żadna filozofia, a rodzice muszą znać się na tym, co robią ich dzieci, inaczej nie będą przez nich postrzegani jako partnerzy do rozmowy.

– *Niektórzy rodzice nic nie wiedzą na temat komputerów i stają się w tej dziedzinie dziećmi swoich dzieci* – mówi psychiatra Lubomira Szawdyn. – *Przy takim zaburzeniu ról automatycznie następuje upadek autorytetu i szacunku dla rodziców. Dziecko odchodzi w świat,*

Rodzice do dzieła!

Doktor psychiatrii Lubomira Szawdyn, specjalista terapii uzależnień

Wszystkie dzieci, które poza kontrolą rodziców wiele godzin przesiadują w internecie, są narażone na różne niebezpieczeństwa. A brak kontroli to przede wszystkim brak miłości i uwagi. Jeżeli rodzina nie poświęca dziecku uwagi, to staje się ono podatne na wpływ każdego, kto tę uwagę mu ofiaruje. Bardzo ważne jest też pełne zrozumienie tego, co robi dziecko. Dorosłych nic nie zwalnia od obowiązku uczenia się. Musimy być wyedukowani, jeżeli nie chcemy stracić w oczach dzieci, jeśli chcemy nawiązać jakikolwiek kontakt z zafascynowaną komputerami młodzieżą. Gdy zauważymy, że nasze dziecko spędza coraz więcej czasu przed komputerem, traci kontakt z domownikami i rówieśnikami, potraktujmy to jako alarmujący sygnał. Udajmy się po pomoc do specjalisty – ale nie z dzieckiem. Bo zazwyczaj to nie dziecko ma problem, ale rodzice – zaprzepaścili kontakt z nim i muszą nauczyć się go odbudować.

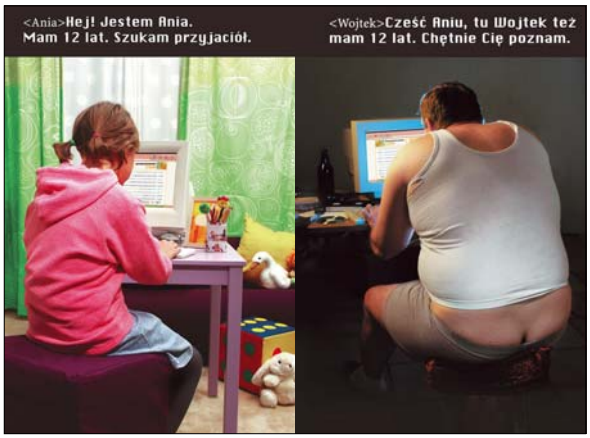

Przeprowadzana ostatnio akcja Dziecko w Sieci miała uczulić rodziców na zagrożenie internetową pedofilią

o którym ze starymi nie da się pogadać. A jeżeli rodzice rozmawiają z dzieckiem o tym, co ono robi przy komputerze, jeżeli sami potrafią posługiwać się komputerem, wtedy dziecko ma zaufanie, zwierzy się, poradzi w razie problemów.

Warto więc zapoznać się z fascynacjami naszego dziecka i mieć świadomość, co dziecku może grozić.

Niebezpieczne znajomości

W kwietniu tego roku 24-letni pedofil z Opola namówił dwie poznane w internecie czternastoletnie dziewczynki na spotkanie. Jedną z nich zgwałcił, drugą molestował seksualnie. Dziewczynki łączyły się z siecią w kawiarence internetowej (kawiarni z podłączonymi do internetu komputerami). Pedofila na szczęście aresztowano.

Pedofil, zanim zaproponuje dziecku kontakt seksualny, długo rozmawia z nim w internecie, stając się, w mniemaniu swojej ofiary, zaufanym przyjacielem.

Preparowanie cyberofiar to sprytny proces manipulacji (...) Cyberłowca umiejętnie zdobywa zaufanie dziecka, zanim wciągnie je w bliższą relację. Ofiara łatwiej godzi się wtedy na propozycje seksualne – pisze prof. Irene R. Berson w artykule Cyberofiary.

Ale w sieci grasują także włamywacze, którzy mogą z dziecka wyciągnąć informacje o tym, gdzie mieszka i kiedy na przykład wyjeżdża z rodzicami na wakacje.

Na czatach (czat to rozmowa na żywo przez internet) gośćmi są osoby zajmujące się werbunkiem członków sekt. Warto uświadomić dziecku, że nie każdy na czacie jest tym, za kogo się podaje. Uczulmy je, żeby nie podawało swoich danych – adresu i telefonu. Kiedy dziecko idzie na spotkanie z internetowym kolegą, niech umówi się w publicznym miejscu i powie nam, gdzie i o której godzinie.

Rozmawiajmy, rozmawiajmy, rozmawiajmy – to zalecenie wszystkich specjalistów.

– Jeżeli ograniczymy się tylko do nadzorowania dziecka, będziemy przeglądać pocztę, pliki, zaglądać przez ramię w monitor, to efekt będzie taki, że dziecko będzie chciało omijać nasze kontrole – uważa Jakub Śpiewak. *– Będzie korzystało z sieci w szkole, w kafejce internetowej czy u kolegi.*

W domu zakazane? Dozwolone w kafejce!

Oczywiście dyskretna kontrola jest niezbędna, jednak nie ograniczajmy się tylko do niej, aby dziecko nie miało poczucia, że je szpiegujemy.

– Dzieci są rozpaczliwie samotne – twierdzi doktor Szawdyn. *– Szukają kontaktów w sieci, bo chcą z kimś porozmawiać. Może się zdarzyć, że to właśnie pedofil będzie tym, który będzie chciał z dzieckiem rozmawiać, da mu czas i zrozumienie.*

Samotne dziecko zagubione w sieci

Jeśli dziecko powie nam, że spotkało je coś złego, wówczas najlepiej skontaktować się bezpośrednio z policją lub z fundacją Kid Protect (www.kidprotect.pl), zajmującą się ściganiem pedofili i pornografii dziecięcej w internecie. Fundacja zajmie się sprawą, zabezpieczy ślady i skontaktuje się z policją.

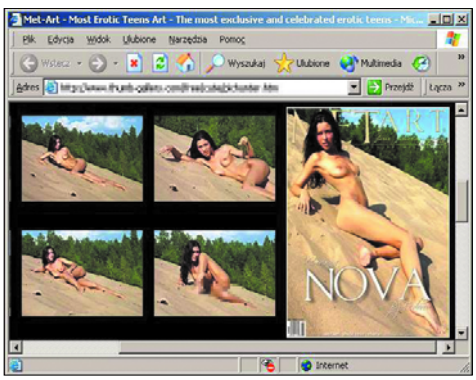

Stron pornograficznych, również ostrych, są w sieci miliony. Dziecko może na nie trafić bardzo łatwo

Niebezpieczne treści

Stanisław Lem nazwał kiedyś internet wielkim śmietnikiem. W sieci każdy może umieścić, co chce. Strony mają organizacje terrorystyczne, naziści, miłośnicy militariów, opisujący domowe sposoby produkcji ładunków wybuchowych i trucizn.

Jednak największym problemem są strony pornograficzne, z którymi kontakt miało bardzo wiele dzieci. Największe badania przeprowadzone w latach 1999–2000 w USA (sytuacja może być teraz gorsza – pięć lat to w internecie prawie wieczność) wykazały, że 20 procent badanych dzieci otrzymało w sieci propozycję seksualną, 25 procentom zaprezentowano materiały pornograficzne.

A według polskich badań przeprowadzonych przez fundację Kid Protect i portal Onet w ciągu zaledwie miesiąca do wyszukiwarki Onetu aż 18 tysięcy razy wpisywano hasła związane z pedofilią i pornografią dziecięcą.

Kiedy do wyszukiwarki Google wpiszemy słowo związane z pedofilią, zostaną wyszukane tysiące stron. Warto więc zainstalować filtry, które przynajmniej częściowo uchronią dziecko od niechcianych konfrontacji. Jak zainstalować program filtrujący internetowe treści, Komputer ŚWIAT pokazuje na stronach 28–29.

Oczywiście, nie zawsze dzieci są tak niewinne, jak chcielibyśmy sądzić. W maju tego roku policja w USA aresztowała piętnastolatkę, która sama robiła sobie zdjęcia nago, a potem rozsyłała je w sieci... Pamiętajmy też, że od maja tego roku posiadanie choćby jednego zdjęcia z pornografią dziecięcą jest przestępstwem.

Niewinna zabawa w sieciowego włamywacza może zakończyć się nieciekawie. Policja jest w stanie namierzyć hakera w kilka godzin

FOT.: K. JARCZEWSKI/FORUM

Niebezpieczne zakupy

Każde dobrze zorientowane w sieci dziecko wie, że w internecie istnieją programy do generowania numerów kart płatniczych. Jest to na szczęście coraz bardziej skomplikowane, bo banki tworzą coraz lepsze zabezpieczenia, by wykluczyć tę formę kradzieży. Może się jednak zdarzyć, że dziecko sięgnie po kartę rodziców. Zgodnie z prawem posiadacza karty (a więc rodzica) obciążają operacje dokonane przez osoby, którym udostępnił kartę lub ujawnił kod identyfikacyjny, i rodzic nie będzie mógł reklamować takiej transakcji w banku. Może się jednak zgłosić do sklepu internetowego, w którym zakup miał miejsce, i stwierdzić, że umowa sprzedaży została zawarta nie przez niego, ale przez jego niepełnoletniego syna i w związku z czym, z punktu widzenia prawa, jest nieważna. Rodzic może żądać

Sami odpowiadamy za zakupy naszą kartą

Na czatach w dużych portalach dzieci narażone są na spotkanie różnych ludzi, także pedofili i dewiantów. Niewinna rozmowa może mieć dla nich przykre skutki

Dziennikarz Komputer ŚWIATA obserwował pracę policyjnych speców od komputerowych włamań. Nadkomisarzowi Krzysztofowi Paradowskiemu (na zdjęciu z prawej) żaden haker niestraszny

od sklepu zapłaconej kwoty, ale w praktyce nie jest to wcale proste. – *Rodzic prawie na pewno narazi się na proces sądowy (w szczególności przy znacznych kwotach), który może potrwać wiele lat i w którym będzie musiał udowodnić, że to faktycznie dziecko, a nie osoba pełnoletnia, zawarło umowę sprzedaży* – twierdzi prawnik Paweł Jóźwiak.

Ale niebezpieczne zakupy to nie tylko te z użyciem karty rodziców bądź cudzej. Nasze dziecko nawet za własne kieszonkowe może kupić w sieci towary niedozwolone. Dilerzy narkotykowi stoją nie tylko przed szkołą i w dyskotekach, o czym

Im więcej treści, tym więcej głupich pomysłów

głośno mówi się w prasie i telewizji. Obecni są też na czatach, na które tak chętnie zaglądają nasze pociechy.

Internet pełen jest też stron, na których młodzi ludzie przeczytają przepisy na mieszanki halucynogenne, sposoby na testowanie czystości ekstazy czy jak przygotować GHB (narkotyk gwałtu). Porady, co zrobić, by rodzic nie zorientował się, że dziecko zażywało narkotyki, są na pewnych stronach dość powszechne.

Niebezpieczeństwo może też czyhać na nasze pociechy ze strony darmowych skrzynek pocztowych. Na nie bowiem przychodzi mnóstwo spamu, w tym również oferującego sprzedaż środków psychotropowych, afrodyzjaków i różnego rodzaju barbituranów.

Dziecko – mały przestępca

Dobrze, jeśli nasze dziecko świetnie zna się na komputerach. W końcu przyszłość należy do najlepszych w tej dziedzinie. Niestety, paradoksalnie, im lepiej się zna, tym większe niebezpieczeństwo, że może zacząć bawić się w sieciowego włamywacza. – *Przestępstwa internetowe to* – jak mówi nadkomisarz Dariusz Poniatowski z Komendy Głównej Policji – *domena ludzi młodych. Łamią oni zabezpieczenia stron internetowych, traktując swoje działania jak zabawę, i często nie zdają sobie sprawy z przestępczego charakteru swoich wybryków.* W większości przypadków jest to wyłącznie chęć zaimponowania znajomym. Hakerzy i sieciowi bandyci cieszą się bowiem wśród kolegów opinią bohaterów.

Zdecydowana większość hakerów to zwykle małoletni komputerowi ignoranci, posługujący się gotowymi narzędziami, które można znaleźć w sieci. Przekonanie, że w internecie każdy jest anonimowy, jest wśród młodych ludzi powszechne. – *Rzeczywiście, każda osoba jest w sieci anonimowa... dopóki czegoś nie przeskrobie* – uśmiecha się nadkomisarz Poniatowski.

Rozpracowanie i namierzenie hakera zajmuje policjantom z Komendy Głównej policji od 15 minut do kilku dni. Policja jest w stanie zidentyfikować nawet najsprytniejszych sieciowych włamywaczy. – *Przestępca zawsze zostawia w sieci ślady i nie musi to być adres IP* (specjalny wielocyfrowy adres przydzielany każdemu komputerowi w sieci – przyp. red.) – mówi nadkomisarz Krzysztof Paradowski z KGP zajmujący się ściganiem hakerów. Nie chce jednak mówić o szczegółach swojego działania, by nie dawać wskazówek sieciowym włamywaczom.

Jeśli nasze dziecko włamie się na czyjąś stronę i zniszczy cenne dane, możemy zacząć parzyć herbatę dla policjantów, bo niedługo się zjawią. Jako rodzice ponosimy odpowiedzialność za poczynania naszej pociechy, nawet jeśli są one dla nas niezrozumiałe.

Art. 427 kodeksu cywilnego, który stanowi, że kto z mocy ustawy lub umowy jest zobowiązany do nadzoru nad osobą, której z powodu wieku albo stanu psychicznego lub cielesnego winy poczytać nie można (dziecko do ukończenia 13 lat – przyp. red.), ten obowiązany jest do naprawienia szkody wyrządzonej przez tę osobę. Powyższa reguła dotyczy wszystkich szkód wyrządzonych przez dzieci. Jeżeli na przykład 12-letni haker usunie wartościowe dane z czyjegoś komputera, to obowiązek naprawienia wyrządzonej szkody ciąży na jego rodzicu. Jeżeli haker ma więcej niż 13 lat, to odpowiada za szkodę sam, choć w pewnych przypadkach odpowiedzialnością można obciążyć również jego rodziców.

Jeżeli nasze 12-letnie dziecko ściąga z sieci filmy lub muzykę (czyli kradnie własność intelektualną), to odpowiedzialność za wyrządzoną tym szkodę ponoszą rodzice. Jeżeli dziecko jest starsze i działa świadomie (czyli z dostatecznym rozeznaniem), ponosi odpowiedzialność samo, ale również tutaj w niektórych przypadkach może wchodzić w grę odpowiedzialność rodziców. Zależy to od konkretnego przypadku i podejścia sądu.

Niebezpieczny komputer

Wielu rodziców ma dylemat, czy pozwolić dzieciom grać w przepełnione przemocą gry, w których krew leje się hektolitrami. Na przykład w popularnego ostatnio Manhunta, w którym gracz ma za zadanie zamordować jak najwięcej ludzi w najbardziej wymyślny sposób. Pamiętajmy, że dzieciom trudniej jest niż nam, dorosłym, odróżnić fikcję od rzeczywistości. – *Po wielu godzinach grania w takie gry dziecku robi się obojętne, czy „pyknie" tego w grze, czy tego na podwórku* – mówi Szawdyn.

W skrajnych wypadkach może dojść do uzależnienia dziecka od komputera. Kontrolujmy, ile czasu spędza ono przed pecetem. Zwracajmy uwagę, czy nasza pociecha nie robi się skryta,

Cały wieczór w sieci? To i za dużo, i niezdrowo

nie zaczyna się izolować i zaniedbywać szkoły. Każdy z tych sygnałów powinien być alarmem.

Warto więc, korzystając ze wskazówek w dalszej części tekstu, sprawdzić, co dziecko porabia w sieci. To wcale nie takie trudne.

Kodeks karny o hakingu

Art. 268. § 1. Kto, nie będąc do tego uprawnionym, niszczy, uszkadza, usuwa lub zmienia zapis istotnej informacji albo w inny sposób udaremnia lub znacznie utrudnia osobie uprawnionej zapoznanie się z nią, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.
§ 2. Jeżeli czyn określony w § 1 dotyczy zapisu na komputerowym nośniku informacji, sprawca podlega karze pozbawienia wolności do lat 5.
§ 3. Kto, dopuszczając się czynu określonego w § 1 lub 2 wyrządza znaczną szkodę majątkową, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat.

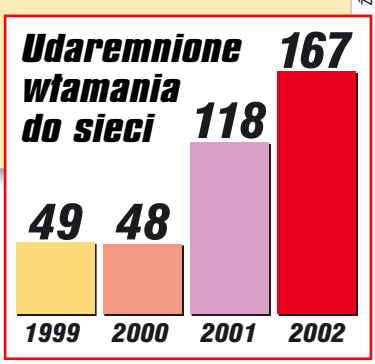

ŹRÓDŁO: KGP

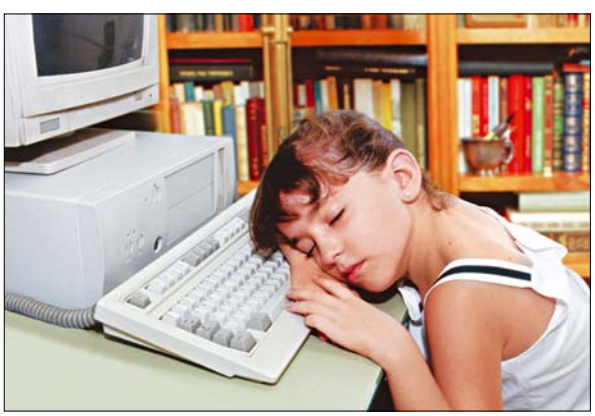

Zbyt długie siedzenie dziecka przed komputerem może prowadzić do uzależnienia i wielu chorób. Obserwujmy nasze dziecko i reagujmy zawczasu

FOT.: EAST NEWS

Komputer pod kontrolą

Nasza pociecha godzinami przesiaduje przed komputerem. Jak sprawdzić, co robi, skoro sami nie znamy się na tym? Komputer ŚWIAT pokaże, jak kontrolować domowy pecet

Jak przeczytaliśmy na poprzednich stronach, internet to nie tylko doskonałe źródło informacji i zabawy. W sieci na młodszych internautów czyhają różne niebezpieczeństwa. Dobrym sposobem na poznanie poczynań naszych dzieci w internecie jest szczera rozmowa. Co jednak zrobić w sytuacji, gdy musimy wziąć sprawy w swoje ręce, włączyć komputer i sami, krok po kroku, przejrzeć jego zawartość?

Komputer ŚWIAT w trosce o maluchy przygotował specjalny poradnik dla rodziców. Dzięki zamieszczonym w nim wskazówkom nawet mniej skomputeryzowani rodzice będą mogli poznać zawartość dysków twardych domowego peceta oraz dowiedzieć się, jakie strony WWW odwiedza dziecko. Dowiemy się także, jak ograniczyć dziecku dostęp do niebezpiecznych witryn internetowych, czatów, komunikatorów i plików.

Dostęp do konta dziecka

W systemach Windows XP użytkownicy komputera mogą mieć swoje konta zabezpieczone hasłem. Jeżeli po włączeniu peceta okazuje się, iż nie możemy dostać się do 01 (s. 26) **profilu** założonego przez nasze dziecko, musimy usiąść z nim przed komputerem i wyłączyć hasło lub poprosić o jego wprowadzenie. Komputer ŚWIAT pokaże, jak wyłączać hasło w profilach.

Usuwamy hasło w profilu

1 Klikamy kolejno na przyciski Start, Panel sterowania. Następnie klikamy na ikonę.

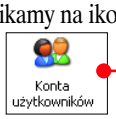

2 W wywołanym oknie widzimy wszystkie konta utworzone w komputerze oraz informację, czy są one chronione hasłem czy nie.

3 Jeżeli chcemy wyłączyć hasło, wybieramy kliknięciem konto użytkownika. Następnie klikamy na .

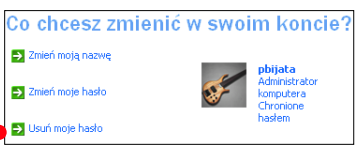

4 W pole wpisujemy aktualne hasło oraz klikamy na polecenie Usuń hasło. Hasło zostaje usunięte – tym samym profil staje się ogólnie dostępny.

CREATIVE® WEBCAM™
DO ZOBACZENIA W SIECI !

299,00 zł*
CREATIVE® WEBCAM™ NX ULTRA
Idealna kamera dla wymagających użytkowników Internetu.
rozdzielczość zdjęć do 1,2 megapiksel (interpolowana) i filmów do 640 x 480, przetwornik CCD, pole widzenia o około 80% większe niż w standardowej kamerze internetowej, cyfrowy zoom, słuchawka nausznа z mikrofonem

219,00 zł*
CREATIVE® WEBCAM™ NX PRO
Rozszerz swoje kontakty w sieci o zdjęcia, wideo i dźwięk.
rozdzielczość zdjęć do1024x768 (interpolowana) i filmów do 640x480, przetwornik CMOS, mikrofon w zestawie

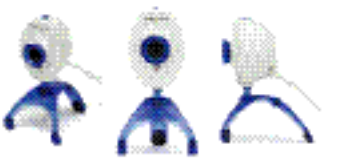

129,00 zł*
CREATIVE® WEBCAM™ NX
Łatwa droga do komunikacji wideo w sieci.
zdjęcia i sekwencje wideo o rozdzielczości do 640x480 (interpolowanej), przetwornik CMOS

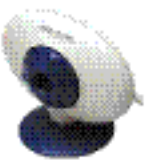

Bonus Cam 50,00 zł*
CREATIVE® WEBCAM™ VISTA
Wejście w świat komunikacji internetowej za niezwykle przystępną cenę.
szczegółowe zdjęcia i filmy w rozdzielczości do 352 x 288 i w 16,7 milionach kolorów, przetwornik CMOS

199,00 zł*
CREATIVE® WEBCAM™ NOTEBOOK
Małe wymiary i doskonały obraz dla użytkowników notebooków.
pełna rozdzielczość VGA (640x480), waga zaledwie 40 g, małe wymiary, uniwersalny zaczep do mocowania na ekranie notebooka, etui i pętla przytrzymująca kabel w zestawie

© copyright 2006. Creative Technology Ltd. Creative jest zastrzeżonym znakiem. Wszystkie inne wymienione nazwy i nazwy produktów są znakami lub zastrzeżonymi znakami poszczególnych właścicieli.

CREATIVE LABS Sp. z o.o.
tel: (22) 853 02 66
www.europe.creative.com

Produkty dostępne w sieciach:
Media Markt, Vobis Digital, SFERIS, Komputronik, Atom-PC, Exodium, Rainbow PC oraz wszystkich dobrych sklepach komputerowych

* Cena z VAT sugerowana dla końcowego klienta.

Get CREATIVE

Sprawdzamy odwiedzone strony WWW

Jeżeli nasz komputer jest podłączony do internetu, warto na początek sprawdzić, jakie strony WWW odwiedza nasza pociecha. Sprawdzając treść witryn, dowiemy się, czy dziecko nie trafiło w sieci na nieodpowiednie dla siebie strony, na przykład o przemocy, niebezpiecznych sektach czy seksie.

Przeglądamy historię odwiedzonych stron WWW

Najprostszym sposobem sprawdzenia zawartości stron odwiedzanych przez dzieci jest przejrzenie historii 02 (s. 26) **przeglądarki internetowej**. Zobaczmy, jak to zrobić i na co zwrócić uwagę. Większość odwiedzonych wcześniej stron możemy obejrzeć, nie łącząc komputera z internetem. Niestety, niektóre witryny WWW do poprawnego wyświetlenia zawartości będą wymagać aktywnego połączenia.

1 Klikamy na przyciski Start, Programy (w Windows XP Wszystkie programy) oraz na Internet Explorer. Pojawia się okno Internet Explorera. Na górnej belce klikamy na przycisk.

2 W lewej części okna przeglądarki widać nowe okno.

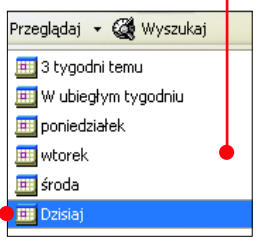

Możemy sprawdzić poszczególne zakresy czasu – na przykład żeby zobaczyć wszystkie strony, które zostały oglądnięte dzisiejszego dnia, klikamy na .

Ukryte foldery

Przed rozpoczęciem przeglądania zawartości dysków Komputer ŚWIAT zaleca wyłączyć opcję ukrywania 03 (s. 26) **folderów**. Dzięki temu wszystkie katalogi w komputerze będą dla nas widoczne. Przyda się nam to podczas wykonywania kolejnych wskazówek.

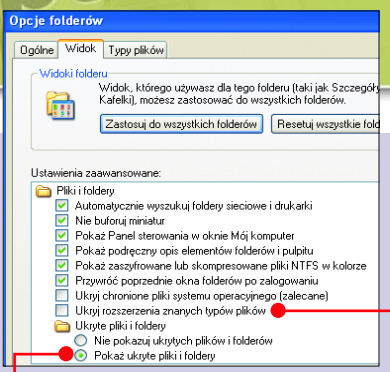

1 Klikamy na Start oraz Uruchom... W wywołanym oknie wpisujemy i klikamy na OK.

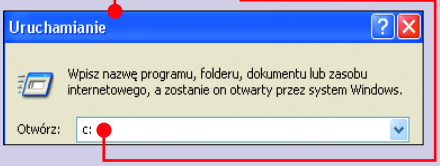

2 W menu klikamy na Narzędzia i z rozwiniętej listy wybieramy Opcje folderów. Następnie klikamy na zakładkę Widok. Dodajemy zaznaczenie przy polu i upewniamy się, że nie ma zaznaczenia przy polu (są wtedy widoczne rozszerzenia popularnych plików). Dzięki temu łatwiej będzie nam rozpoznać znalezione pliki. Zmiany zatwierdzamy, klikając na przycisk OK.

3 Niżej zostaje wyświetlona historia odwiedzonych stron WWW.

Aby dowiedzieć, jakie treści znajdują się na danej witrynie, wystarczy kliknąć na jeden z katalogów i wybrać odwiedzoną przez dziecko stronę. Nasze podejrzenie powinny wzbudzić strony, które w swoim adresie zawierają takie słowa jak porno, sex, czy też witryny w języku, którego nasze dziecko nie zna.

4 Podczas przeglądania odwiedzonych stron WWW możemy skorzystać z wyszukiwarki. Klikamy na i w pole wpisujemy poszukiwane słowa kluczowe, które mogły wystąpić w treści strony.

Następnie klikamy na przycisk Wyszukaj teraz i po chwili zostają wyświetlone rezultaty poszukiwań. Jednak jedynym dającym pewność sposobem poznania treści odwiedzonej strony jest otworzenie jej oraz zapoznanie się z zawartością.

Szpieg doskonały

W śledzeniu poczynań naszych pociech może pomóc nam program szpiegujący ActMon. Komputer ŚWIAT poleca go tylko nieco bardziej zaawansowanym w obsłudze komputera rodzicom. Aplikacja zapisuje wszystkie czynności wykonywane na pececie. Loguje odwiedzane strony WWW i instalowane programy, przechwytuje tekst pisany na klawiaturze, w tym hasła i rozmowy na czacie. ActMon robi także zrzuty z ekranu, dzięki czemu dokładnie możemy śledzić bieg wydarzeń. Program uruchamiamy, wpisując jego nazwę w poleceniu Uruchom... Aplikacja jak rasowy szpieg ukrywa się w naszym komputerze, dzięki czemu nie wzbudza żadnych podejrzeń u użytkownika aktualnie korzystającego z peceta. Program ActMon możemy pobrać ze strony http://www.iopus.com/download/ActMon-Setup.exe. (Jest to wersja, z której za darmo możemy korzystać przez 30 dni, później musimy zapłacić producentowi 280 złotych).

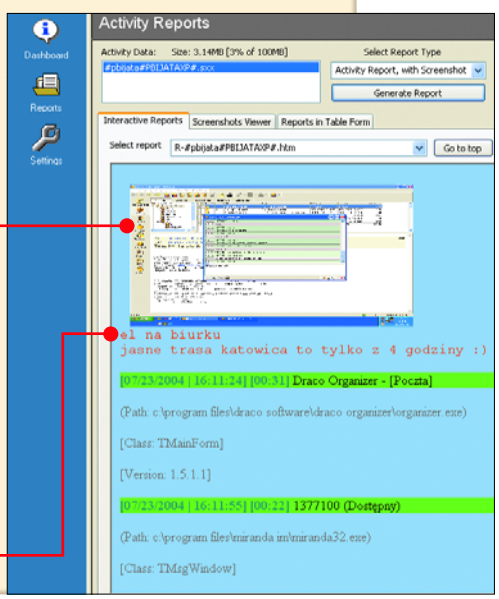

ActMon w akcji. Na obrazku widać zapisany obraz pulpitu z otwartym programem pocztowym i komunikatorem Miranda. Niżej widzimy listę operacji (uruchamianych aplikacji) i tekst wpisywany w oknie komunikatora

Mogą być niebezpieczne

Niżej znajdziemy opis programów, które w rękach naszego dziecka mogą stwarzać zagrożenie.

czat – forma wirtualnej pogawędki na żywo przy wykorzystaniu przeglądarki stron WWW. Czat zazwyczaj przeprowadzany jest w oknie, w którym kilka lub nawet kilkaset osób wpisuje tekst widoczny dla wszystkich użytkowników. Czat wykorzystują także osoby szukające erotycznych przygód, wśród nich mogą czaić się nawet pedofile.

komunikator internetowy – program służący do komunikacji w internecie. Umożliwia przesyłanie wiadomości, plików, pogawędki na żywo. Nazwy komunikatorów znajdziemy w ramce na stronie 26.

peer-to-peer (p2p) – program używany do wymiany danych między internautami. Wśród legalnych plików znajdziemy tam bardzo dużo pirackich kopii gier, filmów, muzyki (MP3) i programów. Listę aplikacji p2p znajdziemy na stronie 26.

Zainstalowane programy

Istotną rzeczą, na którą należy zwrócić szczególną uwagę, są programy zainstalowane w komputerze. Niektóre aplikacje powinny wzmóc naszą czujność – na przykład programy peer-to-peer (p2p) czy komunikatory. W wypadku aplikacji p2p dziecko nieświadomie może udostępnić ważne dane (na przykład dokumenty) z naszego dysku twardego innym internautom. Listę aplikacji, które mogą być wykorzystywane do niebezpiecznych czynności, znajdziemy w ramce na stronie 26.

Sprawdzamy, z jakich aplikacji korzysta dziecko

Sprawdzanie zainstalowanych w komputerze programów zaczniemy w najprostszy sposób – przejrzymy menu startowe. Następnie otworzymy Panel sterowania oraz sprawdzimy folder Program Files, w którym Windows domyślnie umieszcza instalowane w komputerze aplikacje.

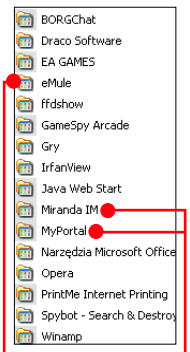

1 Najłatwiejszym sposobem sprawdzenia, jakie programy zainstalowane są w komputerze, jest analiza menu startowego systemu Windows. Klikamy na Start i Programy (w systemie Windows XP Wszystkie programy).

2 Widzimy listę aplikacji. W naszym wypadku podejrzenie może wzbudzić program ●, który służy do wymiany plików między internautami na całym świecie. Obok legalnych programów można za pośrednictwem tej aplikacji pobierać także pirackie kopie programów, utwory MP3 i materiały pornograficzne. Na liście widzimy także dwa zainstalowane komunikatory ●. Jeżeli u dołu lub u góry listy pojawi się przycisk lub , klikamy na niego, rozwijając tym samym cały (ukryty) spis programów.

3 Drugim dokładniejszym sposobem sprawdzenia zainstalowanych aplikacji jest wejście do Panelu sterowania. Klikamy kolejno na przyciski Start, Ustawienia, Panel sterowania (w systemie Windows XP Start, Panel sterowania). Następnie w wywołanym oknie klikamy na ikonę ●.

4 Na ekranie zostaje wyświetlona lista aplikacji ● zainstalowanych w komputerze. Przesuwamy ją w górę lub w dół za pomocą strzałek i , zwracając uwagę na nazwy programów (szczególnie wymienionych w ramce Podejrzane aplikacje) i gier.

5 Niektóre programy mogą być niewidoczne w menu Start i czasami w Panelu sterowania. Dlatego należy zajrzeć przede wszystkim do folderu Program Files, który standardowo znajduje się na dysku C. Jeżeli w naszym wypadku system nie jest zainstalowany na dysku C, wpisujemy kolejną literę alfabetu – na przykład D lub E.

6 Następnie klikamy kolejno na Start Uruchom... W wywołanym oknie wpisujemy i klikamy na przycisk OK.

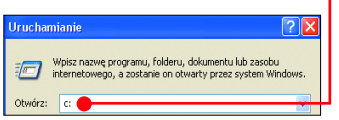

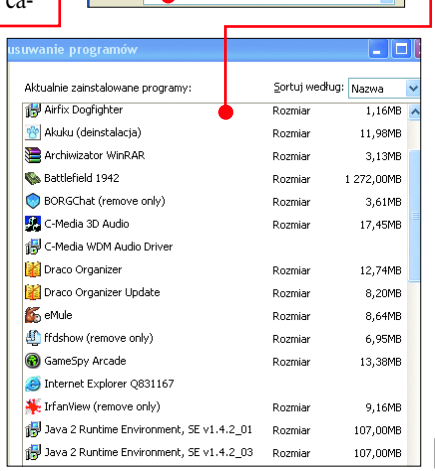

CREATIVE® DESKTOP & MOUSE
KLIKAJ Z CREATIVE !

CREATIVE® DESKTOP WIRELESS 8000
klawiatura: 20 przycisków multimedialnych i internetowych;
mysz optyczna o rozdzielczości 800 dpi

CREATIVE® DESKTOP WIRELESS 6000
klawiatura: 19 przycisków multimedialnych i internetowych -
w tym 10 programowalnych; mysz optyczna o rozdzielczości 800 dpi

CREATIVE® MOUSE WIRELESS OPTICAL 5000
CREATIVE® MOUSE OPTICAL 5000
rozdzielczość 800 dpi, pięć definiowalnych przycisków, pokrętło przewijania,
którym można również regulować głośność, złącze USB i PS/2

CREATIVE® MOUSE WIRELESS OPTICAL 3000
CREATIVE® MOUSE OPTICAL 3000
rozdzielczość 800 dpi, trzy definiowalne przyciski, pokrętło przewijania, którym
można również regulować głośność, złącze USB i PS/2

CREATIVE® MOUSE NOTEBOOK OPTICAL
rozdzielczość 800 dpi, pokrętło przewijania, inteligentny mechanizm
blokowy, niewielkie rozmiary, złącze USB i PS/2

CREATIVE® MOUSE LITE
atrakcyjna niebiesko-srebrna obudowa z wewnętrznym podświetleniem, rolka szybkiego przewijania

© Copyright 2004, Creative Technology Ltd. Creative jest zastrzeżonym znakiem. Wszystkie inne wymienione marki i nazwy produktów są znakami lub zastrzeżonymi znakami towarowymi właścicieli.

CREATIVE LABS Sp. z o.o.
tel: (22) 853 02 66
www.europe.creative.com

Produkty dostępne w sklepach:
Media Markt, Vobis Digital, SFERIS, Komputronik, Atom-PC, Exodium, Rainbow PC oraz wszystkich dobrych sklepach komputerowych

* Cena z VAT sugerowana dla końcowego klienta.

Get CREATIVE

Co to właściwie jest...

01 profil
Indywidualne ustawienia użytkownika korzystającego z systemu operacyjnego. Profil w Windows może blokować dostęp do poszczególnych plików albo programów.

02 przeglądarka internetowa
Program, który umożliwia wyświetlenie na ekranie zawartości strony WWW.

03 folder
Twardy dysk naszego komputera jest (dla zwiększenia przejrzystości) podzielony na foldery – nazywane także katalogami. Foldery mogą zawierać pliki, a także dalsze foldery (zwane podfolderami).

04 wirus
Program, który bez wiedzy użytkownika przedostaje się na dysk twardy komputera, doczepiony do swojego nosiciela (zarażonego programu, dokumentu) lub też przesyłany przez internet. Wirus może być groźną aplikacją niszczącą dane na dyskach twardych lub utrudniającą pracę komputera.

05 trojan
Aplikacja instalowana w atakowanych komputerach przez agresorów lub nieświadomie przez użytkowników pecetów. Trojany przekazują włamywaczom informacje o komputerze, a nawet umożliwiają przejęcie w pełni kontroli nad zaatakowanym pecetem.

06 dialer
Program komputerowy, który łączy posiadacza modemu z internetem. Najczęściej dialery to aplikacje łączące z bardzo drogimi numerami telefonów i oferujące w zamian za taką formę opłaty dostęp do zawartości stron WWW, na przykład materiałów erotycznych.

7 Klikamy na ikonę Program Files. Na ekranie pojawia się okno z folderami zainstalowanych w komputerze aplikacji. Nazwy katalogów są zazwyczaj takie same jak nazwa znajdującego się w nim programu. Dzięki temu możemy porównać je z programami zawartymi w ramce Podejrzane aplikacje. Jedynym sposobem na osiągnięcie całkowitej pewności co do programów obecnych w pececie jest przejrzenie wszystkich dysków twardych i utworzonych na nich folderów (podczas instalacji programu użytkownik może sam dowolnie wybrać miejsce na dyskach twardych komputera). Niestety, takie szczegółowe poszukiwania wymagają dużego nakładu pracy i czasu.

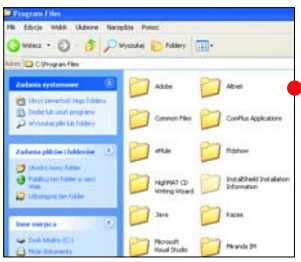

8 Jeśli w komputerze są dwa lub więcej dysków, wystarczy, że w 6 kroku tej wskazówki w oknie Otwórz: wpiszemy kolejną literę alfabetu, na przykład d:. Klikamy na OK i przeglądamy katalogi następnego dysku, weryfikując ich zawartość.

Podejrzane aplikacje

Przeglądając zawartość komputera, powinniśmy zwrócić uwagę szczególnie na programy p2p, komunikatory oraz gry. Warto porozmawiać z dzieckiem, w jakim celu wykorzystuje aplikacje znajdujące się na poniższej liście. Powinniśmy dowiedzieć się, z kim rozmawia za pośrednictwem komunikatora i czy nie jest przez nikogo zaczepiane oraz czy nie pobiera przez p2p nielegalnych plików, na przykład pirackich kopii komercyjnych nagrań muzycznych w formacie MP3, programów, gier czy filmów.

Programy peer-to-peer
- Kazaa
- eMule
- BitTorrent
- SoulSeek
- Direct Connect

Komunikatory
- Gadu-Gadu
- AQQ
- Tlen
- WPKontakt
- Konnekt
- Miranda
- ICQ

Gry
Aby zobaczyć, czy znaleziona przez nas w komputerze gra nie epatuje przemocą, zajrzyjmy pod adres internetowy www.gry-online.pl/S015.asp Znajdziemy tam wszystkie dostępne w Polsce gry, ich opis i sugerowany wiek gracza

Dokumenty, zdjęcia, muzyka, filmy

W menu startowym możemy sprawdzić ostatnio otwierane pliki (grafika, film, tekst, muzyka). Dodatkowo gdy zajrzymy do ramki Co to za plik, będziemy mogli porównać rozszerzenia, dzięki czemu poprawnie zdefiniujemy typ pliku. Jeżeli listę ostatnio otwieranych dokumentów zastaniemy pustą, oznacza to, że nasze dziecko skrupulatnie usunęło z niej dane. A to może oznaczać, że coś ukrywa.

1 Klikamy na Start i Dokumenty, tym samym wyświetlając listę ostatnio uruchamianych dokumentów.

2 Każdy dokument otwieramy, klikając dwukrotnie na jego nazwę. Warto zwrócić uwagę na pliki znajdujące się na liście i porównać je z ramką Co to za plik. Może się zdarzyć, że komercyjne pliki muzyczne czy filmy znajdujące się na dysku twardym są nielegalne (Komputer ŚWIAT pisał o tym w ramce Podejrzane aplikacje).

Wyszukujemy pliki graficzne, filmowe i ostatnio pobrane

Zobaczymy teraz, jak wyszukiwać pliki znajdujące się na dyskach twardych komputera. Dzięki możliwości poszukiwania ostatnio modyfikowanych danych będziemy mogli na przykład dowiedzieć się, jakie programy i pliki zostały pobrane z internetu. Ta wskazówka jest przydatna także w wypadku, gdy listę uruchamianych dokumentów zastaniemy pustą – możemy spróbować znaleźć edytowane ostatnio pliki z grafiką, muzyką i filmami na dysku twardym.

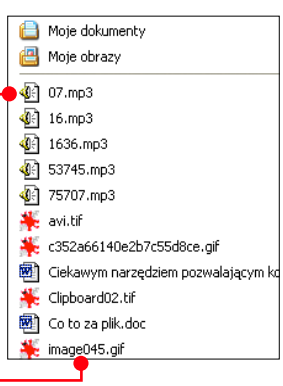

1 Klikamy myszą kolejno na przyciski Start, Wyszukaj, Pliki lub foldery i wybieramy Pliki i foldery.

2 W wywołanym oknie wpisujemy na przykład

(co oznacza to rozszerzenie, możemy zobaczyć w ramce Co to za plik), niżej klikamy na i z listy wybieramy Lokalne dyski twarde (C:;D:).

3 Po wybraniu obszaru poszukiwań klikamy na i dodajemy zaznaczenie przy polu Określ daty. Pojawia się okno, w którym za pomocą strzałek ustawiamy datę.

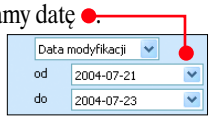

Najlepiej ustawić nieduży zakres czasu – w przeciwnym wypadku system może wyszukać tak dużo plików, że nie damy rady ich przejrzeć. Dlatego starajmy się określać ramy czasowe, na przykład dwa ostatnie dni lub okres, gdy nie było nas w domu. Klikamy na przycisk Wyszukaj.

4 Na ekranie zostaje wyświetlona lista ostatnio modyfikowanych lub zainstalowanych programów (wśród nich znajdują się także pliki, które ostatnio zostały pobrane z sieci).

W przykładzie Komputer ŚWIATA widzimy, że w ciągu ostatnich dwóch dni na dysk zostały pobrane: komunikator i program do wymiany plików w internecie Kazaa.

5 Korzystając z wyszukiwarki, możemy sprawdzić, jakie pliki muzyczne, graficzne czy filmy wideo znajdują się na dysku. Klikamy kolejno na Start, Wyszukaj, Pliki lub foldery.

PROMOCJA 4 NARAZ

NALICZANIE OD 1 SEK. GRATIS

50% WIĘCEJ DARMOWYCH MINUT LUB SMS-ÓW

50% TAŃSZY ABONAMENT

PRZESUWANA KLAWIATURA

NOWOCZESNY TELEFON LG G7050

od 1 zł

od 1,22 zł z VAT

PROMOCJA NIE DO PRZEBICIA. SPRAWDŹ SAM!

era

MOŻESZ WIĘCEJ

WWW.ERA.PL INFORMACJA HANDLOWA: 0 801 202 602

OFERTA ZGODNA Z CENNIKIEM OPERATORA SIECI, Z KTÓREJ WYKONYWANE JEST POŁĄCZENIE. SZCZEGÓŁY OFERTY W CENNIKU I NA BIULETYNIE PROMOCJI, DOSTĘPNYCH W PUNKTACH SPRZEDAŻY ERA.

Co to za plik

Zdecydowana większość plików ma rozszerzenie. Nazwa pliku składa się z dwóch części przedzielonych kropką. Znaki znajdujące się po kropce to rozszerzenie. Jest ono zazwyczaj trzyliterowe i określa program, za pomocą którego plik został utworzony. Windows do rozszerzeń przyporządkowuje ikony, dzięki którym łatwiej zorientować się, jaka jest zawartość pliku i w jakim programie go otworzyć. Ikony zamieszczone w ramce są najczęściej używane przez system Windows (w niektórych wypadkach mogą wyglądać inaczej, dlatego lepiej kierować się rozszerzeniem).

Popularne rozszerzenia i ich znaczenie

.exe

***.exe* – typ pliku stworzonego w systemie Windows zawierający program. Pliki z rozszerzeniem *.exe* służą zwykle do uruchamiania programu; w większości wypadków aplikacje mają swoje ikony**

.mp3, .wav

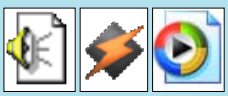

***.mp3*, *.wav* – pliki muzyczne (utwory, nagrania)**

.txt, .doc, .pdf

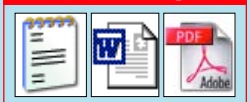

***.txt*, *.doc*, *.pdf* – dokumenty tekstowe**

.avi, .mpg, .mpeg, .qt, .mov, .wmv

***.avi*, *.mpg*, *.mpeg*, *.qt*, *.mov*, *.wmv* – pliki wideo (filmy)**

oraz wybieramy zakładkę Obrazy, muzyka lub wideo. W starszych systemach operacyjnych Windows 98/Me, wyszukując pliki muzyczne czy graficzne, wpisujemy rozszerzenie podobnie jak w kroku 2 wskazówki Wyszukujemy pliki graficzne, filmowe i ostatnio pobrane. Rozszerzenia popularnych plików znajdziemy w ramce Co to za plik.

6 Dodajemy zaznaczenie przy interesującym nas kryterium poszukiwań, możemy też jak na obrazku zaznaczyć wszystkie opcje.

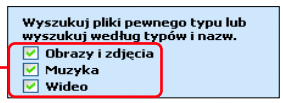

7 Jeżeli zaznaczyliśmy trzy opcje poszukiwań, lista znalezionych plików może być bardzo długa, a przejrzenie danych – zająć mnóstwo czasu. Starajmy się zatem chociaż losowo otwierać wybrane dokumenty. Możemy także zawężać zakres poszukiwań, dodając zaznaczenie tylko przy grafice, wideo lub muzyce. Klikamy na przycisk Wyszukaj.

8 Na wyświetlonej liście wyszukiwania znajdziemy pliki graficzne, wideo czy też nagrania muzyczne. Warto przyjrzeć się znalezionym zdjęciom i klipom wideo. Plik możemy otworzyć, klikając dwukrotnie na jego ikonę – tylko tak dokładnie zapoznamy się z jego zawartością.

Czas spędzony przy komputerze

System Windows XP skrupulatnie notuje każde włączenie i wyłączenie peceta (standardowo z ostatnich siedmiu dni). Dzięki temu łatwo możemy sprawdzić, jak długo nasza pociecha korzystała z komputera – na przykład podczas naszej nieobecności.

1 Klikamy na Start i Uruchom... W polu wpisujemy komendę eventvwr.msc. Klikamy na OK.

2 Następnie w wywołanym oknie klikamy na . Na ekranie zostaje wyświetlona lista zdarzeń systemowych (czynności ostatnio wykonywanych na komputerze).

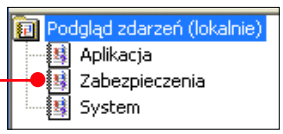

3 Z lewej strony odczytujemy godzinę i datę zdarzenia. W środkowej części widzimy numer (identyfikator zdarzenia). Nas interesuje 512 – oznaczający uruchomienie komputera i 513 wyłączenie peceta. Patrząc teraz na datę i numer, sprawdzamy, kiedy nasze dziecko uruchomiło pecet i o której go później wyłączyło. Listę zdarzeń przewijamy, klikając na przyciski i .

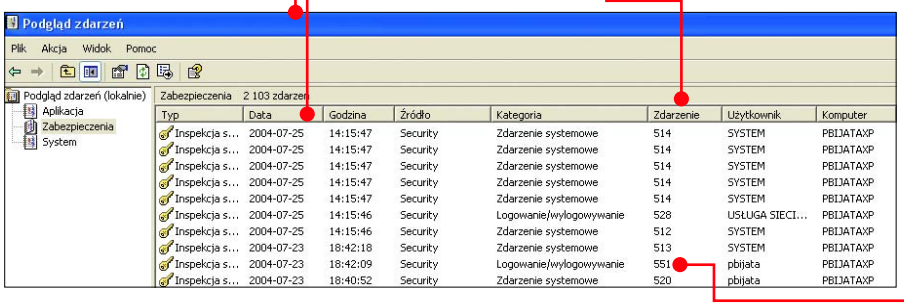

4 Dodatkowo z podglądu zdarzeń możemy odczytać nazwę konta użytkownika logującego się do systemu Windows (numer 551 Logowanie/wylogowywanie). Okno podglądu zamykamy, klikając na .

Opiekun 1.2 – kontrola dostępu do internetu

Ciekawym narzędziem pozwalającym kontrolować poczynania pociech w internecie jest program firmy Softstory – Opiekun 1.2 (program zwyciężył w teście aplikacji kontrolujących dostęp do internetu w Komputer ŚWIECIE 2/2004). Opiekun doskonale radzi sobie z blokowaniem stron WWW, czatów, komunikatorów czy też pobierania plików z sieci. Korzystając z aplikacji, dodatkowo wyznaczać dzieciom czas, jaki mogą spędzać na surfowaniu w sieci. Komputer ŚWIAT pokaże rodzicom, jak sprawnie posługiwać się tą aplikacją. Program najlepiej zamówić na stronie WWW producenta pod adresem www.softstory.pl Aplikacja kosztuje 49 złotych plus 9 złotych wysyłka.

Kupujemy Opiekuna

1 Łączymy się z internetem i uruchamiamy przeglądarkę WWW. W pole wpisujemy adres www.softstory.pl Następnie na głównej stronie producenta klikamy na ikonę .

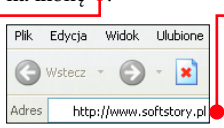

2 Klikamy na KUP TERAZ i wypełniamy formularz zamówienia. Następnie klikamy kolejno na przyciski Wygeneruj tekst zamówienia i Wyślij zamówienie. Na ekranie zostaje wyświetlone potwierdzenie zamówienia. Program powinien dotrzeć do nas w ciągu trzech dni roboczych.

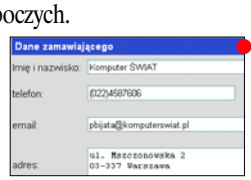

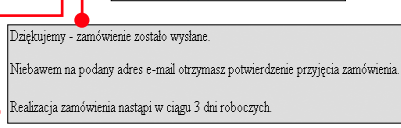

Instalacja

1 Zamykamy wszystkie aplikacje korzystające z internetu (przeglądarki internetowe, program pocztowy, komunikatory). Wkładamy płytę z programem Opiekun do napędu CD. Po chwili rozpoczyna się proces instalacji.

2 W kolejnych sześciu oknach klikamy na Dalej > (w drugim oknie dodatkowo akceptujemy umowę licencyjną, dodając myszą zaznaczenie przy polu Akceptuję warunki umowy). Następnie klikamy na polecenia Instaluj i Zakończ.

Konfiguracja

Po zakończeniu instalacji program przeprowadzi nas przez proces konfiguracyjny. Założymy konto główne i profile dzieci. Ustalimy, do jakich stron WWW nasze pociechy będą miały zabroniony dostęp, będziemy mogli również zablokować pobieranie poszczególnych plików z internetu.

1 W pierwszym oknie konfiguracji, które pojawi się na ekranie zaraz po zakończeniu instalacji, podajemy nazwę użytkownika i wpisujemy hasło. Musimy zapamiętać te dane, gdyż tylko z tego profilu będziemy mogli dokonywać zmian w ustawieniach programu. Klikamy na przycisk OK.

2 W kolejnym oknie wybieramy tryb pracy programu. Komputer ŚWIAT poleca wybranie opcji zaawansowanej, klikamy na przycisk. Następnie przyjmujemy pomoc kreatora ustawień, klikając na Tak. Skorzystam z pomocy czarodzieja. Wybieram zaawansowany tryb pracy programu

3 W następnym oknie klikamy na strzałki, ustalając tym samym liczbę dzieci korzystających z komputera. Przechodzimy do następnego kroku, klikając na przycisk Następna ➔.

4 W okno wpisujemy imię dziecka i klikamy na Następna ➔.

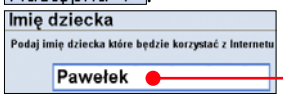

5 W kolejnym oknie określamy, jakiego typu treści zawarte na stronach WWW mają być niedostępne dla naszych dzieci. Kategorie wybieramy, dodając zaznaczenia przy polach (dwa ostatnie pola blokują dostęp do czatów i komunikatorów – nasze dziecko nie będzie mogło z nich korzystać). Klikamy na Następna ➔.

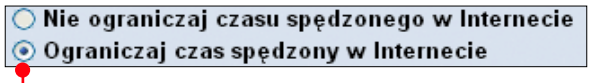

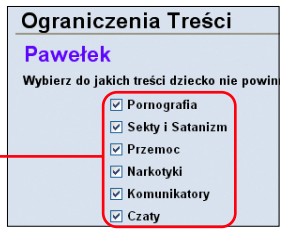

6 Decydujemy, czy młodszy użytkownik komputera będzie mógł pobierać pliki wykonywalne (patrz Rada Komputer ŚWIATA na tej stronie). Jeśli dodamy zaznaczenie przy polu, będzie to niemożliwe. Niżej, dodając zaznaczenie przy, możemy także uniemożliwić dostęp do obrazków, plików muzycznych i filmowych. Przechodzimy do następnego kroku, klikając na Następna ➔.

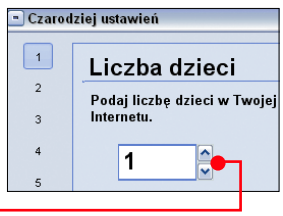

7 Następnie możemy zadecydować, czy będziemy ograniczać naszemu dziecku czas spędzony na buszowaniu w sieci. Jeżeli dodamy zaznaczenie przy polu, niżej pojawi się okno umożliwiające określanie czasu dostępu do internetu.

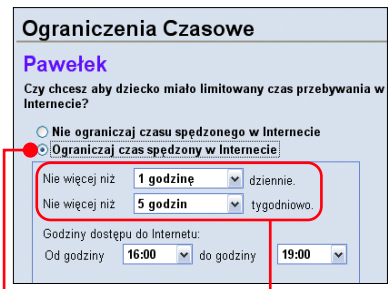

8 Ustawiamy limit czasu, dzienny, tygodniowy oraz czas, w którym nasze dziecko może mieć dostęp do internetu (na przykład tylko w godzinach, gdy jesteśmy w domu). Klikamy na Następna ➔.

9 W kolejnym oknie dodajemy zaznaczenie przy polu Tak - aktualizuj bazę adresów, dzięki temu program będzie automatycznie aktualizował swoją listę niebezpiecznych stron WWW. Klikamy na Następna ➔ i wypełniamy formularz rejestracyjny, w pole wpisując klucz (ciąg cyfr i liter) podany na wewnętrznej stronie opakowania programu Opiekun. Po wpisaniu danych klikamy kolejno na Rejestruj, Następna ➔ i OK.

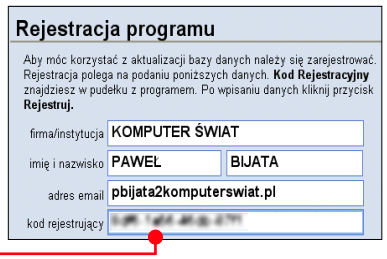

Jak sprawdzać, co robią nasze pociechy

Teraz zawsze po włączeniu komputera program Opiekun 1.2 będzie uruchamiał się w ustawionym przez nas profilu Pawełek, blokując dzieciom możliwość przeglądania stron WWW (z przemocą, seksem), pobieranie niebezpiecznych plików czy ograniczając czas spędzony w sieci.

Dowiedzmy się, jak sprawdzić, które strony odwiedzało nasze dziecko w internecie.

1 W zasobniku systemowym klikamy na ikonę oraz wybieramy z listy Uruchom Opiekuna. Następnie w wywołanym oknie wpisujemy w pole hasło podane podczas konfiguracji programu. Klikamy na przycisk OK.

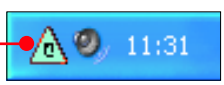

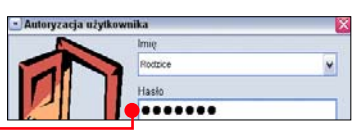

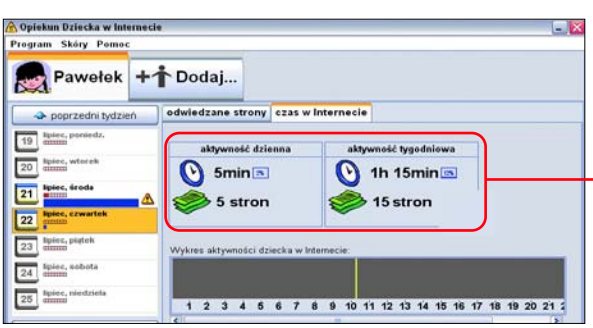

2 W głównym oknie programu widzimy listę odwiedzanych przez nasze dziecko stron. Na obrazku widać także, która z witryn internetowych została zablokowana przez program Opiekun.

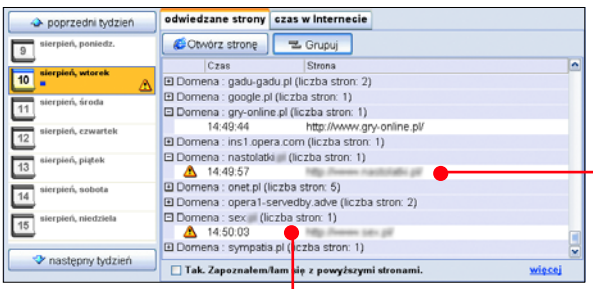

3 Możemy także sprawdzić aktywność dziecka w sieci. Klikamy na przycisk czas w Internecie i widzimy, ile godzin nasza pociecha spędziła w internecie. Korzystając z programu Opiekun, musimy pamiętać, że to tylko automat, który nie jest nieomylny i nie możemy na nim bezgranicznie polegać. Jednak konsekwentne korzystanie z aplikacji może bardzo skutecznie chronić nasze dziecko przed zagrożeniami płynącymi z używania internetu.

Rada Komputer ŚWIATA

Dostęp do plików wykonywalnych, muzycznych, graficznych i filmowych blokujemy według naszego uznania. Wśród plików .exe obok legalnych programów mogą znaleźć się niebezpieczne aplikacje, na przykład nielegalne programy, 04 (s. 26) **wirusy** 05 (s. 26) **trojany** czy 06 (s. 26) **dialery**. Podobnie jest z plikami muzycznymi (nielegalne utwory w formacie MP3) i filmowymi (na przykład klipy pornograficzne, pirackie kopie filmów).

Co to właściwie jest...

01 combo
Potoczna nazwa nagrywarki CD-RW odczytującej płyty DVD. Takie urządzenie spełnia jednocześnie funkcję napędu CD-ROM i DVD-ROM oraz nagrywarki CD-RW.

02 kilobajt, KB
Jednostka danych składająca się z 1024 bajtów. Jeden bajt mieści pojedynczy znak. Często pojemności nośników czy pamięci podawane są w megabajtach oznaczanych skrótem MB i mieszczących 1024 kilobajty. Jednostką jeszcze większą jest gigabajt (GB), który mieści 1024 MB.

03 czas dostępu
Średni czas potrzebny do odnalezienia informacji zapisanych na nośniku. Dostęp do danych na płytach mierzony jest w milisekundach.

04 bufor
Nazywany również pamięcią podręczną. Używany jest do tymczasowego przechowywania danych. Komputer szybciej pobiera dane z bufora niż bezpośrednio z dysku twardego czy płyty CD/DVD.

05 IDE
Standard złącza służącego do podłączania dysków twardych, napędów CD/DVD i nagrywarek. Typowy pecet ma dwa złącza, do których można podłączyć maksymalnie cztery urządzenia.

06 ATA33/ATA66
Nazwy trybów pracy kontrolera IDE i podłączonych do niego urządzeń. ATA33 oznacza teoretyczną prędkość odczytu wynoszącą 33 MB/s, ATA66 zaś – 66 MB/s.

Drogowskaz

Szkiełkiem i okiem	30
Programowe odtwarzacze DVD	30
Cyfrowe czy analogowe	31
Prezentacja testowanych modeli	31
Tak testował Komputer ŚWIAT	35
Szczegółowe wyniki testu	36

Czy w erze nagrywarek DVD warto jeszcze inwestować w napęd DVD-ROM? Komputer ŚWIAT zbadał dokładnie 11 modeli i twierdzi, że tak!

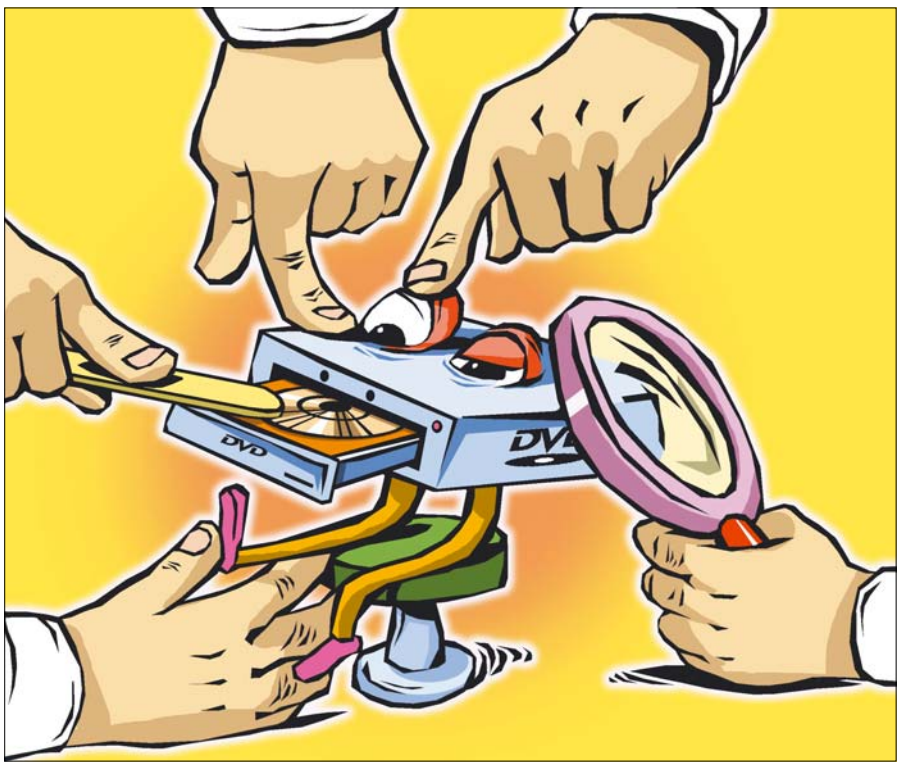

RYS.: J. KRZĘTOWSKI

Szkiełkiem i okiem

Od kilku lat coraz większą popularność zdobywają urządzenia nie tylko czytające, ale także nagrywające płyty CD i DVD. Obecnie większość użytkowników ma nagrywarkę płyt CD-R/RW, ale coraz częściej kupowane są też nagrywarki płyt DVD. W wielu pecetach umieszcza się także **01 combo**. Czy warto kupować oddzielny napęd DVD?

Nie da się ukryć, że spadające ceny nagrywarek powodują, że coraz rzadziej producenci wypuszczają nowe modele DVD-ROM-ów. Użytkownicy pecetów wolą kupić trochę droższy, ale bardziej uniwersalny napęd. Najczęściej na DVD-ROM decydujemy się, gdy mamy już nagrywarkę CD-R/RW, a nagrywarka DVD nie jest nam potrzebna lub nie mamy na nią pieniędzy. Posiadanie dwóch oddzielnych napędów ma także swoje zalety – możliwość odczytu

Odczyt płyt DVD jest szybszy niż CD

dwóch krążków jednocześnie, szybsze kopiowanie płyt (jednoczesny odczyt i zapis) czy wolniejsze zużycie mechaniki napędów.

Mimo, że większość programów jest dostarczana na płytach CD, to kupno napędu DVD-ROM jest bardziej opłacalne niż CD-ROM. Różnica w cenie jest niewielka, a otrzymujemy możliwość odczytu płyt z filmami DVD.

Komputer ŚWIAT przetestował 11 napędów DVD różnych producentów. Wszystkie urządzenia potrafią czytać dane z płyt DVD z prędkością 16x, a CD – 48x. Warto jednak wiedzieć, że wartość 1x dla napędów CD i DVD jest inna. W wypadku tych pierwszych oznacza ona wielokrotność 150 **02 kilobajtów** na sekundę, a przy DVD – 1350 kilobajtów na sekundę. Wartość 16x dla płyt DVD oznacza teoretyczną prędkość odczytu około 21,5 MB na sekundę, a 48x dla CD to zaledwie 7,2 MB na sekundę.

Wyniki testu wskazują, że parametry, takie jak **03 czas dostępu** do danych, wielkość **04 bufora** na tymczasowe dane czy tryb pracy kontrolera **05 IDE**, nie mają decydującego wpływu na wy-

Programowe odtwarzacze DVD

W komplecie z napędem DVD otrzymujemy często aplikacje do odtwarzania filmów w tym formacie. Kupno napędu z programem tego typu wydaje się dobrą inwestycją – oddzielnie Power DVD czy WinDVD może kosztować więcej niż urządzenie. Okazuje się jednak, że chojność producentów napędów jest pozorna. W zdecydowanej większości dołączają oni wersję programu, która odtwarza dźwięk jedynie na dwóch głośnikach (w trybie stereo). Dlatego jeśli chcemy stworzyć kino domowe z użyciem zestawu 5.1, musimy oddzielnie kupić program do odtwarzania DVD.

Programy dołączane do napędów nie pozwalają odtwarzać dźwięku na większej liczbie głośników niż dwa

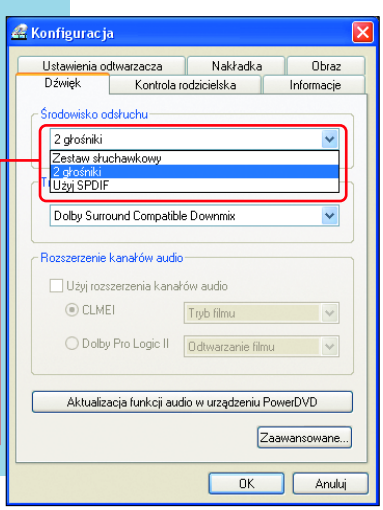

dajność napędów. Urządzenie mające 256 kilobajtów pamięci podręcznej i działające w trybie 06 ATA33 może osiągać lepsze czasy kopiowania niż wyposażone w dwa razy większy bufor i pracujące w trybie 06 ATA66.

Decydujący wpływ na zajęcie określonego miejsca w tabeli ma szybkość odczytu płyt. Zależy ona od wielu różnych czynników. Duże znaczenie ma jakość czyta-

Wielkość bufora nie ma wpływu na wydajność

nego krążka: jego wyważenie, jakość materiału, z jakiego został wykonany, liczba rys i stopień zabrudzenia powierzchni.

Podczas testu Komputer ŚWIAT używał tych samych nośników dla wszystkich napędów. Niektóre modele miały spore trudności z szybkim odczytem nagrywalnych płyt DVD, a czasem nawet CD-R/RW. W teście sprawdzono możliwość odczytu wszystkich rodzajów płyt DVD (DVD-R, DVD-RW, DVD+R, DVD+RW oraz DVD-RAM). Testowane napędy czytają różne typy płyt nagrywalnych w tym samym tempie. Wyjątek stanowi model Pioneer DVD-120S, który krążki typu DVD+R/RW odczytuje wolniej niż te oznaczone DVD-R/RW.

Ostatni wymieniony model jest ciekawym urządzeniem ze względu na nietypowy system podawania płyt, tak zwany slot-in. Od typowego mechanizmu tacki odróżnia go to, że sam wciąga i wysuwa krążek. Gąbki umieszczone przy szczelinie wejściowej dodatkowo czyszczą wkładaną płytę.

Napęd optyczny powinien pracować jak najciszej. Jest to jeden z głośniejszych komponentów komputera, szczególnie gdy krążki czytane są z maksymalnymi prędkościami. Niestety, wszystkim napędom daleko pod tym względem do doskonałości – użytkownicy mogą odczuwać dyskomfort podczas pracy. Dwóch producentów – MSI i LG – zastosowało rozwiązanie, które w założeniu ma obniżyć poziom hałasu generowanego przez napęd, a także zapewnić większe bezpieczeństwo płyt. Polega to na obniżeniu prędkości odczytu płyt CD do 40x. Pełna prędkość odczytu (48x) uaktywnia się dopiero, gdy użytkownik przy wsuwaniu płyty przytrzyma przycisk zamykania tacki przez trzy sekundy. Jednak zdaniem Komputer ŚWIATA takie rozwiązanie jest niepraktyczne, ponieważ niepotrzebnie zwalnia tempo odczytu, jednocześnie nie zmniejszając zauważalnie wytwarzanego hałasu. Uszkodzenia nośników są często spowodowane złym ich wyważeniem, więc obniżenie prędkości do 40x tylko minimalnie zmniejsza ryzy-

Napędy DVD są nadal bardzo głośne

ko uszkodzenia płyty. Obydwu napędom obniżono oceny za to wątpliwe udogodnienie.

Zwycięzcą testu jest Toshiba SD-M1802. Napęd ten oferuje duże szybkości odczytu płyt CD, jednak DVD czyta wolno. Przewyższa za to konkurentów wyposażeniem.

W kategorii Cena/Jakość zwyciężył LG GDR-8162B. Jest to jeden z najtańszych napędów w teście. Ma skromne wyposażenie, ale zapewnia dobrą wydajność.

Cyfrowe czy analogowe

Napędy optyczne (nie tylko DVD) wyposażone są często w złącza audio i specjalny kabel pozwalający podłączyć urządzenie do karty dźwiękowej. Umożliwia to słuchanie płyt CD Audio za pomocą peceta. Do wyboru jest zazwyczaj złącze analogowe lub cyfrowe. Jednak jeśli mamy w komputerze system Windows XP, nie musimy podłączać żadnego dodatkowego kabla, ponieważ dane muzyczne są przesyłane przez taśmę sygnałową tak samo jak pliki. Połączenie między napędem a kartą muzyczną jest jednak wymagane, jeśli korzystamy ze starszych wersji Windows.

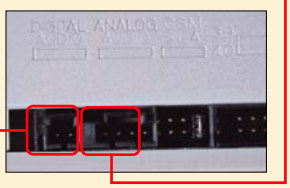

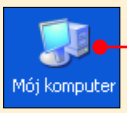

Jeżeli w Windows XP nie słyszymy dźwięku z płyty CD, sprawdźmy, czy włączone jest cyfrowe odtwarzanie dźwięku. W tym celu klikamy na ikonę prawym przyciskiem myszy i wybieramy z menu podręcznego Właściwości. Następnie przechodzimy na zakładkę Sprzęt i klikamy na Menedżer urządzeń. W nowym oknie rozwijamy kategorię i klikamy dwa razy lewym przyciskiem myszy na nazwę napędu DVD.

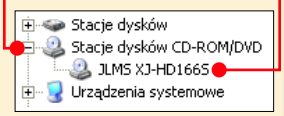

Przechodzimy na zakładkę Właściwości. Jeżeli opcja jest włączona, oznacza to, że dane z płyty CD Audio są przesyłane do komputera przez taśmę sygnałową.

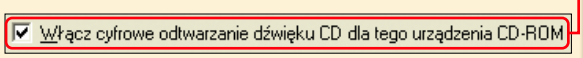

1. miejsce

Toshiba SD-M1802

ZWYCIĘZCA Komputer ŚWIAT JAKOŚĆ

Wśród jedenastu testowanych urządzeń tylko modele Toshiby oraz Samsunga miały w komplecie taśmę sygnałową do połączenia z kontrolerem IDE. W pudełku z urządzeniem Toshiby znajdziemy także wzorową instrukcję obsługi po polsku, śrubki montażowe, kabel audio i płytę z programem do odtwarzania filmów w formacie DVD. Niestety, za dobre wyposażenie musimy więcej zapłacić – Toshiba SD-M 1802 jest jednym z najdroższych urządzeń wśród testowanych.

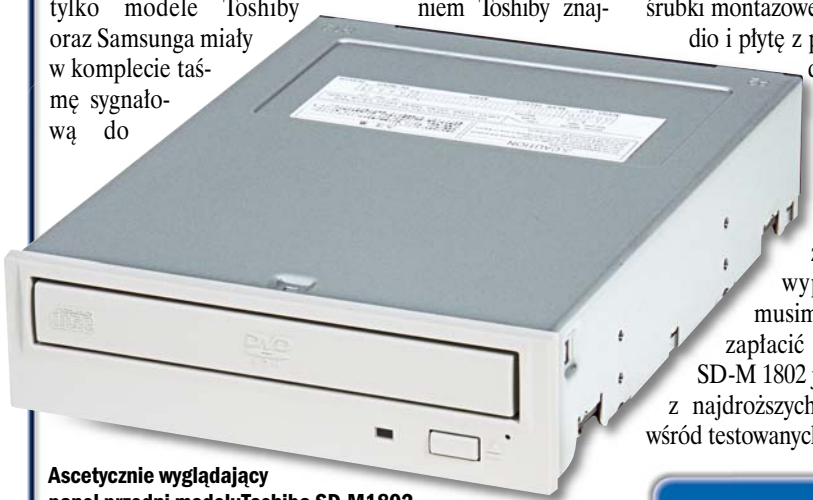

Ascetycznie wyglądający panel przedni modeluToshiba SD-M1802 jest typowy dla napędów tego producenta. Dla niektórych użytkowników brak złącza słuchawkowego może być sporą wadą

Zajęcie przez ten model pierwszego miejsca w teście Komputer ŚWIATA nie wynika wcale z najkrótszych czasów kopiowania danych osiągniętych przez ten napęd. Co ciekawe, czasy kopiowania nagrywalnych płyt DVD model ten miał najsłabsze ze wszystkich testowanych napędów. Za to szybkość odczytu wszystkich rodzajów płyt CD jest bardzo dobra. Toshiba nie odczytuje płyt DVD-RAM.

Urządzenie zapewnia bardzo dobrą korekcję błędów odczytu, zarówno dla płyt CD, jak i DVD. Dlatego, jeśli posiadamy już nagrywarkę i chcemy skopiować nasze porysowane krążki, warto kupić ten model.

+
- wzorowe wyposażenie
- szybki odczyt płyt CD
- dobra korekcja błędów

–
- wolny odczyt płyt DVD-R/RW i DVD+R/RW
- wysoka cena

Jakość	Cena/Jakość	Cena
dobra	dostateczna	199 zł

Do testu dostarczył: Alstor, tel. (022) 6755515 ➜ www.alstor.com.pl

2. miejsce LG GDR-8162B

ZWYCIĘZCA Komputer ŚWIAT CENA/JAKOŚĆ

LG od lat jest liderem tanich napędów optycznych. Także i tym razem do testu trafił napęd, który jest tańszy od prawie wszystkich konkurentów, a jednocześnie oferuje dobre prędkości odczytu. Są one nieco lepsze niż w wypadku zwycięzcy testu, ale ustępują średnim czasom osiąganym przez napędy z dalszych miejsc.

Gdy przy wkładaniu płyty przytrzymamy przycisk zamknięcia tacki przez trzy sekundy, włączymy tryb odczytu 48x

Tak jak w wypadku urządzenia Toshiby, tak i tutaj mamy do czynienia z bardzo dobrym wyposażeniem zestawu. Nie znajdziemy w pudełku wszystkich potrzebnych akcesoriów, ale za to dodano polską wzorową instrukcję obsługi. Mankamentem jest konieczność przytrzymania przycisku zamykania tacki, aby uzyskać pełną prędkość odczytu.

+
- niska cena
- dobra korekcja błędów

−
- wolny odczyt płyt DVD-R/RW i DVD+R/RW

Jakość: dobra | Cena/Jakość: bardzo dobra | Cena: 129 zł

Do testu dostarczył: Microman, tel. (032) 2039820 ➜ www.microman.com.pl

3. miejsce Plextor PX-116A

Firma Plextor od wielu lat produkuje drogie, ale za to cieszące się dobrą opinią napędy. Model PX-116A także sporo kosztuje i szybko kopiuje dane z wszystkich rodzajów płyt CD i DVD. Korekcja błędów jest jednak bardzo dobra tylko w wypadku krążków DVD.

Podłużna dioda sygnalizacyjna jest znakiem rozpoznawczym tego napędu. Na panelu przednim brakuje tylko przycisku sterującego odtwarzaniem płyt

Wyposażenie, które znajdziemy w komplecie z napędem, rozczarowuje. Brakuje akcesoriów do montażu napędu w komputerze, a instrukcja, chociaż po polsku, jest lakoniczna. Zdaniem Komputer ŚWIATA cena tego modelu jest zdecydowanie za wysoka. Za mniej pieniędzy możemy kupić urządzenie o podobnej szybkości odczytu płyt oraz z lepszym wyposażeniem.

+
- duże prędkości odczytu
- świetna korekcja błędów odczytu DVD

−
- wysoka cena
- słaba korekcja błędów odczytu CD

Jakość: dobra | Cena/Jakość: mierna | Cena: 229 zł

Do testu dostarczył: Alstor, tel. (022) 6755515 ➜ www.alstor.com.pl

4. miejsce JVC Lite-On IT XJ-HD166S

W oznaczeniu tego napędu znajdziemy nazwę innej firmy – Lite-On. Warto więc dokładne przyjrzeć się kupowanemu modelowi. Jego producentem jest firma JVC, a nie Lite-On. Na rynku są też napędy firmy Lite-On, więc tym łatwiej o pomyłkę.

Panel czołowy napędu JVC ma wszystko, czego możemy potrzebować

Testowany XJ-HD166S jest jednym z najszybszych urządzeń w teście. Płyty CD-R czyta nawet szybciej niż tłoczone krążki CD. Niestety, z CD-RW radzi sobie słabo. Wszystkie nagrywalne płyty DVD są czytane w tym samym tempie.

Szybkość pracy nie idzie w parze ze skutecznością korekcji błędów odczytu. Pod tym względem napęd JVC wypadł najgorzej w teście. Dlatego model ten warto kupić, tylko jeśli dbamy o nasze płyty i nie są one porysowane.

+
- krótkie czasy kopiowania danych
- niska cena

−
- bardzo słaba korekcja błędów odczytu
- angielska instrukcja obsługi

Jakość: dobra | Cena/Jakość: dobra | Cena: 139 zł

Do testu dostarczył: Microman, tel. (032) 2039820 ➜ www.microman.com.pl

5. miejsce MSI D16 (MS-8216S)

Napęd firmy MSI jest dosyć trudny w obsłudze. Mimo że czasy odczytu płyt wszelkiego rodzaju są minimalnie dłuższe od czasów innych testowanych modeli, urządzenie ma duże problemy z rozpoznawaniem płyt nagrywalnych DVD. Przejawia się to blokowaniem całego systemu operacyjnego po włożeniu do napędu płyty DVD-R/RW lub DVD+R/RW. Dopiero po ponownym uruchomieniu Windows (bez wyjmowania włożonego krążka) możemy bez problemu dotrzeć do zapisanych danych.

Czarny panel zainteresuje posiadaczy ciemnych obudów, którzy dbają o estetykę swojego peceta

Napęd słabo radzi sobie z korekcją błędów odczytu płyt DVD – dla płyt CD skuteczność ta jest jedną z lepszych. Irytujący jest także długi czas otwierania tacki – po wciśnięciu przycisku musimy poczekać aż pięć sekund na jej wysunięcie.

+
- dobre prędkości kopiowania płyt
- przyciski sterujące odtwarzaniem płyt

−
- problemy z obsługą nagrywalnych płyt DVD
- tylko rok gwarancji

Jakość: dobra | Cena/Jakość: dobra | Cena: 135 zł

Do testu dostarczył: Bestcom, tel. (061) 6649999 ➜ www.bestcom.com.pl

Z monitorem Samsung **SyncMaster 173P** możesz zrobić, co zechcesz

- Software'owe OSD z kalibracją kolorów
- Doskonała ergonomia MagicStand (Pivot, Tilt, Swivel&Foldable stand)
- Szeroki kąt widzenia - 178°
- Certyfikat TCO03

SAMSUNG DIGITall
everyone's invited
www.samsung.com/pl/
Infolinia: (0-22) 607 93 33

6. miejsce Samsung SD-616E

Samsung SD-616E to typowy napęd ze średniej półki. Nie wyróżnia się krótkim czasem kopiowania danych czy wyjątkowo dobrą korekcją błędów odczytu – parametry te są po prostu standardowe, jedynie kopiowanie wszelkiego rodzaju płyt nagrywalnych DVD jest nieco wolniejsze niż w wypadku innych modeli. Bardzo dużym niedociągnięciem jest wolny odczyt płyt CD Audio. Samsung SD-616E osiągnął w tej kategorii najgorszy wynik.

W pudełku znajdziemy dosyć bogate wyposażenie. Użytkownik otrzymuje wszystkie potrzebne akcesoria i standardowy program do odtwarzania filmów DVD. Proces instalacji opisuje lakoniczna instrukcja obsługi po polsku.

Panel przedni napędu Samsunga jest typowy dla napędów tego producenta. Jest on jednak ubogi w funkcje

+
- bogate wyposażenie

–
- bardzo wolny odczyt CD Audio
- wolne kopiowanie płyt nagrywalnych DVD

Jakość: dobra | Cena/Jakość: dobra | Cena: 139 zł

Do testu dostarczył: Samsung Electronics, tel. (022) 6074400 ➜ www.samsung.pl

7. miejsce Asus DVD-E616P1

Asus DVD-E616P1 bardzo szybko, wyprzedzając większość rywali, czyta prawie wszystkie rodzaje płyt CD oraz DVD. Niestety, nie dotyczy to krążków CD jednokrotnego nagrywania, czyli CD-R. Jest to dziwne, ponieważ płyty wielokrotnie zapisywalne CD-RW są czytane prawie dwa razy szybciej. Większość konkurentów czyta płyty CD-RW wolniej lub w tym samym tempie co krążki CD-R.

W komplecie nie znajdziemy oprogramowania do odtwarzania filmów DVD, nawet w najprostszej wersji. Instrukcja montażu i obsługi jest za to wzorowa. Niestety, producent zapomniał o osobach nieznających języków obcych – instrukcja jest w języku angielskim.

Wybierając napęd Asusa, musimy dokupić program do odtwarzania filmów DVD

+
- dobre prędkości odczytu (oprócz płyt CD-R)

–
- brak oprogramowania
- angielska instrukcja obsługi

Jakość: dobra | Cena/Jakość: dobra | Cena: 136 zł

Do testu dostarczył: AB, tel. (071) 3240500 ➜ www.ab.pl

8. miejsce Sony DDU1613

Napęd Sony DDU1613 jest zupełnie pozbawiony wyposażenia. W komplecie nie znajdziemy żadnych akcesoriów do montażu, oprogramowania czy najprostszej instrukcji obsługi. Jest to duży minus, zwłaszcza w sytuacji, gdy inni producenci oferują w podobnej cenie napędy z pełnym wyposażeniem i aplikacją do odtwarzania filmów w formacie DVD.

Do zalet urządzenia należy zaliczyć bardzo szybki odczyt wszystkich rodzajów płyt. Model DDU1613 szybciej czyta krążki jednokrotnie nagrywalne CD-R niż zwykłe tłoczone płyty CD. Skuteczność korekcji błędów jest dość niska w wypadku CD, porysowane krążki DVD czytane są jednak bardzo dobrze i skutecznie.

Taki napęd będzie wyglądał dobrze tylko w komputerze, który ma czarną obudowę

+
- dobre czasy kopiowania płyt

–
- brak jakiegokolwiek wyposażenia
- słaba korekcja błędów odczytu płyt CD

Jakość: dobra | Cena/Jakość: dobra | Cena: 138 zł

Do testu dostarczył: Action, tel. (022) 3321600 ➜ www.action.pl

9. miejsce Pioneer DVD-120S

Budowa tego modelu jest trochę inna od pozostałych. Zamiast tradycyjnej tacki, na którą kładziemy krążek, ma mechanizm nazwany slot-in. Jeżeli chcemy włożyć płytę, wystarczy wsunąć ją w szczelinę i delikatnie popchnąć. Napęd sam wciągnie krążek i uruchomi go.

Napęd Pioneera czyta płyty dosyć wolno, zwłaszcza nagrywalne DVD. Nieco irytującą cechą modelu jest prawie dwukrotnie dłuższy czas rozpoznawania płyt DVD wielokrotnego nagrywania (czyli DVD-RW i DVD+RW) od czasu potrzebnego na uruchomienie pozostałych rodzajów płyt. Ponad 20 sekund oczekiwania to zdecydowanie za dużo.

W komplecie nie znajdziemy żadnego oprogramowania do odtwarzania filmów DVD, a instrukcja obsługi jest tylko po angielsku.

Mechanizm slot-in jest wygodny, gdy napęd pracuje w pozycji pionowej w niektórych obudowach typu desktop

+
- dobra korekcja błędów odczytu płyt CD

–
- długi czas rozpoznawania płyt DVD-RW i DVD+RW

Jakość: dobra | Cena/Jakość: mierna | Cena: 169 zł

Do testu dostarczył: Microman, tel. (032) 2039820 ➜ www.microman.com.pl

10. miejsce BTC BDV 316E

Napęd BTC BDV 316E jest najtańszym urządzeniem w teście. Jednak najniższa cena wcale nie oznacza słabego wyposażenia. Gorzej jest natomiast z szybkością odczytu: tłoczone płyty DVD czytane są tak samo szybko jak nagrywalne i prawie dwa razy wolniej niż robią to liderzy zestawienia. Urządzenie ma problemy z rozpoznawaniem płyt DVD-RW. Zanim uzyskamy dostęp do zapisanych na takim krążku plików, musimy czekać ponad 20 sekund. Kolejnym mankamentem jest najgorsza wśród testowanych napędów korekcja błędów odczytu płyt DVD. Wszystkie te okoliczności pozwalają stwierdzić, że w roli CD-ROM-u BTC sprawdzi się znakomicie, jeśli zaś potrzebujemy czytnika płyt DVD, lepiej wybrać inny model.

W wypadku napędu BTC nie potwierdza się zasada, że tanie może także być dobre

- niska cena
- dobre wyposażenie

- ogólna wolna obsługa płyt DVD wszystkich rodzajów

Jakość: dobra | Cena/Jakość: dobra | Cena: 109 zł

Do testu dostarczył: California Computer, tel. (022) 6680200 ➜ www.california.pl

11. miejsce Sony DDU1621

Drugi z napędów Sony w teście to, zdaniem Komputer ŚWIATA, produkt mało udany. Bardzo wolno odczytuje wszystkie rodzaje płyt łącznie z tłoczonymi CD i DVD, ma też duże problemy z korekcją błędów odczytu krążków CD. W ogóle nie rozpoznał testowej płyty CD używanej do tego testu. Jest to tym bardziej dziwne, że korekcja błędów odczytu z krążka DVD jest na zadowalającym poziomie.

Z napędem nie otrzymujemy żadnego wyposażenia, oprogramowania do odtwarzania filmów w formacie DVD czy instrukcji obsługi. Cena jest za to standardowa. Słabe możliwości urządzenia i brak podstawowych dodatków powodują, że Komputer ŚWIAT odradza kupno tego modelu.

Niewiele jest powodów, dla których warto by było kupić ten model

- dobra korekcja błędów odczytu DVD

- wolny odczyt danych
- brak wyposażenia

Jakość: dostateczna | Cena/Jakość: mierna | Cena: 134 zł

Do testu dostarczył: Action, tel. (022) 3321600 ➜ www.action.pl

Tak Komputer ŚWIAT testował napędy DVD

Tym razem do testu trafiły napędy DVD-ROM. Ich jakość i parametry sprawdzono w laboratorium Komputer ŚWIATA.

Szybkość

Prędkość odczytu danych to jeden z najważniejszych parametrów napędów optycznych, w tym DVD-ROM. Wszystkie modele podłączano do drugiego kontrolera dysków twardych pracującego w standardzie ATA100. Urządzenia pracowały w trybie master i były jedynymi podłączonymi do danego kanału kontrolera. Dysk twardy z zainstalowanym systemem operacyjnym Windows XP podłączono do pierwszego kanału kontrolera.

Podczas testu dokładnie sprawdzono, czy zawartość opakowań jest zgodna z danymi podawanymi na stronach WWW producentów napędów

Testy kopiowania plików przeprowadzono z użyciem różnych rodzajów płyt. Test kopiowania płyt CD przeprowadzono na płytach tłoczonych, CD-R, CD-RW z taką samą zawartością (pliki) oraz płyty CD Audio tłoczonej. Szybkość odczytu płyt DVD sprawdzono na krążkach DVD-ROM, DVD-R, DVD-RW oraz DVD+R i DVD+RW.

Jakość

Korekcja błędów odczytu to bardzo ważny parametr napędów DVD. Wpływa on na skuteczność odczytu porysowanych i zabrudzonych płyt. Komputer ŚWIAT sprawdził, jaki procent danych z porysowanych krążków CD i DVD są w stanie odczytać testowane napędy.

Skontrolowano także jakość współpracy napędów z różnymi rodzajami nagrywalnych płyt DVD oraz poziom hałasu generowanego podczas pracy. Ten ostatni parametr może znacznie wpływać na komfort pracy przy komputerze, szczególnie gdy często używamy nośników optycznych.

Pozostałe

Chociaż montaż i obsługa napędów DVD nie jest zbyt skomplikowana, producenci powinni dołączyć polską instrukcję obsługi i montażu głównie z myślą o początkujących użytkownikach. Dodatkowe punkty urządzenia mogły zyskać za dołączone akcesoria: kable audio do połączenia z kartą dźwiękową, śrubki do przykręcenia napędu do obudowy oraz taśmę sygnałową do podłączenia urządzenia do kontrolera IDE. Brak tych elementów zmusza użytkownika do dodatkowych inwestycji.

Aby odtwarzać filmy DVD w komputerze, potrzebujemy, oprócz napędu DVD-ROM, oprogramowania dekodującego i wyświetlającego obraz. Brak takiej aplikacji miał duży wpływ na ocenę końcową, ponieważ oprogramowanie może być droższe od napędu.

Współczynnik Cena/Jakość

Sposób wyliczenia współczynnika Cena/Jakość dla każdego modelu podano na dole tabeli testowej. Oceny przyznano według następującej skali:

celująca	poniżej 6,55
bardzo dobra	od 6,55 do 8,18
dobra	od 8,19 do 9,81
dostateczna	od 9,82 do 11,45
mierna	od 11,46 do 13,10
niedostateczna	powyżej 13,10

Napędy DVD

Wyniki testu		1. miejsce ZWYCIĘZCA Komputer ŚWIAT JAKOŚĆ		2. miejsce ZWYCIĘZCA Komputer ŚWIAT CENA/JAKOŚĆ		3. miejsce		4. miejsce		5. miejsce	
Producent / **Model**	Waga	**Toshiba** **SD-M1802**	Ocena	**LG** **GDR-8162B**	Ocena	**Plextor** **PX-116A**	Ocena	**JVC Lite-On IT** **XJ-HD166S**	Ocena	**MSI** **D16 (MS-8216S)**	Ocena
Maksymalna szybkość odczytu DVD-ROM/CD-ROM		16x/48x		16x/48x		16x/48x		16x/48x		16x/48x	
Serwis	**8%**		**3,75**		**3,75**		**4,50**		**3,75**		**3,25**
Okres gwarancji*	4%	24 miesiące	4	24 miesiące	4	24 miesiące	4	24 miesiące	4	12 miesięcy	3
Rodzaj gwarancji	2%	naprawa lub wymiana u sprzedawcy	3	naprawa lub wymiana u sprzedawcy	3	naprawa lub wymiana w systemie door-to-door	6	naprawa lub wymiana u sprzedawcy	3	naprawa lub wymiana u sprzedawcy	3
Telefon pomocy	2%	(022) 6754310	4	(032) 2039820	4	(022) 6754510 wew. 156	4	(032) 2039820	4	(061) 6649924	4
Adres strony internetowej producenta		www.toshiba-teg.com		www.lge.pl		www.plextor.com		www.liteonit.com		www.msi-polska.pl	
Szybkość	**42%**		**4,29**		**4,29**		**4,67**		**4,57**		**4,43**
Czas kopiowania 700 MB z CD-ROM na dysk twardy	6%	2 minuty 51 sekund	6	2 minuty 56 sekund	6	2 minuty 51 sekund	6	2 minuty 49 sekund	6	3 minuty 7 sekund	5
Czas kopiowania 700 MB z CD-R/CD-RW na dysk twardy	6%	2 minuty 41 sekund / 2 minuty 41 sekund	6	2 minuty 46 sekund/ 3 minuty 9 sekund	6	2 minuty 58 sekund/ 3 minuty 48 sekund	5	2 minuty 34 sekundy/ 4 minuty 54 sekundy	4	2 minuty 59 sekund/ 3 minuty 38 sekund	5
Czas kopiowania 3,39 GB z DVD-ROM na dysk twardy	6%	4 minuty 21 sekund	6	4 minuty 24 sekundy	6	4 minuty 22 sekundy	6	4 minuty 14 sekund	6	4 minuty 14 sekund	6
Czas kopiowania 3,39 GB z DVD-R/DVD-RW na dysk twardy	6%	14 minut 1 sekunda / 13 minut 56 sekund	2	11 minut 1 sekunda/ 11 minut 1 sekunda	2	7 minut 13 sekund/ 7 minut 13 sekund	4	7 minut 44 sekundy/ 7 minut 44 sekundy	3	8 minut 15 sekund/ 8 minut 13 sekund	3
Czas kopiowania 3,39 GB z DVD+R/DVD+RW na dysk twardy	6%	13 minut 55 sekund/ 13 minut 54 sekundy	2	11 minut 1 sekunda/ 10 minut 59 sekund	2	7 minut 12 sekund/ 7 minut 13 sekund	4	7 minut 38 sekund/ 7 minut 42 sekundy	3	8 minut 13 sekund/ 8 minut 12 sekund	3
Czas kopiowania 74 minut muzyki z CD-Audio na dysk twardy	6%	3 minuty 13 sekund	4	2 minuty 40 sekund	5	2 minuty 31 sekund	5	2 minuty 11 sekund	6	2 minuty 36 sekundy	5
Średni czas dostępu CD/DVD	2%	89 milisekund/ 107 milisekund	6	105 milisekund/ 110 milisekund	5	99 milisekund/ 216 milisekund	2	75 milisekund/ 84 milisekundy	6	81 milisekund/ 85 milisekund	6
Czas od włożenia płyty CD-ROM/CD-R/CD-RW/DVD-ROM/DVD-R/DVD-RW/DVD+R/DVD+RW do jej uruchomienia	4%	10 sekund/11 sekund/ 10 sekund/10 sekund/ 7 sekund/9 sekund/ 7 sekund/9 sekund	3	9 sekund/10 sekund/ 11 sekund/10 sekund/ 9 sekund/21 sekund/ 10 sekund/13 sekund	2	9 sekund/7 sekund/ 8 sekund/7 sekund/ 7 sekund/9 sekund/ 7 sekund/8 sekund	3	10 sekund/10 sekund/ 9 sekund/10 sekund/ 9 sekund/14 sekund/ 9 sekund / 9 sekund	3	10 sekund/10 sekund/ 9 sekund/8 sekund / 7 sekund/11 sekund/ 8 sekund/8 sekund	3
Jakość	**27%**		**4,63**		**4,81**		**4,04**		**3,33**		**3,78**
Korekcja błędów dla płyty CD-ROM	8%	62%	5	60%	5	37%	3	17%	2	63%	5
Korekcja błędów dla płyty DVD-ROM	8%	86%	6	91%	6	93%	6	43%	4	49%	4
Możliwość odczytu płyt DVD-R	1%	jest	6	jest	6	jest	6	jest	6	problematyczne[1]	3
Możliwość odczytu płyt DVD-RW	1%	jest	6	jest	6	jest	6	jest	6	problematyczne[1]	3
Możliwość odczytu płyt DVD+R	1%	jest	6	jest	6	jest	6	jest	6	problematyczne[1]	3
Możliwość odczytu płyt DVD+RW	1%	jest	6	jest	6	jest	6	jest	6	problematyczne[1]	3
Możliwość odczytu płyt DVD-RAM	1%	brak	1	jest	6	brak	1	jest	6	jest	6
Poziom hałasu podczas pracy	6%	bardzo duży (53 dBA)	2	bardzo duży (55 dBA)	2	bardzo duży (56 dBA)	2	bardzo duży (52 dBA)	2	bardzo duży (50 dBA)	2
Pozostałe	**23%**		**4,43**		**4,26**		**3,65**		**4,26**		**4,26**
Instrukcja obsługi	3%	polska, wzorowa	6	polska, wzorowa	6	polska, lakoniczna	3	angielska, lakoniczna	1	angielska, lakoniczna	1
Cyfrowe wyjście audio	1%	jest	6	jest	6	jest	6	jest	6	jest	6
Analogowe wyjście audio	2%	jest	6	jest	6	brak	1	jest	6	jest	6
Wyjście słuchawkowe	2%	brak	1	brak	1	jest	6	jest	6	jest	6
Awaryjne wyjmowanie płyty	1%	możliwe	6	możliwe	6	możliwe	6	możliwe	6	możliwe	6
Tryb pracy kontrolera IDE	1%	ATA33	5	ATA33	5	ATA66	6	ATA33	5	ATA33	5
Wielkość bufora pamięci		512 kilobajtów		256 kilobajtów		256 kilobajtów		512 kilobajtów		512 kilobajtów	
Sposób podawania płyty do napędu		tacka		tacka		tacka		tacka		tacka	
Przyciski do sterowania odtwarzaniem płyt audio na przednim panelu	1%	brak	1	brak	1	brak	1	są	6	są	6
Dołączone wyposażenie (kabel audio/kable danych/śrubki do przykręcenia)	2%	tak/tak/tak	6	tak/nie/tak	4	nie/nie/nie	1	tak/nie/tak	4	tak/nie/tak	4
Dołączone oprogramowanie	10%	Toshiba WinDVD 4	4	Cyberlink PowerDVD XP 4.0	4	Cyberlink Power DVD XP 4.0	4	Cyberlink PowerDVD 5	4	Cyberlink PowerDVD 5	4
Wersja firmware		1030		0015		1.00		DS1C		1.00	
Ocena pośrednia jakości	**100%**		**4,37**		**4,38**		**4,25**		**4,10**		**4,12**
Punkty dodatnie/ujemne				konieczność ręcznego uruchamiania pełnej prędkości odczytu	-0,05					długi czas wysuwania tacki	-0,05
										konieczność ręcznego uruchamiania pełnej prędkości odczytu	-0,05
Ocena końcowa			**4,37**		**4,33**		**4,25**		**4,10**		**4,02**
Jakość		**dobra**		**dobra**		**dobra**		**dobra**		**dobra**	
Cena/Jakość		dostateczna		bardzo dobra		mierna		dobra		dobra	
Cena		199 zł		129 zł		229 zł		139 zł		135 zł	
Cena/Jakość – wyliczenie		$199/4,37^2 = 10,42$		$129/4,33^2 = 6,88$		$229/4,25^2 = 12,68$		$139/4,10^2 = 8,27$		$135/4,02^2 = 8,35$	

[1] Komputer często zawiesza się. Należy zrestartować pecet z płytą włożoną do napędu

*Niezależnie od udzielonej przez producenta gwarancji na produkt kupującemu przysługuje prawo do roszczenia z tytułu niezgodności towaru z umową do 2 lat od momentu odebrania produktu od sprzedawcy (art. 10 pkt 1 ustawy z dnia 27 lipca 2002 r. o szczególnych warunkach oraz o zmianie Kodeksu cywilnego)

6. miejsce		7. miejsce		8. miejsce		9. miejsce		10. miejsce		11. miejsce	
Samsung	Ocena	**Asus**	Ocena	**Sony**	Ocena	**Pioneer**	Ocena	**BTC**	Ocena	**Sony**	Ocena
SD-616E		**DVD-E616P1**		**DDU1613**		**DVD-120S**		**BDV 316E**		**DDU1621**	
16x/48x		16x/48x		16x/48x		16x/48x		16x/48x		16x/48x	
3,75		**3,50**		**3,75**		**3,75**		**3,75**		**3,75**	
24 miesiące	4	24 miesiące	4	24 miesiące	4	24 miesiące	4	24 miesiące	4	24 miesiące	4
naprawa lub wymiana u sprzedawcy	3	naprawa lub wymiana u sprzedawcy	3	naprawa lub wymiana u sprzedawcy	3	naprawa lub wymiana u sprzedawcy	3	naprawa lub wymiana u sprzedawcy	3	naprawa lub wymiana u sprzedawcy	3
(022) 6079333	4	(071) 3240500	3	(022) 3321600 wew. 1132	4	(032) 2039820	4	(022) 6680200 wew. 250	4	(022) 3321600 wew. 1132	4
www.samsung.pl		www.pl.asus.com		www.storagebysony.com		www.pioneer-eur.com		www.btcpolska.pl		www.storagebysony.com	
3,71		**4,43**		**4,29**		**4,33**		**3,62**		**3,29**	
2 minuty 54 sekundy	6	2 minuty 53 sekundy	6	3 minuty 8 sekund	5	3 minuty 20 sekund	5	3 minuty 4 sekundy	5	3 minuty 11 sekund	5
2 minuty 46 sekund/ 3 minuty 46 sekund	5	6 minut 2 sekundy/ 3 minuty 49 sekund	2	2 minuty 56 sekund/ 4 minuty 53 sekundy	4	2 minuty 54 sekundy/ 3 minuty 42 sekundy	5	2 minuty 55 sekund/ 3 minuty 36 sekund	5	3 minuty 4 sekundy/ 4 minuty 49 sekund	4
4 minuty 57 sekund	5	4 minuty 20 sekund	6	4 minuty 23 sekundy	6	4 minuty 28 sekund	6	8 minut 14 sekund	2	8 minut 23 sekundy	2
10 minut 41 sekund/ 10 minut 41 sekund	2	7 minut 14 sekund/ 7 minut 13 sekund	4	7 minut 42 sekundy/ 7 minut 43 sekundy	3	7 minut 8 sekund/ 7 minut 8 sekund	4	8 minut 25 sekund/ 10 minut 56 sekund	2	10 minut 38 sekund/ 10 minut 33 sekundy	2
10 minut 33 sekundy/ 10 minut 40 sekund	2	7 minut 14 sekund/ 7 minut 14 sekund	4	7 minut 39 sekund/ 7 minut 39 sekund	3	12 minut 50 sekund/ 16 minut 4 sekundy	2	8 minut 21 sekund/ 11 minut	2	10 minut 37 sekund/ 10 minut 35 sekund	2
9 minut 42 sekundy	2	2 minuty 30 sekund	6	2 minuty 33 sekundy	5	2 minuty 33 sekundy	5	2 minuty 30 sekund	6	2 minuty 42 sekundy	5
97 milisekund/ 92 milisekundy	6	97 milisekund/ 157 milisekund	3	75 milisekund/ 118 milisekund	6	83 milisekundy/ 99 milisekund	6	80 milisekund/ 102 milisekundy	6	102 milisekundy/ 147 milisekund	3
10 sekund/10 sekund/ 10 sekund/8 sekund/ 8 sekund/8 sekund/ 8 sekund/9 sekund	3	9 sekund/8 sekund/ 8 sekund/7 sekund/ 7 sekund/9 sekund/ 7 sekund/8 sekund	3	10 sekund/9 sekund/ 9 sekund/9 sekund/ 9 sekund/13 sekund/ 9 sekund/9 sekund	3	9 sekund/9 sekund/ 11 sekund/12 sekund/ 11 sekund/22 sekundy/ 12 sekund/22 sekundy	2	11 sekund/11 sekund/ 10 sekund/9 sekund/ 11 sekund/23 sekundy/ 11 sekund /9 sekund	2	10 sekund/10 sekund/ 9 sekund/9 sekund/ 10 sekund/10 sekund/ 9 sekund/8 sekund	3
4,22		**4,33**		**4,04**		**4,04**		**3,44**		**3,67**	
36%	3	49%	4	20%	3	56%	4	57%	4	nie rozpoznaje testowej płyty	1
89%	6	92%	6	83%	6	78%	5	37%	3	84%	6
jest	6	jest	6	jest	6	jest	6	jest	6	jest	6
jest	6	jest	6	jest	6	jest	6	jest	6	jest	6
jest	6	jest	6	jest	6	jest	6	jest	6	jest	6
jest	6	jest	6	jest	6	jest	6	jest	6	jest	6
jest	6	jest	6	jest	6	jest	6	jest	6	jest	6
jest	6	brak	1	brak	1	brak	1	brak	1	brak	1
bardzo duży (52 dBA)	2	bardzo duży (53 dBA)	2	bardzo duży (52 dBA)	2	bardzo duży (53 dBA)	2	bardzo duży (55 dBA)	2	duży (47 dBA)	3
4,04		**2,13**		**2,48**		**2,30**		**3,65**		**2,48**	
polska, lakoniczna	3	angielska, wzorowa	1	brak	1	angielska, kompletna	1	brak	1	brak	1
jest	6	brak	1	jest	6	brak	1	jest	6	jest	6
jest	6	jest	6	jest	6	jest	6	jest	6	jest	6
brak	1	brak	1	jest	6	jest	6	brak	1	jest	6
możliwe	6	możliwe	6	możliwe	6	możliwe	6	możliwe	6	możliwe	6
ATA33	5	ATA66	6	ATA33	5	ATA66	6	ATA66	6	ATA33	5
512 kilobajtów		256 kilobajtów		512 kilobajtów		256 kilobajtów		512 kilobajtów		512 kilobajtów	
tacka		tacka		tacka		slot-in		tacka		tacka	
brak	1	brak	1	brak	1	brak	1	brak	1	brak	1
tak/tak/tak	6	tak/nie/tak	4	nie/nie/nie	1	nie/nie/nie	1	tak/nie/tak	4	nie/nie/nie	1
Cyberlink Power DVD XP 4.0	4	brak	1	brak	1	brak	1	Cyberlink Power DVD XP 4.0	4	brak	1
F504		1.04		9YS1		1.24		0049		S4.1	
3,93		**3,80**		**3,76**		**3,74**		**3,59**		**3,24**	
3,93		**3,80**		**3,76**		**3,74**		**3,59**		**3,24**	
dobra		**dobra**		**dobra**		**dobra**		**dobra**		**dostateczna**	
dobra		**dobra**		**dobra**		**mierna**		**dobra**		**mierna**	
139 zł		**136 zł**		**138 zł**		**169 zł**		**109 zł**		**134 zł**	
139/3,93² = 9,00		**136/3,80² = 9,42**		**138/3,76² = 9,76**		**169/3,74² = 12,08**		**109/3,59² = 8,46**		**134/3,24² = 12,76**	

Wirtualna metamorfoza

Chwila wolnego czasu, komputerowy program do wizażu i zmienimy się nie do poznania. Nie musimy wcale spotkać bogatego biznesmena, jak Julia Roberts z Pretty Woman, by z kopciuszka stać się księżniczką

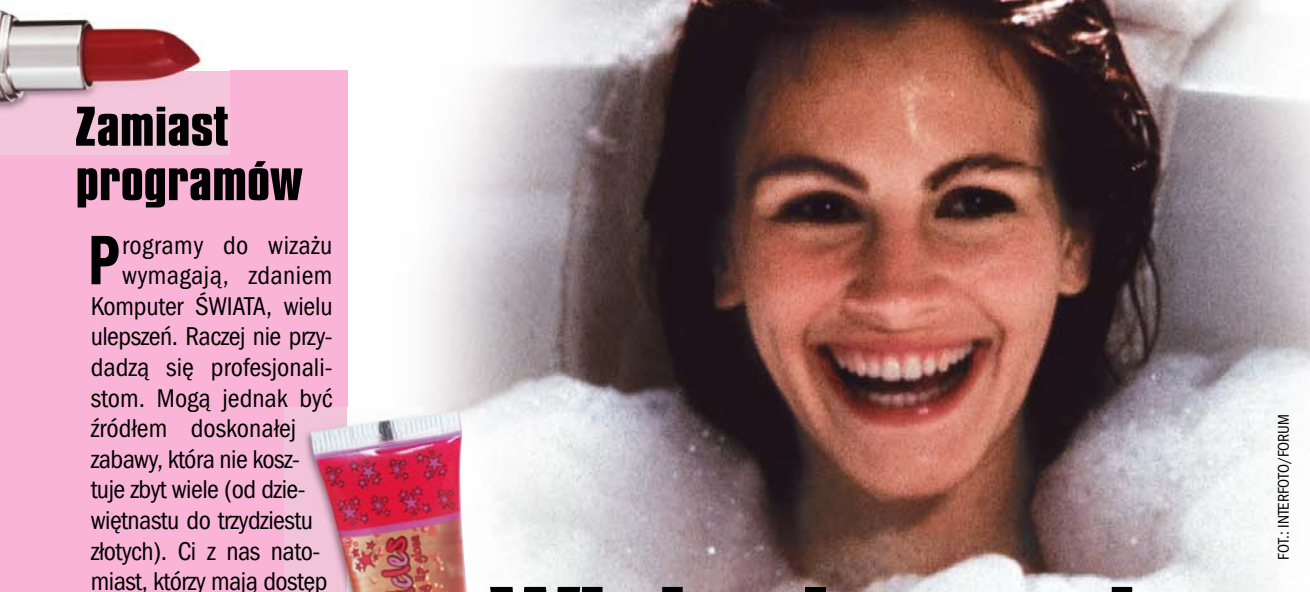

FOT.: INTERFOTO/FORUM

Drogowskaz

Wirtualna metamorfoza	38
Zamiast programów	38
Wyniki testu	40
Tak testował Komputer ŚWIAT	40
Wskazówki dotyczące zwycięzcy testu	41

Pod tym względem program Techlandu ustępuje konkurencji – zawiera pięć razy mniej uczesań. Ma jednak tę przewagę, że efekt nałożenia fryzury na zdjęcie wygląda bardzo naturalnie. Natomiast w wypadku pozostałych dwóch aplikacji nowa fryzura często sprawia wrażenie, jakby była domalowana do zdjęcia. Pamiętajmy więc, że programy są doskonałe do zabawy ale do profesjonalnego zastosowania oferują zbyt mało.

Podobnie ma się sprawa z makijażem. Zarówno ręczne nanoszenie cieni, tuszu czy szminki, jak i wstawianie dostępnych w programie gotowych elementów często daje niezadowalające efekty.

Zamiast programów

Programy do wizażu wymagają, zdaniem Komputer ŚWIATA, wielu ulepszeń. Raczej nie przydadzą się profesjonalistom. Mogą jednak być źródłem doskonałej zabawy, która nie kosztuje zbyt wiele (od dziewiętnastu do trzydziestu złotych). Ci z nas natomiast, którzy mają dostęp do internetu, mogą sobie zapewnić zupełnie darmową rozrywkę. Pod adresem www.makeoversolutions.com dostępne są narzędzia do stylizacji niczym nieustępujące tym, które oferują programy. Korzystanie z serwisu wymaga jedynie rejestracji. Niestety, brakuje podobnych stron w języku polskim.

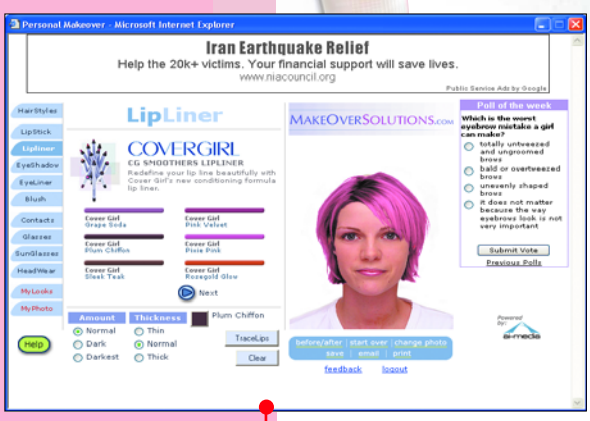

Czasami widząc swoje odbicie w lustrze, dochodzimy do wniosku, że pora zmienić coś w naszym wyglądzie. Ale okazuje się, że podjęcie takiej decyzji wcale nie jest proste, bo albo nie wiemy, jakie zmiany poprawią nasz wizerunek, albo po prostu boimy się radykalnych rozwiązań.

Mimo swych niedoskonałości programy do wizażu wykorzystywane są w niektórych salonach fryzjerskich

FOT.: W. JARGIŁŁO

Naprzeciw potrzebom wszystkich, których nękają podobne problemy, wychodzą producenci oprogramowania. Na polskim rynku dostępne są trzy programy do wizażu. Dzięki nim w domowym zaciszu możemy eksperymentować z własnym wyglądem. Oprócz aplikacji i komputera potrzeba nam będzie tylko trochę wolnego czasu i inwencji.

Programy do zmiany wizerunku przeznaczone są przede wszystkim dla kobiet, ale mogą z nich korzystać również mężczyźni – zabawa z aplikacjami jest ciekawa i wciągająca.

Doborowi fryzury przez testowane programy poddała się dziennikarka Komputer ŚWIATA. Sprawdziła, jak poszczególne aplikacje radzą sobie ze stylizacją. Choć przetestowane programy mają pomagać w wyborze zarówno nowego uczesania, jak i makijażu, to jednak sprawdzają się przede wszystkim w tej pierwszej roli. Duży wybór fryzur gwarantuje, że znajdziemy coś odpowiedniego dla siebie.

Przetestowane aplikacje raczej nie znajdą zastosowania w salonach fryzjerskich, ale domowym użytkownikom dostarczą wiele zabawy i pomogą w wyborze nowego image'u.

Zdaniem eksperta

Jaga Hupało, stylistka fryzur
JAGA HUPAŁO & THOMAS WOLFF HAIR DESIGN
www.jagahairdesign.com

Dzięki testowanym programom można przeprowadzać bardzo ciekawe doświadczenia zmiany wizerunku. Na pewno zaabsorbują one każdego człowieka, szczególnie nastolatki. Uważam bowiem, że to do nich programy są zaadresowane. Odbiorcami na pewno nie będą osoby profesjonalnie zajmujące się zmianą wizerunku. Dużą wadą programów jest bowiem to, iż narzucają szablonowe traktowanie każdej osoby, a propozycje fryzur są bardzo nieaktualne. Troszkę przypomina to wirtualny katalog peruk. W związku z tym wszystkie aplikacje to raczej narzędzia do zabawy. Podsumowując, programy te to bez wątpienia słuszna droga prezentacji nowego wizerunku, jednakże nie spełniają moich oczekiwań jako profesjonalisty. We fryzjerstwie nie ma czegoś takiego jak szablonowość.

1. miejsce Wirtualne Studio Wizażu

ZWYCIĘZCA Komputer Świat JAKOŚĆ

ZWYCIĘZCA Komputer Świat CENA/JAKOŚĆ

Duży wybór dodatków; niestety, efekt wygląda mało naturalnie

Aplikacja znacznie wyprzedziła w teście swoich konkurentów przede wszystkim za sprawą dużej liczby dodatków i przydatnych funkcji. Za jej pomocą nie tylko dobierzemy odpowiednią fryzurę (a jest ich około pięciuset) i pasujący do niej makijaż, ale możemy również wybierać spośród najprzeróżniejszych dodatków. Wiele modeli kapeluszy, okulary zwykłe i słoneczne, biżuteria na różne okazje i w różnym stylu to tylko część możliwości. W prosty sposób zmienimy kolor oczu, przymierzając soczewki kontaktowe, a panowie sprawdzą, czy do twarzy im z wąsami lub bródką. Możemy wypróbować ekstrawagancki manicure bądź ozdobić nasze ciało tatuażem.

Aplikacja jako jedyna pozwala na import zdjęcia bezpośrednio z aparatu cyfrowego lub ze skanera. Spośród testowanych programów Wirtualne Studio Wizażu obsługuje także najwięcej formatów graficznych.

Wyszukiwanie interesujących nas propozycji fryzur oraz makijażu ułatwiają filtry. Natomiast quiz pozwala określić nasz typ urody i zapoznać się ze wskazówkami, które pomogą nam dobrać odpowiednie kosmetyki czy kolor farby do włosów.

Program ma jednak również pewne niedociągnięcia. Najwięcej zastrzeżeń budzi makijaż. Choć nakłada się go łatwo, efekt jest sztuczny. Kolory nie integrują się ze zdjęciem – widać, że makijaż został domalowany. Z takiego efektu nikt nie będzie zadowolony...

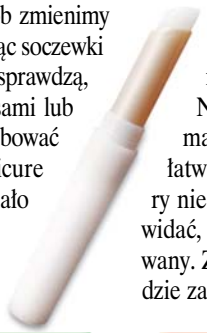

+
- duży wybór dodatków
- funkcja importu zdjęcia z aparatu i skanera

−
- mało naturalny efekt makijażu

Jakość bardzo dobra **Cena/Jakość** bardzo dobra **Cena** 20 zł

Wymagania według producenta: Pentium 200, 32 MB RAM, Windows 95/98/Me/NT/2000/XP
Do testu dostarczył: TopWare, tel. (033) 8130316, ➜ www.topware.pl ➜ www.mdart.com ➜ www.virtualvisage.com

2. miejsce Cosmopolitan Virtual Makeover 3

Dzięki programowi znajdziemy się na wirtualnej okładce Cosmopolitan

Która nastolatka nie marzy o tym, by jej twarz ozdobiła okładkę słynnego magazynu Cosmopolitan? Dzięki programowi Cosmopolitan Virtual Makeover 3 marzenia mogą choć w części stać się rzeczywistością. Jedną z opcji aplikacji jest ozdobienie okładki stworzonym w programie wizerunkiem.

Program zawiera największy wybór fryzur. Dużym ułatwieniem w poszukiwaniu odpowiedniego uczesania jest podział na fryzury damskie i męskie oraz na krótkie, półdługie, długie i koki. Mężczyźni mogą zobaczyć, jak wyglądają z zarostem. Jeżeli chcemy bardziej pofantazjować, możemy zdecydować się na jedną ze zwariowanych fryzur, a przyszłe panny młode mogą wybierać spośród uczesań ślubnych. W nowej fryzurze możemy obejrzeć się ze wszystkich stron. Niestety nie wszystkie uczesania pozwalają skorzystać z tej funkcji.

Program oferuje mnóstwo dodatków. Możemy przymierzać kapelusze, okulary, soczewki kontaktowe i biżuterię. Quiz piękności pozwala nam określić nasz typ urody, a Doradca Piękności radzi, jakich kosmetyków i w jaki sposób powinniśmy używać.

Autorzy aplikacji postawili na ręczne nanoszenie poszczególnych elementów makijażu. Niestety, taki sposób pracy wymaga nie lada wprawy i mimo precyzyjnych narzędzi służących do modyfikacji stworzonego wizerunku efekt rzadko bywa satysfakcjonujący. Największą wadą programu jest jednak brak polskiej wersji językowej.

+
- duży wybór fryzur
- duży wybór dodatków

−
- brak polskiej wersji językowej
- mało naturalny efekt makijażu

Jakość dobra **Cena/Jakość** dobra **Cena** 19 zł

Wymagania według producenta: Pentium 200, 32 MB RAM, Windows 95/98/Me/NT/2000/XP
Do testu dostarczył: Play, tel. (022) 8325430, ➜ www.play.com.pl ➜ www.mindscape.com ➜ www.virtualmakeover.com

Jak czytać tabelę testu

1 Nowa fryzura to za mało, by oczarować wyglądem. Niezbędne są również funkcje umożliwiające dopasowanie do niej makijażu.

Liczba fryzur	11%
Podział na fryzury damskie i męskie	1%
Makijaż	7%

Dodatki	7%
Narzędzia do modyfikacji	5%
Efekt zmiany wyglądu	3%

2 Wizerunek stworzony z gotowych fryzur często wymaga poprawek. Do ich wprowadzenia potrzebne są precyzyjne narzędzia.

3 Do wykreowania pięknego wyglądu potrzebna jest duża wiedza. Ważne są porady w programie dotyczące fryzury czy makijażu.

Porady	4%
Import zdjęcia z pliku	5%
Import zdjęcia z aparatu cyfrowego	2%

Programy do wizażu

3. miejsce — Changes – Studio Wizażu

Efekt zmian dokonanych za pomocą programu wygląda całkiem naturalnie

Produkt firmy Techland zajął ostatnie miejsce w teście, jednak śmiało może konkurować z pozostałymi aplikacjami. O jego przegranej przesądziły głównie mała liczba fryzur oraz brak dodatków.

Atutem programu jest dobra jakość fryzur i elementów makijażu. Nowy wizerunek daje dużo lepszy efekt niż w przypadku konkurentów.

Doskonałą funkcją programu są prezentowane (w postaci krótkich filmów) przez specjalistów lekcje wizażu.

+
- precyzyjny makijaż
- naturalny efekt zmiany wyglądu

–
- brak dodatków
- mało fryzur

Jakość: dobra | Cena/Jakość: niedostateczna | Cena: 30 zł

Wymagania według producenta: Pentium 133, 32 MB RAM, Windows 95/98/Me/NT/2000/XP
Do testu dostarczył: Techland, tel. (062) 7372747, ➜ www.techland.pl

Wyniki testu

Wyniki testu	Waga	1. miejsce (ZWYCIĘZCA Komputer ŚWIAT JAKOŚĆ / CENA/JAKOŚĆ)	Ocena	2. miejsce	Ocena	3. miejsce	Ocena
Nazwa programu		**Wirtualne Studio Wizażu**		**Cosmopolitan Virtual Makeover 3**		**Changes - Studio Wizażu**	
Producent		**Media Art.**		**Broderbund**		**FormZone**	
Adres strony WWW		**www.mdart.com, www.virtualvisage.com**		**www.virtualmakeover.com**		**www.techland.pl**	
Instalacja i serwis	**30%**		**4,20**		**2,80**		**4,53**
Polska wersja językowa	8%	jest	6	brak	1	jest	6
Instrukcja obsługi	8%	tylko opis instalacji	2	tylko opis instalacji	2	dobra	4
Instalacja programu	4%	bardzo prosta	5	bardzo prosta	5	bardzo prosta	5
Serwis telefoniczny	3%	(033) 8130312	4	(022) 8333956	4	(062) 7372746	4
Ilość zajmowanego miejsca	2%	199 MB	2	61 MB	3	223 MB	2
Odinstalowanie	1%	bezproblemowe	6	bezproblemowe	6	bezproblemowe	6
Dokumentacja w programie	2%	znakomita/po polsku	6	bardzo dobra/po polsku	5	bardzo dobra/po polsku	5
Dokumentacja online	2%	informacja o programie, odpowiedzi na najczęściej zadawane pytania, dodatki, galerie/częściowo po angielsku	4	informacja o programie i odpowiedzi na najczęściej zadawane pytania, łatki/częściowo po angielsku	3	informacja o programie/po polsku	2
Możliwości programu	**70%**		**5,03**		**4,81**		**3,87**
Obsługa	7%	bardzo łatwa	5	bardzo łatwa	5	bezproblemowa	6
Oprawa graficzna	3%	ładna	5	dość ładna	4	ładna	5
Drukowanie	5%	możliwe	6	możliwe	6	możliwe	6
Liczba obsługiwanych formatów graficznych (odczyt/zapis)	3%	9/7	6	7/4	6	2/1	2
Liczba fryzur	11%	501	6	600	6	102	2
Podział na fryzury damskie i męskie	1%	przy użyciu filtru	3	jest	6	brak	1
Makijaż	7%	mało precyzyjny	2	dość precyzyjny	4	precyzyjny	5
Dodatki	7%	kapelusze, soczewki kontaktowe, okulary, brody i wąsy, biżuteria, tatuaże, manicure	6	kapelusze, soczewki kontaktowe, okulary, biżuteria, brody i wąsy	5	brak	1
Narzędzia do modyfikacji	5%	średnio precyzyjne	3	dość precyzyjne	4	dość precyzyjne	4
Efekt zmiany wyglądu	3%	średnio naturalny	3	średnio naturalny	3	bardzo naturalny	5
Gotowe propozycje wyglądu	3%	są	6	są	6	są	6
Porady	4%	są	6	są	6	są	6
Import zdjęcia z pliku	5%	możliwy	6	możliwy	6	możliwy	6
Import zdjęcia z aparatu cyfrowego	2%	możliwy	6	niemożliwy	1	niemożliwy	1
Import zdjęcia ze skanera	1%	możliwy	6	niemożliwy	1	niemożliwy	1
Baza dodatków w internecie	3%	duża	5	nie działa prawidłowo (nawet po zainstalowaniu łatki)	1	brak	1
Ocena pośrednia	**100%**		**4,78**		**4,21**		**4,07**
Punkty dodatnie/ujemne		możliwość stworzenia pocztówki	+0,05	możliwość stworzenia okładki Cosmopolitan	+0,05	filmy z poradami wizażystów	+0,1
		możliwość wysłania zdjęcia e-mailem	+0,05	fryzury ślubne	+0,05		
				praca na niepełnym ekranie (wymaga zainstalowania łatki)	-0,1		
Ocena jakości			**4,88**		**4,21**		**4,17**
Jakość		**bardzo dobra**		**dobra**		**dobra**	
Cena/Jakość		**bardzo dobra**		**dobra**		**niedostateczna**	
Cena		**20 zł**		**19 zł**		**30 zł**	
Cena/Jakość - wyliczenie		**20/4,88² = 0,84**		**19/4,21² = 1,07**		**30/4,17² = 1,73**	

Wyjaśnienie pozycji w tabeli na stronie 43

Tak Komputer ŚWIAT testował programy do wizażu

Najważniejszym elementem mogącym odmienić nasz wygląd jest niewątpliwie nowa fryzura. Jednak mało kto potrafi zdobyć się na odważne eksperymenty z włosami. Dlatego też program do wizażu powinien, zdaniem Komputer ŚWIATA, oferować jak najwięcej, czasem nawet zupełnie zwariowanych, uczesań. Za liczbę fryzur przyznawano więc najwięcej punktów w teście.

Wprawdzie eksperymentowanie z wyglądem to domena kobiet, jednak czasami panowie również chcieliby coś zmienić w swoim wizerunku. Za podział na fryzury damskie i męskie Komputer ŚWIAT przyznał dodatkowe punkty.

FOT.: M. NELKEN

Efekt zmian wizerunku uzyskany w testowanych programach był czasami bardzo zaskakujący

Ładny makijaż to nieodłączny element pięknego wyglądu. Komputer ŚWIAT sprawdził, jaki efekt pozwalają uzyskać narzędzia do makijażu oferowane przez programy.

Dopełnieniem uczesania i makijażu są właściwie dobrane dodatki. Pasującej biżuterii czy odpowiedniego kształtu okularów możemy oczywiście szukać, buszując po sklepach, jednak dużo łatwiej i szybciej dobierzemy je, siedząc przed monitorem. Nie zawsze oferowana przez program fryzura lub makijaż idealnie pasuje do naszej twarzy. Komputer ŚWIAT sprawdził, z jaką precyzją działają narzędzia, dzięki którym możemy nanieść poprawki.

Parametr Cena/Jakość został wyliczony na podstawie następującej skali:

celująca	poniżej 0,81
bardzo dobra	od 0,81 do 1,01
dobra	od 1,02 do 1,21
dostateczna	od 1,22 do 1,42
mierna	od 1,43 do 1,62
niedostateczna	powyżej 1,62

Wskazówki do zwycięzcy testu

Tworzymy swój nowy wizerunek w programie Wirtualne Studio Wizażu

Jeżeli marzy nam się zupełnie nowy wygląd, ale nie jesteśmy zdecydowani, co moglibyśmy zmienić, pierwsze kroki powinniśmy skierować do Wirtualnego Studia Wizażu. Czeka nas wprawdzie trochę pracy, ale na ekranie monitora będziemy mogli obejrzeć swoje całkowicie nowe wcielenie. Komputer ŚWIAT pokaże, jak w prosty sposób możemy stać się kimś zupełnie innym.

Przygotowania do stylizacji

1 Pierwszą rzeczą, jaką musimy zrobić po uruchomieniu aplikacji, jest wczytanie do niej zdjęcia twarzy. Prawdopodobnie konieczne będzie zrobienie nowego zdjęcia, specjalnie na potrzeby programu. Powinno ono obejmować naszą twarz ze wzrokiem skierowanym w obiektyw aparatu. Włosy należy spiąć lub gładko przyczesać.

W głównym oknie programu po kliknięciu na przycisk pojawia się okienko służące do pobrania zdjęcia.

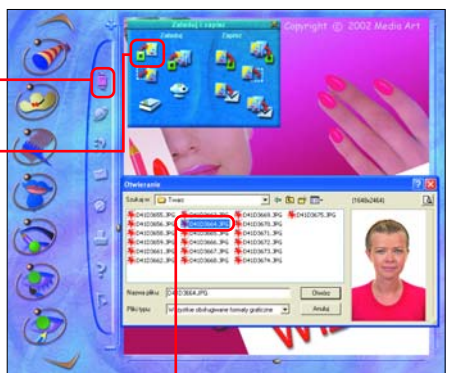

Jeżeli chcemy wczytać fotkę zapisaną na naszym twardym dysku, wybieramy , a następnie wskazujemy na zdjęcie.

2 Kolejne okno służy do ustawienia zdjęcia. Za pomocą myszy przesuwamy linie pionowe i poziome tak, by przecinały się dokładnie na środku oczu. Następnie klikamy na i jeszcze raz potwierdzamy.

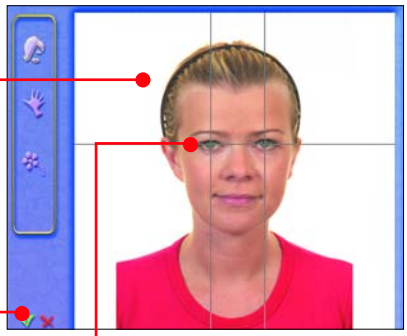

3 Jeżeli przed przystąpieniem do zabawy w metamorfozę chcielibyśmy określić nasz typ urody i zapoznać się ze wskazówkami, wybieramy opcję . Klikamy na , z rozwijanego menu wybieramy jeden z typów urody i wypełniamy kwestionariusz, zaznaczając te odpowiedzi, które nas dotyczą. Aby obejrzeć rezultaty, klikamy na .

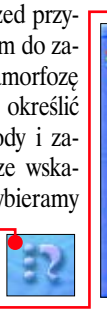

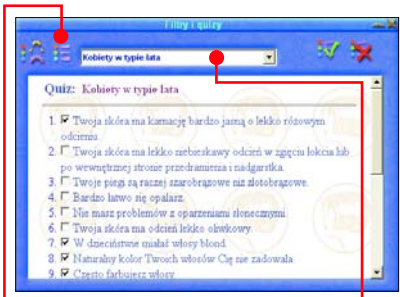

Pojawia się obszerne podsumowanie naszego typu wraz z poradami. Możemy je wydrukować.

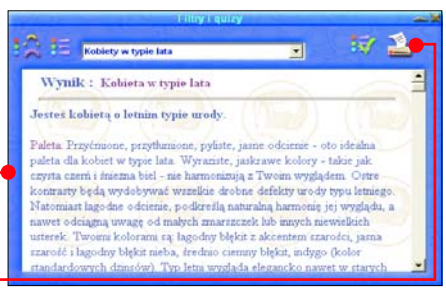

W salonie wizażu

1 Teraz możemy nareszcie przystąpić do kreacji naszego nowego wizerunku. Przemianę zaczynamy od doboru nowej fryzury. Wybieramy opcję .

Po prawej stronie pojawia się okno zawierające kilkaset propozycji uczesania. Możemy przymierzać wszystkie po kolei. Jeżeli nałożona fryzura nie pasuje wymiarem do naszej twarzy, możemy za pomocą myszy rozciągać ją lub zmniejszać, chwytając za róg kwadratu, w który jest wpisana. Aby usunąć daną fryzurę, klikamy na ikonę .

2 Gdy już dobraliśmy odpowiednie uczesanie, czas na makijaż. Zaczynamy od oczu. Wybieramy , by pomalować brwi.

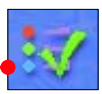

Podobnie, jak w przypadku fryzur, mamy do wyboru różne kształty brwi. Wybieramy te, które najbardziej nam odpowiadają i dopasowujemy je w ten sam sposób, co włosy.

Analogicznie nakładamy kolejne elementy makijażu. Znajdują się one pod ikonami:

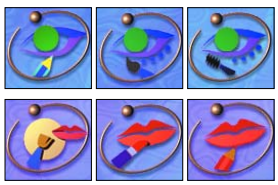

3 Gdy makijaż jest już gotowy, możemy jeszcze pokusić się o dodatki, na przykład za pomocą soczewek kontaktowych zmienić kolor oczu.

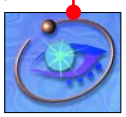

Osoby noszące okulary mogą dobrać odpowiednie oprawki. Mamy również duży wybór kapeluszy i biżuterii.

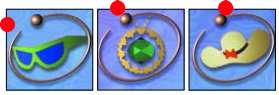

4 Chcąc doprowadzić nowy wizerunek do perfekcji, możemy posłużyć się szeregiem narzędzi, służących do modyfikacji. Znajdują się one po prawej stronie portretu.

Niezwykle przydatną opcją jest wyświetlanie listy warstw. Znajduje się ona pod przyciskiem . Korzystając z listy, możemy w prosty sposób usunąć lub ukryć jakiś element, przesunąć go pod spód i na wierzch, bez obawy, że niechcący zniszczymy całe nasze misterne dzieło.

5 Na koniec wybieramy ponownie przycisk . Efekty naszej pracy możemy zapisać do pliku , skopiować do schowka albo wysłać pocztą elektroniczną do znajomych.

Co to właściwie jest...

01 internet
Sieć komputerowa o zasięgu światowym, zwana też siecią wszystkich sieci. Nazwa ta jest o tyle trafna, że internet to w rzeczywistości kilkanaście tysięcy różnych sieci komputerowych połączonych ze sobą tak, że mogą wymieniać dane.

02 portal
Witryna WWW o bogatej ofercie skierowana do bardzo szerokiego grona użytkowników. Często zawiera katalog stron WWW oraz ich wyszukiwarkę.

03 witryna internetowa
Pojęcia tego używamy w odniesieniu do zbioru stron WWW tworzących spójną całość; często stosuje się również pojęcie serwis internetowy.

04 poddomena
Nazwy domenowe komputerów w internecie odczytuje się od końca. Domena w przykładowej nazwie www.komputerswiat.pl to .pl Jej poddomeną jest .komputerswiat.pl

05 MB (megabajt)
Jednostka, w której podaje się wielkość dysków twardych, dyskietek, pamięci RAM i innych komputerowych nośników danych.

06 realaudio
Technologia przekazu dźwięku na żywo (na przykład stacji radiowych) przez internet. Do odtwarzania realaudio potrzebny jest **07 plug-in** lub specjalny program. Realaudio to również format zapisu plików – mają one rozszerzenia *.ra* lub *.ram*

07 plug-in
Niewielki program uzupełniający możliwości większego programu, często przeglądarki stron WWW.

Drogowskaz

Nie wszystko złoto	42
Największa mistyfikacja	42
Zdaniem eksperta	43
Kto jest kto	44
Wyniki testu	44
Tak testował Komputer ŚWIAT	46

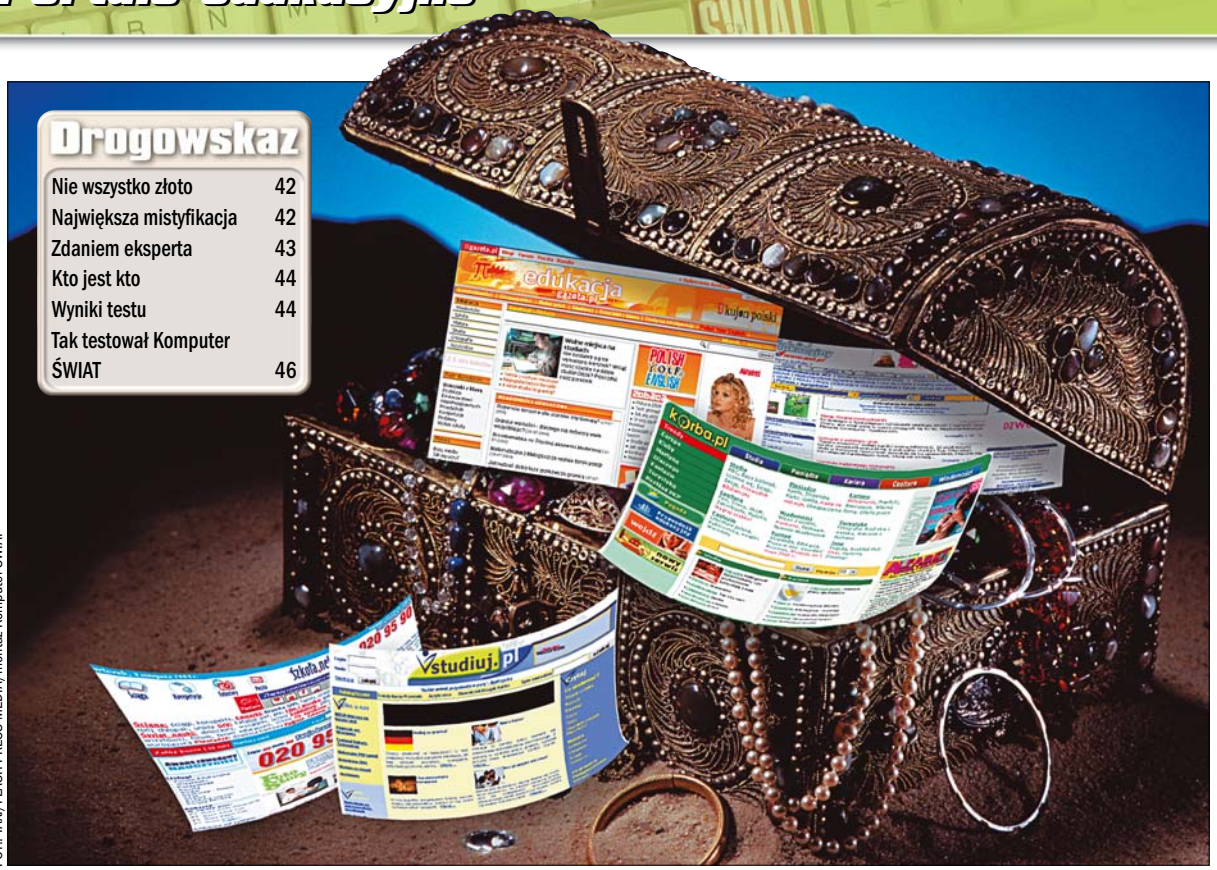

FOT.: TAXI/FLASH PRESS MEDIA/montaż Komputer ŚWIAT

Nie wszystko złoto...

Tombak dobrze imituje złoto, a niektóre portale udają strony edukacyjne. Dzięki wskazówkom Komputer ŚWIATA unikniemy zasadzek i odróżnimy szlachetne kamienie od mizernych podróbek

W 01 **internecie** pełno jest pułapek, ale też dużo skarbów. Dotyczy to także serwisów edukacyjnych – obok wartościowych są i takie, których przeglądanie może bardziej uczniom zaszkodzić niż pomóc. Nie warto tracić czasu na zapoznawanie się z ich zawartością. Co zrobić, by od razu trafić na strony, które naprawdę pomogą nam w nauce? Zajrzyjmy do testu Komputer ŚWIATA – dowiemy się z niego, które strony omijać szerokim łukiem, a na które dobrze jest zaglądać jak najczęściej.

02 **Portale** edukacyjne są tworzone z myślą o przekazywaniu wiedzy odwiedzającym je internautom. Duża różnorodność tematyczna

> *Portale uczą i zapewniają rozrywkę*

sprawia, że na pewno każdy znajdzie 03 **witrynę internetową** dotyczącą interesujących go zagadnień. Według Komputer ŚWIATA najwięcej osób z przyjemnością skorzysta ze strony prowadzonej w ramach programu Interklasa. Głównym celem portalu jest przygotowanie młodych użytkowników do życia w epoce wiedzy i technologii. Wyszukiwanie informacji uznali autorzy Interklasy za najważniejszą umiejętność człowieka przyszłości. Ich zdaniem, kto ją zdobędzie, ten poradzi sobie na trudnym i wymagającym rynku pracy w XXI wieku.

Największa mistyfikacja

Komputer ŚWIAT z niepokojem obserwuje postępowanie właścicieli witryny www.matura.pl. Oferują oni uczniom zminiaturyzowane ściągi (dostarczane pocztą elektroniczną), które wystarczy wydrukować i wyciąć. Oprócz rozlicznych zalet tych ściąg, napisano, że są one za darmo. Jednak poniżej drobnym drukiem dodano, że aby je otrzymać, należy wysłać potwierdzenie zamówienia SMS-em na numer 76..., a to oznacza wydatek 7,32 złotego! To duży wydatek jak za wysłanie e-maila. Krzysztof Szymanek z portalu Matura.pl tłumaczy, że opłatę wprowadzono żeby ograniczyć ruch, a jej koszt obliczono szacunkowo, ile internauci są w stanie zapłacić. Młodzi użytkownicy zamiast rzetelnej wiedzy poznają biznesowe matactwa i niedomówienia.

Mętne wyjaśnienia na temat odpłatności za ściągi wprowadzają w błąd

Czy portale edukacyjne to tylko poradniki, wypracowania i ściągi? Okazuje się, że wcale nie. Twórcy niektórych witryn stawiają sobie znacznie ambitniejsze zadanie. Chcą, by ich strony WWW stały się przewodnikami młodzieży, by ją inspirowały. Prezentują wzorce zachowań. Nie ma dla nich niewygodnych tematów – omawiają problemy narkotyków, inicjacji seksualnej czy też trudności na rynku pracy.

Portale to nie tylko wiedza, ale i styl życia

Pisząc o witrynach edukacyjnych, trudno uniknąć przykrego tematu ściągania. Niektóre serwisy nastawione są wyłącznie na pośredniczenie w wymianie gotowych prac. Komputer ŚWIAT jest zdecydowanie przeciwny rozpowszechnianiu gotowców i korzystaniu z nich. Trzeba mieć świadomość, że praca pobrana z internetu ma prawdziwego autora – przedstawianie jej jako własnej jest naganne, a w dodatku niczego się w ten sposób nie nauczymy. Leniuchy zapominają, że w trakcie egzaminów i sprawdzianów nie można szukać w sieci odpowiednich tekstów. A wtedy jest za późno na naukę i wcześniejsze oszustwa boleśnie wychodzą na jaw.

Osobnym problemem jest jakość oferowanych gotowców. Są wśród nich perełki, które czyta się z przyjemnością. To jednak wyjątki. Większość prezentuje żenująco niski poziom. Czytając prace, które powinny być wzorcowe, mamy wrażenie, że ich autorzy są po prostu niedouczeni – popełniają liczne dyskwalifikujące błędy stylistyczne, logiczne i faktograficzne. Komputer ŚWIAT poprosił profesora Jerzego Bralczyka o przejrzenie losowo wybranych tekstów. Wnioski z tego sprawdzianu (patrz ramka obok) są naprawdę przerażające.

Uwaga na gotowce! Mogą być bardzo słabe

Zdecydowanie najlepsza w teście okazała się Interklasa – jako jedyna zasłużyła na ocenę bardzo dobrą. Z pewnością jest to najbardziej rozbudowany z testowanych serwisów.

Uczniom na pewno przypadnie do gustu podstrona Interklasy – Eduseek. Znajdziemy na niej różno-

Oprawa graficzna nie jest mocną stroną Interklasy, za to jej zawartość merytoryczna już tak

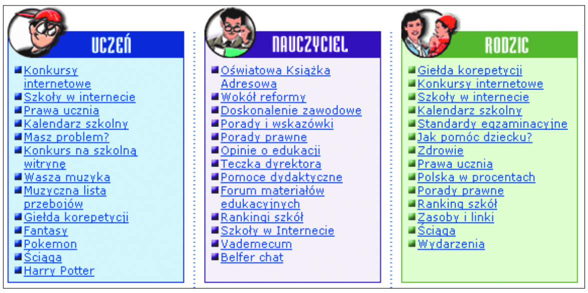

Eduseek, podstrona Interklasy, ma przejrzyste menu. Podział zgromadzonego materiału na trzy części ułatwia wyszukiwanie

Zdaniem eksperta

To lektura zatrważająca. Próbuję sobie wyobrazić szkołę, w której takie wypracowania mogą liczyć na pozytywną ocenę i ogarnia mnie przerażenie.

Żartowałem, że rytualizacja szkolnych wypracowań doprowadzi do tego, że uczniowie, zamiast żmudnie powielać dostępne wszystkim ściągi, będą podawać ich numery, a nauczyciele, łatwo przyporządkowawszy numer do znanego tekstu, będą wystawiać rytualne oceny. Wydawało mi się to realizacją najgorszych konsekwencji komunikacji nauczyciel – uczeń. Nie wiem, czy rzeczywistość, którą pokazują ściągi na internetowych stronach, nie jest gorsza.

W tych ponurych i śmiesznych wypocinach niedouczonych pewność siebie w rozwiązywaniu problemów filozoficznych i w interpretowaniu arcydzieł wyraża się w swobodnym bełkocie niedającym się przełożyć na cokolwiek przypominającego myśl. Z niektórych wypracowań chciałoby się cytować każde zdanie. Wyłania się z nich obraz żmudnego czytania tekstów literackich, wpasowywania ich w dziwaczne matryce sądów i przedstawiania językiem udającym naukowy.

Wciąż panuje konieczność udowadniania sądów ocennych. W króciutkim opracowaniu *„Quo Vadis?" jako arcydzieło sztuki literackiej* (czy te zagadnienia tak są właśnie stawiane przez nauczycieli?) autor stwierdza, że powieść jest jednym z najwspanialszych dzieł polskiej literatury, i wylicza argumenty przemawiające za tą śmiałą tezą. Są one tak przedstawiane: *następny argument, kolejny argument, ostatni argument*. Oto typowe zdanie: *Autor podkreśla ogrom wartości miłości i ukazuje bohaterstwo ducha*. I inne: *Język ten jest: piękny, mistrzowski, a także wzruszający*. Logika śpi. Nie jest potrzebna – chodzi o napisanie zdań z użyciem słów wskazujących na znajomość lektury (www.sciaga.pl).

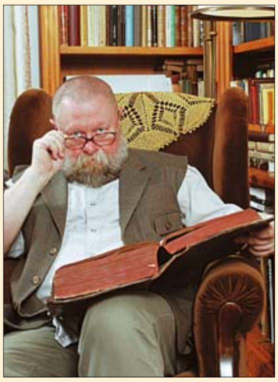

FOT.: M. NELKEN

Profesor Jerzy Bralczyk

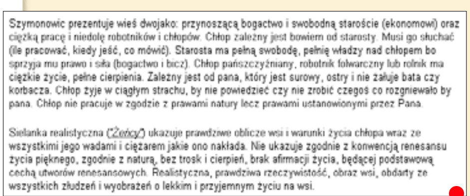

Szymonowic prezentuje wieś dwojako: przynoszącą bogactwo i swobodną staroście (ekonomowi) oraz ciężką pracę i niedolę robotników i chłopów. Chłop zależny jest bowiem od starosty. Musi go słuchać (ile pracować, kiedy jeść, co mówić). Starosta ma pełną swobodę, pełnię władzy nad chłopem bo sprzyja mu prawo i siła (bogactwo i bicz). Chłop pańszczyźniany, robotnik folwarczny lub rolnik ma ciężkie życie, pełne cierpienia. Zależny jest od pana, który jest surowy, ostry i nie żałuje bata czy korbacza. Chłop żyje w ciągłym strachu, by nie powiedzieć czy nie zrobić czegoś co rozgniewało by pana. Chłop nie pracuje w zgodzie z prawami natury lecz prawami ustanowionymi przez Pana.

Sielanka realistyczna ("Żeńcy") ukazuje prawdziwe oblicze wsi i warunki życia chłopa wraz ze wszystkimi jego wadami i ciężarem jakie ono nakłada. Nie ukazuje zgodnie z konwencją renesansu życia pięknego, zgodnie z naturą, bez trosk i cierpień, brak afirmacji życia, będącej podstawową cechą utworów renesansowych. Realistyczna, prawdziwa rzeczywistość, obraz wsi, obdarty ze wszystkich złudzeń i wyobrażeń o lekkim i przyjemnym życiu na wsi.

Serwis Ściąga-OnLine oferuje prawie 900 ściąg

Granice, które wyznaczają sensowność wypowiedzi, czyli banał z jednej i nonsens z drugiej strony, są zdumiewająco przekraczane jednocześnie, w tym samym zdaniu. Jakiekolwiek porozumienie, wynikające z jasnego przedstawiania dobrze pomyślanego sądu, ustępuje przed koniecznością wykazania się pozorami wiedzy. Ta formularność interpretacji przypomina wydrwiwane przez Gombrowicza lekcje polskiego. A i ideologię skądś znamy. Zwłaszcza wielka była niedola ludu...

Niektóre zdania są tak konstruowane, by je można powtarzać, inne są zarysem, notatkami. Interpunkcja jest dowolna, gramatyka szwankuje. Chodzi tylko o udowodnienie, że się czytało.

Można byłoby oczekiwać, że, prócz nonsensownych banałów wynikających ze zwykłej głupoty językowej i z rytualnego pojmowania szkolnej komunikacji, pojawi się trochę wiedzy twardej, do obróbki i do błyśnięcia erudycją. Ale i tu ściągom nie można wierzyć. Na przykład na stronie Ściąga w jednym z wypracowań w opisie Przygotowania z Kordiana Adam Czartoryski zmienia się (konsekwentnie) w Czarneckiego, generał Krukowiecki jest Krakowieckim... A Jacek Soplica ma cechy, których trudno by szukać u Mickiewicza.

Autorzy nie mają kompleksów. Podsumowują całe epoki, interpretują Gombrowicza z godną zazdrości dezynwolturą (patrz na przykład www.szkola.tk).

Kto jest autorem i odbiorcą tych potworków? Przychodzą do głowy przewrotne interpretacje. Może to sposób sprawdzenia, do jakiego poziomu dojdzie uczniowska bezmyślność? Może tak wyeliminuje się automatyczne przepisywanie? Nauczyciele tylko z trudem mogą sprawdzić, czy oryginalna myśl jest autentyczna, a taką głupotę zdemaskują od razu! A może to tak dla żartu? Niestety, chyba rzeczywistość jest gorsza, a to wszystko jest na poważnie. I jest to rzeczywiście sprawa poważna.

Potentat w liczbie oferowanych ściąg Ściąga proponuje ich około 25 tysięcy. Tylko niewielka część została sprawdzona przez nauczycieli

Portale edukacyjne

W portalu edukacyjnym Gazety znajdziemy często aktualizowane wiadomości, sporo poradników oraz porównań uczelni

rodne materiały edukacyjne. Aby ułatwić poruszanie się wśród zgromadzonych zasobów, podzielono je na trzy grupy: dla uczniów, dla rodziców i dla nauczycieli. Uczniowie mogą korzystać ze specjalnych formularzy oraz zadawać pytania nauczycielom współpracującym z Eduseekiem. Bogaty dział z poradami rozwieje wątpliwości, w jaki sposób napisać rozprawkę, a w jaki recenzję. Możemy skorzystać z bazy 200 testów, 880 wypracowań i ponad 1100 innych ściąg. Rodziców zapewne zainteresują rankingi liceów (ogólnopolski i warszawski) oraz opisy wymagań egzaminacyjnych. Nauczyciele mogą skorzystać z forum wymiany materiałów edukacyjnych oraz na bieżąco obserwować pomysły reformy systemu nauczania. Dodatkową zaletą Eduseeka jest spora liczba gier, quizów i krzyżówek.

Dobre poradniki ułatwią nam pracę

Osoby przygotowujące portal Interklasa pomyślały jeszcze o innych ciekawostkach. Podstrona 6plus zawiera dużo interesujących artykułów popularnonaukowych. Jest też możliwość założenia konta pocztowego w 04 (s. 42) **poddomenie** interklasa.pl (pojemność 20 05 (s. 42) **MB**).

Strony edukacyjne gazety.pl zawierają bogaty zestaw aktualnych wiadomo-

Czyje ściągi

Sporo na temat jakości portalu można wywnioskować, znając jego właściciela. Część witryn powstała, by po prostu ułatwiać internautom naukę (Interklasa, Wirtualny Wszechświat), inne założono, aby wzbogacić ofertę jakiegoś przedsięwzięcia (Szkoła, Profesor). Są też stosunkowo niewielkie witryny tworzone przez prywatne osoby (Liceum) oraz takie, których jedynym celem jest przynoszenie zysku (Matura). Warto przyjrzeć się temu zestawieniu i zobaczyć, które miejsca w teście uzyskały kolejne portale.

Nazwa portalu	Kto za tym stoi
Interklasa	Interklasa
Gazeta	Agora
Szkoła	Intergate Sp. z o.o.
Korba	Point Group – Platforma Mediowa
Profesor	Edgard Multimedia
Nauka	MojaNauka.pl Sp. z o.o.
Wirtualny Wszechświat	Prószyński i S-ka S.A.
CKA	Centrum Kształcenia Akademickiego
ACI	Akademickie Centrum Informacyjne
Matura, Ściąga-OnLine	Agencja Catalist
Liceum, Gimnazjum, Ściąga, Studiuj.pl, Przyrodnik, Edukacja, Szkoła.tk	Osoby prywatne

Wyniki testu		1. miejsce		2. miejsce		3. miejsce		4. miejsce	
Nazwa serwisu	Waga	Interklasa (Zwycięzca Komputer Świat Jakość)	Ocena	Gazeta – edukacja	Ocena	Szkoła.net	Ocena	Korba	Ocena
Adres strony WWW		www.interklasa.pl		www.gazeta.pl/edukacja		http://szkola.net		www.korba.pl	
Forma serwisu	**25%**		**3,96**		**3,92**		**4,04**		**4,48**
Obsługa serwisu	8%	wygodna	4	dość wygodna	3	wygodna	4	wygodna	4
Szata graficzna	5%	dostateczna	3	bardzo dobra	5	dobra	4	bardzo dobra	5
Dobrze działa w rozdzielczościach ekranu	3%	800x600, 1024x768	6	800x600, 1024x768	6	800x600, 1024x768	6	800x600, 1024x768	6
Objętość strony głównej	3%	179 KB	2	202 KB	1	210 KB	1	116 KB	3
Reklamy na stronie	2%	banery (mało)	5	banery (mało)	5	banery (mało)	5	banery (mało)	5
Drukowanie	2%	kłopotliwe	3	kłopotliwe	3	kłopotliwe	3	kłopotliwe	3
Kopiowanie tekstu	2%	bezproblemowe	6	bezproblemowe	6	bezproblemowe	6	bezproblemowe	6
Nauka	**75%**		**5,37**		**4,13**		**3,41**		**2,99**
Pomoc nauczyciela	8%	jest	6	jest (ograniczona)	3	brak	1	brak	1
Poradniki, jak napisać różne formy wypracowań	6%	dużo	6	dużo	6	dużo	6	mało	3
Testy i dyktanda	6%	209	6	60	5	149	6	brak	1
Wypracowania	6%	882	5	brak	1	1398	6	93	3
Ściągi	6%	1151	6	brak	1	16	2	2951	6
Kursy internetowe	6%	brak	1	są	6	brak	1	brak	1
Artykuły popularnonaukowe, ciekawostki	5%	dużo	6	dużo	6	dużo	6	dużo	6
Przykładowe zadania z lat ubiegłych	5%	są	6	są	6	brak	1	brak	1
Rady dla rodziców	5%	są	6	są	6	brak	1	brak	1
Inne poradniki	3%	są	6	są	6	są	6	są	6
Biblioteki internetowe	3%	są	6	brak	1	brak	1	brak	1
Linki do stron WWW	3%	są	6	są	6	są	6	są	6
Aktualne wiadomości	2%	są	6	są	6	są	6	są	6
Zestawienia i rankingi szkół, uczelni	2%	są	6	są	6	brak	1	są	6
Prezentacje	2%	mało	3	brak	1	brak	1	brak	1
Słowniki	2%	są	6	brak	1	są	6	są	6
Programy nauczania (syllabusy)	1%	są	6	brak	1	brak	1	brak	1
Informacje o olimpiadach przedmiotowych	1%	brak	1	brak	1	brak	1	brak	1
Informacje o stypendiach	1%	są	6	są	6	są	6	są	6
Scenariusze lekcji	1%	są	6	brak	1	brak	1	brak	1
Forum dyskusyjne	1%	jest	6	jest	6	jest	6	jest	6
Praca									
Wolontariat		jest		jest		brak		jest	
Au-pair		brak		jest		brak		jest	
Praktyki w firmach		brak		są		brak		są	
Pieniądze		są		są		są		są	
Rozrywka									
Kultura		jest		jest		jest		jest	
Podróże		są		są		są		są	
Gry		są		są		są		są	
Testy na inteligencję		brak		są		są		brak	
Poczta elektroniczna		jest		jest		jest		brak	
Kłopoty nastolatka		są		są		są		są	
Ocena pośrednia	**100%**		**5,02**		**4,08**		**3,57**		**3,36**
Punkty dodatnie/ujemne									
Ogólna ocena jakości			**5,02**		**4,08**		**3,57**		**3,36**
Jakość		bardzo dobra		dobra		dobra		dostateczna	

ści. Możemy także wziąć udział w kursie Polish Your English. Jeżeli nie zdołamy wysłuchać audycji w radiu, na stronie WWW znajdziemy pliki dźwiękowe w formacie 06 (s. 42) realaudio. Swoją znajomość angielskiego możemy sprawdzić w 31 quizach. Rodzice docenią zapewne liczne poradniki, które wyjaśniają, jak uczyć dzieci dyslektyczne lub niepełnosprawne.

Z myślą o studentach powstał portal Korba. Jego zawartość podzielono na pięć działów. Są to Studia, Pieniądze, Kariera, Cooltura oraz Wiadomości. Dowiemy się z nich, jak napisać podanie o urlop dziekański, jak przetrwać sesję egzaminacyjną, w co inwestować oszczędności, a także w jaki sposób zaplanować ścieżkę kariery.

Bezpłatne kursy w internecie to rzadkość

Korzystanie z serwisów poświęconych wyłącznie wymianie gotowców, takich jak Ściąga-OnLine czy też Szkoła.tk, naprawdę może nam przynieść więcej szkody niż pożytku. Nauczyciel po sprawdzeniu podstawionego wypracowania może pomyśleć, że ma do czynienia, delikatnie mówiąc, z nieukiem. A sięgnięcie po sprawdzone prace (na przykład Ściąga) wymaga wniesienia opłaty. W tej sytuacji lepiej samemu trochę popracować i korzystając z dobrych poradników, na przykład Eduseeka, samodzielnie przygotować wypracowanie. Na pewno warto!

Każdy student powinien choć raz odwiedzić Korbę i przeczytać, na czym zdaniem autorów polega prawdziwe studenckie życie

5. miejsce		6. miejsce		7. miejsce		8. miejsce		9. miejsce		10. miejsce		11. miejsce		12. miejsce	
Profesor		Nauka		Wirtualny Wszechświat		Liceum		Gimnazjum		ACI		Studiuj.pl		Ściąga	
www.profesor.pl	Ocena	www.nauka.pl	Ocena	www.wiw.pl	Ocena	www.liceum.pl	Ocena	www.gimnazjum.pl	Ocena	www.aci.pl	Ocena	www.studiuj.pl	Ocena	www.sciaga.pl	Ocena
3,76		4,28		5,04		4,72		4,60		4,72		3,84		4,40	
dość wygodna	3	wygodna	4	bardzo wygodna	5	bardzo wygodna	5	bardzo wygodna	5	bardzo wygodna	5	wygodna	4	wygodna	4
dostateczna	3	dobra	4	bardzo dobra	5	dobra	4	dobra	4	dobra	4	dostateczna	3	dobra	4
800x600, 1024x768	6	800x600, 1024x768	6	800x600, 1024x768	6	800x600, 1024x768	6	800x600, 1024x768	6	800x600, 1024x768	6	800x600, 1024x768	6	800x600, 1024x768	6
107 KB	3	140 KB	3	126 KB	3	94 KB	4	100 KB	3	90 KB	4	241 KB	1	74 KB	4
banery (mało)	5	banery (mało)	5	banery (mało)	5	banery (mało)	5	banery (mało)	5	banery (mało)	5	banery (mało)	5	banery (mało)	5
kłopotliwe	3	kłopotliwe	3	bezproblemowe	6	kłopotliwe	3	kłopotliwe	3	kłopotliwe	3	kłopotliwe	3	kłopotliwe	3
bezproblemowe	6	bezproblemowe	6	bezproblemowe	6	bezproblemowe	6	bezproblemowe	6	bezproblemowe	6	bezproblemowe	6	bezproblemowe	6
3,16		2,87		2,33		2,40		2,40		2,29		2,57		2,33	
brak	1	jest	6	brak	1	brak	1	brak	1	brak	1	brak	1	brak	1
brak	1	brak	1	brak	1	brak	1	brak	1	brak	1	brak	1	brak	1
643	6	brak	1	brak	1	brak	1	brak	1	10	3	10	3	brak	1
80	3	3286	6	brak	1	brak	1	brak	1	brak	1	brak	1	8672	6
8740	6	3152	6	brak	1	brak	1	brak	1	brak	1	14	2	17 325	6
brak	1	brak	1	brak	1	brak	1	brak	1	brak	1	brak	1	brak	1
brak	1	brak	1	dużo	6	mało	3	mało	3	brak	1	brak	1	brak	1
są	6	brak	1	brak	1	brak	1	brak	1	są	6	są	6	brak	1
brak	1	brak	1	brak	1	są	6	są	6	brak	1	brak	1	brak	1
są	6	są	6	są	6	są	6	są	6	są	6	są	6	brak	1
brak	1	brak	1	są	6	brak	1	brak	1	brak	1	brak	1	brak	1
są	6	brak	1	są	6	są	6	są	6	są	6	są	6	są	6
są	6	są	6	są	6	są	6	są	6	są	6	są	6	są	6
brak	1	brak	1	są	6	są	6	są	6	brak	1	brak	1	brak	1
brak	1	brak	1	brak	1	brak	1	brak	1	brak	1	brak	1	brak	1
są	6	są	6	są	6	brak	1	brak	1	brak	1	są	6	brak	1
są	6	brak	1	brak	1	są	6	są	6	brak	1	są	6	brak	1
brak	1	brak	1	brak	1	są	6	są	6	brak	1	są	6	brak	1
brak	1	brak	1	brak	1	są	6	są	6	są	6	brak	1	brak	1
są	6	brak	1	brak	1	brak	1	brak	1	brak	1	brak	1	brak	1
jest	6	jest	6	brak	1	jest	6	jest	6	jest	6	jest	6	jest	6
brak		brak		brak		brak		brak		jest		jest		brak	
brak		jest		brak		brak		brak		jest		jest		brak	
brak		są		brak		brak		brak		są		są		brak	
brak		są		brak		brak		brak		brak		brak		brak	
jest		jest		jest		brak		brak		jest		brak		brak	
brak		brak		są		brak		brak		brak		brak		brak	
brak		brak		brak		brak		brak		brak		brak		są	
brak		brak		brak		brak		brak		brak		brak		brak	
brak		brak		brak		brak		brak		brak		brak		jest	
brak		są		brak		brak		brak		brak		brak		są	
3,31		3,22		3,01		2,98		2,95		2,90		2,89		2,85	
3,31		3,22		3,01		2,98		2,95		2,90		2,89		2,85	
dostateczna		dostateczna		dostateczna		dostateczna		dostateczna		dostateczna		dostateczna		dostateczna	

Tak Komputer ŚWIAT testował portale edukacyjne

Komputer ŚWIAT przetestował 18 portali edukacyjnych. Ocenie podlegały informacje i zawartość merytoryczna witryn. Sprawdzono również, czy po ciężkiej nauce użytkownik ma szansę odprężyć się oraz zadbać o swoją przyszłość. Działy Praca i Rozrywka nie miały jednak wpływu na ocenę końcową.

W zestawieniu znalazły się portale o ogólnym charakterze – zabrakło witryn tematycznych poświęconych tylko jednemu zagadnieniu, na przykład językom obcym, matematyce lub plastyce.

Komputer ŚWIAT sprawdził, czy użytkownik bez problemu wydrukuje fragment strony głównej portalu. Niestety, standardowo jest ustawiony zbyt szeroki zakres kartki, co powoduje, że fragment tekstu nie zostaje wydrukowany (jedynie portal www.wiw.pl nie sprawił pod tym względem kłopotów). Zbadano również, czy kopiowanie fragmentów tekstu odbywa się bez problemów – niechlubnym wyjątkiem jest portal Edukacja.

Najwyżej punktowana była opcja pomocy nauczyciela. Dzięki radom pedagogów z pewnością uda się nam napisać wypracowanie lub rozwiązać trudne zadanie.

FOT.: M. NELKEN

W trakcie testu sprawdzano poprawność wypracowań, ściąg i testów w każdym portalu

Wyniki testu		13. miejsce		14. miejsce		15. miejsce		16. miejsce		17. miejsce		18. miejsce	
Nazwa serwisu	Waga	**Przyrodnik**	Ocena	**Edukacja**	Ocena	**Matura**	Ocena	**Ściąga -OnLine**	Ocena	**Centrum Kształcenia Akademickiego**	Ocena	**Szkoła.tk**	Ocena
Adres strony WWW		**www.przyrodnik.com**		**www.edu.edu.pl**		**www.matura.pl**		**www.sciaga-online.pl**		**www.cka.com.pl**		**http://szkola.tk**	
Forma serwisu	25%		4,68		4,16		3,92		3,92		3,76		4,04
Obsługa serwisu	8%	bardzo wygodna	5	wygodna	4	wygodna	4	wygodna	4	dość wygodna	3	bardzo wygodna	5
Szata graficzna	5%	bardzo dobra	5	dostateczna	3	dostateczna	3	dostateczna	3	dostateczna	3	dostateczna	3
Dobrze działa w rozdzielczościach ekranu	3%	800x600, 1024x768	6	800x600, 1024x768	6	800x600, 1024x768	6	800x600, 1024x768	6	800x600, 1024x768	6	800x600, 1024x768	6
Objętość strony głównej	3%	89 KB	4	39,4 KB	5	107 KB	3	126 KB	3	145 KB	3	156 KB	2
Reklamy na stronie	2%	pop-upy	2	brak	6	banery (dużo)	3	banery (dużo)	3	banery (mało)	5	pop-upy	2
Drukowanie	2%	kłopotliwe	3	kłopotliwe	3	kłopotliwe	3	kłopotliwe	3	kłopotliwe	3	kłopotliwe	3
Kopiowanie tekstu	2%	bezproblemowe	6	kłopotliwe	3	bezproblemowe	6	bezproblemowe	6	bezproblemowe	6	bezproblemowe	6
Nauka	75%		2,11		2,20		2,07		2,01		1,89		1,39
Pomoc nauczyciela	8%	brak	1	brak	1	jest (płatna)	1	brak	1	brak	1	brak	1
Poradniki, jak napisać różne formy wypracowań	6%	brak	1	brak	1	brak	1	brak	1	mało	3	brak	1
Testy i dyktanda	6%	29	4	brak	1	brak	1	brak	1	brak	1	brak	1
Wypracowania	6%	brak	1	brak	1	brak	1	388	4	brak	1	117	4
Ściągi	6%	brak	1	brak	1	brak	1	494	4	brak	1	17	2
Kursy internetowe	6%	brak	1	brak	1	brak	1	brak	1	brak	1	brak	1
Artykuły popularnonaukowe, ciekawostki	5%	dużo	6	brak	1	brak	1	brak	1	brak	1	brak	1
Przykładowe zadania z lat ubiegłych	5%	brak	1	są	6	są	6	brak	1	brak	1	brak	1
Rady dla rodziców	5%	brak	1	są	6	brak	1	brak	1	brak	1	brak	1
Inne poradniki	3%	są	6	są	6	są	6	brak	1	są	6	brak	1
Biblioteki internetowe	3%	brak	1	brak	1	brak	1	brak	1	brak	1	brak	1
Linki do stron WWW	3%	są	6	brak	1	są	6	są	6	są	6	brak	1
Aktualne wiadomości	2%	brak	1	są	6	są	6	są	6	są	6	brak	1
Zestawienia i rankingi szkół, uczelni	2%	brak	1	są	6	są	6	brak	1	są	6	brak	1
Prezentacje	2%	brak	1	brak	1	brak	1	brak	1	brak	1	brak	1
Słowniki	2%	są	6	brak	1	brak	1	są	6	brak	1	brak	1
Programy nauczania (syllabusy)	1%	brak	1	brak	1	brak	1	brak	1	brak	1	brak	1
Informacje o olimpiadach przedmiotowych	1%	brak	1	brak	1	brak	1	brak	1	brak	1	brak	1
Informacje o stypendiach	1%	brak	1	są	6	brak	1	brak	1	brak	1	brak	1
Scenariusze lekcji	1%	brak	1	brak	1	brak	1	brak	1	brak	1	brak	1
Forum dyskusyjne	1%	brak	1	brak	1	jest	6	jest	6	jest	6	jest	6
Praca													
Wolontariat		brak		brak		brak		brak		brak		brak	
Au-pair		brak		brak		brak		brak		brak		brak	
Praktyki w firmach		brak		brak		brak		brak		brak		brak	
Pieniądze		brak		są		brak		brak		brak		brak	
Rozrywka													
Kultura		brak		brak		brak		brak		brak		brak	
Podróże		brak		brak		brak		brak		brak		brak	
Gry		brak		brak		są		są		brak		brak	
Testy na inteligencję		brak		brak		brak		brak		brak		brak	
Poczta elektroniczna		brak		brak		brak		brak		brak		brak	
Kłopoty nastolatka		brak		brak		brak		brak		brak		brak	
Ocena pośrednia	100%		2,75		2,69		2,53		2,49		2,36		2,05
Punkty dodatnie/ujemne													
Ogólna ocena jakości			2,75		2,69		2,53		2,49		2,36		2,05
Jakość		**dostateczna**		**dostateczna**		**dostateczna**		**mierna**		**mierna**		**mierna**	

SFERIS®

Gdyby technologia wzbudzała uczucie miłości Bylibyśmy Casanovą sklepów komputerowych

Bełchatów CH ECHO ul. Kolejowa 4 tel.733 14 10 **Biała Podlaska** ul. Zamkowa 1A/3 tel.342-64-42 **Bielsko Biała** GH AUCHAN ul. B.M. Cassiono 412 tel.821-93-54 **Bielsko Biała** CH SFERA ul.Mostowa 5 tel. 498-71-48 **Bydgoszcz** CHAUCHAN ul Rejowskiego 3 tel 321-67-78 **Bydgoszcz** G.Pomorska ul. Fordońska 141 tel.582 22 42 **Bytom** CH PLEYADA ul.Dolnośląska 26 tel.385-87-57 **Chełm** ul.Popiel uszki 11 tel. 563-91-93 **Częstochowa** TESCO przy trasie Katowickiej otw. XI.04 **Gdańsk** CH ALFA ul.Kołobrzeska 41C tel 558-54-78 **Gdańsk** CH Madison ul.Rajska 10 tel. 765-74-56 **Gdańsk** CH Manhattan ul. Grunwaldzka 82 tel. 767-70-32 **Gdynia** CH Genat otw. VIII.04 **Kartuzy** C.H. Kaszebe ul.Dworcowa 16 tel. 684 08 83 **Kielce** CH ECHO ul.Świętokrzyska 20 tel.332-10-20 **Kraków** PLAZA CENTRUM al Pokoju 44 tel.684-45-79 **Lublin** ul. Fabryczna 1A/7 tel.534 99 49 **Łódź** Galeria Łódzka ul.Piłsudskiego 15/23 tel.634-67-64 **Nowy Sącz** ul.Nawojowska 1 tel. 449-51-33 **Olkusz** CH ECHO ul. Rabsztyńska 2 tel.645-53-60 **Piła** CH ECHO ul. Ogińskiego 33 tel.215-62-32 **Pabianice** CH ECHO ul Zamkowa 31 tel.215-47-10 **Płock** GH AUCHAN ul.Wyszogordzka 140 tel.366-36-41 **Płock** CH ECHO ul. Przemysłowa 1 tel.263-66-99 KAUFLAND ul. Galczyńskiego 11 tel. 262-01-43 **Poznań** TESCO otw. VIII. 04 **Radom** ul.Czachowskiego 24 tel. 363-10-08 **Piotrków Tyb.** CH ECHO ul.Sikorskiego 13/17 tel. 649-28-22 **Przemyśl** CH ECHO ul. 29 Listopada 4 Tel. 679-09-36 **Radom** ul.Traugutta 17A tel.360-09-65 **Radom** CH ECHO ul.Żółkiewskiego 4 **Ruda Śląska** PLAZA CENTRUM ul.1-Maja 310 **Rzeszów** CH REDUTA ul. Okulickiego 10 tel 863-63-32 **Rzeszów** CH GRAFFICA ul.Lisa Kuli 19 tel.858 05 70 **Siedlce** CH CHESTER ul. Piłsudskiego 9 tel.633-15-40 **Sosnowiec** CH PLEYADA ul. Staszica 8B tel.298-95-67 **Sosnowiec** CH AUCHAN ul.Zuzanny 20 tel.730-61-10 **Świętochłowice** CH ECHO ul Chorzowska 19 tel 245-64-11 **Szczecin** GH Tesco otw.VII.04 Geant IX.04 **Tarnobrzeg** ul.Szeroka 30 tel.823-42-46 **Tarnów** C.H ECHO ul. Błonie 2 tel.625-14-08 **Tczew** CH Echo ul.Kwiatowa 4 tel.532-52-11 ***Warszawa ul.Dolna 15 tel. 840-73-40 tutaj najniższe ceny w Warszawie*** **Warszawa** ul Targowa 66 pawilon 3 tel.618-17-71 **Warszawa** Galeria Mokotów ul.Wołoska 12 **Warszawa** CH Targówek ul.Głębocka 15 tel.331-05-36 **Warszawa** PARK WOLA ul. Górczewska 124 tel.533-42-38 **Warszawa** ul.Jana Pawła II 38 **Wrocław** CH KORONA ul. B.Krzywoustego tel. 360-12-65 **Zamość** CH ECHO ul Stefana Wyszyńskiego 13 tel.638-09-80 **Zabrze** C.H. PLATAN pl. Teatralny 10 tel. 375-00-75

Najlepszy komputer Września 2004
Dla ucznia i studenta
Do pracy , internetu i gier

AMD 64 Athlon

Procesor AMD Athlon™ 64 2800+
Dysk Twardy - HDD 200 GB 7200
Karta grafiki ATI 9800 128MB
Pamięci DDR 400 256MB
Płyta Główna Asrock
Obudowa ATX

Cena 2299 PLN
- z systemem Windows XP
cena 2679 PLN
- z monitorem Philips 107E Cena 2799 PLN

Wybierz Napęd | DVD16x +79zł | CD-RW +99zł | DVD-RW +299zł

OKAZJA – Płac 50% uzytkuj 100%
Wygodny system zakupu na raty
O szczegóły pytaj sprzedawców
Beneficial Kredyt

Laptop Actina Webbook
Celeron 2.4GHz/14,1"/30GB
256 MB/Combo DVD/CD-RW
modem/lan/torba - **cena 3199 zł**

Laptop ACTINA HUNTER
Drukarka AMD Athlon™ XP 2000+
[illegible]14"/256MB/COMBO/
Wi-Fi/30GB/torba - **cena 3499 zł**

Nagrywarka i odtwarzacz DVD cena 299 zł

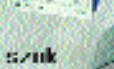

Aparat cyfrowy Sony 41S Cena 949

Aparat cyfrowy Sony P73 Cena 1299

Kamera cyfrowa Canon Mv700i Cena 1799

Karta Pamięc FLASH 128 cena 99 zł

Aparat cyfrowy Canon A60 Cena 769

Aparat cyfrowy Canon A75 Cena 1199

Cena szt/k płytka CDR 700MB tylko

0,59 zł

Cena szt/k płytka DVDR 10 szt paczka

11zł

TEGO NIE MOGĄ CI ZABRONIĆ

Podane ceny zawierają podatek VAT - Brutto
Wymienione wyżej produkty nie są promocja to standardowe ceny wybrane z naszej szerokiej oferty.

Wszystkie ceny według kalkulacji z dnia 17.08.2004

AMD, logo AMD Arrow, logo AMD64, AMD Athlon i ich kombinacje są znakami towarowymi firmy Advanced Micro Devices Inc.

Wskazówki dotyczące zwycięzcy testu

Jak korzystać z zasobów portalu Interklasa

Portal Interklasy to prawdziwa skarbnica wiedzy. Buszowanie po jego zasobach może nam zająć długie godziny, ale dzięki radom Komputer ŚWIATA łatwo dotrzemy do przydatnych i ciekawych elementów.

Szukamy utworów literackich

Co zrobić, kiedy wieczorem przypomni się nam, że nie przeczytaliśmy lektury? Biblioteka już zamknięta, a koledzy właśnie czytają i nie mogą nam pożyczyć książki. Sytuacja wydaje się beznadziejna, ale nie należy załamywać rąk. Skorzystajmy z portalu Interklasy.

1 Łączymy się z internetem, aby wejść na zawierającą teksty lektur podstronę portalu Interklasa. Najprościej jest wpisać w oknie naszej przeglądarki internetowej adres http://6plus.interklasa.pl. 6plus to rozbudowana witryna o charakterze popularnonaukowym. Znajdziemy tu wiele ciekawych materiałów.

2 Na górnym pasku menu znajduje się dziesięć elementów. Wybieramy drugi od prawej biblioteka i na ekranie monitora powinna się wyświetlić biblioteka literatury pięknej. Zgromadzone dzieła zostały podzielone ze względu na epoki literackie. Przygotowano również indeks utworów i autorów, które umożliwią nam odnalezienie dzieła, gdy nie pamiętamy, w jakiej epoce literackiej powstało. Teraz już nic nie stoi na przeszkodzie, aby zapoznać się na przykład z perypetiami Wokulskiego.

W krainie pierwiastków

Miłośnicy chemii znajdą na podstronie 6plus atrakcyjnie przygotowany układ okresowy pierwiastków.

1 Postępujemy podobnie jak w poprzedniej wskazówce. Gdy otworzy się witryna 6plus, klikamy na znajdujące się w górnym menu tablice. Na ekranie pojawi się spis dostępnych tablic chemiczno-fizycznych.

2 Znajdziemy wśród nich między innymi takie perełki, jak: gęstość wodnych roztworów, rozmieszczenie elektronów w atomach pierwiastków czy też popularny układ okresowy pierwiastków. Cztery odnośniki pozwalają nam przeglądać układ okresowy według: bloków oribitali elektronów walencyjnych, czasu odkrycia, stanu skupienia lub właściwości metalicznych. Po wybraniu czasu odkrycia dowiemy się, w jakim okresie odkryto poszczególne pierwiastki.

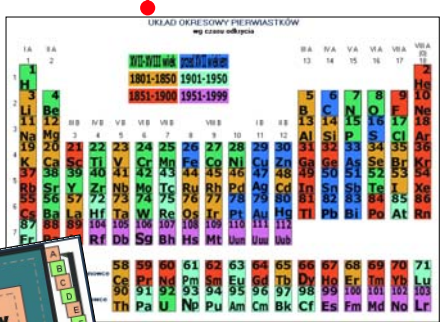

3 Kliknięcie na dowolny symbol pierwiastka otwiera okno, w którym możemy zapoznać się z właściwościami, takimi jak masa atomowa, konfiguracja elektronowa czy też temperatura wrzenia.

Lekcja online

Znienawidzony, nudny podręcznik poleciał w kąt pokoju. To jednak nie rozwiąże problemu sprawdzianu z historii Rzymu. Może w internecie ktoś ciekawiej przedstawił dzieje wojen punickich?

1 Na witrynie Interklasy znajduje się także witryna edusek, portalu przeznaczonego dla młodzieży. Aby dotrzeć do jej zasobów, wpisujemy do przeglądarki adres http://eduseek.interklasa.pl.

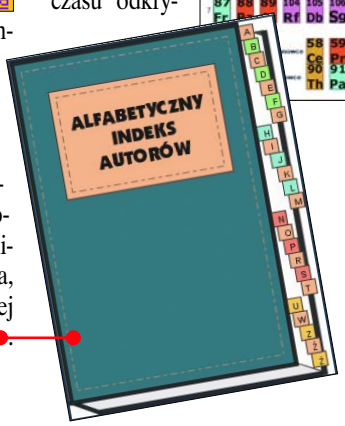

2 Wybieramy uczeń, a następnie Historia. W dziale Historia znajdują się lekcje online poświęcone starożytnej Grecji i starożytnemu Rzymowi. Podróż w przeszłość możemy rozpocząć na interaktywnej mapie lub zapoznając się z krótkimi artykułami.

3 Po wybraniu Miejsca na ekranie zobaczymy mapę basenu Morza Śródziemnego.

Praca z mapą jest jednym z ważniejszych zadań podczas nauki historii. Nazwy miejscowości są jednocześnie odnośnikami do odpowiednich artykułów. Taka forma nauki pozwala nam szybciej i lepiej poznać zakręty historii. Cóż nam bowiem przyjdzie z wiadomości, że Rzymianie wygrali pod Zamą (202 r. p.n.e.), jeśli nie będziemy potrafili powiedzieć, gdzie znajduje się to miasto. Zama położona jest w północnej Afryce, na północny zachód od Kartaginy (obecnie Tunezja). Z taką wiedzą łatwiej nam będzie zrozumieć, dlaczego wódz rzymski Scipio otrzymał w nagrodę przydomek Afrykański.

Zaletą lekcji online są również kolorowe animacje, które przedstawiają przebieg ważniejszych działań. Dzięki nim poznamy krok po kroku, na przykład przebieg drugiej wojny punickiej. Warto również zwrócić uwagę na bogatą oprawę wizualną; liczne zdjęcia i reprodukcje uatrakcyjniają naukę.

4 Na stronie Eduseeka znajdują się również inne lekcje online. Możemy między innymi zgłębiać tajniki biologii, matematyki, wiedzy o społeczeństwie lub sztuki.

Rozkosze łamania głowy

Solidna nauka z pewnością przyniesie nam pozytywne efekty. Jednak od czasu do czasu powinniśmy zadbać o odrobinę rozrywki, najlepiej intelektualnej. Znakomicie się do tego nadają zagadki zapałczane umieszczone na stronie Eduseeka.

Po otwarciu witryny Eduseek klikamy na uczeń, a następnie wybieramy Zagadki zapałczane. Co prawda konkurs z zapałkami już się skończył i szans na nagrodę nie mamy, ale dobrej zabawy jest co nie miara. Czeka na nas osiem łamigłówek o rosnącym stopniu trudności. Powodzenia!

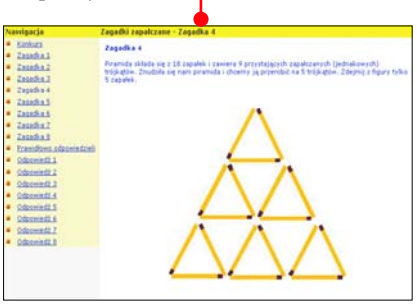

KAŻDY, nawet rekin biznesu, zaczyna od kieszonkowego...

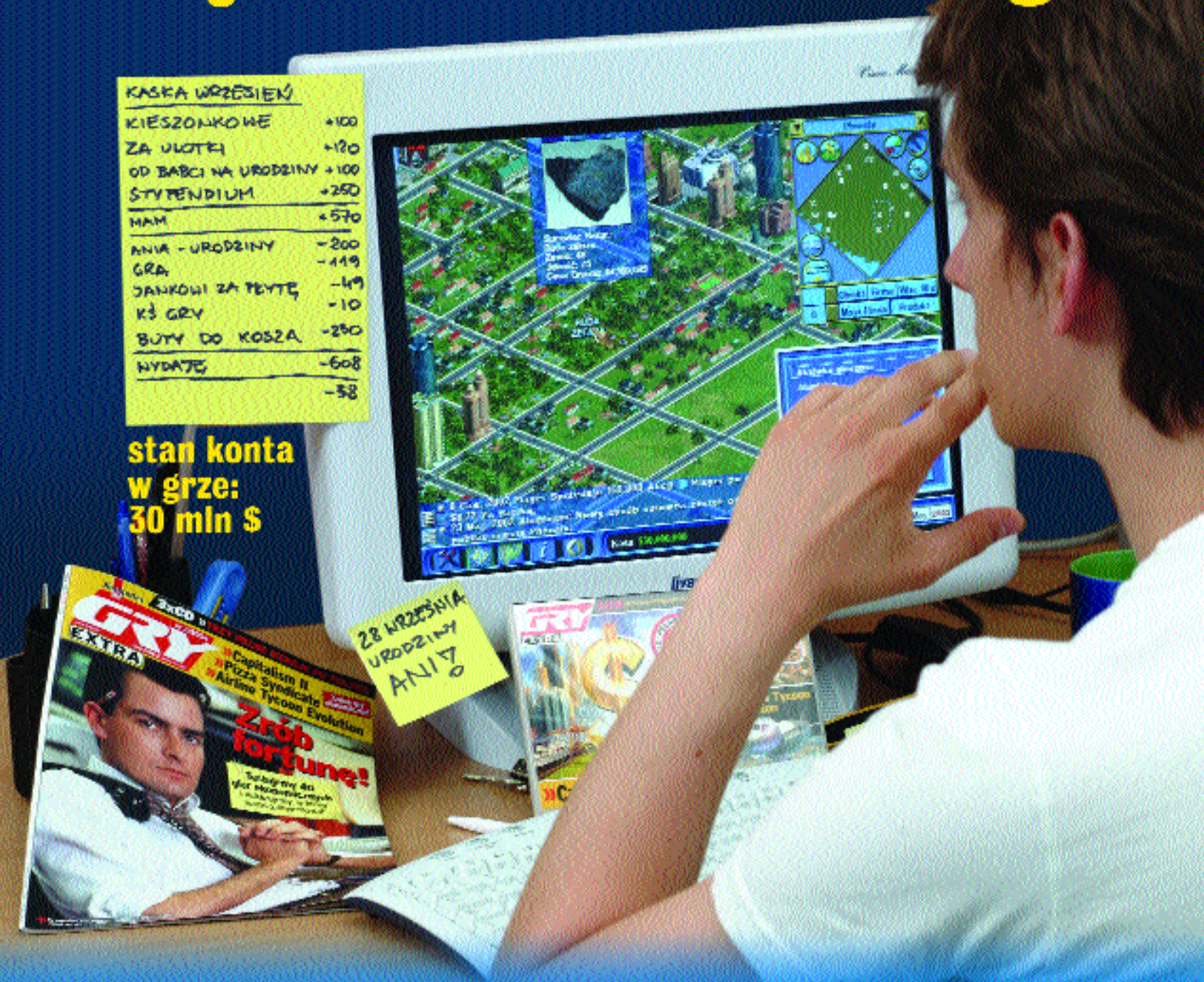

MAŁO KTO kończy z milionami na koncie TERAZ możesz to zrobić, korzystając z symulacji ekonomicznych. Rozwiń swój zmysł ekonomiczny, może w PRZYSZŁOŚCI staniesz się REKINEM BIZNESU

Komputer GRY EXTRA

PEŁNE WERSJE GIER PO POLSKU:

- >> **Capitalism II** – najlepsza i najbardziej rozbudowana symulacja ekonomiczna
- >> **Airline Tycoon Evolution** – kierowanie przedsiębiorstwem lotniczym dla lotnych biznesmenów
- >> **Pizza Syndicate** – podane z humorem prowadzenie sieci pizzerii połączone z działalnością mafijną

DZIAŁ SPRZEDAŻY WYSYŁKOWEJ: 0 801 120 003

WIELKI TEST 40 GIER EKONOMICZNYCH DOSTĘPNYCH W SKLEPACH!

FOT.: STONE/FPM/montaż Komputer ŚWIAT

Kursy walut na stronie

Dzięki prostemu skryptowi na własnej stronie możemy wyświetlić tabelę z aktualnymi kursami niektórych walut. Warto skorzystać z tej możliwości szczególnie wtedy, gdy na naszej witrynie znajdują się opisy zagranicznych wojaży

Po wakacjach w internecie pojawia się zazwyczaj wiele opisów wycieczek do różnych krajów świata. Autorzy tych opisów oprócz ciekawych przygód i zdjęć podają często również praktyczne informacje – ceny noclegów, żywności, pamiątek. Jeśli również my chcemy na swojej stronie umieścić takie dane, warto uzupełnić je o tabelę aktualnych kursów walut (a przede wszystkim waluty kraju, o którym zamieszczamy informacje). Dzięki temu wszelkie ceny będziemy mogli podawać w lokalnej walucie, a internauta, mając dostęp do aktualnego jej kursu, będzie mógł samodzielnie przeliczyć obce pieniądze na złotówki. Nasza strona będzie więc długo aktualna. Komputer ŚWIAT pokaże, jak najprościej umieścić skrypt wyświetlający na naszej stronie bieżące kursy walut.

kostka prezentująca średnie kursy NBP

portfel.pl
z dnia: 22-7-2004

EUR	4,4556	-0.22
NOK	0,5256	0.02
USD	3,6398	0.60

Skrypt przyjmuje następujące zmienne:
src - adres skryptu
width - szerokość (w pikselach)
bgcolor - kolor tła (heksadecymalnie)
fcolor - kolor fontów (heksadecymalnie)
fsize - rozmiar fontów
waluty - lista wyświetlanych walut (maks. 3)
typ - rodzaj pluginu (dla walut typ=waluty)

Taki wygląd kostki uzyskamy wstawiając na stronę następujący kod:

```
<script src="http://pro.portfel.pl/plugin/plg.aspx?
width=170&bgcolor=cecece&waluty=NOK,USD,EUR
&fcolor=000000&fsize=1&typ=waluty"></script>
```

Standardowy kurs walut

Na początku wstawiamy na naszą stronę domyślną tabelkę z kursem walut. Później zajmiemy się dopasowaniem jej treści i wyglądu do naszych potrzeb.

1 Łączymy się z internetem, uruchamiamy przeglądarkę internetową i otwieramy w niej stronę →1.

2 Zaznaczamy kod skryptu i kopiujemy go do schowka (wciskamy kombinację klawiszy Ctrl C).

3 W dowolnym edytorze otwieramy dokument HTML strony, na której chcemy umieścić tabelkę z kursami walut. Ustawiamy kursor w miejscu, w którym powinna pojawić się ramka z walutami (więcej informacji w ramce Zdaniem webmastera). Następnie wstawiamy skopiowany wcześniej kod (wciskając kombinację klawiszy Ctrl V).

```
<script src="http://pro.portfel.pl/plugin/plg.aspx?
width=170&bgcolor=cecece&waluty=NOK,USD,EUR
&fcolor=000000&fsize=1&typ=waluty"></script>
```

4 Po zapisaniu i otwarciu naszej witryny w przeglądarce internetowej zobaczymy ramkę z kursami walut.

portfel.pl
z dnia: 22-7-2004

EUR	4,4556	-0.22
NOK	0,5256	0.02
USD	3,6398	0.60

Modyfikacja treści i wyglądu

Standardowy wygląd ramki z kursami walut może nie pasować do kolorystyki naszej witryny. Z Komputer ŚWIATEM łatwo go zmienimy. Ustalimy również, kursy których walut powinny być wyświetlane (domyślnie jest to dolar, euro i... korona norweska).

1 Aby w tabeli wyświetlane były kursy interesujących nas walut, musimy dokonać niewielkiej zmiany w treści skryptu. Wystarczy po parametrze `waluty` podać oddzielone od siebie przecinkami symbole walut (maksymalnie trzech), których kurs powinien być wyświetlany. Symbole obsługiwanych walut znajdziemy w tabeli Obsługiwane waluty.

2 Jeśli chcemy zmodyfikować wygląd tabelki z kursami, należy odpowiednio zmienić wartości pozostałych parametrów w skrypcie:

`width` – podajemy w pikselach szerokość tabelki,

`bgcolor` – wpisujemy kolor tła ramki z kursami, barwa powinna być w formacie RGB (wartości RGB różnych kolorów znajdziemy na stronie →1),

portfel.pl
z dnia: 22-7-2004

CZK	0,1416	-0.63
EUR	4,4556	-0.22
HUF	1,7838	-0.20

`fcolor` – umieszczamy kolor RGB napisów w tabeli,

`fsize` – podajemy liczbę od 1 do 7 określającą wielkość czcionki użytej w tabeli kursów (1 – czcionka standardowa, najmniejsza, 7 – font bardzo duży).

```
<script src="http://pro.portfel.pl/plugin/plg.aspx?
width=140&bgcolor=8B0000&waluty=CZK,HUF,EUR
&fcolor=FFEFD5&fsize=1&typ=waluty"></script>
```

Obsługiwane waluty

Nazwa	Symbol
dolar amerykański	USD
dolar kanadyjski	CAD
euro	EUR
forint węgierski	HUF
frank szwajcarski	CHF
funt brytyjski	GBP
jen japoński	JPY
korona czeska	CZK
korona duńska	DKK
korona estońska	EEK
korona norweska	NOK
korona szwedzka	SEK

Rada webmastera

Skrypt ramki wyświetlającej kursy walut wstawiamy w sekcji `<body>` dokumentu HTML. Możemy umieścić go w dowolnym miejscu, ale także wstawić w tabelkę lub umieścić wewnątrz pływającej ramki. W wypadku tego ostatniego rozwiązania warto zapoznać się z informacjami z Kącika webmastera umieszczonego w Komputer ŚWIECIE 9/2004.

Tabele z kursami pozostałych walut

Jeśli opisywany skrypt z kursami nie obsługuje interesującej nas waluty (na przykład korony słowackiej czy litewskiego lita), pozostaje nam tylko zamieścić na stronie odnośnik do tabeli kursów Narodowego Banku Polskiego:

– **www.nbp.pl/kursy/kursya.html** – tabela z kursami najpopularniejszych walut (oprócz wymienionych w tabeli Obsługiwane waluty znajdują się w niej również waluty takich państw, jak Słowacja, Litwa, Łotwa, Rosja, Ukraina, Malta, Słowenia czy Cypr).

– **www.nbp.pl/kursy/kursyb.html** – tabela kursów walut pozostałych państw – Bułgarii, Rumunii, a nawet tak egzotycznych krajów jak Zimbabwe czy Wyspy Salomona.

Adres online

→1 http://webmaster.helion.pl/kurshtml/kolory/kolory.htm

Ten wóz pancerny zdobyty na Niemcach nie został nigdy wykorzystany w walce. Dlaczego? Odpowiedź znajdziemy na łamach serwisu

Warszawa 1944

Wszystko o Powstaniu Warszawskim

Serwis, który pod względem merytorycznym powinien stać się przykładem dla innych stron poświęconych wydarzeniom historycznym. To największa internetowa encyklopedia wiedzy o Powstaniu Warszawskim. Znajdziemy w niej zarówno kalendarium walk, jak i mapki pokazujące zasięg działań zbrojnych w poszczególnych dzielnicach Warszawy.

Info: ➜ www.whatfor.prv.pl

Kobietą być

Co zrobić, by dobrze wyglądać?

Kosmetyki, pielęgnacja ciała, zdrowie, charakteryzacja czy aerobik to tylko niektóre z działów tego serwisu. Przeznaczony jest on głównie dla kobiet i pomaga w wybraniu odpowiednich sposobów zachowania zdrowia i urody. Nie brakuje także informacji o salonach kosmetycznych, kremach, pudrach i kursach, na których można pogłębić swoją wiedzę dotyczącą pielęgnacji ciała. Bogata zawartość merytoryczna nie idzie, niestety, w parze z wyglądem strony. Mimo że serwis został zaprojektowany całkiem elegancko, zawiera zbyt mało fotografii.

Info: ➜ www.wizaz.pl

Zdjęcia prezentujące różne techniki makijażu pozwalają podziwiać pracę prawdziwych mistrzów

Śpiewać każdy może

Teksty znanych piosenek

Nie ma chyba osoby, która nie nuci ulubionych szlagierów pod prysznicem, w trakcie golenia czy podczas jazdy samochodem. Gdy śpiewamy sami dla siebie, niepełna znajomość tekstu nie przeszkadza. Co innego, kiedy w pobliżu znajduje się ktoś, kto nas słucha – wtedy nie wystarczy kilka słów pierwszej zwrotki. Żeby dokładnie poznać słowa piosenek, odwiedźmy serwis teksty.pl, w którym zgromadzono blisko czterdzieści tysięcy tekstów popularnych polskich, a także zagranicznych piosenek.

Info: ➜ www.teksty.pl

Lista przebojów serwisu składa się z najczęściej pobieranych tekstów

Uwaga!!!

Komputer ŚWIAT promuje interesujące strony internetowe. Adresy serwisów, które zdaniem Czytelników zasługują na wyróżnienie, można nadsyłać pod adres e-mail redakcja@komputerswiat.pl z dopiskiem Ciekawa strona.

Wybrane przez redakcję witryny zostaną opisane w dziale Ciekawe strony, a najlepsze wyróżnione znaczkiem POLECA Komputer ŚWIAT Stronę WWW.

Kable w ukryciu

Dzisiejszy świat nie może się obejść bez milionów kilometrów kabli. Nie obejdzie sie bez nich także nasz domowy zestaw hi-fi. Ułóżmy je z głową!

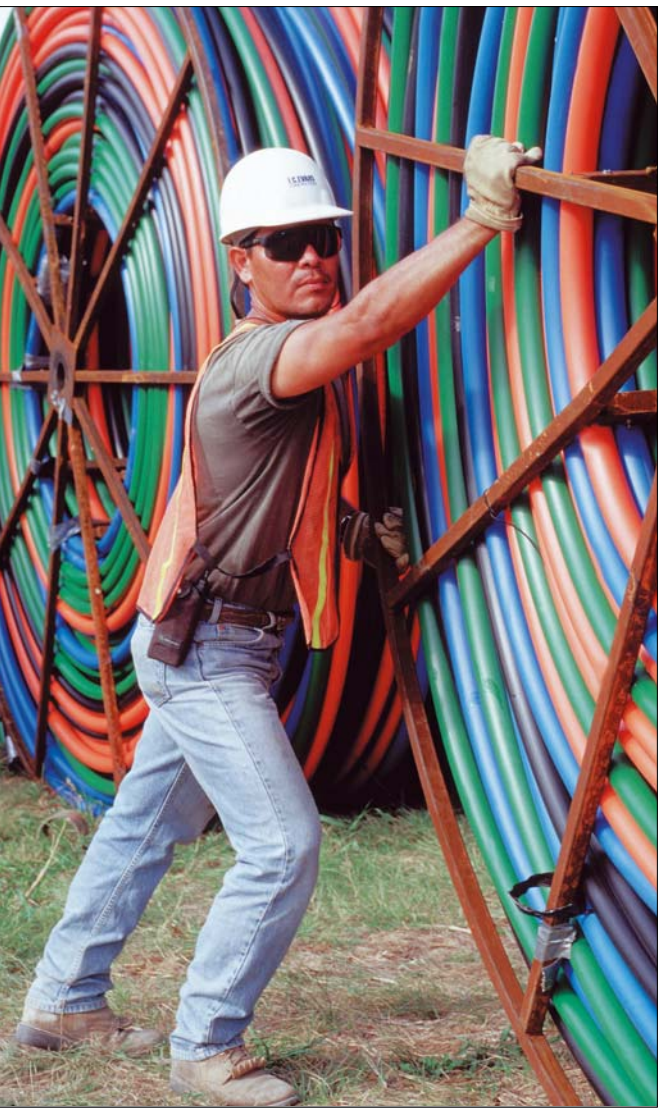

FOT.: CORBIS STOCK MARKET/PIĘKNA

Rozwój technik wielokanałowych często utrudnia życie w naszych niewielkich, niezbyt ustawnych mieszkaniach. Podłączenie podstawowego zestawu typu 5.1 wymaga bowiem dość precyzyjnego rozmieszczenia głośników, a każdy z nich ciągnie za sobą kilkumetrowy kabel. W pokoju tworzy się istna pajęczyna. Chcąc uniknąć plątaniny przewodów lub konieczności ich ciągłego zwijania i rozwijania, można pokusić się o przygotowanie w pokoju instalacji głośnikowej. Zależnie od wystroju pomieszczenia i jego wyposażenia możemy zastosować kilka różnych sposobów mniej lub bardziej skomplikowanego poprowadzenia kabli.

Różne typy przewodów głośnikowych

Kable głośnikowe mają różnorodną konstrukcję. Klasyczny przewód głośnikowy to nic innego, jak dwie połączone ze sobą żyły plecionki, zwykle miedzianej lub srebrnej. Ten typ kabla jest najpopularniejszy, ale też najbardziej kłopotliwy do ukrycia, szczególnie gdy mamy do czynienia z grubymi żyłami. Nawet takie okablowanie da się jednak schować w specjalnym plastikowym kanale czy pod listwą podłogową.

Kabel typu flat to specjalna konstrukcja, której budowa została tak zaprojektowana, aby żyły tworzyły płaską wstęgę. Przewód typu flat można bez kłopotu umieścić pod wykładziną lub dywanem.

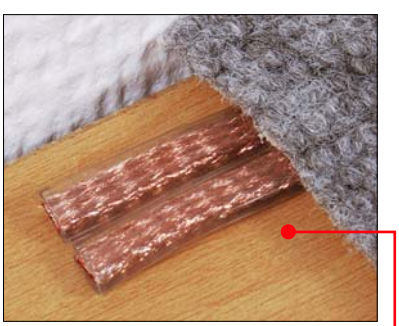

Produkowane są również bardzo płaskie przewody, które umożliwiają prawie niewidoczny montaż pod wykładziną. Ze względu na atrakcyjne wykonanie można je także poprowadzić bezpośrednio po ścianie. Przewód taki wygląda jak dwie połączone ze sobą, bardzo płaskie taśmy miedziane. Przykładem takiego rozwiązania może być DeCorp Flat Wire. Producent oferuje także do kompletu specjalne, dopasowane do nietypowej konstrukcji kabla naścienne terminale głośnikowe oraz eleganckie wtyki bananowe. Całość okablowania prezentuje się bardzo atrakcyjnie. Niestety, dostępność tego typu kompleksowych rozwiązań w polskich sklepach jest ograniczona, a ceny – bardzo wysokie.

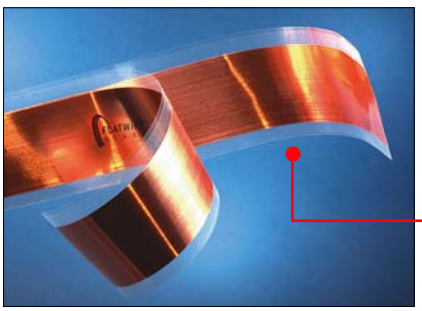

Sposoby prowadzenia kabla głośnikowego

Istnieje kilka bardzo prostych sposobów układania oraz ukrywania przewodów głośnikowych. Komputer ŚWIAT prezentuje kilka z nich. Są to proste metody, które bez większych nakładów finansowych i ponadprzeciętnych zdolności manualnych wykonamy we własnym zakresie.

Sposób 1 – ukrywamy kabel pod wykładziną lub dywanem

Jest to najprostszy ze sposobów. Kabel typu flat lub standardowy kabel głośnikowy o niewielkim przekroju żyły łatwo można ukryć, mocując go pod wykładziną w pobliżu ścian pokoju. Nie unikniemy w ten sposób co prawda nieznacznie widocznego uwypuklenia wykładziny, ale nie będzie ono w niczym przeszkadzało, szczególnie gdy przewody ułożymy prosto, starannie i przymocujemy miejscami do podłogi, aby się nie przemieszczały.

Oznaczenia kabli głośnikowych

Na kablu głośnikowym często jest nadrukowanych wiele informacji. Znajdziemy wśród nich oczywiście nazwę producenta i ewentualnie model kabla. Kolejną informacją jest oznaczenie żył, pozwalające łatwo je rozróżnić. Przy podłączaniu kolumn musimy bowiem zachować poprawną polaryzację, a więc połączyć plusowe gniazdo wzmacniacza z plusowym zaciskiem kolumny (czerwone), a minusowe z minusowym (czarne). Zwykle odnajdziemy też dane o grubości żyły oraz informację o tym, czy przewód wykonany został z miedzi bezTlenowej (OFC – oxygen free copper), której zastosowanie jest synonimem wyższej jakości. Kable kierunkowe oznaczone są też strzałkami pokazującymi zalecany kierunek sygnału.

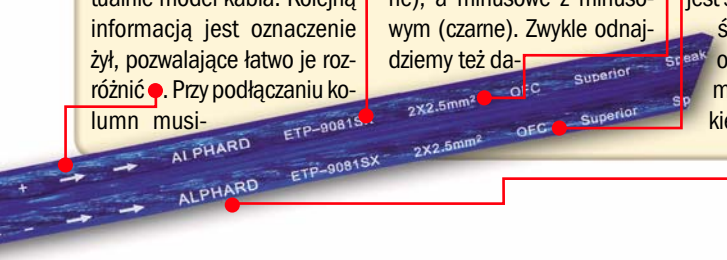

Wtyki głośnikowe na każdą okazję

Zależnie od typu gniazd w głośnikach możemy stosować różnorodne typy końcówek do kabli.
W wypadku gniazd zatrzaskowych wystarczy równo obciąć końcówki kabla i umieścić je bezpośrednio w gniazdach. Jeżeli kolumny lub wzmacniacz mają gniazda zaciskowe, wówczas możemy użyć końcówek bananowych lub widełkowych. Wtyki widełkowe przykręcamy zaciskiem gniazda, a wtyki bananowe wkładamy w otwór na górze gniazda.

nie powinno być problemu z doborem właściwego przekroju kanału do wymiarów naszego kabla. Plastik, z którego wykonane są kanały, jest dość miękki. Można więc łatwo je przyciąć do wymaganego wymiaru piłką oraz tworzyć schodzące się pod kątem połączenia. Wykonanie połączenia pod kątem na przykład 90 stopni możliwe jest też po zastosowaniu gotowych, dopasowanych do wymiarów kanału kątowników.

Kanały wyposażane są często w ułatwiającą mocowanie warstwę samoprzylepną, ale można je też łatwo montować, stosując do tego celu na przykład klej montażowy albo silikon.

Sposób 2 – kabel montujemy w specjalnych kanałach plastikowych

Czasem nieudolne ukrycie przewodów jest bardziej widoczne niż ich estetyczne poprowadzenie w miejscu widocznym. Kable można więc ukryć, wykorzystując szeroko dostępne na rynku kanały wykonane z tworzywa sztucznego. Schowany w nich przewód w estetyczny sposób poprowadzimy na przykład wokół otworu okiennego albo drzwi.

Kanały dostępne są w różnych grubościach, a więc

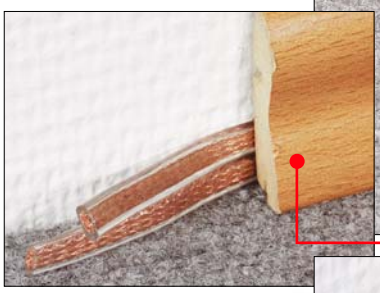

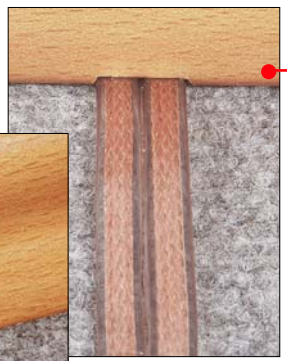

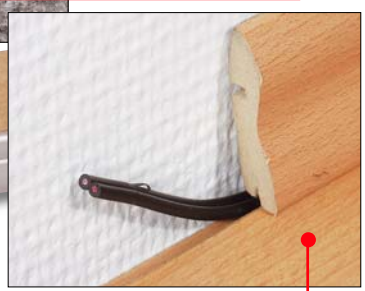

Sposób 3 – ukrywamy kabel pod listwami podłogowymi

Przewody możemy też ukryć w wyżłobieniach listew podłogowych. Większość listew ma specjalne wycięcie, które może służyć do poprowadzenia okablowania. Stosowane w popularnych zestawach kable głośnikowe nie są zbyt grube. Łatwo więc umieścimy przewód w wydrążeniu listwy i zamocujemy listwę do podłogi.

Jeżeli mamy podłogę wykonaną z paneli, wówczas do poprowadzenia kabli pod listwami możemy też wykorzystać szczelinę przy ścianie, której pozostawienie jest niezbędne przy układaniu podłogi panelowej. W takim wypadku uda się ułożyć przewody, nawet gdy listwy nie mają wycięcia. Kabel możemy łatwo wyprowadzić spod listwy w dowolnym miejscu, na przykład podcinając ją nieco od dołu.

Sposób 4 – kabel flat montujemy nad listwą podłogową lub zagięciem wykładziny

Niektóre przewody typu flat wyglądają bardzo estetycznie. Biały kabel jest prawie niewidoczny na białej ścianie. Przewód można zamocować na przykład nad listwą podłogową lub wykładziną tuż przy podłodze. Całość wystarczy zamocować bezbarwnym klejem dozowanym z pistoletu. Taki montaż nie wymaga odkręcania listew ani innych czynności zarezerwowanych dla bardziej doświadczonych majsterkowiczów.

Dozowanie gorącego kleju pistoletem jest wygodne i umożliwia bardzo precyzyjne klejenie. Chrońmy jednak nasz dywan i w przerwach w pracy odstawiajmy pistolet na drewnianą deskę do krojenia lub grubą tekturę

Dokąd po kable

Element okablowania	gdzie kupić	cena
kabel FLAT Real Cable m.b.	Audio Klan	17 zł
kabel Alphard ETP-9081SX m.b.	Conrad Electronic	3,50 zł
kabel DeCorp DePWR FlatWire m.b.	www.decorp.com	50–70 zł
wtyk bananowy szt.	Conrad Electronic	2,50 zł
kanał plastikowy m.b.	Castorama	9 zł

Przydatne narzędzia

Podczas przygotowywania okablowania pokoju warto zaopatrzyć się w przedstawione poniżej narzędzia. Ułatwią nam one wykonanie całej pracy.

Pistolet do klejenia na gorąco

W pistolecie umieszczamy specjalną laskę z klejem. Podczas pracy klej jest rozpuszczany i dozowany precyzyjnie przez pistolet.
Cena: 10 złotych

Nożyk

Nożyk z wymiennymi ostrzami przyda się do docinania profili kanałów czy usuwania nadmiaru kleju z widocznych miejsc.
Cena: 5 złotych

Cążki boczne do cięcia kabli

Idealne urządzenie do cięcia kabli. Pozwala precyzyjnie dopasować dowolną długość kabla bez uszkodzenia splotu żyły sygnałowej.
Cena: 10 złotych

Przyrząd do ściągania izolacji

Umożliwia łatwe ściągnięcie izolacji kabla bez uszkodzenia żyły sygnałowej czy naruszenia przewodu w wypadku konstrukcji drutowej kabla.
Cena: 17 złotych

Piłka

Dzięki niej szybko dopasujemy długości kanałów i wykonamy odpowiednie ich nacięcia pod kątem.
Cena: około 15 złotych

Ja, robot

Wspólne życie ludzi i robotów niesie za sobą wiele zasadzek. Niektóre z nich opisał przed wieloma laty Isaac Asimov. Teraz na podstawie jego opowiadań powstał film

Roboty już dziś szturmem wkraczają do naszego życia. Mamy pieska AIBO i kota Maksa, cybernetyczną restaurację w Londynie, w której drinki serwowane są przez roboty, chodzącego ASIMO, a już za dziesięć lat jedna trzecia wojskowych pojazdów w armii USA ma być bezzałogowa. Film Ja, robot to spojrzenie w całkiem realną i nieodległą przyszłość.

Władca robotów – Isaac Asimov

Jeden z najwybitniejszych pisarzy SF. Z pochodzenia Rosjanin, obywatel Stanów Zjednoczonych. Urodził się w 1920 roku niedaleko rosyjskiego Smoleńska. Kiedy miał trzy lata, jego rodzice wyemigrowali do USA. Asimov po ukończeniu studiów biochemicznych przez kilka lat wykładał na wydziale medycznym Uniwersytetu w Bostonie. Pod koniec lat pięćdziesiątych zajął się wyłącznie popularyzowaniem nauki i pisaniem. Zasłynął cyklami opowiadań Fundacja oraz Roboty i niezliczonymi publikacjami popularnonaukowymi z zakresu astronomii, fizyki, biologii. Zmarł w 1992 roku.

Jest rok 2035. Supernowoczesne maszyny towarzyszą ludziom na każdym kroku. Gotują, sprzątają, opiekują się dziećmi. Jednak w tajemniczych okolicznościach ginie projektant robotów, profesor Lanning. Zabójstwo najprawdopodobniej zostało dokonane przez robota...

Ja, robot to film nakręcony na podstawie opowiadań słynnego pisarza science fiction, Isaaka Asimova. To Asimov stworzył w literatu-

Prawa Asimova dekalogiem robotów

rze trzy niepodważalne prawa robotyki, które dziś biorą pod uwagę nawet naukowcy pracujący nad sztuczną inteligencją:

1. Robot nie może skrzywdzić człowieka.
2. Robot musi słuchać poleceń człowieka, o ile nie stoją one w sprzeczności z prawem pierwszym.
3. Robot musi się bronić, o ile jego działania nie stoją w sprzeczności z prawem pierwszym i drugim.

Antropomorficzne kształty i wielka inteligencja to cechy nowej generacji robotów

FOT.: CINEPIX

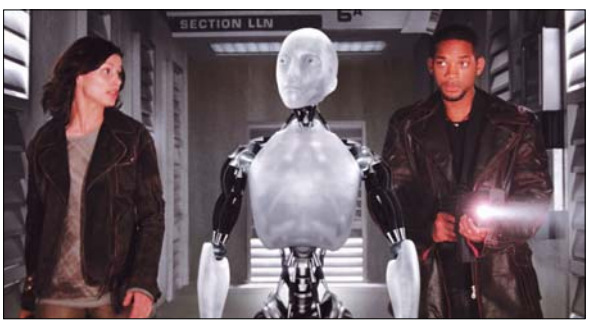

Doktor Calvin, robot Sunny i detektyw Spooner na tropie zagadki

Aleksa Proyasa, reżysera filmu Ja, robot, opowiadania Asimova fascynują od dawna:

– *Problemy, z którymi zmagają się bohaterowie Asimova, coraz częściej stają się naszymi problemami* – twierdzi reżyser. – *Myślę więc, że nadszedł czas, by pokazać je na ekranie.*

Projekty robotów oparto na trzech elementach – przezroczystej powłoce, przypominającej człowieka sylwetce oraz idealnie symetrycznej twarzy. W filmie wykorzystano około 1000 ujęć z efektami specjalnymi, stworzonymi między innymi przez studio Digital Domain (tutaj powstały filmowe roboty) i WETA Digital (twórca efektów do Władcy Pierścieni).

Specjaliści od efektów specjalnych stworzyli realistyczną postać robota Sonny'ego, który w filmie odgrywa jedną z głównych ról, wykreowali świat przyszłości oraz pracowali nad scenami akcji. Ja, robot to ponoć najbardziej

Robot bardziej ludzki od człowieka

skomplikowany technicznie film w dziejach kina.

– *Dzięki najnowszym zdobyczom techniki postacie generowane komputerowo wchodzą w pełną interakcję z żywymi aktorami i nie ustępują im pod względem ekspresji* – twierdzi John Berton, koordynator efektów cyfrowych.

Realizacja każdego ujęcia z udziałem elementów grafiki komputerowej miała cztery etapy. W pierwszym z nich korzystano z modeli robotów, kadrując i reżyserując ujęcie. Następnie usuwano modele i powtarzano ruchy kamery z udziałem aktorów. Potem filmowano samą akcję, bez aktorów i robotów. Na czwartym etapie dobierano oświetlenie. Potem wszystkie elementy składano w komputerze w całość. I tak, klatka po klatce, ujęcie po ujęciu. Ostateczny efekt pracy filmowców zobaczymy 10 września na wielkim ekranie.

Ja, robot

Reż. Alex Proyas

Wyk. Will Smith, Bridget Moynahan

W kinach: od 10 września 2004 r.

WRZEŚNIOWY PLAYBOY Z PŁYTĄ DVD

Rozrywka

Krzyżówka co tydzień również na stronie www.komputerswiat.pl

Wypełnij, wyślij, wygraj

19/2004

nazwisko .....

imię .....

Adres

ulica ..... nr domu .....

miasto ..... kod pocztowy .....

telefon .....

Zgadzam się na przetwarzanie w celach marketingowych przez Axel Springer Polska Sp. z o.o. z siedzibą w Al. Jerozolimskich 181, 02-222 Warszawa, danych osobowych zawartych w kuponie (podstawa – ustawa z 29.08.1997 r. o ochronie danych osobowych). Jednocześnie informujemy, iż służy Państwu prawo wglądu i poprawiania zgromadzonych danych.

Rozwiązania prosimy nadsyłać do dnia 13.09.2004 r. (liczy się data stempla pocztowego) pod adresem Komputer ŚWIAT, 02-303 Warszawa 79, skr. poczt. 110

..... (czytelny podpis)

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 6 utworzą rozwiązanie.

1	2	3	4	5	6

Uwaga! Możesz wysłać hasło SMS-em!

Czytelnicy, którzy chcą wziąć udział w losowaniu nagród w krzyżówce Komputer ŚWIATA, mogą przesyłać hasło także SMS-em. Wystarczy tylko wysłać SMS o treści: **KS HASŁO** pod numer 7192 (ERA/IDEA/PLUS). Nie należy używać polskich znaków, a jeśli hasło składa się z kilku wyrazów, należy napisać je łącznie. Jeżeli hasło krzyżówki brzmi na przykład Wesołych Świąt, treść poprawnego SMS-a powinna brzmieć: KS WESOLYCHSWIAT. Termin przesyłania rozwiązania SMS-em upływa dnia 14.09.2004 roku. **Koszt wysłania jednego SMS-a to 1 złoty + VAT.**

Nie zwlekaj! Usiądź wygodnie i do dzieła!

Litery z pól oznaczonych numerami w prawym dolnym rogu należy ustawić w kolejności i wpisać w odpowiednie kratki na kuponie krzyżówkowym, powstanie wówczas hasło-rozwiązanie krzyżówki

Jak wygrać, wysyłając kupon na karcie pocztowej

1. Rozwiązanie krzyżówki należy wpisać na kupon krzyżówkowy wraz z imieniem, nazwiskiem i dokładnym adresem zamieszkania. **2.** Kupon krzyżówkowy należy nakleić na kartę pocztową i przesłać na adres: **Komputer ŚWIAT, 02-303 Warszawa 79, skrytka pocztowa 110**

3. Laureaci krzyżówki zostaną wyłonieni spośród autorów wszystkich nadesłanych prawidłowych odpowiedzi w dniu 17.09.2004 roku. **4.** Nagrody (główna – komputer kieszonkowy HP iPAQ 1930 o wartości 1200 złotych i pocieszenia – pięć mysz optycznych Logitech Cordless Click! Optical o wartości 190 złotych każda) zostaną przekazane laureatom w terminie 30 dni od daty wyłonienia laureatów. **5.** Nagrody podlegające opodatkowaniu składają się z części rzeczowej oraz pieniężnej. Część pieniężna stanowi pokrycie podatku i potrącana jest przez Axel Springer Polska Sp. z o.o. **6.** Nadesłanie przez Czytelnika rozwiązania krzyżówki oznacza, iż w wypadku wygranej wyraża on zgodę na opublikowanie swojego imienia, nazwiska oraz miejsca zamieszkania.

LAUREACI KRZYŻÓWKI Z NUMERU 16/2004

Hasło-rozwiązanie krzyżówki: **Klaster**

Nagrodę główną, klawiaturę Logitech Cordless Desktop MX Bluetooth, otrzymuje: **Michał Boćkowski z Puław.**
Nagrody pocieszenia, głośniki Tracer Bolero, otrzymują: **Dariusz Steć z Parczewa, Maciej Szankin z Gdyni i Jacek Sajan z Wrocławia.**

To śmieszy Minimala

W czym chodzi żołnierz?
– Żołnierz chodzi w poczuciu dobrze spełnionego obowiązku!

●●●

Żona mówi do męża:
– Kochanie, kup samochód, zrobię prawo jazdy, poznamy świat...
– Ten czy tamten? – pyta mąż!

●●●

– Dzień dobry sąsiadko! Czy słyszała pani ostatnią wiadomość o Kowalskiej?
– Nie słyszałam...
– A ja słyszałam, że pani słyszała...

To śmieszy Tez

– Jaka jest różnica między urzędem skarbowym a fryzjerem?
– W urzędzie skarbowym golą dokładniej.

●●●

Jagna zaniepokojona dziwnymi odgłosami dochodzącymi od sąsiada pyta:
– Kumie, co się u was dzieje?
– Nic. Tylko teściowa śpiewa wnukom kołysanki.
– Chwała Bogu! Już myślałam, że świnia wam zdycha!

●●●

Dlaczego tak mało kobiet gra w piłkę nożną?
– Bo niełatwo jest znaleźć jedenaście kobiet, które chciałyby wystąpić w takich samych kostiumach.

●●●

Skąd wiadomo, że mężczyzna jest szczęśliwy?
– A kogo to obchodzi?

To śmieszy Marka z Piły

Pani pyta Jasia w szkole:
– Jasiu, biorąc pod uwagę twoje lenistwo, to jakim zwierzęciem chciałbyś być?
– Wężem.
– A dlaczego?
– Bo leżę i idę.

On czy ona

Zastanawialiście się kiedyś, jakiej płci jest komputer? Rodzajnik wskazuje, że jest facetem, ale rodzajnik to nie wszystko. Ja się zastanawiałam, czy gdyby pecet miał nagle przybrać ludzką postać, to czy byłby babką w miniówie, czy napakowanym kolesiem. Takie sobie głupie dywagacje na temat nieistotny. Ostatnio okazało się jednak, że nie tylko ja się nad tym głowię.

RYS. J. KRZĘTOWSKI

Na jakiejś stronie internetowej przeczytałam, że pewien profesor zrobił nawet jakieś badania na ten temat! Skombinował dwie grupy komputerowców, jedną damską, drugą męską, i zadał im to intrygujące pytanie: Jakiej płci jest waszym zdaniem komputer? Obie grupy miały uzasadnić swój wybór w czterech punktach.

Kobiety z całą stanowczością stwierdziły, że komputer to osobnik typowo męski, ponieważ:

- Trzeba go zapalić, żeby zwrócić jego uwagę.
- Ma całe mnóstwo wiadomości, ale i tak nic nie wie.
- Ma pomagać rozwiązać problem, ale w prawie połowie przypadków to on sam jest problemem.
- Jak się już człowiek na jakiś zdecyduje, to potem się okazuje, że jakby jeszcze trochę poczekał, to mógłby mieć lepszy (model).

Grupa panów stwierdziła natomiast, że komputer z całą pewnością mógłby być kobietą, gdyż:

- Nikt, poza (s)twórcą, nie rozumie ich pokrętnej logiki.
- Język, jakiego używają do komunikacji między sobą, jest niezrozumiały dla pozostałych.
- Nawet małe błędy są zapisywane w pamięci na zawsze.
- Jak tylko się człowiek na jakiś zdecyduje, oddaje potem połowę swojej pensji na komponenty do niego.

Ja osobiście uważam, że komputer to zdecydowanie facet. Wiem, ponieważ mój ostatni chłopak miał mi pomóc w życiu, bo miałam problem, ale potem okazało się, że to on miał na drugie... Problem. A w ogóle, jak się na niego zdecydowałam, to już po miesiącu stwierdziłam, że na rynku chodzą lepsze modele.

A waszym zdaniem komputer jest kobietą czy mężczyzną? Jako że jestem bardzo ciekawa waszych opinii, ogłaszam nieoficjalny konkurs pod tytułem pan czy pani. E-maile z takim tytułem proszę nadsyłać do mnie na adres ktez@komputerswiat.pl Wiem, że bezinteresownie się teraz nic nie robi, więc obiecuję, że będzie jakaś fajna nagroda dla najlepszej (najlepiej uargumentowanej) odpowiedzi. Czekam do końca września! **Tez**

Kreska śmiechu

© Olsen. Distributed by Bulls

Co to właściwie jest...

01 rejestr Windows
Baza danych, w której przechowywane są wszystkie informacje niezbędne systemowi operacyjnemu do poprawnej pracy. Dotyczą one użytkowników, urządzeń podłączonych do komputera i ich konfiguracji, a także zainstalowanych programów.

02 formuła
Wzór bazujący na odwołaniach do wartości umieszczonych w komórkach arkusza kalkulacyjnego. Dzięki formułom można obliczać na przykład sumę, średnią lub iloczyn wartości z innych komórek. Na przykład formuła oznacza, że w komórce, w której została wpisana, pojawi się wynik dodawania liczb z komórek A1 i B1.

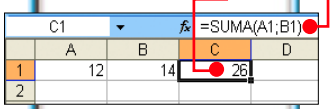

03 menu kontekstowe
Lista poleceń odnoszących się do określonego obiektu lub powiązanych ze sobą tematycznie. Z reguły menu kontekstowe wyświetla się, gdy klikniemy na obiekt (na przykład ikonę, przycisk czy wręcz pusty obszar ekranu) prawym przyciskiem myszy.

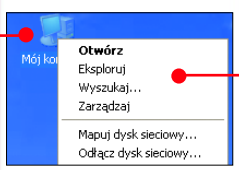

04 klucze rejestru
Symbolizowane przez żółte ikony foldery i podfoldery w rejestrze. Zadaniem kluczy jest uporządkowanie struktury rejestru tak, aby łatwo można było ją przeglądać i modyfikować.

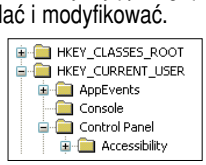

Czasem wydaje się, że znajdujemy się w sytuacji bez wyjścia. Jednak nawet mała wskazówka może całkowicie rozwiązać nasz problem

Drogowskaz

Łatwe rozwiązanie	58
Windows 98/Me/XP	58
Excel 97/2000/XP/2003	60
Word 97/2000/XP/2003	60
Internet Explorer 6	60
Opera 7	61

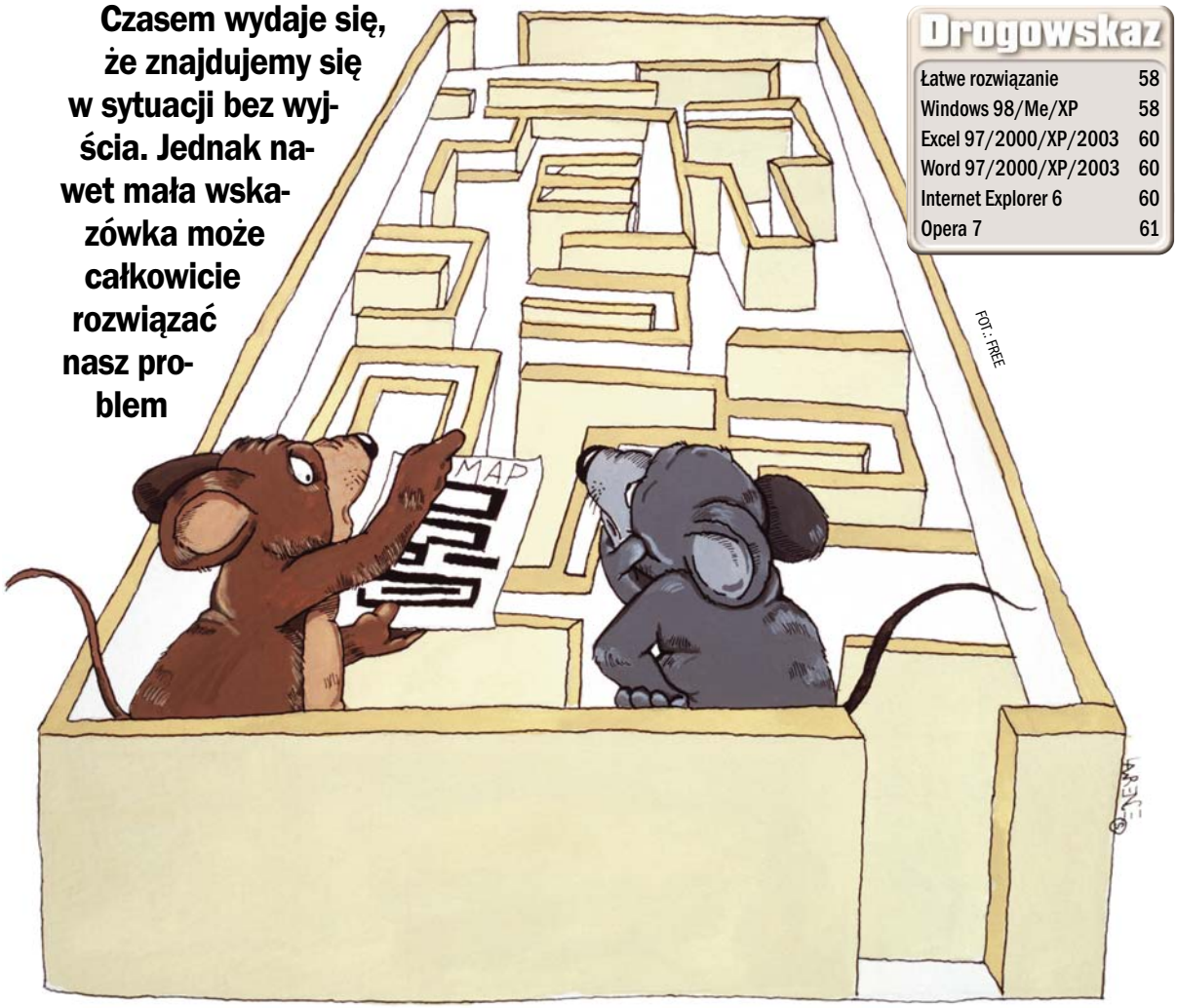

Prosto do wyjścia

Kiedyś, aby przekazać ważną informację do osoby mieszkającej kilkaset kilometrów dalej, wysyłano posłańca w kilkudniową drogę. Dzisiaj, za pomocą internetu, nie licząc się z odległością, w kilka sekund możemy przesłać bądź odnaleźć dowolne dane. Jednak coraz trudniej z ogromu informacji wyłowić te najważniejsze. Warto więc poznać kilka sztuczek, dzięki którym wszystkie istotne informacje będziemy mieli zawsze pod ręką.

Na początku poznamy wskazówkę, dzięki której dostosujemy wygląd paska zadań – centrum informacyjnego systemu Windows. Dowiemy się również, jak zmienić sposób wyświetlania menu startowego oraz w jaki sposób bezpiecznie dokonywać zmian w **01 rejestrze Windows**.

Z kolejnych porad dowiemy się, jak łatwiej w dokumencie wpisywać często wykorzystywane przez nas sformułowania. Poznamy również trik w Excelu, dzięki któremu w jednej komórce arkusza umieścimy zarówno zwykły tekst, jak i wynik działania **02 formuły**.

Na końcu dwie wskazówki do popularnych przeglądarek internetowych. Poznamy metodę na wyświetlanie w Internet Explorerze dużych obrazków na stronie internetowej oraz dowiemy się, w jaki sposób znacznie powiększyć widok witryny w Operze.

Gdzie szukać programów użytych w tych wskazówkach

program	na płycie	w internecie
Opera 7.21	Twój Niezbędnik 4/03	www.opera.com
Internet Explorer 6.0	Twój Niezbędnik 1/04	www.microsoft.com/ie

Windows 98/Me/XP

Zawsze pod ręką

Włączamy opcję Zawsze na wierzchu dla paska zadań

Obsługa systemu Windows bez pomocy paska zadań jest niezwykle trudna. Dzięki pożytecznemu paskowi możemy szybko uruchomić aplikację, której ikona znajduje się w pasku szybkiego uruchamiania. Klikając na przyciski reprezentujące uruchomione programy, łatwo wywołamy na ekran ich okna. Jeśli klikniemy na znajdujący się na pasku zadań przycisk Start, wyświetlone zostanie menu, które jest zbio-

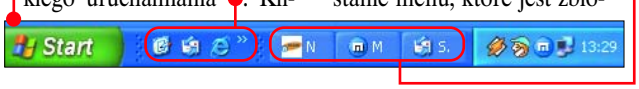

rem skrótów do wszystkich przydatnych aplikacji i okien. Jak widać, pasek zadań jest niezwykle przydatny. Warto więc poznać sposób na dopasowanie jego wyglądu do naszych upodobań.

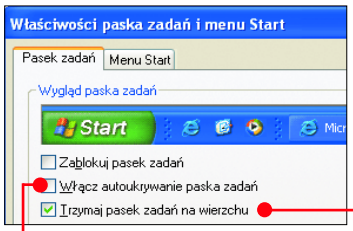

1 Klikamy prawym przyciskiem myszy na pusty obszar paska zadań. Z 03 **menu kontekstowego**, które się wyświetla, wybieramy pozycję Właściwości.

2 Zaznaczając odpowiednie opcje, możemy dostosować wygląd i zachowanie paska zadań do naszych potrzeb. Aby był on zawsze widoczny, usuwamy zaznaczenie opcji (w Windows 98/Me opcji Autoukrywanie). Jeśli zaś pasek powinien pojawiać się tylko po ustawieniu kursora w dolnej części ekranu, zaznaczamy tę opcję.

3 Na koniec warto jeszcze zaznaczyć opcję (w Windows 98/Me opcję Zawsze na wierzchu). Dzięki temu pasek będzie zawsze znajdował się na wierzchu – nie będzie przesłaniany przez okna różnych aplikacji. Po dokonaniu ustawień klikamy na przycisk OK.

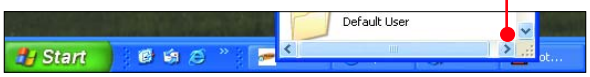

Papierowa kopia

Drukujemy gałąź rejestru Windows

Rejestr Windows to miejsce przechowywania systemowych ustawień. Dokonując w nim zmian za pomocą Edytora rejestru Windows, możemy zmodyfikować wygląd, a nawet działanie systemu czy programów. Niestety, zmiany w rejestrze niosą ze sobą duże niebezpieczeństwo – omyłkowy wpis może zakończyć się niepoprawnym działaniem aplikacji, a w niektórych przypadkach również awarią systemu. Komputer ŚWIAT poleca więc przed zmianami tworzenie kopii zapasowej rejestru lub... wydrukowanie zawartości tej gałęzi rejestru, w której zamierzamy dokonać zmian. Zobaczmy, jak skorzystać z tego drugiego rozwiązania.

1 Aby uruchomić Edytor rejestru Windows, klikamy na Start. Wybieramy Uruchom..., w pole Otwórz: wpisujemy polecenie regedit i klikamy na OK.

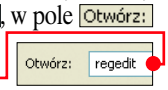

2 Dwukrotnie klikając na kolejne 04 **klucze rejestru** (na przykład), przechodzimy do miejsca, w którym będziemy wprowadzać zmiany.

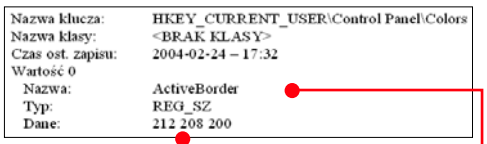

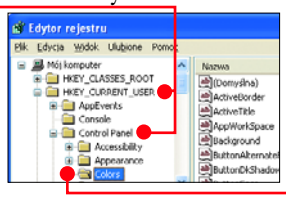

3 Aby wydrukować informacje o określonym kluczu, klikamy na ten klucz i z menu Plik wybieramy Drukuj.... W oknie, które się wyświetla, upewniamy się, że zaznaczona jest opcja, a w polu znajduje się ścieżka do interesującego nas klucza. Włączamy drukarkę i klikamy na przycisk Drukuj.

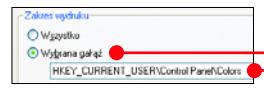

4 Po chwili strona ze wszystkimi danymi na temat wybranego przez nas klucza zostaje wydrukowana. Znajdziemy na niej informacje o wszystkich wartościach znajdujących się wewnątrz interesującego nas klucza.

Kaskadowe menu

Ustawiamy w menu startowym kilka kolumn

Jeśli instalujemy wiele aplikacji, skróty do nich w menu startowym przestają mieścić się na ekranie. Jeśli włączona jest opcja przewijania, w górnej i dolnej części menu pojawiają się przyciski. Służą one do przesuwania zawartości menu. Rozwiązanie to jednak nie jest zbyt wygodne. Komputer ŚWIAT pokaże więc, co zrobić, aby skróty do aplikacji pojawiały się w kolejnych kolumnach menu.

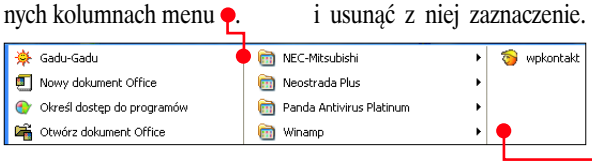

1 Prawym przyciskiem myszy klikamy na Start. Z menu kontekstowego wybieramy Właściwości i w oknie, które się otwiera, przechodzimy do zakładki Menu Start.

2 Klikamy na przycisk, a potem w wyświetlonym oknie klikamy na zakładkę Zaawansowane.

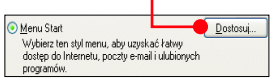

3 Wystarczy już tylko w polu odnaleźć opcję i usunąć z niej zaznaczenie.

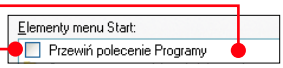

W dwóch kolejnych oknach klikamy na OK. Od tej pory listy programów w menu startowym nie trzeba będzie przewijać – wszystkie pozycje pojawiają się w kolumnach.

Windows 98, Me i XP z klasycznym menu startowym

Zmiana sposobu wyświetlania skrótów do programów w menu startowym wymaga niewielkiej modyfikacji rejestru systemu Windows.

1 Uruchamiamy Edytor rejestru Windows – klikamy na Start i wybieramy Uruchom.... W pole Otwórz: wpisujemy polecenie regedit i klikamy na przycisk OK. Edytor zostaje otwarty. Zgodnie z informacjami z ramki poniżej robimy kopię zapasową rejestru.

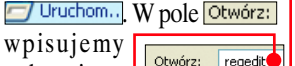

2 W Edytorze rejestru Windows rozwijamy kolejne klucze (dwukrotnie na nie klikając): HKEY_CURRENT_USER, Software, Microsoft, Windows, CurrentVersion i Explorer. Klikamy na klucz i upewniamy się, że ścieżka w naszym Edytorze jest identyczna ze ścieżką. W polu odszukujemy ciąg StartMenuScrollPrograms. Jeśli istnieje, przechodzimy do punktu 4, w przeciwnym wypadku tworzymy go.

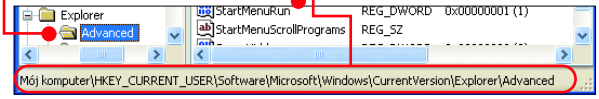

3 Z menu Edycja wybieramy Nowy i Wartość ciągu. Następnie wpisujemy nazwę StartMenuScrollPrograms wciskając na końcu klawisz Enter.

4 Dwukrotnie klikamy na istniejący wcześniej lub stworzony właśnie ciąg o nazwie StartMenuScrollPrograms. W oknie, które się otwiera, w pole wpisujemy wartość i klikamy na OK. Zamykamy Edytor rejestru Windows. Od tej pory programy w menu start wyświetlają się w kilku kolumnach.

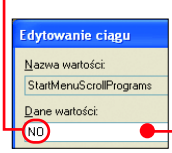

Windows XP

W Windows XP ze standardowym menu startowym przełączenie na wyświetlanie programów w kolumnach jest bardzo proste.

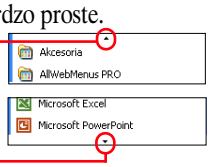

Rada Komputer ŚWIATA

Zanim dokonamy jakichkolwiek zmian w rejestrze, powinniśmy stworzyć jego kopię zapasową. Jest to ważne, ponieważ popełnienie błędów podczas edycji może spowodować wadliwe działanie systemu operacyjnego. W Edytorze rejestru klikamy na menu Plik oraz na Eksportuj... W nowo otwartym oknie wpisujemy nazwę pliku (najlepiej datę utworzenia). Jako miejsce zapisu wybieramy Pulpit.

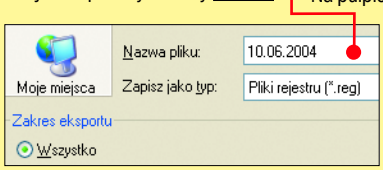

Zaznaczamy opcję Wszystko. Klikamy na przycisk Zapisz. Na pulpicie pojawia się plik. Jeżeli po zmianie w rejestrze przestanie poprawnie działać system lub jakiś program, możemy przywrócić poprzednią wersję rejestru, klikając na ten plik dwukrotnie. Pamiętajmy jednak, że dodane przez nas klucze i wartości nie zostaną usunięte. Musimy sami je wykasować. W tym celu klikamy prawym przyciskiem myszy na klucz lub wartość i wybieramy Usuń, a potem Tak.

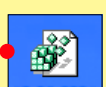

Excel 97/2000/XP/2003

Wszystko w jednym

Sposób na umieszczenie w jednej komórce reguły i tekstu

W arkuszu kalkulacyjnym, w komórkę można wpisać tekst lub formułę. Aby wpisać tekst, klikamy na komórkę, w której chcemy go umieścić, a następnie w pole wpisujemy litery czy cyfry. Jeśli w komórce chcemy umieścić formułę, najpierw wpisujemy znak równości i dopiero wtedy formułę. Po wciśnięciu klawisza Enter w komórce pojawia się tekst lub wynik formuły. Komputer ŚWIAT pokaże, jak w jednej komórce umieścić zarówno tekst, jak i formułę.

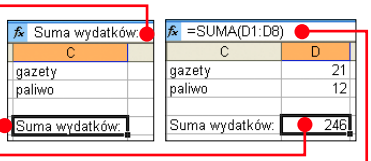

1 Aby uruchomić aplikację Excel, klikamy na Start i wybieramy pozycje: Programy (w Windows XP Wszystkie programy), (w wypadku Microsoft Office 2003 dodatkowo Microsoft Office) oraz Microsoft Office Excel. Następnie z menu Plik wybieramy Otwórz... i dwukrotnie klikamy na plik skoroszytu, w którym chcemy w jednej komórce wpisać tekst i formułę.

2 Klikamy na komórkę, w której umieścimy tekst i formułę. W pole formuły wpisujemy znak równości. Jeśli chcemy, żeby pojawił się w niej tekst, wpisujemy go w cudzysłowach. Następnie umieszczamy znak & (aby go wstawić, wciskamy Shift 7) i wpisujemy formułę. Wciskamy klawisz Enter. W komórce pojawia się wpisany tekst oraz wynik działania umieszczonej przez nas formuły.

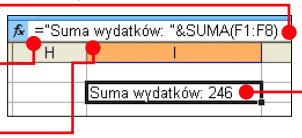

Rada Komputer ŚWIATA

Dzięki znakowi & możemy łączyć dowolną liczbę ciągów tekstowych (które wpisujemy w cudzysłowach) oraz formuł, umieszczając w jednej komórce całe zdania.

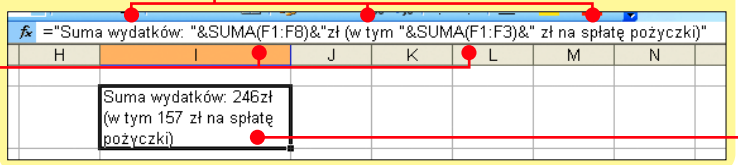

Word 97/2000/XP/2003

Podpowiadacz wyrazów

Korzystamy z narzędzia Autotekst

Microsoft Word zawiera wiele ułatwień, dzięki którym pisanie tekstów staje się czystą przyjemnością. Jedną z pomocnych funkcji jest Autotekst. Dzięki niemu szybko do dokumentu wstawimy często powtarzające się wyrazy i sformułowania. Zobaczmy więc, w jaki sposób dodać frazy, które chcemy błyskawicznie wstawiać oraz jak to później robić.

1 Aby uruchomić Word, klikamy na Start, wybieramy Programy (Wszystkie programy w Windows XP), w wypadku Microsoft Office 2003 klikamy dodatkowo na grupę Microsoft Office i na końcu na ikonę Microsoft Office Word.

2 Wpisujemy wyraz lub frazę, którą często wykorzystujemy w naszych dokumentach, na przykład. Następnie zaznaczamy wpisany tekst (klikamy na jego początek, a następnie, przytrzymując wciśnięty lewy przycisk myszy, przemieszczamy kursor na koniec tekstu i zwalniamy przycisk).

3 Z menu Wstaw wybieramy podmenu Autotekst i klikamy na pozycję Nowy... – możemy również skorzystać z kombinacji klawiszy Alt F3. W oknie, które się pojawia, możemy nadać naszemu Autotekstowi nazwę. Najlepiej pozostawić nazwę domyślną. Klikamy na OK. Wpisany przez nas tekst został zapisany. Sprawdźmy więc, jak go teraz szybko wstawić do dokumentu.

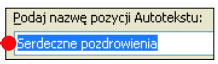

4 Ustawiamy kursor w miejscu, w którym chcemy wstawić Autotekst. Wpisujemy pierwsze litery Autotekstu. Jeśli pojawia się podpowiedź z tekstem, który chcemy wstawić, wciskamy klawisz Enter. Wpisane przez nas pierwsze litery zostają zastąpione Autotekstem.

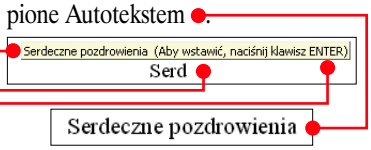

Włączenie Autotekstu

Gdy po wpisaniu kilku pierwszych liter Autotekstu nie pojawia się podpowiedź, należy włączyć Autotekst. W tym celu z menu Wstaw wybieramy Autotekst i Autotekst... W oknie, które się otwiera, zaznaczamy opcję (w Microsoft Office 97/2000) i klikamy na OK.

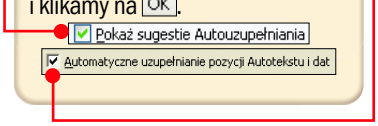

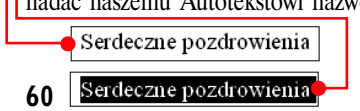

Internet Explorer 6

Właściwy rozmiar

Wyświetlamy na stronie obrazek w oryginalnej wielkości

Niemal na każdej stronie internetowej znajdują się obrazki – zdjęcia, mapy, przyciski. Niekiedy rozdzielczość umieszczonej na stronach WWW grafiki znacznie przekracza rozmiar okna naszej przeglądarki. W takim wypadku Internet Explorer wyświetla obraz zmniejszony, dopasowany do wielkości okna. Niestety, wtedy obraz jest mało czytelny i pozbawiony szczegółów. Jeśli więc zdarza nam się w Internet Explorerze otwierać duże zdjęcia czy mapy, warto poznać sposób na wyświetlenie obrazka w oryginalnej wielkości. Zobaczmy, jak to zrobić.

1 Uruchamiamy Internet Explorer. W tym celu klikamy na przycisk Start, Programy (w Windows XP Wszystkie programy) i na końcu klikamy na Internet Explorer. Gdy po otworzeniu strony z dużym obrazkiem grafika będzie wydawała nam się mało wyraźna, ustawiamy kursor na obrazku. Jeśli w prawej dolnej części okna przeglądarki pojawi się przycisk, oznacza to, że grafika została zmniejszona i dopasowana do wielkości okna. Wystarczy kliknąć na ten przycisk, a w przeglądarce zostanie wyświetlony obraz w oryginalnej rozdzielczości. W ten sposób widzimy wszystkie szczegóły. Pamiętajmy jednak, że obraz nie mieści się w takim wypadku w oknie przeglądarki i widzimy tylko jego fragment. Aby więc zobaczyć niewidoczną jego część, korzystamy z pasków przewijania.

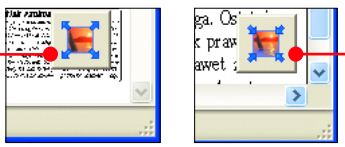

2 Jeśli chcemy z powrotem pomniejszyć obraz, ustawiamy na nim kursor myszy i po pojawieniu się przycisku klikamy na niego. Wielkość wyświetlanej grafiki zostanie ponownie dopasowana do wielkości okna przeglądarki.

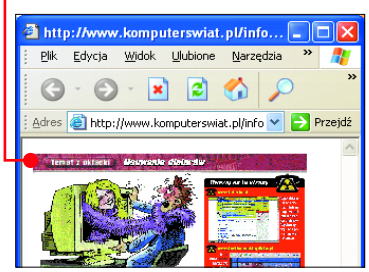

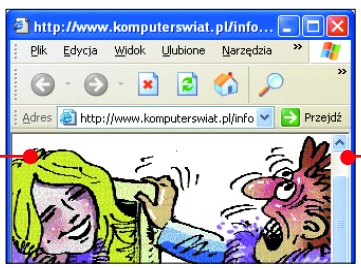

Opera 7

Strona przez lornetkę

Korzystamy z funkcji powiększania witryny

Czy zdarzyło nam się odwiedzić witrynę, na której zastosowano tak małą czcionkę, że niemożliwe było czytanie znajdujących się na stronie tekstów? A może chcieliśmy się kiedyś bliżej przyjrzeć ciekawemu, ale zbyt małemu obrazkowi znajdującemu się na jednej ze stron? Jeśli tak, to warto poznać opcję lupy przygotowaną przez twórców Opery. Komputer ŚWIAT nam w tym pomoże.

1 Łączymy się z internetem i uruchamiamy Operę – klikamy na Start, wybieramy Programy (Wszystkie programy w Windows XP), a następnie klikamy na Opera i Opera. Aby otworzyć interesującą nas stronę internetową, z menu Plik wybieramy pozycję Nowa karta i w pole ❶ wpisujemy adres witryny, zatwierdzając go kliknięciem na przycisk ❷. Strona zostaje otwarta.

2 Aby powiększyć stronę WWW, z menu Widok wybieramy pozycję Powiększenie. Pojawia się podmenu ❸. Możemy wybrać jedno ze standardowych powiększeń – od 50 procent (czyli dwukrotnego zmniejszenia) do 200 procent ❹ (czyli dwukrotnego powiększenia). Możemy również, wybierając jedną z pozycji ❺, powiększyć lub zmniejszyć stronę o odpowiednio 10 lub 100 punktów procentowych. Wyboru odpowiedniego powiększenia możemy również wykonać z listy ❻.

50%
80%
90%
100%
120%
150%
200%
-100%
+100%
-10%
+10%

Łatwiejsze powiększanie

Zmiana wielkości powiększenia za pomocą menu nie jest zbyt wygodna. Na szczęście twórcy Opery umożliwili sterowanie powiększeniem za pomocą klawiszy z klawiatury numerycznej. I tak, aby powiększyć stronę o 10 procent, wciskamy klawisz [+], aby zmniejszyć o 10 punktów procentowych – klawisz [-]. W każdej chwili możemy powrócić do standardowej wielkości 100 procent – wystarczy wcisnąć [*]. Jeśli wciśniemy i przytrzymamy klawisz [Ctrl], a następnie wciśniemy klawisz [+] lub [-], uzyskamy odpowiednio powiększenie lub zmniejszenie o 100 punktów procentowych.

AMD Sempron
AMD
Procesor AMD Sempron™
Nowa jakość codziennej pracy z komputerem
Procesor AMD Sempron™ jest najlepszy w swojej klasie pod względem wszystkich najważniejszych wskaźników wydajności
✓ Najlepszy w swojej klasie. Jest liderem rankingów cena-jakość.
✓ Kompleksowy zestaw funkcji. Jest wyposażony w wiele użytecznych funkcji, które poprawiają działanie aplikacji i zwiększają komfort pracy z komputerem.
✓ Wszystkie aplikacje, w każdym miejscu i o każdej porze. Zapewnia maksymalną wydajność i bezproblemowe działanie ponad 60 tys. najpopularniejszych na świecie aplikacji, gwarantując stałą, wysoką wydajność.
✓ Niezawodność lidera rynku. Gwarantuje niezawodność, którą zapewnia doświadczony lider branży.
Więcej informacji dostępnych na www.amd.pl
AMD, logo AMD Strzałka, AMD Sempron oraz ich kombinacje są znakami towarowymi Advanced Micro Devices, Inc.
INCOM S.A. Autoryzowany Dystrybutor Procesorów AMD
incom

Drogowskaz

Mysz zamiast pędzla	62
Ściągamy lub kupujemy	62
Otwieramy i powiększamy	63
Wycinamy i obracamy	63
Zaznaczamy fragment obrazka	64
Narzędzia malarza	64

Grafika komputerowa to zajęcie fascynujące. Wielu z nas obawia się jednak, że malowanie za pomocą peceta jest za trudne. Komputer ŚWIAT pokaże, że to nie magia. Każdy może zostać grafikiem komputerowym

część pierwsza

FOT.: SUNSET/FLASH PRESS MEDIA/montaż Komputer ŚWIAT

Mysz zamiast pędzla

Co to właściwie jest...

01 program graficzny
Specjalny program komputerowy służący do rysowania, malowania i korekty zdjęć. Część narzędzi, które ma w nim do dyspozycji grafik komputerowy, imituje znane nam przybory kreślarskie. Inne nie mają swoich tradycyjnych odpowiedników.

02 grafika wektorowa
Metoda tworzenia grafiki komputerowej polegająca na generowaniu obrazu na podstawie jego matematycznego opisu, który określa pozycję, długość i kierunek prowadzonych linii. Obrazy wektorowe są kolekcjami linii, a nie punktów, jak w wypadku grafiki rastrowej. Największą zaletą grafiki wektorowej jest możliwość jej powiększania bez utraty jakości.

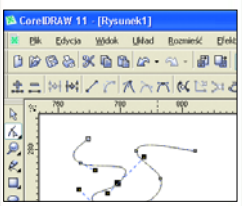

03 grafika rastrowa
Metoda tworzenia grafiki komputerowej traktująca obraz jako zbiór bardzo małych niezależnych od siebie punktów tej samej wielkości (pikseli) ułożonych równo w wierszach i kolumnach. Rastrem nazywa się siatkę takich punktów. Inne określenie grafiki rastrowej to grafika bitmapowa.

04 retusz zdjęcia
Poprawa jakości zdjęcia po jego zrobieniu. Fotografie cyfrowe poprawiamy w specjalnych programach graficznych. Możemy je na przykład wykadrować lub wyostrzyć.

Warto biegle posługiwać się rozbudowanym **01 programem graficznym**, takim jak Paint Shop Pro. Poprawimy w nim między innymi jakość fotografii wykonanych aparatem cyfrowym oraz przygotujemy zdjęcie do publikacji w internecie lub do folderu reklamowego. Statecznym fotografiom dzięki specjalnemu filtrowi dodamy nieco dynamiki. Możemy też pokusić się o wykonanie efektownego fotomontażu, na którym rodzina zobaczy nas na przykład na tle prawdziwej piramidy – dobry pomysł choćby na primaaprilisowy żart.

Gdzie szukać programów użytych w tym poradniku		
program	**na płycie**	**w internecie**
Paint Shop Pro 8	Twój Niezbędnik 4/2003	www.jasc.com

Wektorowe lub rastrowe

Programy graficzne dzielą się na dwie kategorie – do tworzenia i obróbki **02 grafiki wektorowej** i do **03 grafiki rastrowej** (inaczej bitmapowej). Paint Shop Pro, mimo że znajdziemy w nim narzędzia pozwalające tworzyć wektorowe obiekty, jest aplikacją przeznaczoną przede wszystkim do prac nad grafiką bitmapową. Dzięki temu z łatwością zrobimy w nim między innymi **04 retusz zdjęcia** lub komputerowy fotomontaż.

Skomplikowany rysunek techniczny, projekt domu lub wizytówkę łatwiej stworzymy w programach do obróbki grafiki wektorowej. Jednym z nich jest choćby popularny w Polsce kanadyjski CorelDRAW!

Dlaczego Paint Shop Pro

Jest kilka powodów, dla których nauczymy się obsługi Paint Shop Pro, a nie Photoshopa uznawanego za najlepszy program do edycji grafiki rastrowej. Paint Shop Pro jest znacznie tańszy i łatwiejszy w obsłudze. Jego najnowsza wersja zawiera bardzo dużo użytecznych dla nas funkcji – niewiele mniej niż o wiele droższy konkurent.

Drogowskaz kursu

Podstawowe narzędzia i ikony Paint Shop Pro	19/2004
Praca z warstwami, poprawa jakości zdjęcia	20/2004
Korzystamy z filtrów graficznych, przycinamy zdjęcia do fotolabu	21/2004
Tworzymy cyfrowy fotomontaż	22/2004

Ściągamy lub kupujemy

Skopiujemy wersję demonstracyjną Paint Shop Pro 8 (działa 60 dni) ze strony producenta. Wpisujemy do przeglądarki adres www.jasc.com Następnie na **05 (s. 65) stronie głównej** klikamy na Downloads. Widzimy stronę. Klikamy kolejno na , na przycisk continue i w końcu na Zapisz. Program można też kupić w sklepie internetowym – www.megaart.home.pl

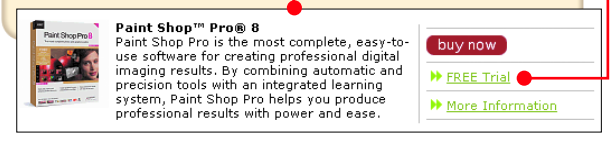

Otwieramy i powiększamy zdjęcie

Podstawową umiejętnością w każdym programie graficznym jest otwieranie i zapisywanie plików graficznych. W Paint Shop Pro nie są to skomplikowane czynności.

Rada Komputer ŚWIATA

W Paint Shop Pro jest wygodne narzędzie do szukania zdjęć i ilustracji na dysku. Aby z niego skorzystać, klikamy u góry głównego okna programu na ikonę. Zaznaczamy folder, w którym znajdują się interesujące nas zdjęcia. Widzimy ich miniatury. Otwieramy wybrany plik, klikając dwukrotnie na jego miniaturę.

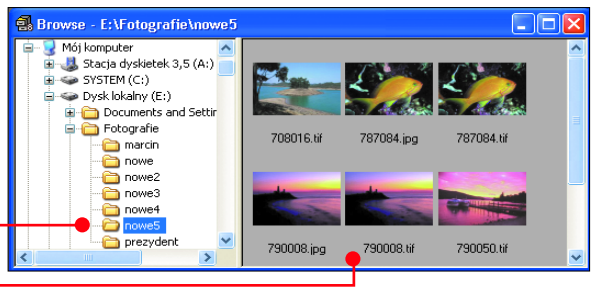

1 Aby otworzyć zdjęcie zapisane wcześniej na dysku, uruchamiamy program, klikając dwukrotnie na ikonę i następnie klikamy na ikonę.

2 W folderze, w którym znajdują się nasze fotografie, zaznaczamy jedno zdjęcie i klikamy na przycisk Otwórz. Wybrany plik zostaje otwarty w programie.

3 Aby z kolei zapisać zdjęcie lub ilustrację, nad którą pracujemy, klikamy na ikonę. Jeżeli pracujemy nad plikiem, który już znajdował się na dysku twardym (06 (s. 65)), zmiany zostaną w nim zapisane. Jeśli natomiast po raz pierwszy zapisujemy go na dysku (stworzyliśmy pracę od podstaw lub trafiła do programu ze skanera), pojawia się okno. Wybieramy folder, w którym zapiszemy nowy plik, oraz jego format (07 (s. 65)). Wpisujemy powyżej nazwę pliku. Klikamy na.

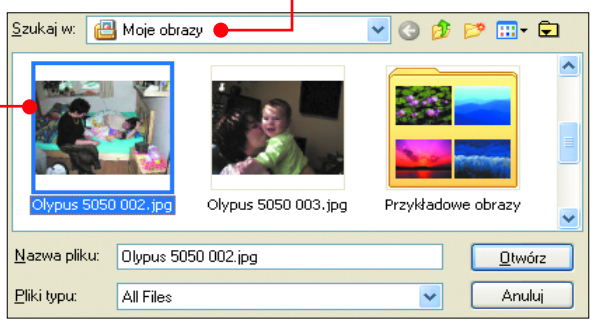

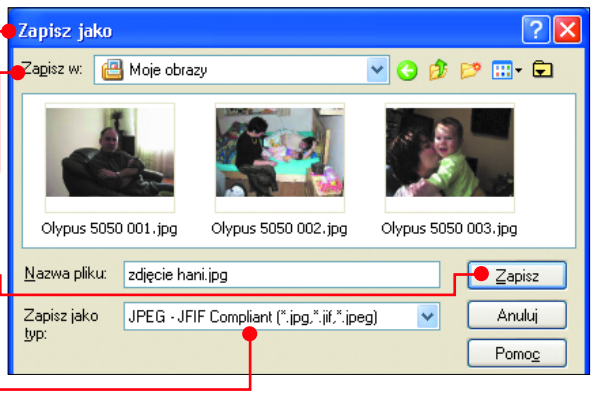

Powiększamy i przesuwamy

Powiększenie wybranego fragmentu obrazka lub zdjęcia, nad którym pracujemy, i jego przesuwanie w oknie to podstawowe czynności, które będziemy często wykonywać w Paint Shop Pro. Komputer ŚWIAT pokaże, jak korzystać z komputerowej lupy i przesuwać dużą pracę w mniejszym od niej oknie programu.

1 Istnieje kilka technik powiększania wybranego fragmentu obrazka lub zdjęcia. Aby powiększyć pracę, przyciskamy klawisz, aby powrócić do poprzedniej skali – . Możemy też w oknie kliknąć na ikonę lub wpisać liczbę określającą w procentach wielkość powiększenia. Jeżeli okienka Overview nie ma w oknie Paint Shop Pro, przyciskamy klawisz F9.

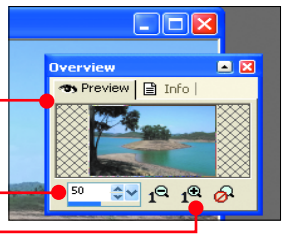

2 Można też kliknąć na strzałkę obok i wybrać narzędzie. Następnie klikamy na fragment zdjęcia lub obrazka, który chcemy powiększyć. Aby zmniejszyć skalę powiększania, klikamy na fotografię prawym przyciskiem myszy.

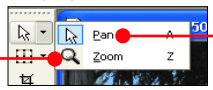

3 Aby przesunąć powiększony obrazek, wybieramy. Następnie klikamy na zdjęcie i nie zwalniając lewego przycisku myszy, poruszamy kursorem, szukając interesującego nas fragmentu. Możemy też skorzystać z okna. Przesuwamy w nim za pomocą myszy prostokąt. Fragment zdjęcia, który w nim się znajduje, jest widoczny w głównym oknie.

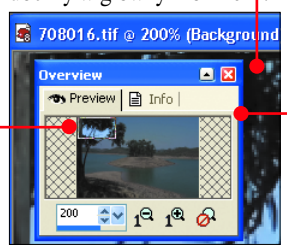

Wycinamy i obracamy

W pracy z plikami graficznymi bardzo często przydaje się możliwość kadrowania obrazka, czyli wycinania z niego interesującej nas sceny, oraz obracania zdjęcia — najczęściej o 90 stopni (w lewo lub prawo). Komputer ŚWIAT pokaże, jak obrócić, a następnie przyciąć zapisaną w pliku fotografię.

1 Otwieramy zdjęcie, które chcemy poddać modyfikacjom. Z menu Image wybieramy Rotate, a następnie Rotate Clockwise 90. Nasze zdjęcie zostaje obrócone o 90 stopni w prawo.

2 Czas na wykadrowanie naszej fotografii. Klikamy na i rysujemy myszą na zdjęciu prostokąt. Powinien się w nim znaleźć ten fragment fotografii, który chcemy wykadrować. Boki prostokąta możemy precyzyjnie ustawić, przesuwając niewielkie kwadraciki – na przykład. Umieszczamy kursor wewnątrz zaznaczonego obszaru i klikamy dwukrotnie myszą.

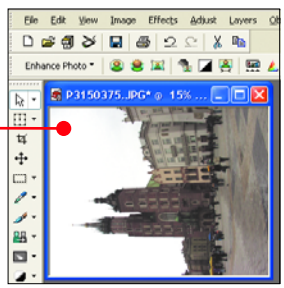

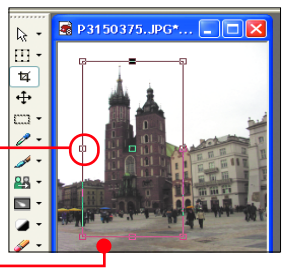

Rada Komputer ŚWIATA

Aby obrócić precyzyjnie obrazek o kilka stopni, musimy kliknąć na ikonę. Następnie przesuwamy myszą kwadracik. Obrazek zostanie obrócony o dowolny wybrany przez nas kąt.

Ikony wykorzystane w artykule

W tej ramce (na kolejnych trzech stronach) znajdziemy krótki opis funkcji najczęściej używanych w programie Paint Shop Pro.

Umożliwia otwarcie znajdującej się na dysku grafiki lub zdjęcia

Uruchamia narzędzie do szybkiego przeglądania zdjęć i grafik

Pozwala zapisać fotografię lub rysunek na dysku

Zaznaczamy fragment obrazka

Często zdarza się, że chcemy poddać modyfikacjom niewielki fragment grafiki. W tym celu musimy go precyzyjnie zaznaczyć. W Paint Shop Pro możemy to zrobić na kilka sposobów.

1 Wybieramy narzędzie do zaznaczania, klikając na strzałkę obok ikony. Najprostsza w użyciu jest funkcja.

2 Klikamy na i z listy poniżej wybieramy kształt zaznaczenia – na przykład prostokąt.

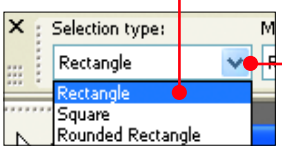

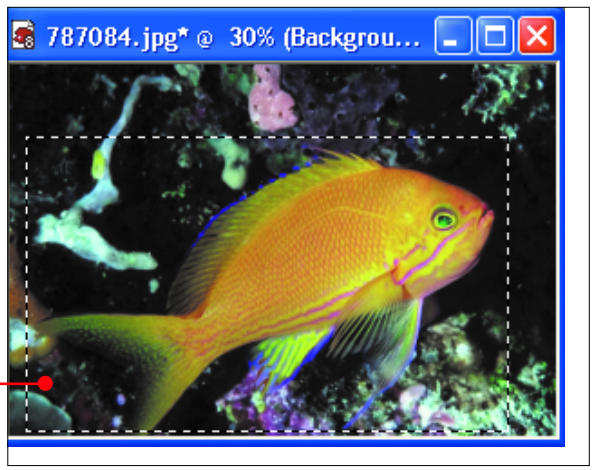

3 Rysujemy za pomocą myszy obiekt zaznaczający wybrany przez nas obszar. Teraz zaznaczony fragment możemy już poddać dalszym modyfikacjom.

4 Innym narzędziem do zaznaczania jest lasso. Po jego wybraniu (patrz punkt 1) określamy tryb pracy narzędzia. W trybie rysujemy zaznaczenia myszą, jak zwykłym ołówkiem. Dużo ciekawszym narzędziem jest jednak. Dzięki niemu możemy bardzo precyzyjnie zaznaczyć dowolny fragment.

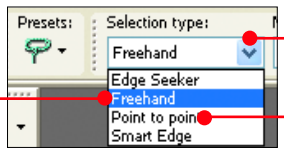

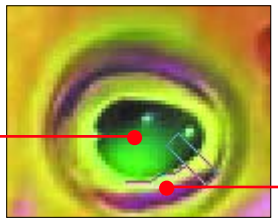

5 Klikając lewym przyciskiem myszy na krawędź obiektu, który chcemy zaznaczyć, określamy punkt początkowy. Przesuwamy kursor wzdłuż wybranego fragmentu i kliknięciem lewego przycisku zaznaczamy drugi punkt. Punkty zostają połączone linią, która biegnie po krawędzi obiektu. Określamy kolejne punkty i na koniec klikamy prawym przyciskiem myszy. Obiekt zostaje zaznaczony.

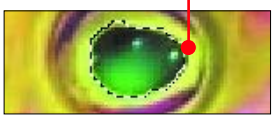

6 Zaznaczać obiekty możemy też, korzystając z Magicznej różdżki. To jedno z najważniejszych narzędzi grafika. Dzięki niemu za pomocą jednego kliknięcia możemy zaznaczać podobne do siebie fragmenty grafiki. Więcej o magicznej różdżce przeczytamy w kolejnych odcinkach kursu.

Narzędzia malarza

W każdym programie graficznym, w tym również w Paint Shop Pro, znajduje się duża kolekcja narzędzi służących do tworzenia nowych obiektów na zdjęciach i obrazkach. Komputer ŚWIAT pokaże, jak skorzystać między innymi z cyfrowej pipety, pędzla i sprayu.

1 Kolor narzędzi do malowania możemy wybrać ręcznie lub lepiej za pomocą pipety. Dzięki niej mamy pewność, że nowy obiekt będzie dokładnie w tym samym kolorze co jeden z już istniejących elementów fotografii lub obrazka. Korzystanie z pipety jest bardzo łatwe. Klikamy na ikonę. Wskazujemy konkretne miejsce, z którego chcemy pobrać kolor. Pojawia się informacja o kolorze. Naciskamy lewy przycisk myszy. Kolor został wybrany, co widzimy w oknie.

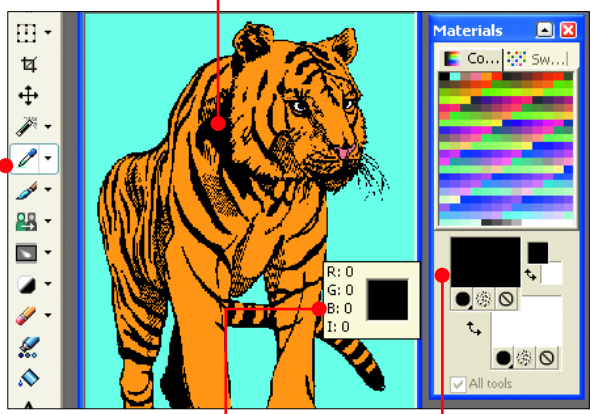

Rada Komputer ŚWIATA

Jeżeli wciśniemy prawy przycisk myszy, w trakcie pobierania koloru z obrazu określimy kolor tła – a więc na przykład kolor, jaki komputerowa gumka będzie pozostawiać na naszych pracach.

2 Spróbujmy skorzystać teraz z pędzla. Klikamy na ikonę i za pomocą myszy rysujemy dowolny kształt na rysunku – na przykład. Pędzlem malujemy tak długo, jak długo trzymamy wciśnięty lewy przycisk myszy. Możemy zmienić parametry pracy pędzla (między innymi jego grubość, twardość, kształt) – patrz obok rada Komputer ŚWIATA.

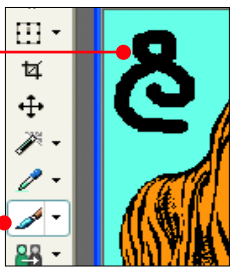

3 Sprayu używamy tak samo jak pędzla. Klikamy na i potem na. Malujemy sprayem po naszej pracy. U góry okna możemy zmienić parametry narzędzia – podobnie jak w wypadku pędzla. Komputer ŚWIATA zachęca do dalszych samodzielnych eksperymentów.

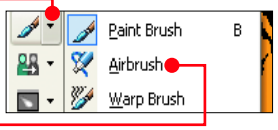

Rada Komputer ŚWIATA

Parametry pracy pędzla określamy w polach u góry ekranu. Klikając na, wybieramy kształt końcówki pędzla. W polu określamy wielkość pędzla, a w polu obok jego twardość (im większa liczba, tym bardziej ostre są krawędzie rysowanego obiektu). W pole wpisujemy liczbę, która definiuje, jak często w trakcie przesuwania kursora mają pojawiać się punkty składające się na linię. Warto też poeksperymentować z wartością w polu. Określa gęstość pikseli podczas rysowania grubszych linii.

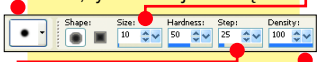

Ikony wykorzystane w artykule

- Narzędzie do przesuwania zawartości otwartych okien
- Cyfrowa lupa powiększy dowolny fragment fotografii lub rysunku
- Narzędzie do różnych deformacji – zmieni proporcje rysunku, obróci go
- Narzędzia do kadrowania (wycinania interesujących nas fragmentów)

Korzystamy z gumki

Usuniemy teraz (w celach edukacyjnych) element narysowany w punkcie 2 wskazówki Narzędzia Malarza.

1 Pipetą określamy kolor tła na niebieski – patrz punkt 1 poprzedniej wskazówki.

2 Potem klikamy na i za pomocą myszy usuwamy kilkoma ruchami narysowany wcześniej kształt.

Korzystamy z Wypełniacza

Godnym uwagi narzędziem jest Wypełniacz. Świetnie nadaje się na przykład do zmiany koloru jednolitego tła na niezbyt skomplikowanych rysunkach.

1 Najpierw wybieramy kolor wypełnienia.

2 Następnie klikamy na i na tło, które chcemy zmienić. W naszym przykładzie musimy kliknąć w kilku miejscach, Wypełniacz zmienia bowiem kolor tylko jednolitych kolorystycznie obszarów ograniczonych krawędziami innych obiektów.

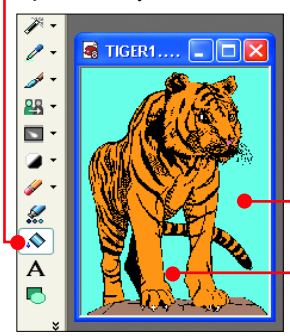

3 Gdy skończymy korzystać z Wypełniacza, nasz rysunek wygląda tak.

Monety z Zasobnika

W Paint Shop Pro znalazło się również ciekawe narzędzie Zasobnik obrazków. Komputer ŚWIAT pokaże, jak korzystając z niego, stworzyć efektowny fotomontaż.

1 Klikamy na ikonę. Pojawia się okno, w którym przede wszystkim określamy rozmiary nowego rysunku i kolor tła. Klikamy na przycisk OK.

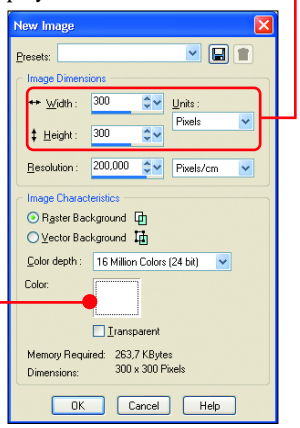

2 W lewej części głównego okna programu klikamy na ikonę.

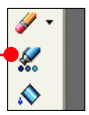

3 Teraz z biblioteki gotowych obiektów wybierzemy interesujący nas motyw. W tym celu u góry głównego okna klikamy na strzałkę. Pojawia się niewielkie okno (duże menu), w którym szukamy obiektu. Klikamy na niego.

4 Klikamy na środek naszego nowego, utworzonego w puncie 1 rysunku. Pojawia się na nim duża moneta.

Co nowego w wersji 8.0

Paint Shop Pro jest rozwijany od lat. W najnowszej jego wersji wprowadzono dużo zmian, pojawiły się nowe narzędzia. Zmieniono między innymi wygląd i położenie niektórych ikon. Nowy układ jest zdaniem twórców bardziej ergonomiczny. Dodano ciekawe 08 filtry – na przykład do korekty perspektywy na zdjęciach. Specjalne narzędzia pozwalają bardziej precyzyjnie niż w poprzednich wersjach programu określić jasność, kontrast i nasycenie barw na fotografii. Dzięki nowym funkcjom szybko stworzymy wzory tła na strony WWW. Zmieniono również algorytm pracy pędzla oraz uproszczono sposób umieszczenia tekstu na zdjęciach i rysunkach.

5 Klikamy kilkanaście razy w różnych miejscach rysunku. Paint Shop Pro rozmieszcza w wybranych przez nas miejscach losowo wybrane monety. Efekt końcowy wygląda tak.

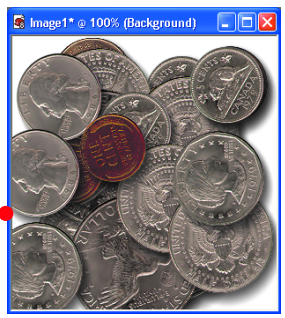

Wstawiamy tekst

Do stworzonego przez nas rysunku możemy dodać jeszcze podpis.

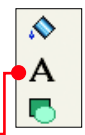

1 W tym celu klikamy na ikonę. U góry okna wybieramy krój czcionki i jej wielkość.

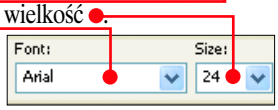

2 Klikamy na rysunek w miejscu, gdzie ma znaleźć się podpis.

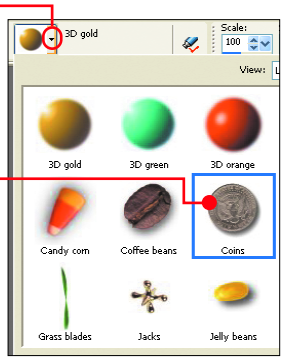

3 Pojawia się niewielkie okno. Wpisujemy do niego tekst i klikamy na przycisk Apply.

4 Tekst pojawia się na rysunku. Zmieniamy jeszcze jego kolor. Klikamy na tekst prawym przyciskiem myszy i z menu wybieramy Properties... Usuwamy zaznaczenie przy opcji Stroke i zaznaczamy opcję Fill. Klikamy na prawym przyciskiem myszy i wybieramy na przykład kolor.

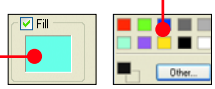

5 Klikamy na OK. W oknie z rysunkiem pojawia się tekst.

Co to właściwie jest...

05 strona główna
Ang. home page – strona domowa. Strona główna witryny internetowej, na której znajdują się podstawowe informacje oraz odsyłacze do innych stron powiązanych z tą witryną.

06 dysk twardy
Element komputera służący do trwałego przechowywania danych – zostają one na nim zachowane także po wyłączeniu komputera. We wnętrzu dysku twardego znajdują się talerze pokryte materiałem magnetycznym, nad którymi umieszczone są głowice odczytujące i zapisujące dane. Dyski twarde cechuje duża pojemność (rzędu dziesiątków gigabajtów) za relatywnie niską cenę.

07 format pliku
Znormalizowany rodzaj pliku zapisywanego przez komputer. Format pliku jednoznacznie narzuca rodzaj danych, które się w nim znajdują – na przykład grafika, tekst, dane liczbowe.

08 filtr
W programach graficznych specjalne narzędzie do zmiany wyglądu rysunku lub zdjęcia. Istnieją na przykład filtry, które zmieniają zdjęcie w rysunek imitujący obraz olejny lub usuwają jego wady wynikające z niedoskonałości obiektywu lub skanera.

Narzędzie do precyzyjnego zaznaczania fragmentów pracy

Pipeta służy do określenia koloru pracy pędzla lub innych narzędzi

Pędzel – podstawowe narzędzie do malowania

Narzędzie do kolorowania

Zasobnik gotowych elementów graficznych

Narzędzie do wstawiania tekstu

DVD

Pasja

Już dawno żaden film nie wywołał tyle szumu, co najnowsze dzieło aktora i reżysera Mela Gibsona. To nie tylko film, ale także wyznanie wiary jego twórcy (Gibson jest praktykującym katolikiem) oraz próba jak najbardziej autentycznego odtworzenia ostatnich 12 godzin życia Jezusa. To już nie eufemistyczne biblijne opisy, to brutalna prawda o torturach i śmierci. Właśnie z powodu brutalności filmu podniosły się głosy sprzeciwu. Ale tak właśnie mogła wyglądać śmierć na krzyżu.
Czy Pasja jest filmem tylko dla wyznawców Chrystusa? Niekoniecznie. Przedstawione w nim wydarzenia jak żadne inne wpłynęły na historię naszej cywilizacji.

Reż. Mel Gibson
Wyk. James Caviezel, Monica Bellucci

Dramat, 2003
2.35:1, DD 5.1
127 min, tylko w wypożyczalni

Jim Jarmusch Kolekcja

Reż. Jim Jarmusch
Wyk. m. in.: Tom Waits, John Lurie

Pakiet trzech filmów kultowego niegdyś Jima Jarmuscha po raz pierwszy na DVD. Planowana jest też druga seria. Teraz dostajemy Poza prawem, Inaczej niż w raju oraz Noc na ziemi. Dla koneserów.

Dramat, 1984–1991
1.85:1, Stereo
Różne, cena: 139 zł**

Z piątku na sobotę

Reż. Tom Barman
Wyk. Natali Broods, Matthias Schoenaerts

Oryginalna, nieco surrealistyczna komedia z klimatyczną muzyką w tle. Jest piątkowe popołudnie, wczesny czerwiec w Antwerpii. Widzimy osiem osób, każda z nich chce żyć innym życiem. Wszyscy spotykają się na nocnym party.

Komedia, 2004
1.85:1, DD 5.1
125 min, cena: 70 zł**

Nasza Ameryka

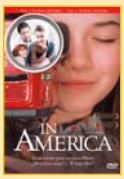

Reż. Jim Sheridan
Wyk. Paddy Considine, Samantha Morton

Kolejne dzieło reżysera Mojej lewej stopy i W imię ojca. Nasza Ameryka to opowieść o irlandzkiej rodzinie emigrantów, próbującej ułożyć sobie nowe życie w Nowym Jorku. Reżyser zawarł w filmie wątki autobiograficzne. Warto.

Dramat, 2004
1.85:1, DD 5.1
113 min, tylko w wypożyczalni

Porozmawiajmy o kobietach

Reż. Mike Nichols
Wyk. Jack Nicholson, Candice Bergen

Słynny film Mike'a Nicholsa po raz pierwszy na DVD. Młody Jack Nicholson i echa rewolucji obyczajowej lat sześćdziesiątych. Dwóch studentów – przyjaciół zakochuje się w tej samej dziewczynie...

Dramat, 1987–1989
2.35:1, DD 5.1
1971 min, cena: 50 zł**

Wariaci

Reż. Tony Bill
Wyk. Dudley Moore, Daryl Hannah

Satyra na szalony świat agencji reklamowych. Wyczerpany spec od reklamy proponuje kampanię walki o prawdę w reklamie. Natychmiast zostaje wysłany do szpitala psychiatrycznego. Tam poznaje grupę zbzikowanych pacjentów.

Komedia, 1990
1.78:1, DD 5,1
88 min, cena: 50 zł**

Pozory i złudzenia

Reż. F. Hanss, A. E. Pierre
Wyk. Philippe Torreton

Thriller przypominający Gorzkie gody Romana Polańskiego. Tutaj również w głównej roli Emmanuelle Seigner. Laura, striptizerka z nocnego klubu, postanawia wyjść za mąż. Ale po ostatnim występie ulega tragicznemu wypadkowi...

Thriller, 2004
1.85:1, DD 5.1
101 min, cena: 40 zł**

Lepiej późno niż później

Reż. Nancy Meyers
Wyk. Jack Nicholson, Diane Keaton

Sympatyczna komedia o tym, że wielką miłość można przeżyć nawet po sześćdziesiątce. Podstarzały lowelas spędza weekend w domu swojej kolejnej dziewczyny. Tam niespodziewanie spotyka jej matkę...

Komedia, 2004
1.85:1, DD 5.1
128 min, cena: 90 zł**

Oni żyją

Reż. John Carpenter
Wyk. Roddy Piper, Keith David

Seria QDVD – kultowy thriller Johna Carpentera. Świat, w którym żyjemy, wcale nie jest taki, jaki się wydaje. Naszymi umysłami zawładnęli obcy, którzy opanowali Ziemię. Obcych można zobaczyć tylko przez specjalne okulary.

SF, 1988
2.35:1, DD 5.1, DTS
91 min, cena 40 zł**

Droga do Wellville

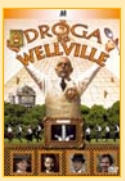

Reż. Alan Parker
Wyk. Anthony Hopkins, Bridget Fonda

Doktor John Kellog ma obsesję na punkcie zdrowego żywienia. Jest wynalazcą prawie 200 produktów żywnościowych! Doktor prowadzi sanatorium, a nieszczęśników, którzy zdecydowali się na kurację u niego, czeka wiele wyrzeczeń!

Komedia, 1994
1.85:1, DD 5.1
118 min, tylko w wypożyczalni

Looney Tunes znowu w akcji

Reż. Joe Dante
Wyk. Brendan Fraser, Jenna Elfman

Pełnometrażowy film, w którym, oprócz żywych aktorów, występują znane od dziesięcioleci postaci z kreskówek Looney Tunes – Królik Bugs i Kaczor Daffy. Jak zwykle Daffy wpada w tarapaty...

Familijny, 2003
2.40:1, DD 5.1
88 min, cena: 90 zł**

Cudotwórca

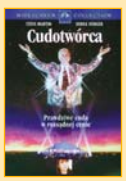

Reż. Richard Pearce
Wyk. Steve Martin, Debra Winger

Czołowy rozśmieszacz Ameryki w kolejnej kreacji. Wielebny Jonas Nightengale to wędrowny pastor – manipulant, który oferuje zbawienie w zamian za wsparcie swojej parafii. Jonas dobrze wie, jak wmówić ludziom, że jest cudotwórcą.

Komedia, 1992
1.85:1, DD 5.1
104 min, cena: 50 zł**

Zostaję!

Reż. Diane Kurys
Wyk. Sophie Marceau, Vincent Perez

Bertrand robi wszystko, żeby zostawiła go żona, Marie-Do. Opanowany maniami i dziwactwami nie zwraca na nią uwagi i jest bardzo zaskoczony, kiedy okazuje się, że Marie-Do spotkała nową miłość. Teraz Bertrand próbuje odzyskać żonę.

Komedia, 2004
1.85:1, DD 5.1
102 min, cena: 40 zł**

Top 10 DVD

Sierpień 2004

1. **Shrek** Universal
2. **Władca Pierścieni: Powrót króla** Warner
3. **Ostatni samuraj** Warner
4. **Król Lew 2** Imperial
5. **Nieśmiertelny** Vision
6. **Rzeka Tajemnic** Warner
7. **Pornografia** Pol Perfect
8. **Kasia i Tomek 3** ITI
9. **Włoska robota** ITI
10. **Władca Pierścieni: Trylogia** Warner

źródło: ESPIK

* Tak wygląda obraz wyświetlany na ekranie zwykłego telewizora. ** Wszystkie podane ceny to sugerowana przez dystrybutorów cena detaliczna brutto. W sklepach możliwe nieznaczne różnice.

CD

Ray Charles Genius Loves Company

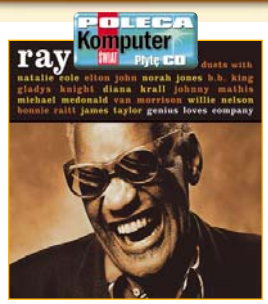

10 czerwca 2004 roku Ray Charles na zawsze zakończył swoją karierę. Śmierć 73-letniego geniusza muzyki soul zaskoczyła nie tylko jego fanów i współpracowników, ale chyba także samego artystę – rozpoczął przecież nowe projekty muzyczne, planował trasę koncertową. Już nie zdążył...
Niewidomy od siódmego roku życia Ray Charles, znakomity kompozytor i pianista, inspirował pokolenia artystów. Pod koniec swojej kariery postanowił nagrać płytę z innymi muzykami – to właśnie krążek, który teraz dostajemy do rąk. W duecie z mistrzem zaśpiewali między innymi Norah Jones, Natalie Cole, Elton John, Diana Krall i Van Morrison.

Soul/Jazz
Pomaton EMI
Premiera 31 sierpnia

Red Hot Chili Peppers Live in Hyde Park

Dwupłytowy zapis koncertów RHCP z czerwca tego roku. To pierwsze koncertowe wydawnictwo w historii zespołu! Oprócz hitów także trzy nowe utwory. Prawdziwa gratka.

Rock
Warner Music
130 min, cena: 75 zł***

Sweetback Stage 2

Formację Sweetback tworzą muzycy grający na co dzień z Sade. Ich muzyka to delikatne połączenie soulu, rytmów R&B i funk. Drugą płytę zespół nagrał przy udziale znanych gości.

Pop
Sony Music
61,3 min, cena: 65***

Lady Pank Teraz

Dziesięć nowych kompozycji duetu Jan Borysewicz – Andrzej Mogielnicki, czyli dinozaury rocka znowu w akcji. Tylko czy dawni słuchacze zechcą powrócić? Bo na nowych fanów małe szanse.

Rock
BMG
41,2 min, cena: 37 zł***

Dr.No Almost Done

Zespół Dr.No tworzą Karolina Kozak (znana prezenterka MTV), Marcin Orłowski i Michał Orzeł. Ich singel Light wygrał już tegoroczne eliminacje konkursu Top Trendy w Sopocie. Reszta równie udana.

Pop/Elektroniczna
Sony Music
44,4 min, cena: 33 zł***

Angie Stone Stone Love

Najpierw było hiphopowe trio Sequence i gra na saksofonie u Lenny'ego Kravitza, tworzenie piosenek. Teraz Angie Stone wyrosła na samodzielną gwiazdę muzyki soul i R&B. To już jej trzecia, solowa płyta.

R&B
BMG
54,5 min, cena: 70 zł***

Spiderman 2 Soundtrack

Soundtrack do drugiej części przygód Spidermana. Na polskiej wersji ścieżki dźwiękowej znalazł się kawałek rodzimego, debiutującego zespoły Ptaky. Poza tym usłyszymy zespoły Train, Midtown, Lostprophets.

Filmowa
Sony Music
52,5 min, cena: 70 zł***

Top 10 CD

2–8.08.2004

1. **Krzysztof Krawczyk** To co w życiu ważne
2. **Pudelsi** Jasna strona
3. **Radio Zet... na lato** Składanka
4. **Best Smooth Jazz... Ever!** Składanka
5. **Leszek Możdżer** Piano
6. **In-Grid** La vie en rose
7. **O-Zone** Disco-Zone
8. **Sistars** Epka
9. **Bravo Hits Lato 2004** Składanka
10. **Top Kids** Składanka

źródło: GFK

*** Ceny płyt CD na podstawie danych z Empiku.

Technika w TV

1–14 września

środa, 1 września
Discovery Science 8.05
Magazyn Discover: Nowe dinozaury
TV Regionalne 13.05
Na skrzydłach Ikara – serial dokumentalny
WTK 17.30
Telekom – komputer, komórka, internet – magazyn
MiniMax/Hyper 20.00
Hyper – magazyn komputerowy (codziennie o tej samej porze)

MiniMax/Hyper 20.30
Komputer ŚWIAT Gry – magazyn komputerowy

czwartek, 2 września
Katowice 8.00
Megazynek – magazyn komputerowy
WTK 11.00
Telekom – magazyn

piątek, 3 września
Discovery Science
14.05 20.05 2.05
Robotica
MiniMax/Hyper 20.30
Komputer ŚWIAT Gry – magazyn komputerowy

sobota, 4 września
TVN Turbo
9.30 15.30 20.00 1.00
Mała armia – pojazdy militarne i najnowsza technika wojskowa
Discovery Science
11.45 17.45 23.45
Samoloty, które nigdy nie latały: Ostatni myśliwiec rakietowy

niedziela, 5 września
iTV 17.15
W to mi graj – interaktywny program o grach komputerowych

poniedziałek, 6 września
Discovery Science
14.35 20.35 2.35
Na krawędzi: Rewolucja w ewolucji
MiniMax/Hyper 20.30
Komputer ŚWIAT Gry – magazyn komputerowy

wtorek, 7 września
Discovery Science
12.40 18.40 00.40
Czas przyszły: Komputery
TVP 1 13.55
Laboratorium: Festiwal Nauki – magazyn popularnonaukowy

środa, 8 września
Discovery Science 8.05
Magazyn Discover: Przewodnik sceptyka
Discovery Science
12.40 18.40 0.40
Ultranauka: Podróże w czasie

czwartek, 9 września
Discovery Science
12.40 18.40 0.40
Ultranauka: Duch

piątek, 10 września
iTV 11.00
W to mi graj – interaktywny program o grach komputerowych
Discovery Science
14.05 20.05 2.05
Robotica

sobota, 11 września
Discovery Science
11.45 17.45 23.45
Samoloty, które nigdy nie latały: Boeing SST
TVN Turbo
9.30 15.30 20.00 1.00
Mała armia – pojazdy militarne i najnowsza technika wojskowa

niedziela, 12 września
Discovery Science 6.40
Ultranauka: Cybermózg
iTV 17.15
W to mi graj – interaktywny program o grach komputerowych

poniedziałek, 13 września
Discovery Science
12.40,18.40
Ultranauka: Chaos magnetyczny
Discovery Science
14.35 20.35 2.35
Na krawędzi: Dłoń zszyta przez robota

wtorek, 14 września
Discovery Science
12.40 18.40 0.40
Ultranauka: Co za wybuch

Discovery Science
14.05 20.05 2.05
Magazyn Discover: Lawina

Tanie SMS-owanie

SMS bez opłat? Tak, to możliwe! Komputer ŚWIAT pokazuje, jak wysyłać darmowe SMS-y z internetu

Polubiliśmy SMS-y i wysyłamy ich coraz więcej. Jeśli dysponujemy dostępem do internetu, to wiadomości możemy wysyłać wygodniej i taniej niż z komórki. Komputer ŚWIAT pokaże, jak wysyłać SMS-y za pomocą komputera podłączonego do internetu.

SMS do Idei

Internetowa Bramka Idei oprócz wysyłania wiadomości pozwala również odczytywać odpowiedzi wysłane z komórki.

1 Żeby wysłać SMS, otwieramy stronę →❶.

2 Wypełniamy formularz, wpisując swoje imię i nazwisko (można podać pseudonim) ●, numer telefonu odbiorcy ● oraz treść wiadomości ●.

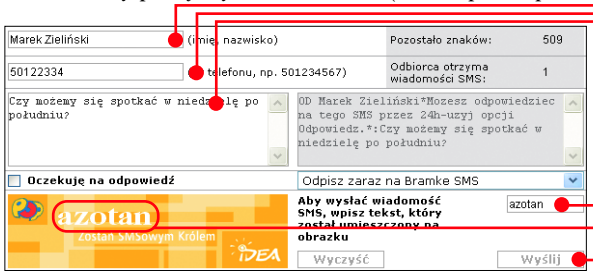

3 W pole ● wpisujemy tekst odczytany z obrazka ● (jest on za każdym razem inny) i klikamy na ●.

Odbiorca SMS-a może wysłać odpowiedź (w tym celu w czasie odczytywania wiadomości w menu telefonu powinien wybrać opcję **Odpowiedź** i wpisać treść). Odpowiedź będziemy mogli odczytać na stronie bramki internetowej. Można ją również otrzymać SMS-em (tylko na numer telefonu Idei) lub e-mailem. W tym celu przy wysyłaniu SMS-a na stronie bramki trzeba kliknąć na ● Kopia odpowiedzi na e-mail/SMS ● i podać adres e-mail ● lub numer telefonu, na który ma być przesłana odpowiedź.

SMS do Ery

Era udostępnia aż trzy internetowe bramki SMS, jednak bezpłatna jest tylko bramka podstawowa, która pozwala wysyłać SMS-y do abonentów Ery oraz użytkowników Tak Tak i Heyah. Bramka podstawowa wymaga rejestracji. W tym celu wysyłamy ze swojego telefonu SMS o treści HASLO pod numer: 6677 (abonenci Ery) lub +48604116677 (abonenci innych sieci). W odpowiedzi otrzymujemy SMS z hasłem (można je zmienić pod adresem →❹). Jeśli nie dysponujemy telefonem komórkowym, to na stronie →❺ możemy zarejestrować się, podając swój adres e-mail ● oraz wypełnić nieskomplikowany formularz rejestracyjny.

Po zarejestrowaniu się na podany adres poczty elektronicznej otrzymujemy obrazek zawierający hasło ● (ponieważ hasło jest ważne tylko przez jeden dzień, następnego dnia w czasie pierwszego logowania otrzymujemy nowe hasło).

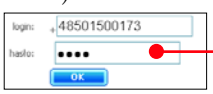

1 Aby wysłać SMS, na stronie →❻ wpisujemy numer, który podaliśmy przy rejestracji oraz hasło otrzymane SMS-em ●. Jeśli zarejestrowaliśmy się jako użytkownik e-mail, klikamy na ● oraz po-zaloguj się na adres e-mail

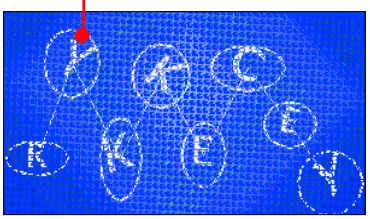

Hasło do bramki Ery przesyłane jest w obrazku, co uniemożliwia odczytanie go przez programy, które mogłyby wykorzystywać bramkę do wysyłania reklam

Gdzie szukać programów

program	na płycie	w internecie
SeMSMS v. 0.99i	Twój Niezbędnik 2/04	www.semsms.prv.pl
eSkiMoS R2	-	www.eskimosr2.com

SMS z programu

Dla osób, które wysyłają bardzo dużo SMS-ów, przydatne będą specjalne programy do przygotowywania wiadomości – na przykład eSkiMoS R2 →❷ lub SeMSMS →❸. Za pomocą programu eSkiMoS można między innymi wysyłać SMS-y do grup odbiorców, automatycznie dzielić i numerować dłuższe SMS-y oraz wysyłać wiadomości o wybranej godzinie.

Warto wiedzieć, że programy korzystają z pośrednictwa bramek internetowych. Dlatego jeśli w danej chwili bramka nie funkcjonuje poprawnie, to program nie wyśle wiadomości. Na szczęście mamy możliwość wyboru spośród kilku bramek. Będzie ich więcej, jeśli zarejestrujemy się na internetowych stronach bramek i odpowiednio skonfigurujemy program. Warto wiedzieć, że SMS-y możemy wysyłać również z komunikatorów – między innymi z Gadu-Gadu i Tlenu.

Program eSkiMoS R2 jest dosyć często aktualizowany – dzięki temu lista dostępnych bramek SMS jest zwykle aktualna

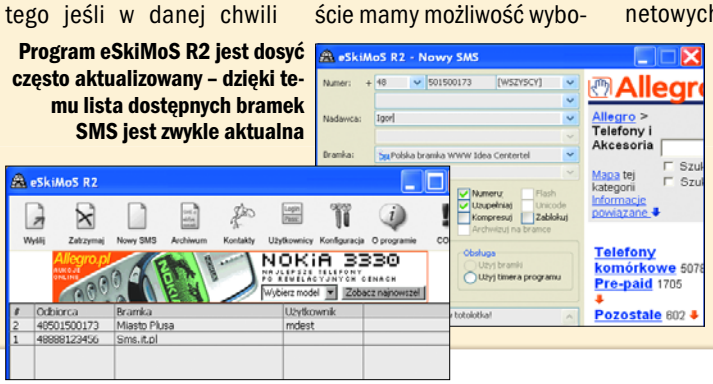

Bezpłatne ogólnodostępne internetowe bramki SMS polskich sieci GSM

	IDEA	Era	Plus GSM	Heyah
Adres internetowy	sms.idea.pl	www.eraomnix.pl/sms/login/login.jsp	www.text.plusgsm.pl/sms	www.heyah.pl/www/telefon.swf
Ograniczenia	do 10 na dobę (limit przypadający na odbiorcę)	do 10 na dobę dla zarejestrowanych przez SMS i 5 dla zarejestrowanych przez e-mail	wiele limitów (między innymi na odbiorcę, na nadawcę, na adres IP nadawcy) – limity ulegają zmianom	brak ograniczeń
Uaktywnianie i blokowanie odbierania wiadomości z bramek	aby zablokować: SMS o treści NIE pod numer 102, aby otrzymywać: SMS o treści INTERNET pod numer 102	przez kontakt z konsultantem pod telefonem 602900 (abonament – bezpłatnie) lub 9602 (Tak Tak – 2,44 zł za połączenie)	aby zablokować: SMS o treści NIE na numer 481199, aby otrzymywać: SMS o treści TAK na numer 481199	brak możliwości
Wysyłanie o zadanej godzinie	brak możliwości	wybrana godzina	wybrana godzina i data (do miesiąca naprzód)	brak możliwości
Odpowiedź z telefonu do bramki	możliwa przez 24 godziny (na WWW, SMS i e-mail)	możliwa (na e-mail i SMS)	brak możliwości	brak możliwości
Dodatkowe uwagi	konieczne wpisanie jednorazowego hasła	konieczne wpisanie hasła (hasła przesyłane na e-mail obowiązują przez jeden dzień), możliwe wysyłanie SMS-ów do Heyah	dostępna również bramka e-mail – SMS	usługa promocyjna; długie uruchamianie przy połączeniu przez modem

dajemy e-mail i hasło, które otrzymaliśmy pocztą).

2 Podajemy numer telefonu odbiorcy ●, treść SMS-a oraz wybieramy godzinę, o której ma zostać wysłany ●.

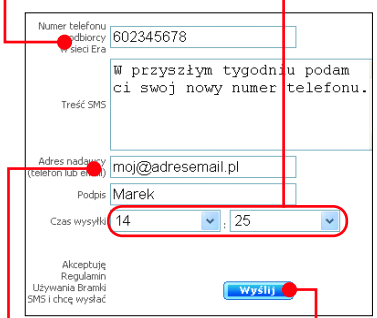

3 Jeśli chcemy otrzymać odpowiedź, podajemy adres e-mail lub numer telefonu GSM ● i klikamy na ●.

SMS do Plusa

Aby wysłać SMS do sieci Plus GSM, nie trzeba podawać hasła ani rejestrować się.

1 Na stronie →❼ podajemy numer telefonu odbiorcy.

Rada Komputer ŚWIATA

Wiadomości wysyłane z internetu mają zwykle krótszy okres ważności niż wysyłane z telefonu (okres ważności dla bezpłatnej bramki Ery wynosi 12 godzin). Jeśli SMS w podanym czasie nie będzie mógł zostać dostarczony, zostanie usunięty. Operatorzy nie gwarantują dostarczenia wiadomości z bezpłatnych bramek SMS. Dlatego bardzo ważny SMS lepiej wysłać z komórki.

2 Wpisujemy treść wiadomości ● oraz umieszczamy podpis ●.

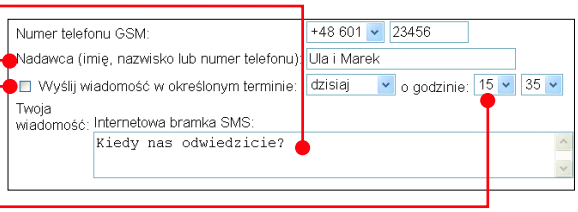

3 Jeśli chcemy wysłać SMS w ściśle określonym dniu lub o wybranej godzinie, zaznaczamy opcję ● oraz podajemy datę i godzinę ●.

4 Wysyłamy wiadomość, klikając na Wyślij.

Miasto Plusa

Abonenci Plus GSM i użytkownicy Simplusa mają możliwość korzystania z bramki na stronie →❽. Pozwala ona bez opłat wysyłać SMS-y do wszystkich polskich sieci komórkowych (w ciągu doby można wysłać aż 60 wiadomości, w tym trzy poza sieć Plus GSM). Można otrzymać potwierdzenie dostarczenia SMS-a na swój telefon ● lub na WWW, ustalić

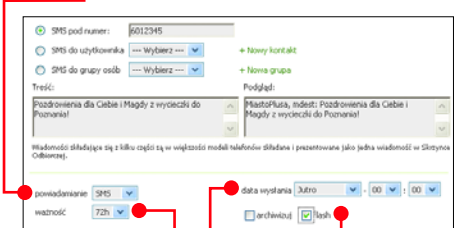

okres ważności SMS-a ● (do 72 godzin), określić datę i godzinę wysyłki ●, a nawet wysłać SMS typu flash ● (czyli taki, który natychmiast pokazuje się na wyświetlaczu). Jeśli wysyłamy SMS do Plus GSM, to możemy otrzymać odpowiedź w postaci SMS-a, którego treść odczytamy na WWW Miasta Plusa.

Żeby korzystać z bramki na stronie Miasta Plusa, musimy się zarejestrować. W tym celu wysyłamy z telefonu Plus GSM lub Simplus SMS o treści KLUCZ pod numer 2000 (opłata jak za standardowy SMS). Następnie na stronie →❽ klikamy na » Wprowadź się i wpisujemy nazwę użytkownika oraz hasło, które otrzymamy SMS-em.

Rada Komputer ŚWIATA

Do abonentów sieci Plus GSM oraz użytkowników Simplusa można wysyłać SMS-y, korzystając z pośrednictwa poczty elektronicznej. E-mail na adres: +48XXXXXXXXX@text.plusgsm.pl (XXXXXXXXX oznacza numer telefonu) dotrze na telefon w postaci SMS-a. Jeśli wiadomość jest dłuższa niż 160 znaków (maksymalnie 620 znaków łącznie z tematem i adresem nadawcy), zostanie automatycznie podzielona i dostarczona w postaci kilku SMS-ów.

Heyah!

Bramka SMS pozwalająca wysyłać wiadomości tylko do użytkowników Heyah jest dostępna w ramach promocji.

1 Po otwarciu strony →❾ klikamy na jedną z sylwetek – na przykład na ●.

2 Klikamy na ekran telefonu ● i wpisujemy wiadomość ●.

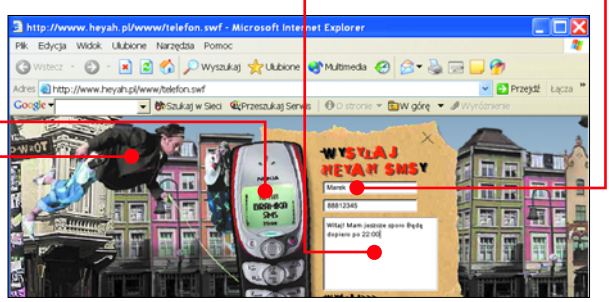

Rozbudowany projekt graficzny bramki nieco utrudnia jej obsługę, jednak wysłane SMS-y sprawnie docierają do odbiorców

3 Po podaniu w polu ● swojego imienia, nazwiska lub pseudonimu dwa razy klikamy na WYŚLIJ >>>.

Jak zablokować

Zdarza się, że bramki internetowe wykorzystywane są do przesyłania reklam. Dlatego operatorzy zwykle pozwalają blokować odbieranie SMS-ów pochodzących z bramek – wystarczy wysłać odpowiedni SMS lub zadzwonić do biura obsługi klientów (szczegóły w ramce obok).

Za granicę

SMS na numer w zagranicznej sieci komórkowej najlepiej wysłać z internetowej bramki należącej do sieci odbiorcy SMS-a. Można również skorzystać z ogólnie dostępnych bramek SMS. Spisy internetowych bramek dostępne są w internecie na stronach: →❿, →⓫, →⓬. Trzeba jednak pamiętać, że darmowe bramki dosyć często zmieniają zasady działania, nie gwarantują dostarczenia wiadomości oraz ograniczają liczbę wysłanych SMS-ów. Jeśli więc SMS jest pilny, dużo bezpieczniej wysłać go z komórki lub z płatnej bramki (na przykład dostępnej pod adresem →⓭).

Adresy online

- →❶ sms.idea.pl
- →❷ www.eskimosr2.com
- →❸ www.semsms.prv.pl
- →❹ www.eraomnix.pl/profile/password.jsp
- →❺ www.eraomnix.pl/sms/pages/register/welcome.jsp
- →❻ www.eraomnix.pl/sms/login/login.jsp
- →❼ www.text.plusgsm.pl/sms
- →❽ www.miastoplusa.pl
- →❾ www.heyah.pl/www/telefon.swf
- →❿ http://knip.pol.lublin.pl/~tsetse/info_bramki.htm
- →⓫ www.e-gamma.pl/web/bramka_sms.htm
- →⓬ www.zabawne.com/sms-za-granice.php
- →⓭ www.eraomnix.pl/main.jsp?id=gw_bsms_super

Naiwność pod młotek

Korzystnie kupić, atrakcyjnie sprzedać. Taka myśl przyświeca uczestnikom internetowych aukcji. Wszystko dobrze, jeśli każdy działa legalnie

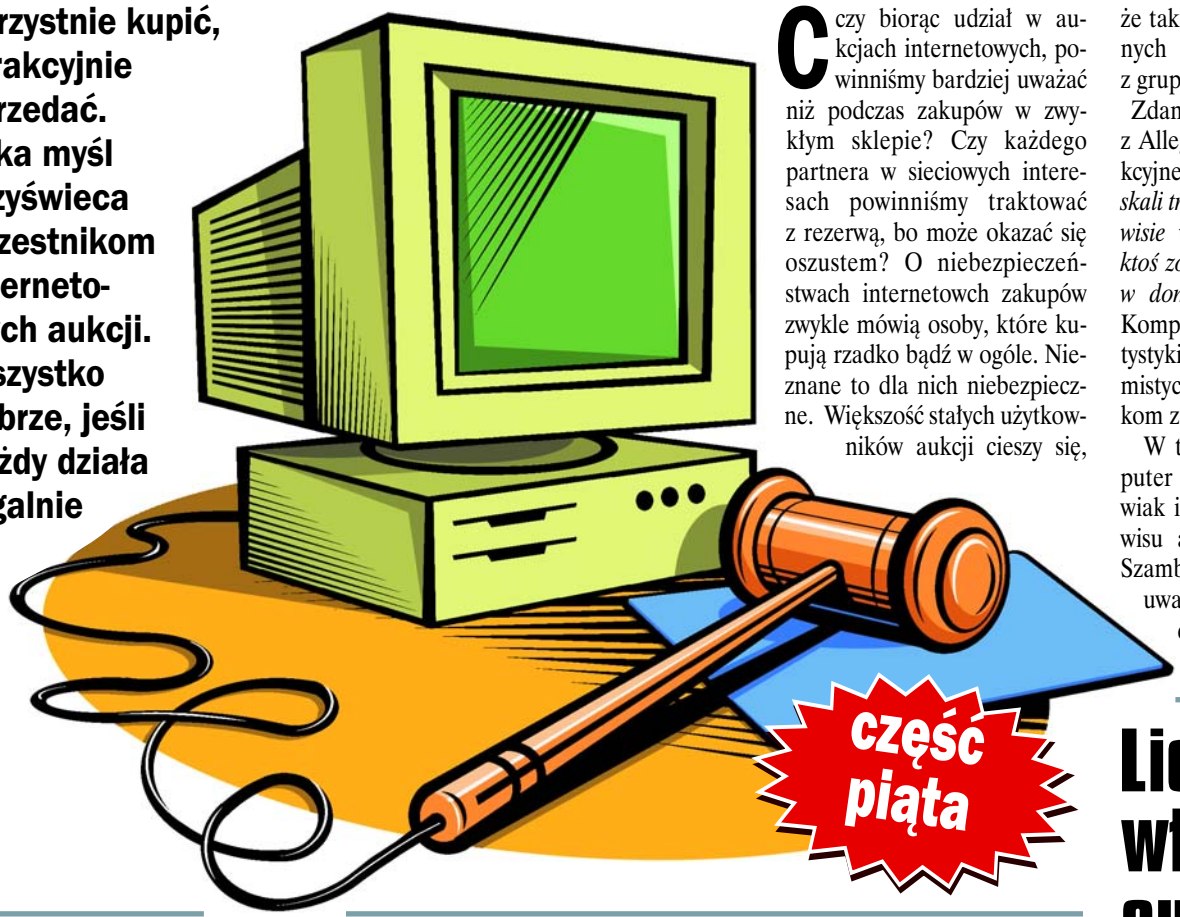

część piąta

Czy biorąc udział w aukcjach internetowych, powinniśmy bardziej uważać niż podczas zakupów w zwykłym sklepie? Czy każdego partnera w sieciowych interesach powinniśmy traktować z rezerwą, bo może okazać się oszustem? O niebezpieczeństwach internetowych zakupów zwykle mówią osoby, które kupują rzadko bądź w ogóle. Nieznane to dla nich niebezpieczne. Większość stałych użytkowników aukcji cieszy się, że takie serwisy istnieją, a o aukcyjnych oszustwach dowiadują się z grup dyskusyjnych i gazet.

Zdaniem Artura Brzęczkowskiego z Allegro, największego serwisu aukcyjnego w Polsce, *mimo ogromnej skali transakcji odsetek oszustw w serwisie wynosi 0,04 procent. Szybciej ktoś zostanie okradziony na ulicy czy w domu niż na aukcjach Allegro*. Komputer ŚWIAT cieszy się, że statystyki serwisu Allegro są tak optymistyczne, ale radzi swoim Czytelnikom zachować czujność.

W tym odcinku poradnika Komputer ŚWIAT, prawnik Paweł Jóźwiak i pracownik największego serwisu aukcyjnego w Polsce Bartek Szambelan radzą, na co powinni uważać kupujący i co mogą sprzedawcy na internetowych aukcjach.

Poszło za tanio...

Decydując się na udział w aukcji internetowej, zawsze powinniśmy zapoznać się z regulaminem serwisu. Szczegółowe kwestie dotyczące procedury postępowania, prawa i obowiązki sprzedawców, kupujących, a także organizatora aukcji są uregulowane właśnie w regulaminach znajdujących się na stronach organizatora aukcji. Mogą się one od siebie znacząco różnić, lepiej się z nimi zapoznać i być mądrym przed szkodą...

RYS.: J. KRZĘTOWSKI

Jeśli chcemy wystawić przedmiot na aukcji, pamiętajmy, że **zgodnie z zasadą, obowiązującą w prawie cywilnym, pacta sunt servanda – umów należy dotrzymywać.** Jeśli więc chcemy jedynie sprawdzić, czy jakaś stara rzecz z naszej szafy zostałaby przez kogoś kupiona, lepiej nie sprawdzać tego na aukcji. Nie możemy też jako sprzedający stwierdzić po zakończeniu aukcji, że jednak za mało dano nam za wystawiony towar i odwołać ofertę. Jak mówi art. 8.1 regulaminu serwisu aukcyjnego Allegro: *Użytkownik powinien zatroszczyć się o to, aby oferty z jego konta nie były składane lekkomyślnie, omyłkowo lub też bez zapoznania się i zrozumienia konsekwencji składania oferty zgodnie z (...) regulaminem i przepisami polskiego prawa.*

Sprzedający może wycofać się z aukcji tylko w przypadkach opisanych w regulaminie serwisu aukcyjnego. *Jeśli kupujący spotka się z sytuacją, że sprzedający usuwa oferty z innych po-*

Wystawione na aukcji? Musi być sprzedane!

wodów niż regulaminowe, powinien o tym powiadomić serwis – mówi Bartek Szambelan z Allegro. *Wyjaśniamy tego typu sytuacje i wyciągamy konsekwencje takich zachowań.*

Według Jóźwiaka dodatkowo o możliwości odstąpienia od umowy mówi też art. 491 kodeksu cywilnego, który stanowi, że jeżeli jedna ze stron umowy dopuszcza się zwłoki w wykonaniu umowy, druga strona może wyznaczyć jej dodatkowy termin do wykonania z zagrożeniem, że w razie upływu wyznaczonego terminu będzie uprawniona do odstąpienia od umowy.

Licytowanie własnych aukcji – czy to legalne?

W Polsce praktycznie **każdy znany Komputer ŚWIATOWI regulamin aukcji internetowych zakazuje licytowania własnych aukcji. Jest to działanie nielegalne.** Jeżeli dowiemy się o takiej praktyce, powinniśmy poinformować o niej niezwłocznie organizatora aukcji. Szambelan: *Takie zachowanie jest niezgodne z zasadami serwisu. Allegro wyciąga konsekwencje takich działań wobec nieuczciwych użytkowników z blokowaniem kont włącznie.*

Kupujący nie płaci – co teraz?

Oszustów można znaleźć zarówno wśród sprzedawców, jak i kupujących. Dlatego każda z szanujących się aukcji internetowych wprowadza procedury, które zabezpieczają przed nieuczciwością jej uczestników. Kupujący i sprzedający po zakończeniu aukcji są prawnie zobowiązani do sfinalizowania transakcji. Pamiętajmy jednak, że nie każde opóźnienie w zapłacie za towar czy w wysłaniu towaru oznacza oszustwo którejś ze stron. Jeśli jednak upewnimy się, że mamy do czynienia z oszustem, powinniśmy niezwłocznie zawiadomić administratora. *Pracownicy serwisu Allegro starają się w takich sytuacjach jak najszybciej wyjaśnić sytuację. Oszust zostanie pociągnięty do odpowiedzialności* – mówi Szambelan.

Komputer ŚWIAT radzi korzystać z procedur zabezpieczających transakcje, na przykład ze stosowanego na Allegro systemu Escrow. Przed kupującym – naciągaczem sprzedawca może się też zabezpieczyć, wysyłając rzecz za pobraniem. W takim wypadku, jeśli kupujący nie zapłaci, doręczyciel przesyłki obowiązany jest zwrócić ją sprzedawcy. *Jeżeli mimo wszystko sprzedawca został oszukany, może zgłosić ten fakt na policji albo wystąpić przeciwko kupującemu do sądu z powództwem o zapłatę ceny wraz z odsetkami za zwłokę* – twierdzi Jóźwiak.

Korzystaj z procedur zabezpieczających

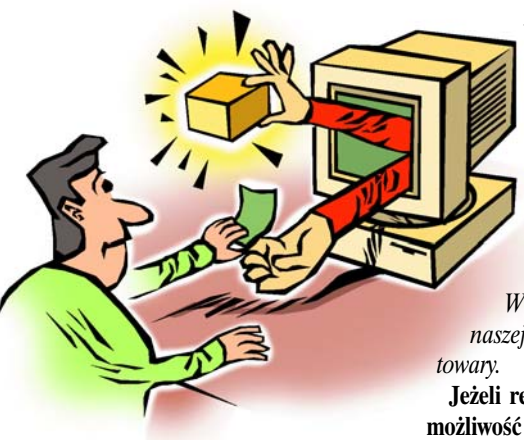

Kupić od firmy czy od Kowalskiego?

Czy dla nas jako kupujących powinno mieć znaczenie, czy sprzedający jest osobą prywatną czy przedsiębiorcą? Zdaniem Jóźwiaka podmiot oferujący do sprzedaży towary na aukcjach powinien poinformować uczestników aukcji, czy jest osobą fizyczną czy przedsiębiorcą.

Bartek Szambelan z Allegro przyznaje, że na stronach jego serwisu nie ma rozróżnienia na prywatnych i instytucjonalnych sprzedawców. *Wiele firm za pośrednictwem naszej platformy sprzedaje swoje towary.*

Jeżeli regulamin aukcji dopuszcza możliwość sprzedaży towarów przez zwykłego Kowalskiego i przedsiębiorców, to okoliczność, od kogo rzecz kupujemy, ma dla kupującego istotne znaczenie. Jeżeli sprzedawcą jest przedsiębiorca, w wypadku wady zakupionej rzeczy kupującemu przysługują uprawnienia z tytułu niezgodności towaru z umową, uregulowane w ustawie o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej oraz o zmianie Kodeksu cywilnego. Jeżeli sprzedawca nie jest przedsiębiorcą, kupującemu przysługują roszczenia z tytułu rękojmi wymienione w przepisach kodeksu cywilnego.

Fałszywe marki i pirackie kopie

Piękne buty dobrej firmy, nowe spodnie od znanego projektanta, nowe gry i legalny software po korzystnej cenie. Wszystko pięknie, ale tylko na stronie. Po otrzymaniu przesyłki stwierdzamy, że piękne buty znanej firmy zamiast trzech mają cztery paski, a rzekomy legalny program komputerowy to kolejna kopia wypalona przez sprzedawcę w domu. Jednym słowem padliśmy ofiarą oszusta i nie pozostaje nam nic innego, jak niezwłocznie zawiadomić organizatora aukcji internetowej i organy ścigania, czyli policję.

Aby zminimalizować tego typu przypadki, serwis Allegro powołał do życia program pod nazwą Współpraca w ochronie praw. Głównym założeniem tego programu jest zaostrzenie zasad dotyczących opisu towaru, a tym samym wyłapywanie na aukcjach osób oferujących podrobione marki towarów. *Firmy i instytucje, które są właścicielami znaków towarowych, monitorują działania użytkowników na Allegro i informują nas na bieżąco o aukcjach z podróbkami* – mówi Szambelan. W programie biorą udział między innymi takie znane światowe firmy jak Camel Active, Nike, Pit Bull czy Microsoft.

Znani we wspólnej walce z oszutami

Najniższe ceny w kraju

Jak powstało zestawienie najniższych cen podzespołów komputerowych? Komputer ŚWIAT sprawdził ogłoszenia w dużych gazetach i czasopismach fachowych w Polsce oraz porównał przysłane do redakcji oferty firm komputerowych

Producent	Typ	Dystrybutor	Cena z VAT (zł)	Tendencja
Cyfrowe aparaty fotograficzne				
Minolta	Dimage X20 (2.0 MPix)	Barwkomp	747	→
Pentagram	Photon 434 (4.0 MPix)	Lijo.pl	954	↘
Canon	PowerShot A80 (4.0 MPix)	ProLine	1569	↘
Kodak	DX 6490 (4.2 MPix)	Komputronik	1679	↘
HP	PhotoSmart 945 (5.0 MPix)	Elkom	1848	↘
Sony	DSC-T1 (5.0 MPix)	Agito.pl	2199	→
Cyfrowe kamery wideo				
Canon	MV700	B&P System	1816	↘
Sony	DCR-TRV 255	B&P System	1883	↘
Panasonic	NV-GS10	Saysonic	2200	→
Samsung	VP-D33i	Media Markt	2399	⊕
JVC	GR-D73	Saysonic	2985	→
Drukarki atramentowe				
Lexmark	Z612	ProLine	185	→
Lexmark	Z815	Lijo.pl	322	↘
Epson	Stylus C84	B&P System	484	↘
HP	PhotoSmart 7660	ProLine	539	→
Canon	i560	Elkom	610	↘
HP	PhotoSmart 7960	B&P System	1292	↘
Drukarki laserowe				
Samsung	ML-1710	Komputronik	699	↘
Lexmark	Optra E220	B&P System	731	↘
HP	LaserJet 1010	Lijo.pl	781	↘
Panasonic	KXP-7105	Komputronik	1035	↘
OKI	B4200	B&P System	1218	↘
HP	LaserJet 1300	Sirius.pl	1489	→
Dyski twarde				
Seagate	40 GB (7200)	ProLine	219	→
Seagate	80 GB (7200)	ProLine	255	↘
Samsung	80 GB (7200)	B&P System	261	↘
Maxtor	80 GB (7200)	ProLine	265	↘
Maxtor	120 GB (7200)	ProLine	349	→
Western Dig.	200 GB (7200)	Ada	519	↗
Faksmodemy				
Pentagram	Navel 56i PCI wew.	Lijo.pl	51	→
Microcom	Deskporte 56k PCI wew.	WGK	59	→
Zoom	PCI 56k V.92 wew.	Ada	68	→
Zoltrix	Sagitta 56k PCI wew.	ProLine	129	→
Głośniki komputerowe				
Media-Tech	Legato 2.1	B&P System	106	↗
Tracer	Futura 5.1	Ada	215	→
Creative Labs	Inspire P580 5.1	Sirius.pl	256	↘
Logitech	Z640 5.1	B&P System	304	↘
Creative Labs	Inspire T7700 7.1	B&P System	503	↗
Kamery internetowe				
Labtec	Webcam	Komputronik	70	↘
Media-Tech	MT-400	Komputronik	75	↘
Logitech	QuickCam Express USB	Rainbow PC	157	→
Creative Labs	PCCam 880	Komputronik	389	↗
Karty DV				
Pinnacle	Studio DV Clip	Komputronik	270	→
Pinnacle	Studio DV V.8	Sirius.pl	615	→
Matrox	RT.X10	Komputronik	3209	→
Karty graficzne				
Leadtek	GeForce FX 5200 128 MB AGP	B&P System	238	↘
Sapphire	Radeon 9200 128 MB AGP	B&P System	304	↗
Gigabyte	Radeon 9600 Pro 128 MB AGP	Sirius.pl	499	↘
Asus	GeForce FX 5600 128 MB AGP	Sirius.pl	815	→
HiS	Radeon 9800 Pro 128 MB AGP	Sirius.pl	999	↘
MSI	GeForce FX 5900XT 128 MB AGP	Komputronik	1065	↘

Producent	Typ	Dystrybutor	Cena z VAT (zł)	Tendencja
Karty muzyczne				
Avacs	SoundMan 5.1	Ada	54	↘
Creative Labs	SB Audigy 2 Player Box	B&P System	472	↗
Hercules	Theater XP 7.1	Sirius.pl	531	↘
Creative Labs	SB Audigy 2 ZS Platinum Pro	Ada	975	↗
Karty pamięci				
Kingston	Secure Digital 128 MB	ProLine	99	↘
Kingston	Compact Flash 128 MB	ProLine	105	↗
Kingston	Compact Flash 256 MB	Komputronik	169	⊕
Olympus	xD 128 MB	Sirius.pl	207	↘
Sony	Memory Stick 128 MB	Elkom	231	↗
Sony	Memory Stick Pro 256 MB	Komputronik	670	⊕
Karty telewizyjne				
Avacs	Smart TV FM Nicam	Ada	167	↘
Leadtek	WinFast TV 2000 XP Expert	B&P System	235	↘
Hercules	Smart TV	Sirius.pl	247	↘
AverMedia	Aver TV Studio	WGK	256	→
Laptopy				
Actina	**Viper**, wyświetlacz 15,1" TFT, procesor Intel Celeron 2,0 GHz, pamięć RAM 128 MB, dysk twardy 30 GB, napęd CD-ROM 24x, faksmodem 56k, MS Windows XP HE PL	Action	4268	→
HP Compaq	**nx9005**, wyświetlacz 15" TFT, procesor AMD Athlon XP 2400+, pamięć RAM 256 MB, dysk twardy 40 GB, napęd CDRW/DVD-ROM, faksmodem 56k, karta siec., MS Windows XP Pro PL	Vobis	5099	→
IBM	**ThinkPad R40e**, wyświetlacz 14,1" TFT, procesor Intel Celeron 2,4 GHz, pamięć RAM 256 MB, dysk twardy 30 GB, napęd CDRW/DVD-ROM, faksmodem 56k, k. sieciowa, MS Windows XP Pro PL	Karen	5245	↘
Toshiba	**Satellite A10-S513**, wyświetlacz 15" TFT, procesor Intel Pentium 4 2,2 GHz, pamięć RAM 256 MB, dysk twardy 40 GB, napęd CDRW/DVD-ROM, faksmodem 56k, karta sieciowa, MS Windows XP HE PL, torba	Karen	5722	→
Monitory CRT				
LG	StudioWorks 773E 17"	Lorien	470	↗
Samsung	SyncMaster 765MB 17"	B&P System	644	↗
Philips	107P50 17"	Lijo.pl	781	↘
NEC	FE991SB 19"	Lijo.pl	1049	↘
Iiyama	Vision Master Pro 455 19"	Sirius.pl	1282	↘
Monitory LCD				
Samsung	SyncMaster 152V 15"	B&P System	1301	↘
Tatung	Pro 15L 15"	Sirius.pl	1583	↗
NEC	MultiSync 1560NX 15"	Ada	1659	→
Philips	170S5FG 17"	Sirius.pl	1750	↘
LG	Flatron L1811S 18"	B&P System	2489	↘
Nagrywarki CD-RW				
Samsung	52/32/52x	Sirius.pl	115	→
Sony	52/24/52x	B&P System	117	↘
LG	52/24/52x	Elkom	124	↗
Teac	52/24/52x	B&P System	143	↘
Nagrywarki DVD				
NEC	ND-2500	ProLine	325	↘
Lite-On	LDW-851S	Ada	346	↘
Sony	DWU-10A	B&P System	358	↗
Plextor	708A	Komputronik	649	↘

Producent	Typ	Dystrybutor	Cena z VAT (zł)	Tendencja
Napędy combo CD-RW/DVD				
Lite-On	LTC-48161H	ProLine	165	→
LG	GCC-4520B	B&P System	187	↘
Sony	CRX-320	B&P System	188	↘
Samsung	SM-352	Elkom	191	↗
Oprogramowanie				
Symantec	Norton AntiVirus 2004 PL	B&P System	246	↘
Symantec	Norton SystemWorks 2004 PL	B&P System	328	↘
Microsoft	Windows XP HE PL OEM	Lijo.pl	377	→
Jasc	Paint Shop Pro 8.0	Komputronik	639	→
Microsoft	Windows XP Pro PL Uakt.	Ada	670	↗
Corel	CorelDRAW 9.0 PL	Ultramedia	678	↗
Microsoft	Office XP Std. PL Uakt.	Rainbow PC	1116	→
Macromedia	Dreamweaver MX 2004	Elkom	2102	↘
Corel	Graphics Suite 11 PL	Elkom	2227	↘
Adobe	Photoshop CS	B&P System	3940	↘
Pamięci				
Kingston	DDR 128 MB /266	Sirius.pl	107	↘
Kingston	DDR 256 MB /333	Lijo.pl	194	↘
Apacer	DDR 256 MB /400	Elkom	219	↗
Apacer	DDR 512 MB /333	WGK	369	→
Kingston	DDR 512 MB /333	B&P System	380	↘
Kingston	DDR 1024 MB /266	B&P System	1099	↘
Płyty główne				
Asus	A7V8X	B&P System	217	↘
Soltek	75FRN-L	Ada	282	→
Microstar	865P Neo	Lijo.pl	364	→
Epox	8RDA+	Komputronik	355	↘
Abit	IC7	Lijo.pl	512	→
Procesory AMD				
AMD	Athlon XP 2000+	ProLine	235	→
AMD	Athlon XP 2200+	ProLine	255	→
AMD	Athlon XP 2600+	Komputronik	389	↗
AMD	Athlon XP 2800+	ProLine	545	↗
AMD	Athlon XP 3000+	B&P System	637	↘
Procesory Intel				
Intel	Celeron 2,6 GHz	Ada	409	→
Intel	Celeron 2,8 GHz	B&P System	426	↘
Intel	Pentium 4 2,8 GHz	Sirius.pl	822	↗
Intel	Pentium 4 3,0 GHz	ProLine	979	↗
Intel	Pentium 4 3,2 GHz	Komputronik	1299	↗
Skanery				
Umax	Astra Slim 4600	Sirius.pl	238	↘
Canon	CS 3000	B&P System	275	↘
Plustek	OpticSlim 1200	Lijo.pl	301	↘
Microtek	ScanMaker 4800	B&P System	347	↗
Epson	Perfection 1670	Ada	366	→
HP	scanjet 3670	Lijo.pl	375	→
Urządzenia wielofunkcyjne				
HP	OfficeJet PSC 1210	B&P System	415	↘
Lexmark	X5150	Elkom	494	↘
Lexmark	X6150	Elkom	726	↘
Epson	Stylus CX 5400	B&P System	815	↘
HP	OfficeJet PSC 2410	Lijo.pl	1328	→
Zestawy klawiatur z myszą				
Media-Tech	MT133	Ada	35	→
Labtec	Wireless Desktop	Sirius.pl	111	↘
Creative	Desktop Wireless 6000	Komputronik	199	→
Microsoft	Wireless Optical Desktop	Sirius.pl	249	↘
Logitech	Cordless Desktop MX	Sirius.pl	444	↘

⊕ pierwszy raz w zestawieniu, → cena bez zmian, ↗ wzrost ceny, ↘ spadek ceny

Tabela nie zawiera cen zestawów komputerowych. Komputer ŚWIAT nie będzie ich prezentował, gdyż przy obecnej różnorodności dostępnych konfiguracji trudno jest je porównywać.

Telefony i adresy WWW firm komputerowych

Action Warszawa tel. (022) 5322050 www.action.pl **Ada** Żarów tel. (074) 8570380 www.ada.com.pl **Adder Group** Białystok tel. (085) 7451771 www.adder.com.pl **Agito.pl** Warszawa tel. (022) 5190160 www.agito.pl **Atom PC** Poznań tel. (061) 8264070 www.atom-pc.pl **B&P System** Olsztyn tel. (089) 5399011 www.bpsystem.pl **Barwkomp** Poznań tel. (061) 8472130 www.barwkomp.pl **Bestcom** Poznań tel. (061) 8509140 www.bestcom.com.pl **Elkom** Warszawa tel. (022) 7732698 www.elkom.pl **Karen** Warszawa tel. (022) 8739999 www.karen.com.pl **Komputronik** Poznań tel. (061) 8359400 www.komputronik.pl **Lijo.pl** Warszawa tel. (022) 8311414 www.lijo.pl **Logos** Szczecin tel. (091) 4330728 www.logos.pl **Lorien** Warszawa tel. (022) 6545070 www.lorien-komputery.com.pl **Media Markt** Warszawa tel. (022) 5338100 www.mediamarkt.pl **Multimedia Vision** Warszawa tel. (022) 3389000 www.multimedia.com.pl **ProLine** Poznań tel. (061) 8333333 www.proline.pl **Rainbow PC** Poznań tel. (061) 8484975 www.rainbow-pc.pl **Saysonic** Warszawa tel. (022) 8315384 www.saysonic.com.pl **Sirius.pl** Wadowice tel. (033) 8235211 www.sirius.pl **TedSoft** Ostrzeszów tel. (062) 7320449 www.tedsoft.pl **Trio Computers** Warszawa tel. (022) 8256254 www.triocomputers.com.pl **TTS Company** Warszawa tel. (022) 8684042 www.tts.com.pl **Ultramedia** Warszawa tel. (022) 6546122 www.ultramedia.com.pl **Vobis Microcomputer** Lubieszyn tel. (091) 4811100 www.vobis.pl

Aktualizacja: 10 sierpnia 2004

Zwycięzcy testów

W poniższym zestawieniu prezentujemy sprzęt, programy, gry i serwisy internetowe, które w testach zajęły pierwsze, drugie i trzecie miejsca (tylko w niektórych wypadkach podajemy nazwy modeli, które zajęły dalsze pozycje). Kategorie ułożono w kolejności alfabetycznej, a modele – według ocen za jakość. **Podane ceny obowiązywały w terminie publikacji testów i mogły ulec zmianie**

Test sprzętu

Zwycięzca testu napędów DVD-ROM

Toshiba SD-M1802

Najlepszy napęd w teście ma bardzo dobrą korekcję błędów, wzorową, polskojęzyczną instrukcję obsługi oraz kompletny zestaw akcesoriów i oprogramowania niezbędny do instalacji i użytkowania

Miejsce	Producent	Model	Jakość	Cena zł	Numer
Drukarki atramentowe (do 600 zł)					
1	Canon	i450	dobra	491	22/03
2	HP	deskjet 5150	dobra	469	22/03
Drukarki atramentowe (do 1000 zł)					
1	Canon	i560	dobra	849	5/04
2	HP	photosmart 7760	dobra	959	5/04
3	HP	deskjet 5652	dobra	749	5/04
Dyski twarde					
1	Maxtor	DiamondMax Plus 9 6Y160M0	bardzo dobra	617	11/04
2	Maxtor	DiamondMax Plus 9 6Y200M0	bardzo dobra	815	11/04
3	Western Digital	Raptop WD740GD	bardzo dobra	1259	8/04
Dżojstiki					
1	Thrustmaster	Hotas Cougar	bardzo dobra	1600	4/04
2	Saitek	Cyborg 3D Force	bardzo dobra	279	4/04
3	Logitech	Freedom 2.4 Cordless Joystick	bardzo dobra	320	4/04
Głośniki 2.1					
1	Creative	Cambridge SoundWorks MegaWorks THX 2.1 250D	bardzo dobra	945	9/04
2	Creative	I-Trigue 3300	bardzo dobra	476	11/04
2	Creative	Inspire T2900	bardzo dobra	339	11/04
Głośniki 5.1					
1	Logitech	Z-640	bardzo dobra	545	15/03
2	Tracer	Magnum II TRG-5SR-6000-A-4	bardzo dobra	799	15/03
3	Creative	Inspire 5.1 Digital 5500	bardzo dobra	904	15/03
Karty dźwiękowe					
1	Creative	Sound Blaster Audigy 2 ZS	bardzo dobra	615	25/03
2	Creative	Sound Blaster Audigy 2	bardzo dobra	499	25/03
3	Terratec	Aureon 7.1 Space	bardzo dobra	332	25/03
Karty dźwiękowe zewnętrzne					
1	Hercules	DJ Console	bardzo dobra	999	16/04
2	Creative	Sound Blaster Audigy 2 NX	bardzo dobra	549	16/04
3	Terratec	Aureon 7.1 Firewire	bardzo dobra	999	16/04
Karty graficzne					
1	Gainward	Silent FX PP! Ultra/980 XP Proffesional	bardzo dobra	1085	14/04
2	Gainward	Pro/660 TV/DVI GS	dobra	485	19/03
3	HiS	Excalibur Radeon 9200 VIVO	dobra	349	19/03
Karty pamięci					
1	Lexar	High-Speed Digital Film 12x 128 MB	celująca	239	24/03
2	Olympus	xD-Picture Card M-XD128P	dobra	299	24/03
3	Pretec	SecureDigital Card 128 MB	bardzo dobra	269	24/03
4	Pretec	MultiMedia-Card 128 MB	dobra	239	24/03
5	Sandisk	SmartMedia Memory Card 128 MB	dobra	190	24/03
6	Dane-Elec	MemoryStick 128 MB	dostateczna	265	24/03
Karty telewizyjne					
1	Leadtek	WinFast TV 2000 XP	bardzo dobra	299	23/03
2	AVerMedia	AVerTV Studio 303	bardzo dobra	291	23/03
3	Pinnacle	PCTV Pro	bardzo dobra	630	23/03
Kierownice					
1	Logitech	MOMO Racing Force Feedback Wheel	bardzo dobra	569	10/03
2	Logitech	MOMO Force	bardzo dobra	777	10/03
Klawiatury multimedialne					
1	Media-Tech	Media X	bardzo dobra	100	15/04
2	BTC	BTC 8190	bardzo dobra	70	15/04
3	Tracer	NET-Track	bardzo dobra	65	15/04

Miejsce	Producent	Model	Jakość	Cena zł	Numer
Modemy					
1	Pentagram	Hex 2	bardzo dobra	50	16/03
2	Avacs	Quest 56K V.92	bardzo dobra	59	16/03
Monitory CRT 17-calowe					
1	Lite-On	e1786FNST	bardzo dobra	570	1/04
2	Hivision	CT1772PF	dobra	569	1/04
3	miro	P17F98i	dobra	605	1/04
3	CTX	VL700	dobra	530	1/04
Monitory LCD 15-calowe					
1	Samsung	SyncMaster 152V	bardzo dobra	1659	9/04
2	Belinea	Belinea 101551	bardzo dobra	1629	9/04
3	Benq	FP557s	dobra	1529	9/04
3	Iiyama	ProLite E380S	dobra	1799	9/04
Myszy optyczne					
1	Logitech	Mx500 Optical Mouse	celująca	250	20/03
2	Logitech	Mx310 Optical Mouse	bardzo dobra	180	20/03
Nagrywarki CD-R/RW					
1	Lite-On	LTR-52246S	bardzo dobra	208	18/03
2	Asus	CRW-5224A	bardzo dobra	266	18/03
3	LG	GCE-8520B	dobra	264	18/03
3	Samsung	SW-252	dobra	222	18/03
Nagrywarki DVD					
1	Plextor	PX-712A	dobra	1145	16/04
2	Samsung	SH-W08	dobra	400	16/04
3	Mercury	KOB DV-W8X	dobra	489	12/04
3	Pioneer	DVR-A07XLA	dobra	900	12/04
Napędy DVD-ROM					
1	Toshiba	SD-M1802	dobra	199	19/04
2	LG	GDR-8162B	dobra	129	19/04
3	Plextor	PX-116A	dobra	229	19/04
Procesory					
1	AMD	Athlon XP 2800+	bardzo dobra	648	13/04
2	Intel	Celeron D 335	dobra	589	18/04
3	AMD	Athlon XP 2600+	dobra	479	13/04
Skanery					
1	Epson	Perfection 2400 Photo	bardzo dobra	895	18/04
2	Canon	LiDE 80	bardzo dobra	949	18/04
3	Canon	CanoScan 5000F	dobra	949	18/04
Tusze nieoryginalne do drukarek atramentowych					
1	ProColor	PE-037 (zgodny z Epson T037)	dobra	31	10/04
1	Fullmark	E036TBK (zgodny z Epson T036)	bardzo dobra	29	10/04
1	Calidad	T39 (zgodny z Epson T039)	bardzo dobra	40	10/04
1	ModeCom	zgodny z Epson T038	bardzo dobra	23	10/04
1	Calidad	T38 (zgodny z Epson T038)	bardzo dobra	30	10/04
1	InkTec	BPI-421C (zgodny z Canon BCI-21Col)	dobra	19	10/04
1	Black Point	K1002440 (zgodny z Canon BCI-21Bk)	bardzo dobra	14	10/04
1	InkTec	BPI-424C (zgodny z Canon BCI-24 Colour)	bardzo dobra	20	10/04
1	InkTec	BPI-424BK (zgodny z Canon BCI-24 Black)	bardzo dobra	12	10/04
1	Lexmark	10N0026	dostateczna	145	10/04
1	Wielokropek	L016 (zgodny z Lexmark 10N0016)	dobra	99	10/04
1	Wielokropek	L120 (zgodny z Lexmark 15M0120)	dobra	119	10/04
1	Wielokropek	LG050 (zgodny z Lexmark 17G0050)	dobra	98	10/04
1	TB	TBH-728C (zgodny z HP 28)	dobra	74	10/04
1	Black Point	zgodny z HP 27	bardzo dobra	73	10/04
1	ProOffice	Pro 57 (zgodny z HP 57)	dobra	75	10/04
1	ProOffice	Pro 56 (zgodny z HP 56)	bardzo dobra	50	10/04
Urządzenia wielofunkcyjne					
1	Canon	SmartBase MP700 Photo	dobra	1990	3/04
2	Epson	Stylus CX5400	dobra	887	3/04
Wentylatory dla Athlona XP/Durona					
1	Zalman	CNPS7000A-AlCu	dobra	168	14/04
1	Zalman	CNPS7000A-Cu	dobra	218	14/04
3	GlacialTech	Igloo 2460 Light	dobra	48	14/04
Wentylatory dla Pentium 4/Celerona					
1	Zalman	CNPS7000A-Cu	dobra	218	14/04
2	Nexus	PR-1030	dobra	170	14/04
3	Zalman	CNPS7000A-AlCu	dobra	168	14/04
Zasilacze awaryjne					
1	Powerware	3110	bardzo dobra	480	12/03
2	Powercom	KIN-525AP	bardzo dobra	249	12/03
Zestawy komputerowe					
1	Optimus	OptiTech DX200 DDR	dobra	2460	26/03
2	Hewlett-Packard	HP Compaq D230	dobra	2375	26/03
3	Blueline	Puls DXC2400	dobra	2299	26/03
3	Acer	Aspire T120	dobra	2299	13/04

Test programów

Zwycięzca testu programów do wizażu

Wirtualne Studio Wizażu

Ten prosty w obsłudze program pozwoli paniom na sprawdzenie, jak wyglądałyby w ekstrawaganckim uczesaniu czy nietypowym makijażu. Panowie mogą natomiast zobaczyć, czy do twarzy im w brodzie lub kapeluszu

Miejsce	Producent	Nazwa programu	Jakość	Cena zł	Numer
Antydialery					
1	Panda Software	Panda Antivirus Platinum 7.0	bardzo dobra	285	12/03
Atlasy samochodowe					
1	PPWK	Navigo	dobra	60	1/04
2	E-mapa	Nawigator	dobra	250	1/04
Atlasy świata					
1	PWN	Wielki multimedialny atlas świata PWN	dobra	69	13/03
2	Cartall	Atlas Świata 2003	dobra	79	13/03
Encyklopedie dla dzieci					
1	Multimedia Plus	Encyklopedia dla dzieci	dobra	55	5/03
Encyklopedie multimedialne					
1	Onet.pl	Multimedialna encyklopedia powszechna. Wiem 2004	dobra	89	26/03
Firewalle					
1	Symantec	Norton Personal Firewall 2004	bardzo dobra	289	17/04
2	Panda Software	Panda Antivirus Platinum 7.0	bardzo dobra	285	17/04
Komunikatory					
1	Wirtualna Polska	WP Kontakt 2.8.2	bardzo dobra	darmowy	12/04
2	MediaOne Sp. z o.o.	Tlen 5.00.3.2	bardzo dobra	darmowy	12/04
Kursy na CD					
1	Techland	Multimedialny kurs Word 2000	dobra	20	15/04
2	Techland	Multimedialny kurs Excel 2000	dobra	20	15/04
Odtwarzacze DivX					
1	Adriana Schlama/ALFA	Vplayer 0.6	bardzo dobra	darmowy	6/03
Odtwarzacze DVD					
1	InterVideo	WinDVD 5 Platinum	bardzo dobra	200	4/03
2	CyberLink	Power DVD 5 Standard	bardzo dobra	345	4/03
Odtwarzacze muzyki					
1	Peter Kunath, Florian Vorberger	DeliPlayer 2.01	bardzo dobra	darmowy	9/04
1	Nullsoft, Inc.	Winamp 5.01 Full	bardzo dobra	darmowy	9/04
Organizery					
1	Microsoft	Outlook 2003	bardzo dobra	2000	11/04
2	Draco Software	Draco Organizer 1.3.1	bardzo dobra	119	11/04
Programy antywirusowe					
1	Panda Software	Panda Antivirus Platinum 7.0	bardzo dobra	285	7/04
2	Symantec	Norton AntiVirus 2004	bardzo dobra	316	7/04
Programy do aranżacji wnętrz					
1	Ecru	PRO100	bardzo dobra	2400	17/03
2	Intersoft	ArCon 6.0+	dobra	2427	17/03
Programy do edycji wideo					
1	Ulead	Ulead VideoStudio 7	dobra	500	16/03
2	Magix	Magix Video Deluxe 2.0 Plus	dobra	469	16/03
Programy do katalogowania zdjęć					
1	G DATA Software	FotoOffice 2	bardzo dobra	139	22/03
2	Adobe	Adobe Photoshop Album	dobra	304	22/03
Programy do kontroli dostępu do internetu					
1	SoftStory	Opiekun 1.0.13	dobra	45	2/04
Programy do kopiowania muzyki					
1	Albert L. Faber	CDex 1.51	bardzo dobra	darmowy	13/04
2	Andre Wiethoff	Exact Audio Copy v0.95 prebeta 5	dobra	darmowy	13/04
Programy do kopiowania zabezpieczonych płyt					
1	S.A.D. GmbH	GameJack 4.0	bardzo dobra	110	10/04
2	Alcohol Soft	Alcohol 120% 1.4	dobra	193	10/04
Programy do nagrywania CD i DVD					
1	Ahead Software	Nero Burning ROM 5.5	bardzo dobra	285	14/03
2	Roxio Inc.	WinOnCD 6	bardzo dobra	429	14/03
Programy do nauki języka angielskiego dla dorosłych					
1	Techland	Tell Me More Business	bardzo dobra	249	24/03
2	Techland	Tell Me More 5 Pakiet	bardzo dobra	249	24/03
Programy do nauki języka angielskiego dla dzieci					
1	Onet.pl	English+ Kids	dobra	49	24/03
Programy do nauki szybkiego pisania					
1	Nahlik Soft	Mistrz klawiatury II	dobra	69	25/03

Miejsce	Producent	Nazwa programu	Jakość	Cena zł	Numer
Programy do ochrony przed spamem					
1	McAfee	SpamKiller	bardzo dobra	159	11/03
2	High Mountain Software	SpamEater Pro 3.60	dobra	100	11/03
Programy do projektowania ogrodów					
1	DiComp/LK Avalon	Garden Composer 3D	bardzo dobra	100	20/03
Programy do prowadzenia budżetu domowego					
1	Intelitech	Menadżer Finansów 2004	celująca	60	14/04
2	InsERT	Skarbnik 4	bardzo dobra	98	14/04
Programy do rozpoznawania tekstu					
1	ABBYY Software House	ABBYY FineReader 7.0	bardzo dobra	690	16/04
2	ScanSoft	Recognita OmniPage Pro 14	bardzo dobra	630	16/04
Programy do tworzenia grafiki wektorowej					
1	Corel	CorelDRAW 11	celująca	2180	5/04
2	Adobe	Illustrator 11	bardzo dobra	3686	5/04
Programy do usuwania plików					
1	Symantec	CleanSweep 2002	bardzo dobra	540	18/03
2	iolo technologies	System Mechanic	dobra	222	18/03
Programy do wizażu					
1	Media Art.	Wirtualne Studio Wizażu	bardzo dobra	20	19/04
2	Broderbund	Cosmopolitan Virtual Makeover 3	dobra	19	19/04
3	FormZone	Changes – Studio Wizażu	dobra	30	19/04
Programy edukacyjne dla dzieci					
1	Datasun	Przygody w Cyfrolandii	bardzo dobra	20	23/03
2	Dorling Kindersley	Dookoła świata	dobra	49	23/03
Programy edukacyjne dla młodzieży					
1	PWN	Wielki multimedialny atlas świata	bardzo dobra	69	21/03
2	Havas Interactive	Dzieje cywilizacji	bardzo dobra	59	21/03
Programy pocztowe					
1	Microsoft	Outlook 2002	celująca	549	4/03
Programy tłumaczące					
1	KOMPAS	Tłumacz i słownik języka angielskiego 2.2	bardzo dobra	99	18/04
2	KOMPAS	Tłumacz i słownik języka rosyjskiego	dobra	142	18/04
Przeglądarki internetowe					
1	Microsoft	Internet Explorer 6	bardzo dobra	darmowy	7/03
2	Anderson Che	Avant Browser 7.0	bardzo dobra	darmowy	7/03
Słowniki dwujęzyczne					
1	Lexland	Słowniki niemiecko-polskie...	dobra	195	19/03
Systemy operacyjne					
1	MandrakeSoft	Mandrake Linux 9.0 PowerPack	bardzo dobra	316	10/03
2	Microsoft	Windows XP Home Edition	dobra	1153	10/03

Gry

Miejsce	Producent	Gra/Model	Jakość	Cena zł	Numer
Brydż					
1	GOTO Software	GotoBridge II	dobra	99	1/04
Gry do biura					
1	Hannu Rabina, Jukka Rabina	Gene Rally	dobra	darmowy	2/04
2	Free Lunch Design	Alex the Allegator 4	dobra	darmowy	2/04
Gry freeware					
1	Edgar M Vigdal	Warblade 1.0 demo [strzelanina kosmiczna]	dobra	darmowy	15/04
1	The Freeciv Team	Freeciv 1.14.0 [strategiczna]	dobra	darmowy	15/04
1	AGD Interactive	King's Quest I VGA [przygodowa]	dobra	darmowy	15/04
1	Denyusha Co., Ltd.	ShadowFlare [fabularna]	dobra	darmowy	15/04
1	Activision	Wolfenstein Enemy Territory [strzelanina 3D]	dobra	darmowy	15/04
Gry hity					
1	Codemasters	Colin McRae Rally 04	bardzo dobra	99	14/04
2	UbiSoft	Far Cry	bardzo dobra	120	14/04
Gry Java do komórek					
1	Macrospace	Goldminer	dobra	11	20/03
Gry przygodowe					
1	Microids	Syberia	bardzo dobra	80	24/03
Gry RPG					
1	BioWare	Star Wars: Knights of the Old Republic	bardzo dobra	140	10/04
2	Troika Games	Greyhawk: Świątynia Pierwotnego Zła	bardzo dobra	130	10/04
Gry RTS					
1	Haemimont Games	Celtic Kings	dobra	100	16/03
Gry sportowe					
1	Electronic Arts	NBA Live 2003	dobra	140	15/03
Gry TPP					
1	Remedy	Max Payne	bardzo dobra	70	26/02

Miejsce	Producent	Gra/Model	Jakość	Cena zł	Numer
Gry zręcznościowe dla dzieci					
1	UbiSoft	Rayman M	bardzo dobra	69	22/02
Konsole przenośne					
1	Nintendo	GameBoy Advance SP	bardzo dobra	650	26/03
Konsole stacjonarne					
1	Sony	PlayStation 2	dobra	999	26/03
Ratowanie życia					
1	Monte Cristo	998 Pogromcy ognia	dobra	80	12/04
2	Sixteen Tons Entertainment	Emergency 2 The Ultimate Fight for Life	dobra	59	12/04
Strategie ekonomiczne					
1	Electronic Arts	Sim City 4	bardzo dobra	140	22/03
Strzelaniny 3D					
1	Croteam	Serious Sam Drugie Starcie	bardzo dobra	50	19/03
Strzelaniny lotnicze					
1	Paradox Entertainment	Airfix Dogfighter	dobra	20	16/04
2	City Interactive	Starmageddon 2	dobra	20	16/04
Symulatory motocykli					
1	Milestone	Superbike 2001	dobra	129	4/03
Symulatory piłki nożnej					
1	EA Sports	FIFA Football 2004	dobra	140	3/04
2	Konami	Pro Evolution Soccer 3	dobra	160	3/04
Symulatory pociągów					
1	Strategy First	Trainz	dobra	50	6/03
Symulatory samolotów z drugiej wojny światowej					
1	Microsoft	Combat Flight Simulator 3	dobra	170	9/03
Symulatory wyścigów samochodów turystycznych					
1	Codemasters	ToCA Race Driver	bardzo dobra	99	14/03

Internet

Zwycięzca testu portali edukacyjnych

Interklasa

Portal Interklasy to niemal niewyczerpane źródło wiadomości i rozrywki. Na dwóch rozbudowanych podstronach portalu – Eduseek i 6plus – znajdziemy liczne ściągi, wypracowania i artykuły popularnonaukowe

Miejsce	Producent	Adres WWW/Nazwa programu	Jakość	Cena zł	Numer
Banki online					
1	Fortis Bank	e-Pakiet	bardzo dobra	–	22/03
Bezpłatne skrzynki pocztowe					
1	Mail.o2.pl	http://mail.o2.pl	bardzo dobra	–	21/03
Internetowe laboratoria fotograficzne					
1	Foto Interia.pl	http://foto.interia.pl	bardzo dobra	–	23/03
Portale edukacyjne					
1	Interklasa	www.interklasa.pl	bardzo dobra	–	19/04
2	Gazeta – edukacja	www.gazeta.pl/edukacja	dobra	–	19/04
Serwisy sportowe					
1	Interia.pl – Sport	http://sport.interia.pl	bardzo dobra	–	26/03
Wyszukiwarki internetowe					
1	Google	www.google.com	bardzo dobra	–	11/04

Telekomunikacja

Miejsce	Producent	Model	Jakość	Cena zł	Numer
Telefony komórkowe					
1	Nokia	6600	bardzo dobra	3659	4/04
2	Sony Ericsson	P800	bardzo dobra	3171	4/04

Audio/Wideo/Foto

Miejsce	Producent	Model	Jakość	Cena zł	Numer
Aparaty cyfrowe do 1000 złotych					
1	Sony	DSC-P52	dobra	999	14/04
2	Olympus	Camedia C310 Zoom	dobra	999	14/04
3	Media-Tech	MT415	dobra	949	14/04
Kamery internetowe					
1	Logitech	QuickCam Sphere	bardzo dobra	695	8/04

NOWOŚĆ W KIOSKACH OD 8 WRZEŚNIA!

TYLKO 9,90 zł

TWOJE PC

2 CD

PEŁNE WERSJE:

Samplisizer

Profesjonalne, ale wygodne i szybkie narzędzie do komponowania klubowej muzyki elektronicznej. 3500 loopów do wykorzystania pozwala bez wysiłku osiągnąć niesamowity efekt końcowy.

PUBLISHING STUDIO 3

Zaawansowany pakiet DTP przydatny zarówno profesjonalistom, jak i początkującym grafikom, chcącym odkryć tajniki składu komputerowego.
UWAGA! W pakiecie znajdziesz dodatkowo ponad 2000 clipartów i 100 pięknych zdjęć!

4 PEŁNE WERSJE GIER

Strategic Command

Akcja Strategic Command dzieje się podczas II wojny światowej. Stań na czele wojsk niemieckich lub alianckich i poprowadź je do zwycięstwa. By wykazać się skuteczną taktyką na polu walki musisz być przebiegły i mieć oczy szeroko otwarte, aby żaden ruch przeciwnika nie umknął Twojej uwadze. Przyszłość Europy jest w Twoich rękach.

Penguin Puzzle

Hyper Drop

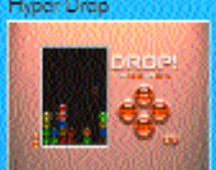

Mahjongg

ORAZ PROGRAMY FREEWARE!

O komputerach w druku

Zanim zaczniesz przeglądać witryny w kiosku w poszukiwaniu ciekawych czasopism, zanim zdecydujesz, które chcesz kupić – przeczytaj. W tej rubryce prezentujemy okładki i tematy popularnej prasy komputerowej, technicznej i zbliżonej

Prasa w liczbach

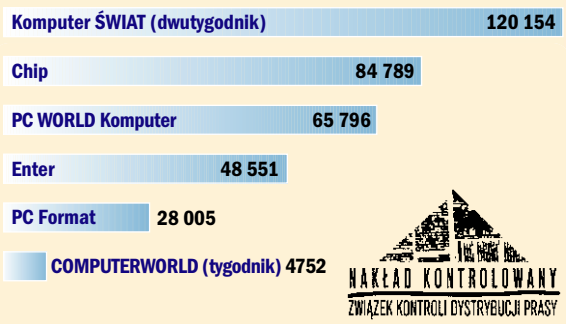

NAKŁAD KONTROLOWANY
ZWIĄZEK KONTROLI DYSTRYBUCJI PRASY

Średnia sprzedaż jednego wydania największych czasopism komputerowych według danych Związku Kontroli Dystrybucji Prasy w okresie marzec 2003 – luty 2004.

Numer 4/2004 w kioskach od 16.08

Temat tytułowy
Pociąg do przeszłości

Tematy
Stylowa strona WWW
Plakat retro – głos minionej epoki
Abstrakty – piękno przypadku

Na krążku
Pliki i filmy instruktażowe do Tutoriali
Zdjęcia Royality Free

Cena 29,80 zł (CD-ROM)

Numer 9/2004 w kioskach od 18.08

Temat tytułowy
Bądź bezpieczny

Tematy
Narzędzia do obróbki plików multimedialnych
Megatest 49 notebooków

Na krążku
OpenOffice 1.1.2 PL
Slackware 10, MS Direct X 9.0c

Cena 19,90 zł (DVD-ROM)

Numer 9/2004 w kioskach od 2.09

Temat tytułowy
Kryptografia

Tematy
VMPC – polski szyfr strumieniowy
Kryptografia wizualna
Kwantowy atak na algorytm RSA

Na krążku
Warsztaty: Prezentacja danych za pomocą HTMLTable

Cena 26,75 zł (CD-ROM)

Numer 9/2004 w kioskach od 27.08

Temat tytułowy
Spętane satelity

Tematy
Skarb ukryty w genomach zbóż
Elektrodynamiczne więzi w kosmosie
Bez strachu przed nauką

Inne
Lecznicza iluzja
Atomówką w bunkier

Cena 8,90 zł

Numer 9/2004 w kioskach od 6.09

Temat tytułowy
Radio i telewizja na Linuksie

Tematy
Linux jako zaawansowany tuner telewizyjny
Radio w internecie

Na krążku
SUSE Linux 9.1 Personal
Slackware Linux 10.0

Cena 27,90 zł (2 x DVD-ROM)

Nowe na półkach

Scott Kelby — **Fotografia cyfrowa – edycja zdjęć**

Nareszcie polscy wydawcy zrozumieli, że książek o cyfrowej fotografii nie można sprzedawać z czarno-białymi ilustracjami. Przykładem jest ten tytuł, w którym znajdziemy odpowiedzi na większość pytań dotyczących obróbki cyfrowych fotek.

Dla początkujących | Wyd: Helion | http://helion.pl

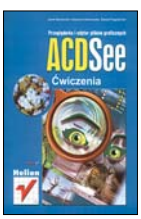

Praca zbiorowa — **ACDSee ćwiczenia**

Znowu coś z dziedziny cyfrowej fotografii. Książka omawiająca wszystkie użyteczne funkcje programu ACDSee. Autorzy ubrali treść w formę ćwiczeń, które mają wyjaśnić wiele zagadnień od podstaw i skutecznie nauczyć obsługi tytułowej aplikacji.

Dla początkujących | Wyd: Helion | http://helion.pl

Piotr Czarny — **Kurs Linux**

Książka, która ma nam pomóc w opanowaniu tajników tytułowego systemu. Autor w prosty sposób (często posługując się rysunkami) uczy czytelników, jak zmusić system do pracy odpowiadającej ich potrzebom. Do tego płyty z Red Hat Linux 9.

Dla początkujących | Wyd: Helion | http://helion.pl

Bogdan Krzymowski — **OpenOffice po polsku**

OpenOffice może być alternatywą dla najbardziej popularnego pakietu biurowego Office Microsoftu. Autor stara się nas przekonać, że jego obsługa jest łatwa i przyjemna. Książka ma praktyczną formę poradnika krok po kroku.

Dla początkujących | Wyd: Help | www.besthelp.pl

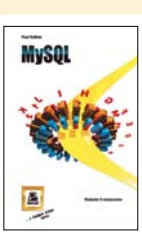

Paul DuBois — **MySQL**

Drugie wydanie poradnika ułatwiającego pracę z tytułowym systemem. Autor opisuje od podstaw takie zagadnienia, jak umieszczanie danych w bazach i formułowanie zapytań, sporo uwagi poświęca też tworzeniu dynamicznych stron WWW.

Dla zaawansowanych | Wyd: Mikom | www.mikom.com.pl

Paweł Kaczor — **Komputer od podstaw**

Pozycji o podobnej tematyce jest na księgarskich półkach sporo. Autor nie ukrywa, że poradnik może spełniać funkcję przejrzystej instrukcji obsługi peceta. Materiał w książce został uporządkowany według rosnącego stopnia trudności.

Dla początkujących | Wyd: Mikom | www.mikom.com.pl

Prasówka • Statystyki • Intermonitor

Jakie wieści ze świata komputerów i nowoczesnych technologii przynosi zagraniczna prasa? Co statystyczny Kowalski sądzi o internecie, komórkach czy komputerach? Odpowiedzi na te pytania znajdują się poniżej

Zamieszanie wokół pingwina

Według magazynu Wired firma Hewlett-Packard (HP) ogłosiła, że w 2004 roku Linux zdetronizuje Mac OS-a jako system operacyjny numer dwa na świecie i alternatywa dla Windows. HP wytrwale promuje Linux, oferując nowe notebooki Compaq nx5000 z zainstalowanym pingwinem na pokładzie. Koncern utrzymuje, że w każdym kwartale sprzeda ponad 100 tysięcy takich komputerów. Ale sytuacja na rynku wcale nie jest jasna. Według firmy analitycznej IDC system Mac OS (do macintoshy) oddał pole Linuksowi już w 2003 roku. Dan Kusnetzky z IDC twierdzi, że w 2007 roku system spod znaku pingwina będzie szefem sześciu procent komputerów biurkowych na świecie. Z kolei badająca rynek IT firma Gartner utrzymuje, że w 2004 roku udział systemu Mac OS w światowym rynku osiągnie 2,5 procent, podczas gdy Linuksa – 1,3 procent. Ale w 2005 roku, twierdzi Gartner, sytuacja się zmieni – Mac OS zagarnie tylko 2 procent rynku, podczas gdy udział Linuksa wzrośnie do 2,1 procent. To zamieszanie wśród prognoz może zweryfikować tylko czas...

Gaduła w internecie

Agencja Reuters: Microsoft jest w fazie testowania nowej odsłony swojego komunikatora MS Messenger. Nadchodząca wersja ma się zasadniczo różnić od poprzednich. Według Microsoftu nie będzie konieczna instalacja programu w komputerze. Wystarczy odwiedzić stronę http://webmessenger.msn.com, zalogować się na niej i już można rozmawiać przez sieć w czasie rzeczywistym z całym światem. Twórcy usługi przyznają, że przyda się ona przede wszystkim w sytuacjach, gdy musimy skontaktować się z kimś, będąc poza domem i korzystając z komputera umieszczonego na przykład w bibliotece czy kawiarence internetowej. Web Messenger dostępny jest na razie w próbnej wersji beta. Oficjalną premierę Microsoft przewiduje na koniec 2005 roku. Usługa ma być darmowa i stanowić konkurencję dla już działających podobnych serwisów (na przykład Yahoo!).

Ciekawe liczby

Która taryfa pre-paid jest obecnie najbardziej atrakcyjna?

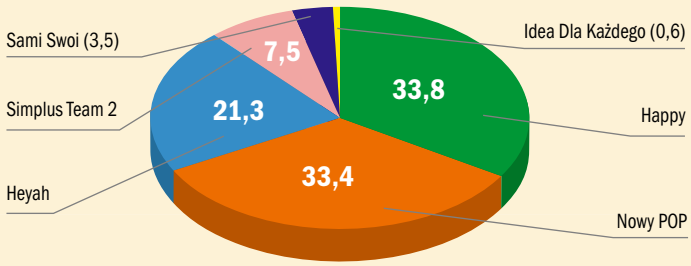

Karta graficzna Twoich marzeń to:

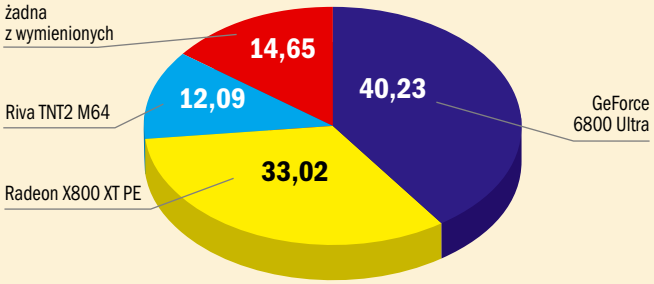

Dlaczego NIE zainstaluję Linuksa na swoim komputerze?

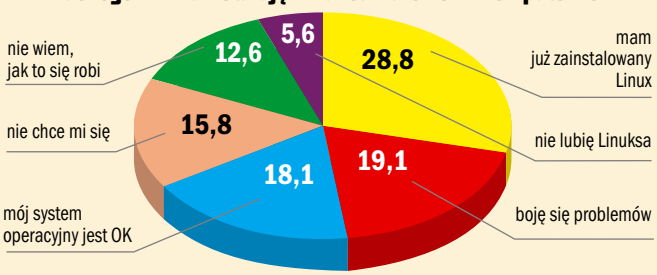

Sondaże wskazują, że wśród użytkowników minęła już fala entuzjazmu związana z wprowadzeniem sieci Heyah. Konkurenci zareagowali dosyć szybko i wprowadzili swoje nowe oferty. Jak widać – z niezłym skutkiem...

Źródła: GSMonline, GSM Online, PCLab, x86 – dane w procentach

KUPUJ TANIO!
Czyste płytki:
CD R/CD RW
DVD-R/-RW
DVD+R/+RW
Pudełka:
SlimBox/JewelCase
KickOut/DVDBox/Koperty
Spindel 10/25/50/100
Wysoka Jakość (A-Grade)
potwierdzona Certifikatem dla każdej partii towaru!
Kupuj Płyty: DATEXY i HITY!
Pytaj w najbliższym sklepie komputerowym!
datex
HIT
Dystrybutor: Lucky Star Polska Sp. z o.o., 90-562 Łódź, ul. Łąkowa 7/9
tel.:42/639-51-56 (7 linii), 639-51-49, 637-73-24, 637-73-34, 637-73-36
fax.:42/637-73-19, email: info@lucky-star.com.pl, www.lucky-star.com.pl, www.datex.com.pl

Czytelnicy piszą...

kontrowersje – wszak wysłanie SMS-a z budki telefonicznej to banał! Jednak te telefony są nowością i pochwalam inicjatywę Komputer ŚWIATA – dobrze robicie, opisując ich funkcjonowanie. Czy inna gazeta to zrobi?

Co do krzyżówek – uważam, że poziom trudności jest wyważony. Może i są trudne, ale mnie to specjalnie nie przeszkadza.

szwadron

Informacje na tacy

Wiele razy czytałem pełne oburzenia listy Czytelników na temat pisania w Komputer ŚWIECIE o telefonii komórkowej , wysyłaniu SMS-ów itp.

Drodzy Czytelnicy! Jeśli jesteście tak zaawansowani, to czytajcie Eksperta! Informatyka i jej pokrewne dziedziny stale się w Polsce rozwijają – a Komputer ŚWIAT bardzo pomaga, publikując takie artykuły! Po co, u licha, mam szukać potrzebnych informacji, kiedy Komputer ŚWIAT podaje je na tacy. Zapewne ostatnie wydanie znowu wzbudzi

Treści zamiast GTA

Wszedłem na podaną przez was stronę w dziale Gdzie szukać w internecie www.igor.aq.pl i zamiast GTA zauważyłem tam treści XXX. I składam zażalenie, moje dziecko czyta waszą gazetę i odwiedza niektóre strony – mam nadzieję, że tej jeszcze nie widziało. Mam też nadzieję, że więcej takich pomyłek nie będzie.

djbartolraszkow@tlen.pl

Od redakcji: Z przykrością musimy zauważyć, że serwis, którego adres podaliśmy w linkach do ciekawych stron, przestał istnieć w chwili, kiedy numer 17/2004 Komputer ŚWIATA był już w drukarni. Strona, która się otwiera i o której pisze Czytelnik, to tak zwana zaślepka wygenerowana przez administratora serwisu. Przykro nam, że zawiera ona treści niedozwolone i Czytelnik poczuł się urażony. Link usunęliśmy już z kolejnego numeru Komputer ŚWIATA. Swoją drogą szkoda, że strona przestała istnieć, bo była na wysokim poziomie merytorycznym.

Test firewalli

W numerze 17/2004 zrobiliście test firewalli. Szkoda tylko, że zabrakło ZoneAlarm Pro i płatnej wersji Kerio Personal Firewall.

Damian

Od redakcji: Spośród wielu firewalli redakcja wybrała te, które spełniały choć jedno z kryteriów: były polskojęzyczne, darmowe i popularne. W teście pojawiły się więc wszystkie znane redakcji produkty przetłumaczone na język polski, a także niezlokalizowane produkty darmowe (czyli nie po polsku). Oprócz tego Komputer ŚWIAT przetestował dwa znane produkty komercyjne dostępne w kraju, ale nie zlokalizowane. Pełna wersja ZoneAlarm oraz Kerio nie były testowane, gdyż w teście znalazły się ich wersje darmowe. Pełną wersję Zone-Alarm redakcja może jednak śmiało polecić. Niemiecki Computer BILD w swoim teście sklasyfikował ten produkt na drugim miejscu.

Za garść dolarów

Kupiłem, obejrzałem z przyjemnością i liczę na następne filmy tego reżysera. Dźwięk i obraz są bez zarzutu, tego samego nie mogę niestety powiedzieć o polskich napisach opracowanych przez jakiegoś małoletniego amatora od DivX-ów, który nie opanował zasad stawiania przecinków w języku polskim, jak i rodzimej ortografii. Mam nadzieję,

Porady prawnika

radca prawny Paweł Jóźwiak odpowiada na pytania Czytelników

Odpowiedzi udzielamy tylko w druku, osobom, które podały swoje imię, nazwisko i miejsce zamieszkania. Pytania prosimy wysyłać pocztą elektroniczną: *prawnik@komputerswiat.pl* lub pod adresem: *Komputer ŚWIAT, Axel Springer Polska, 02-337 Warszawa, ul. Mszczonowska 2*

Ściąganie i udostępnianie filmów

Mam stałe łącze przez kablówkę i mój komputer chodzi 24 godziny na dobę. Ściągam filmy eMule'em dla celów prywatnych, domowych, ale jednocześnie w eMule'u udostępniam je innym (nie wiem niestety, co zrobić, żeby ich nie udostępniać). Dowiedziałem się, że ktoś mnie namierzył (Warner Bros), że udostępniam innym. Czy istnieje możliwość, że poniosę jakieś konsekwencje?

Czytelnik

Czytelnik może mieć bardzo poważne kłopoty. Rozpowszechnianie bez uprawnienia albo wbrew jego warunkom cudzych utworów – a do takich utworów należą z pewnością filmy – może zostać uznane za przestępstwo określone w art. 116 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych. Za przykład takiego działania należy uznać sprzedaż pirackich programów na giełdzie komputerowej, a także ich udostępnianie w internecie, również w sieciach peer-to-peer. Sprawca podlega karze nawet wtedy, gdy udostępnia utwory nieodpłatnie, a samo udostępnienie jest nieumyślne. W wypadku działania nieumyślnego jest zagrożony karą grzywny, ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do jednego roku.

Należy podkreślić, że odpowiedzialności karnej może podlegać nie tylko udostępnianie ściągniętych z internetu filmów, ale i samo ich ściąganie i oglądanie! Takie postępowanie może zostać uznane za przestępstwo, o którym mowa w art. 115 ust. 3 prawa autorskiego. Stanowi on, że każdy, kto w celu osiągnięcia korzyści majątkowej narusza cudze prawa autorskie lub prawa pokrewne określone w enumeratywnie wymienionych artykułach prawa autorskiego, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku. Jednym z wymienionych artykułów jest art. 17 prawa autorskiego, który przewiduje, że twórcy przysługuje wyłączne prawo do korzystania z utworu i rozporządzania nim na wszystkich polach eksploatacji oraz do wynagrodzenia za korzystanie z utworu. Jeżeli zatem w celu osiągnięcia korzyści majątkowej korzystamy z cudzych utworów (na przykład oglądamy film ściągnięty z internetu, by zaoszczędzić wydatku na zakup oryginalnej płyty) i nie płacimy za to wynagrodzenia jego twórcy, naruszamy wspomniany art. 17 prawa autorskiego i narażamy się na zarzut popełnienia przestępstwa.

Część prawników uważa, iż wspomniany art. 115 ust. 3 prawa autorskiego został skonstruowany wadliwie, ponieważ znamiona przestępstwa określone w nim zostały bardzo nieprecyzyjnie, a odpowiedzialność karna została ujęta zbyt szeroko. Pojawiły się nawet głosy, że z tego powodu jest on sprzeczny z konstytucją. Dopóki jednak obowiązuje, istnieje realne ryzyko wykorzystania go przeciwko użytkownikom sieci peer-to-peer.

że w przyszłości zdecydują się Państwo na zatrudnienie profesjonalnego tłumacza, bo szkoda psuć takie dobre filmy.

Arkadiusz B

Rynek Prawa klienta, cz. 2

część druga

Często radość z najszybszej karty graficznej, największego dysku, psuje bezwzględna proza życia. Komponenty się psują. Nie każdy wie, co wówczas robić. Zanieść do sprzedawcy, szukać serwisu? A jak długo każą czekać? Komputer ŚWIAT podpowie, co robić z popsutą elektroniką

Zepsute! Co robić?

Nie działa. Kto naprawi?

Co pan pisze, panie prawniku!

Czy Pan się zastanowił, co Pan radzi młodym Czytelnikom Komputer ŚWIATA w temacie reklamacji sprzętu komputerowego? Pisze Pan, że od sprzedawcy można żądać zwrotu kosztów odzyskiwania danych z uszkodzonego dysku twardego. Czy Pan miał w życiu jakąkolwiek kartę gwarancyjną w ręku? Czy czytał Pan warunki licencji na przykład Windows?

Od prawnika: Zarówno gwarancja, jak i umowa licencyjna opracowywane są jednostronnie przez producenta (sprzedawcę) sprzętu lub oprogramowania. W tej sytuacji oczywiste jest, że zamieszcza on w nich zapisy, z których wynika, że praktycznie za nic nie odpowiada. Postanowienia te są często sprzeczne z polskim, a także unijnym prawem i naruszają podstawowe prawa konsumenta (są to tak zwane niedozwolone postanowienia umowne i w ogóle nie wiążą konsumenta).

A co by było, gdyby nie dało się odzyskać danych (z zepsutego dysku – przyp. red.)*? Sprzedawca ma popełnić harakiri? A jeśli ktoś kupi aparat i na gwarancji mu się zepsuje, to co, sprzedawca ma jechać na biegun południowy powtórzyć zdjęcia?*

Od prawnika: Zupełnie nie mam pojęcia, skąd Czytelnik wysnuł taki wniosek. Oczywiste jest, że szkoda może mieć charakter majątkowy lub niemajątkowy (krzywda). Szkody niemajątkowej z reguły nie da przeliczyć się na pieniądze. Nie zawsze udaje się odzyskać utracone dane, tak samo jak nie zawsze wychodzą nam zdjęcia. Ale ZAWSZE istnieje jakaś szansa na odzyskanie danych, a odzyskanie nawet części danych powoduje zmniejszenie szkody, którą poniósł klient. Dlatego producent czy też sprzedawca wadliwego sprzętu komputerowego, z którego winy dane utraciliśmy, powinien ponieść koszty ich odzyskania. I właśnie o takich kosztach pisałem w swoim tekście. Art. 363 § 1 kodeksu cywilnego: naprawienie szkody powinno nastąpić według wyboru poszkodowanego bądź przez przywrócenie stanu poprzedniego, bądź przez zapłatę odpowiedniej sumy. Jednakże gdyby przywrócenie stanu poprzedniego było niemożliwe albo gdyby pociągało za sobą dla zobowiązanego nadmierne trudności lub koszty, roszczenie poszkodowanego ogranicza się do świadczenia w pieniądzu.

Niech Pan sprawę jeszcze raz przemyśli i sprostuje wypowiedź w najbliższym numerze. Czy Pan wie, jakie są wymagania firm ubezpieczeniowych przy ubezpieczaniu danych? Czy słyszał Pan o rozstrzygnięciach sądów w Polsce, UE albo w USA w tego typu sprawach?

Jerzy K.

Od prawnika: Wymagania firm ubezpieczeniowych nie mają znaczenia dla sprawy, bo znowu to one jednostronnie je określają. Co do odpowiedzialności sprzedawcy, wchodzi w grę art. 471 kodeksu cywilnego, zgodnie z którym dłużnik obowiązany jest do naprawienia szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, chyba że niewykonanie lub nienależyte wykonanie jest następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Innymi słowy – odpowiedzialność sklepu nie jest absolutna i może on próbować przekonać sąd, że utrata danych nastąpiła wyłącznie na skutek awarii zasilania, błędu klienta, niewłaściwego użytkowania sprzętu itp., ale wtedy na sklepie ciąży obowiązek udowodnienia, że nie ponosi JAKIEJKOLWIEK odpowiedzialności za utratę danych przez klienta. W praktyce dowód taki przeprowadzić jest trudno, dlatego klient ma realne szanse na wyegzekwowanie od sklepu zwrotu kosztów odzyskania danych. Orzeczeń do art. 471 kodeksu cywilnego jest kilka tysięcy...

Gdzie szukać w internecie

Serwisów internetowych godnych polecenia przybywa. Oto najciekawsze adresy WWW w Polsce. Linki umieszczone na tej stronie z pewnością przydadzą się osobom rozpoczynającym przygodę z internetem

Aktualności i polityka

www.rzeczpospolita.pl	serwis przygotowany przez redakcję Rzeczypospolitej
www.uokik.gov.pl	nowy serwis Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumenta
www.radiozet.pl	często aktualizowane newsy
www.rmf.fm	dużo informacji prosto z radia
http://fakty.interia.pl	bardzo dużo newsów i zdjęć
www.ue.pf.pl	duży serwis o Unii Europejskiej
www.polska.pl	aktualności i katalog polskich serwisów
http://info.onet.pl	duży serwis z codziennymi informacjami
http://dziennik.pap.pl	codzienne informacje przygotowane przez PAP
www.e-polityka.pl	portal polityczny: newsy, sondaże, wywiady

Aukcje

www.aukcje24.pl	popularny serwis aukcyjny
www.swistak.pl	rozwijający się serwis – bez opłat

Ekonomia, praca, prawo

www.bankier.pl	duży portal gospodarczy z działem transakcyjnym
www.money.pl	rozbudowany portal gospodarczy
http://podatki.pf.pl	dużo porad dla podatników
www.expander.pl	praktyczne porady i oferty
www.doakcji.pl	serwis giełdowy z poradami
www.poradaprawna.pl	darmowe porady prawne
www.nbportal.pl	NBP uczy i informuje
http://biznes.interia.pl	rozbudowany serwis gospodarczy
www.infoniemcy.pl	serwis dla osób chcących prowadzić interesy w Niemczech
www.e-gospodarka.pl	**świetny serwis poświęcony gospodarce i finansom**
www.jobpilot.pl	oferty pracy z Polski i zagranicy, sporo porad
http://eaz.e-akademia.pl	jak znaleźć pracę i jak założyć własną firmę

Dla dzieci i młodzieży

www.dzieci.pl	serwis Wirtualnej Polski dla dzieci
http://junior.reporter.pl	duży serwis dla dzieci i nastolatków
www.pid.wroc.pl	katolicki serwis dla dzieci
http://wyspa.interia.pl	gry i zabawy dla dzieci
www.cartoonnetwork.pl	kreskówki i gry
www.alik.pl	serwis dla dzieci i rodziców
www.strefamlodych.pl	serwis o prawach dziecka
www.dolinka.szkola.net	dział dla dzieci w większym serwisie
www.dzieci.org.pl	portal dla rodziców (w tym dzieci niepełnosprawnych)

Edukacja

www.interklasa.pl	największy polski portal edukacyjny
www.leksyka.pl	dla uczących się angielskiego
www.nauka.pl	setki sprawdzonych ściąg
www.gazeta.pl/edukacja	obszerny serwis edukacyjny
www.szkola.net	duży portal dla uczniów
http://edukacja.sejm.gov.pl	historia polskiego parlamentaryzmu

Encyklopedie i słowniki

http://pl.wikipedia.org	doskonała sieciowa encyklopedia
http://encyklopedia.wp.pl	solidne hasła – prosto z PWN
http://encyklopedia.interia.pl	dużo multimediów, 110 tys. haseł
www.ling.pl	kilkanaście słowników językowych

Gry komputerowe

http://gry.interia.pl	niemal wszystko o grach komputerowych
http://gry.onet.pl	zapowiedzi, recenzje, pliki
http://gry.wp.pl	bardzo duży serwis dla graczy
www.gry.midgard.pl	wszystko o grach
http://gry.gildia.com	rozbudowany serwis o grach
www.gry-online.pl	największy polski serwis o grach
www.farcry.abc.pl	wszystko o grze Far Cry
http://doom3.gry-online.pl	Niemal wszystko o nowej wersji Dooma
www.battlefield1942.pl	skarbnica wiedzy o Battlefield1942/Vietnam

Gry online

http://gry.tenbit.pl	kilkadziesiąt gier online
www.internetgames.pl	starannie opracowane gry
www.kurnik.pl	scrabble, szachy, warcaby i inne
www.zagraj.pl	**między innymi scrabble**

Hobby i rozrywka

www.e-stacja.pl	znane polskie radio internetowe
www.supersms.pl	dzwonki, logosy i gry do komórek
www.kolej.pl	duży portal dla wielbicieli transportu szynowego
www.poczta-polska.pl/znaczki/znaczki.htm	poczta dla filatelistów
http://blog.onet.pl	internetowe pamiętniki
www.iplay.pl	płatne odsłuchiwanie utworów
www.mniammniam.pl	płatne przepisy kulinarne
www.gsmonline.pl	niemal wszystko o komórkach
www.pupile.com	fotografie zwierząt
www.fotograf.fir.pl	rozbudowany serwis fotograficzny
www.modelarstwo.org.pl	polska witryna modelarska

Komputery i internet

www.x86.pl	profesjonalnie redagowany serwis komputerowy
www.webattack.com	anglojęzyczny serwis z programami
http://xmobile.pl	informacje o komputerach przenośnych
http://grafik.tv.pl	e-zin o grafice komputerowej
www.emudreams.pl	różne emulatory na pecet
www.cdrinfo.pl	wszystko o nagrywaniu płyt
http://nt.interia.pl	duży serwis komputerowy
http://iik.onet.pl	najnowsze informacje o komputerach i internecie
www.bezpieczenstwo.onet.pl	**nowe wirusy, porady, jak chronić komputer**
www.hk.pl	darmowe aliasy dla stron WWW
www.in4.pl	przede wszystkim informacje o nowym sprzęcie PC

Kultura, media i książki

www.nuta.pl	bardzo duży serwis muzyczny
www.pbi.edu.pl	polska biblioteka internetowa
http://e-biblioteka.pl	biblioteka internetowa
www.bimber.pl	serwis muzyczny
www.stopklatka.pl	rozbudowany serwis filmowy
www.film.org.pl	portal miłośników filmu
www.wrak.pl	komiksowa agencja prasowa

Ogłoszenia

www.gratka.pl	duży serwis ogłoszeniowy
www.trader.pl	konkurent Gratki
www.anonser.pl	bezpłatne ogłoszenia
www.aaaby.pl	duży serwis ogłoszeniowy
http://komis.interia.pl	internetowy komis

Piękno i kobiety

www.kafeteria.pl	ciekawostki, plotki, porady
www.miedzynamikobietami.pl	rozbudowany serwis dla kobiet

Portale i wyszukiwarki

www.onet.pl	największy polski portal internetowy
www.wp.pl	najstarszy polski portal
www.interia.pl	duży portal, ciekawe serwisy
www.gazeta.pl	portal z tekstami z Wyborczej
www.gooru.pl	ciekawa polska wyszukiwarka
www.netsprint.pl	polska wyszukiwarka – szybka
www.google.com	najpopularniejsza wyszukiwarka świata
www.o2.pl	**jeden z najszybciej rozwijających się w ostatnim czasie portali**
www.plikoskop.pl	rozbudowana wyszukiwarka plików

Programy

www.komputerswiat.pl/download.html	programy prosto z serwisu KŚ
www.software.hoga.pl	duża kolekcja programów do kilku systemów
http://polskie.programy.nom.pl	polskie programy, kilka działów
www.plik.com.pl	najnowsze programy z opisami
www.download.net.pl	programy, sterowniki, patche
www.download.com	ogromna kolekcja programów
http://programy.onet.pl	przebudowany serwis z programami

Samochody i jednoślady

www.bike-trike.com	dla wielbicieli motocykli
www.autobonus.pl	serwis informacyjny, giełda
www.auto.pl	darmowa giełda internetowa
www.4x4.pl	magazyn motoryzacyjny
www.autoswiat.com.pl	tygodnik motoryzacyjny w sieci

Sieciowe pogaduszki

http://czateria.interia.pl	kilkadziesiąt czatów, dużo gości
http://czat.wp.pl	dużo pokojów, setki gości
http://czat.onet.pl	dużo pokojów, setki gości
www.skylove.pl	między innymi czat obrazkowy
www.polchat.pl	setki czatów, tysiące gości

Sklepy

www.pachnidlo.pl	**naturalne mydła, kremy i szampony**
www.merlin.com.pl	książki, płyty, filmy, zabawki
http://1klik.pl	branża komputerowa
www.maxaudio.pl	sprzęt rtv i fotograficzny
www.oceandvd.pl	ogromny wybór płyt DVD
www.vivid.pl	książki, multimedia, filmy, muzyka

Sport

www.sports.pl	informacje i komentarze
www.sport.pkobp.pl	informacje o olimpiadzie w Atenach
www.rallyonline.pl	niemal wszystko o rajdach
http://sport.interia.pl	zdaniem KŚ – najlepszy w Polsce
www.soccer.pl	nowy serwis o piłce nożnej

Turystyka

www.travelplanet.pl	setki ofert turystycznych, atrakcyjny wygląd
www.rezerwacje.pl	oferty turystyczne
www.wakacje.pl	ponad 130 tysięcy ofert biur podróży
www.travelguide.pl	oferty noclegów w Polsce

Zdrowie

http://medycyna.onet.pl	baza przychodni, szpitali
www.zdrowie.med.pl	wskazówki, jak zdrowo żyć
www.zdrowie.com.pl	wszystko o zdrowiu
www.aids.gov.pl	informacje o groźnej chorobie
www.poradnikmedyczny.pl	portal medyczny dla każdego
www.domzdrowia.pl	internetowa apteka z lekami bez recepty

Pogrubioną czcionką zostały oznaczone nowe witryny w zestawieniu

Na czatach z Komputer ŚWIATEM

Co dwa tygodnie można przeczytać w Komputer ŚWIECIE fragmenty najciekawszych czatów z polskich stron internetowych. Nie zabraknie interesujących gości, intrygujących pytań i błyskotliwych odpowiedzi

Edyta Jungowska i Rafał Bryndal ● 12.08.2004 ● godz. 11.00 ● www.onet.pl

FOT.: ZOOM

Edyta Jungowska i Rafał Bryndal

onet.pl

Edyta Jungowska i Rafał Bryndal: Witamy serdecznie internautów i jesteśmy do Państwa dyspozycji.

meggie_: Panie Rafale, jak się Panu pracuje z panią Edytką? Tylko niech Pan nie mówi, że źle, bo i tak nie uwierzę.

Praca jest bardzo ciekawa, ponieważ nigdy nie wiadomo, kiedy Edyta zjawi się w radio. Każdy dzień jest niespodzianką. Edyta, jak każda kobieta, ma swoje fochy, ale ja jestem człowiekiem, który potrafi wszystko zrozumieć.

Martyna1: Wyrolowywanie kogo wspominacie najmilej i najśmieszniej?

Każde wyrolowanie jest czymś nowym, nową przygodą. Najmilej wspominamy programy, które natychmiast wywołują oddźwięk wśród słuchaczy. Wiemy, że się podobały. Bardzo fajnie się czujemy, kiedy sami wyrolowani do nas dzwonią i chcą dostać od nas nagrania. Niektóre osoby chcą to umieścić na swoich stronach internetowych, jak na przykład Marek Dyduch. A potraktowaliśmy go wcale nie najłagodniej.

xelka: Witam Państwa. Bardzo często słucham rozmów rolowanych, które rozśmieszają mnie do łez. Proszę powiedzieć, kto jest tak genialny i wymyśla te wszystkie teksty? Czy dużo zajmuje czasu ułożenie takiego dialogu? Pozdrawiam serdecznie.

Dużo. Kilka godzin dziennie. Najbardziej pracochłonne jest przygotowanie materiałów, czyli pocięcie i wyselekcjonowanie odpowiedzi ludzi, którzy są rolowani.

evelinkas: Co sądzą Państwo o siostrach Williams?

Edyta zapytała, czy one śpiewają. Tak naprawdę wolimy tę pulchniejszą – Serenę. Bryndalowi się śni po nocach, jak ma z nią tie breaka.

bum_trala_bum: Dzień dobry. To co jest najcudowniejsze w postawach Państwa, to ta radość życia i ironiczna postawa. Jak Państwo radzą sobie z trudnościami życiowymi, czy łatwo jest ciągle mieć uśmiech na twarzy?

Jesteśmy totalnym przeciwieństwem. Edyta radzi sobie w życiu bardzo dobrze, a Bryndal pożycza ciągle od niej pieniądze.

evelinkas: Czy któryś z bohaterów Rozmów rolowanych miał do Państwa jakieś pretensje po audycji?

Nie było takiego przypadku. Bezpośrednio do nas nikt nie zadzwonił. Słyszeliśmy, że ktoś napisał list do naszego prezesa, ale do nas nikt się nie zgłosił. Nie było protestów.

Tysiata: Czy moglibyście Państwo opowiedzieć swój jeden ulubiony dowcip?

Edyta: Ja nie opowiadam, bo palę wszystkie dowcipy, a Bryndal właśnie wyszedł do toalety.

zak12: Pani Edyto, dzień dobry na początek. Jakie najbliższe plany ma Pani oprócz Na dobre i na złe, i co Pani robi, że posiada taki charakterystyczny miły głos?

Edyta: Właśnie już kupiłam taśmę na nowy film, a Bryndal pisze scenariusz. Będzie to kolejny mój film erotyczny.

_katarina_29: Jakie są zalety i wady pracy w radiu lub telewizji?

Zalety w radiu są takie, że Bryndal nie musi się pokazywać, a ja mogę przychodzić w dresie i bez makijażu. W TV zalet nie ma.

Ślicznie dziękujemy, było nam bardzo miło!

Źródło: Pogawędka internetowa przeprowadzona na portalu www.onet.pl
Tam też dostępny jest kompletny zapis czata

W następnym numerze:

za dwa tygodnie w środę 15 września

Temat z okładki

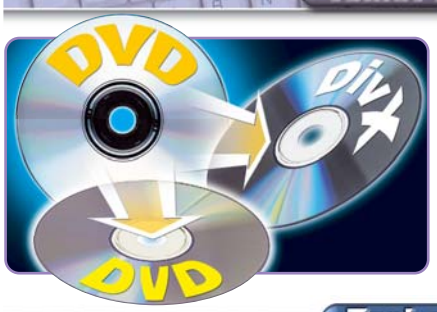

Kopiujemy filmy DVD

Naszą kolekcję filmów na płytach DVD możemy przenieść do pamięci peceta. Komputer ŚWIAT pokaże, jak kopiować krążki DVD oraz tworzyć filmy w formacie DivX

Test sprzętu

Myszy dla wygodnych

Optyczne myszy bezprzewodowe działają na każdym podłożu i nie ciągną się za nimi kable – wydają się idealne dla wymagających użytkowników. Które modele ich nie zawiodą?

Test programów

Czas do szkoły

Czy w nowym roku szkolnym jesteśmy znów skazani na nudne wkuwanie? Wcale nie! Spróbujmy urozmaicić naukę, korzystając z programów edukacyjnych. Komputer ŚWIAT podpowie, które wybrać

Gry

Gry wojenne

RTS-y wymagają od graczy szybkości, błyskawicznych decyzji i refleksu. A co dają w zamian? Komputer ŚWIAT poddał je testom. Są lepsze i gorsze – test pomoże wybrać najlepszą

Komputer ŚWIAT **W kioskach od 15 września**

kompetentny praktyczny niezbędny

ekspert

Z CD-ROM 9,90 w tym 7% VAT

W numerze: Ekspert doradzi, jak szybko uruchomić własny blog, forum, portal, stronę WWW i zaawansowany interfejs we Flashu ● Kursy programowania w Delphi, VBA i C++ ● Nieznane opcje w The Bat! ● Porównanie dostępnych dysków SATA ● Bezpieczne usuwanie programów szpiegowskich ● Co może trojan, czyli atak oczami hakera ● Podkręcamy nagrywarkę DVD ● Neostrada i p2p na Linuksie **Na CD pełne wersje programów:** DVDRip 2.0 ● Panda Antivirus Platinum 7.0

Nasze tematy mogą ulec zmianom pod presją aktualnych wydarzeń

Zespół redakcyjny

Wiesław Małecki
redaktor naczelny

Łukasz Czekajewski
z-ca redaktora naczelnego

Ewelina Markuszewska
sekretarz redakcji

Agnieszka Al-Jawahiri
z-ca sekretarza redakcji

Robert Szyszka
szef działu software

Marek Konderski
szef działu hardware

Katarzyna Tez
redaktor działu magazyn

Katarzyna Burda
redaktor audio/wideo/foto

Piotr Kwiatkowski
redaktor hardware

Jerzy Sadkowski
redaktor hardware

Marek Zieliński
redaktor telekomunikacji

Tomasz Przyjemski
redaktor software

Marcin Kaczmarczyk
redaktor online

Paweł Szpecht
redaktor nowości

Marcin Mazur
logistyka

Andrzej Chodzeński
asystent redaktora naczelnego

Bogusław Mazur
redaktor graficzny

Izabela Królikowska
redaktor graficzny

Katarzyna Ochelska
szef studia DTP

Wojciech Paszkowski
redaktor graficzny

Wojciech Szombara
redaktor techniczny

Magdalena Stopka
fotoedytor

Agnieszka Enbingier
sekretariat

Współpracownicy: Paweł Bijata, Bartłomiej Dramczyk, Rafał Frąckiewicz, Rafał Kamiński, Grzegorz Kordas (gry), Jakub Kosiec, Michał Kowalski, Krzysztof Krasiński, Piotr Kudrel, Maciej Kunda, Mariusz Michalski, Jolanta Rososińska, Tomasz Sokołowski

Adres Redakcji: Komputer ŚWIAT, Axel Springer Polska Sp. z o. o., 02-337 Warszawa, Mszczonowska 2. Telefony: **sekretariat:** (022) 4587606; **faks:** 4587610; **sekretarz redakcji:** 4587629; **szef działu software:** 4587631; **dział hardware:** 4587641; **dział nowości:** 4587639

Adres WWW: www.komputerswiat.pl

Sprawy ogólne: redakcja@komputerswiat.pl

Kwestie prawne: prawnik@komputerswiat.pl

Sprawy dotyczące Niezbędnika: niezbednik@komputerswiat.pl

Książki z Biblioteczki Komputer ŚWIATA: biblioteczka@komputerswiat.pl

Nowości: news@komputerswiat.pl

Najniższe ceny w kraju: oferty dystrybutorów (do 10 pozycji) prosimy nadsyłać faksem pod numer (022) 6084077

Egzemplarze archiwalne i prenumerata: tel. 6084002, 0801 120003, www.komputerswiat.pl/sklepik, prenumerata@axelspringer.com.pl

Listy do redakcji prosimy kierować pod adresem redakcji lub pod redakcyjny numer faksu, podane wyżej

Redakcja nie zwraca materiałów nie zamówionych, zastrzega sobie prawo redagowania nadesłanych tekstów, nie odpowiada za treść zamieszczanych reklam i ogłoszeń

Prenumerata: Poczta Polska, RUCH

Prenumerata zagraniczna (cały świat): www.ruch.pol.pl

Wydawca: Axel Springer Polska Sp. z o.o., członek Izby Wydawców Prasy i Związku Kontroli Dystrybucji Prasy

Adres: 02-222 Warszawa, Aleje Jerozolimskie 181 – Ochota Office Park, recepcja tel. 6084000, sekretariat prezesa tel. 6084100

Prezes Wydawnictwa: Wiesław Podkański. **Dyrektor Generalny:** Florian Fels. **Dyrektor Zarządzający Marketing i Sprzedaż:** Beata Mońka. **Dyrektor Wydawniczy:** Marcin Przasnyski. **Dyrektor Biura Reklamy:** Agnieszka Kostka. **Dyrektor Działu Reklamy:** Maciej Kutak. **Dział Reklamy:** Piotr Roszczyk tel. 6084118, Tomasz Szulkowski tel. 6084115. **Dział Promocji:** Agnieszka Kamola, tel. 6084066, Tomasz Waligóra. tel. 6084263. **Sponsoring:** Marianna Dąbkowska, tel. 6084176, Blanka Muraszew tel. 6084088. **Dział Prenumeraty:** Łukasz Szmigrodzki, tel. 6084206. **Dział Kolportażu:** Janusz Snarski. **Produkcja:** Elżbieta Garncarczyk, tel. 6084144. **Public Relations:** Marzena Daszkiewicz, tel. 6084102, Aneta Pacuszka, tel. 6084178. **Księgowość:** Janusz Bąk, tel. 6084030. **Druk:** RR Donnelley, Kraków

Zabroniona jest bezumowna sprzedaż czasopisma po cenie niższej od ceny detalicznej ustalonej przez wydawcę. Sprzedaż numerów aktualnych i archiwalnych po innej cenie jest nielegalna i grozi odpowiedzialnością karną.

NAKŁAD KONTROLOWANY
ZWIĄZEK KONTROLI DYSTRYBUCJI PRASY

WILL SMITH
JA, ROBOT
TYLKO JEDEN CZŁOWIEK POZNAŁ PRAWDĘ
www.cinepix.com.pl
W KINACH OD 10 WRZEŚNIA
wprost
RZECZPOSPOLITA
Gala
BRAVO
Komputer
gazeta.pl
RMF FM

SONY

Warszawa – Szczecin
8 godzin muzyki non stop

Odtwarzacz dalekiego zasięgu

TESTSIEGER CAR&HIFI 3/04 EINSTIEGSKLASSE

Radioodtwarzacz Sony CDX-R3300 z funkcją odtwarzania plików MP3 to gwarancja dobrej rozrywki w najdłuższej nawet podróży. To także nowa linia wzornicza Motion Blade – w zależności od potrzeb odstaniasz kieszeń CD, by wyjąć płytę lub zastaniasz ją dla ochrony przed kurzem. Nowoczesne wzornictwo oraz doskonała jakość dźwięku zapewniły modelowi CDX-R3300 zwycięstwo w teście prestiżowego niemieckiego magazynu Car&HiFi (numer 03/04).

Xplod

www.sony.pl

Dzięki Tobie będzie to Sony